

Forslag

til

lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold

Kapitel 1

Pligt til at udrejse og udrejsekontrol

§ 1. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Stk. 2. Der foretages kontrol med, om en udlænding er udrejst. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Kapitel 2

Medvirken

§ 2. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er forpligtet til at udrejse, til at tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Stk. 2. En udlænding, der lever op til forpligtelserne efter stk. 1, eller som kan påvise, at vedkommende forsøger at leve op til forpligtelserne, medvirker til sin udrejse.

Stk. 3. En udlænding, der ved aktiv handling eller aktiv afståelse fra en sådan, ikke lever op til forpligtelserne efter stk. 1, medvirker ikke til sin udrejse.

Stk. 4. En udlænding omfattet af stk. 3, der ved efterfølgende aktiv handling lever op til eller forsøger at leve op til en eller flere af forpligtelserne efter stk. 1, har genoptaget sin medvirken til udrejsen.

Stk. 5. Afgørelser efter stk. 2-4, meddeles udlændingen skriftligt.

Kapitel 3

Digital kommunikation

§ 3. En udlænding, der er over 18 år, som opholder sig i Danmark, og er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., skal, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser, være tilsluttet en af Hjemrejsestyrelsen anvist digital kommunikationsløsning, medmindre udlændingen er fritaget herfor, jf. stk. 5, nr. 2. En udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og meddeles afslag herpå af Udlændingestyrelsen, skal være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning

Stk. 2. Tilslutning til den digitale kommunikationsløsning medfører, at offentlige myndigheder og private juridiske enheder, som er omfattet af stk. 5, nr. 1, kan afsende kommunikation til de tilsluttede udlændinge, jf. stk. 1, med de retsvirkninger, der følger af stk. 3.

Stk. 3. Meddelelser, der sendes under anvendelse af den digitale kommunikationsløsning, anses for

- 1) at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for modtageren, og
- 2) som altovervejende udgangspunkt at være blevet afsendt af den angivne afsender

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren udpeger en systemansvarlig, som har til opgave at varetage driften af den digitale kommunikationsløsning. Som systemansvarlig kan udpeges en offentlig myndighed eller en privat virksomhed. Den systemansvarlige kan behandle udlændinges personID med det formål at kunne tilslutte disse efter stk. 1 og for at kunne varetage en løbende drift af den digitale kommunikationsløsning.

Stk. 5. Udlændinge- og Integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om den digitale kommunikationsløsning, herunder om,

- 1) hvilke offentlige myndigheder m.v., der henregnes til den offentlige forvaltning, og private juridiske enheder, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning efter stk. 2, og
- 2) fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Stk. 6. Udlændinge omfattet af stk. 1 kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med Hjemrejsestyrelsen og offentlige myndigheder omfattet af stk. 5, nr. 1.

Kapitel 4

Hjemrejsekontrakt

§ 4. Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller 2, jf. stk. 3, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Stk. 2. Hjemrejsekontrakten indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsekontrakten har til formål at forberede udlændingens udrejse.

Stk. 3. Kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af Hjemrejsestyrelsen.

Stk. 4. Hjemrejsekontrakten kan løbende revideres, og skal fastlægge udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder udlændingens

- 1) Deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen.
- 2) Deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering.
- 3) Deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning.
- 4) Aktive medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation.
- 5) Pligt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed.
- 6) Muligheder for at opnå hjemrejsestøtte efter de gældende regler herom.
- 7) Adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland.
- 8) Adgang til forlængelse af en fastsat udrejsefrist med indtil 90 dage med henblik på, at et familiemedlem rejser i forvejen, og forbereder familiens tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlig opholdssted.

§ 5. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse eller fastsættelse, indhold og udformning, og om den personkreds, der omfattes af kontraktens anvendelsesområde.

Stk. 2. Udlændinge- og integrationsministeren kan endvidere bestemme, at hjemrejseforberedende aktivering og undervisning, jf. § 4, stk. 4, nr. 2 og 3, kan ske i et samarbejde med eksterne aktører, eller kan erstattes af hjemrejseforberedende aktivering og undervisning udbudt af eksterne aktører.

Kapitel 5

Hjemrejsestøtte m.v.

§ 6. Udlændingen skal selv afholde de udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse.

Stk. 2. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler til sin udrejse, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen.

Stk. 3. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller kontinuerligt medvirker til udrejsen. Det gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelseshindringer til udlændingens hjemland eller tidligere opholdsland, er behandlet efter den i udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nævnte procedure.

Stk. 4. Udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a afholdes endeligt af statskassen.

§ 7. Der kan gives hjemrejsestøtte i forbindelse med en udlændings frivillige udrejse.

Stk. 2. Fastsættelse af hjemrejsestøtten afhænger af, om udlændingen medvirker til sin udrejse, jf. § 2.

Stk. 3. En udlænding, der frafalder en klage til Flygtningenævnet om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, kan få supplerende kontant hjemrejsestøtte.

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om hjemrejsestøtte.

Kapitel 6

Forhold på indkvarteringssteder

Nødvendige opgaver

§ 8. En udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Stk. 2. Indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., kan meddele en udlænding, jf. stk. 1, pålæg om at udføre de i stk. 1, nævnte opgaver. Hjemrejsestyrelsen kan bestemme, at en udlænding over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, der tilsidesætter et sådant pålæg, skal tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelse m.v. af de i stk. 1, nævnte opgaver.

Ro og orden

§ 9. Lederen af et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal fastsætte en husorden, som angiver nærmere regler og retningslinjer for ophold på centeret.

Stk. 2. En husorden skal indeholde regler om

- 1) Respektfuld adfærd over for personale og øvrige beboere.
- 2) Respektfuld omgang i forhold til indkvarteringsstedets bygninger og inventar m.v.
- 3) Ophold på fællesarealer m.v.
- 4) Ro på værelset i aften- og nattetimer.
- 5) Forhold vedrørende anviste værelser og effekter, herunder rømning af værelser og bortskaffelse af indbo ved visse udeblivelser.
- 6) Strafbare forhold m.v.
- 7) Konsekvenser ved overtrædelse af husordenen.

Stk. 3. En husorden kan endvidere indeholde andre regler og retningslinjer for ophold på indkvarteringsstedet, som findes nødvendige for at sikre dets drift og overordnede funktion.

Stk. 4. En udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, skal gøres bekendt med stedets husorden, herunder med konsekvenserne af at overtræde husordenen.

Stk. 5. Tilsidesætter en udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, husordenen, jf. stk. 2 og 3, kan personalet udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v.

Stk. 6. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener, herunder om konsekvenser ved manglende overholdelse heraf.

Kapitel 7

Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger

Foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse

§ 10. Med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, kan Hjemrejsestyrelsen bestemme, at udlændingen skal:

- 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet,
- 2) tage ophold efter nærmere bestemmelse og
- 3) give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte foranstaltninger kan endvidere af politiet pålægges en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

Meldepligt

§ 11. En udlænding skal give møde på nærmere angivne tidspunkter, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, medmindre særlige grunde taler derimod, hvis:

- 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, jf. § 12, stk. 2
- 3) udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter § 12, stk. 1, 1. pkt., samt flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., eller
- 4) udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. § 2, stk. 1.

Stk. 2. En udlænding på tålt ophold skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 3. En udlænding udvist ved endelig dom, og som ikke er varetægtsfængslet, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 4. En udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, eller en udlænding som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod.

Opholds-, underretnings- og orienteringspligt

§ 12. Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, skal udlændingen tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod. Det samme gælder for en

- 1) udlænding på tålt ophold,
- 2) udlænding, der er udvist ved dom,
- 3) udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden
- 4) udlænding, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Stk. 2. En udlænding der er omfattet af stk. 1, må ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Stk. 3. En udlænding, som efter stk. 1, 2. pkt. er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Stk. 4. En udlænding på tålt ophold har pligt til at orientere om sit faste opholdssted, hvis udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 1, 2. pkt., nr. 1, og udlændingen tager fast ophold

uden for et indkvarteringssted, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises til at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Stk. 5. Hjemrejsestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1, 1. pkt., og som straffes med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf for et forhold, der er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2 nævnte udlændinge.

Kapitel 8

Udrejse med bistand fra myndigheder

§ 13. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser om nødvendigt med bistand fra Hjemrejsestyrelsen. Politiet bistår Hjemrejsestyrelsen med politifaglig bistand.

Stk. 2. Gennemføres udrejsen med fly, tages der hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udlændinges udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og, efter forhandling med justitsministeren, regler om politiets bistand.

Kapitel 9

Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse

Varetægtsfængsling

§ 14. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning og når:

- 1) Udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom.
- 2) Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Stk. 2. En asylansøger der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre asylansøgerens udsendelse som følge af beslutningen om udvisning.

Stk. 3. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde, når denne træder i stedet herfor og alene iværksættes med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af

retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Der kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7.

§ 15. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt.

Stk. 2. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse.

Frihedsberøvelse

§ 16. En udlænding skal så vidt muligt frihedsberøves med henblik på udsendelse, hvis udlændingen er afvist, udvist efter udlændingelovens §§ 25, nr. 2, 25 a, 25 b og 25 c eller ikke har ret til at opholde sig her i landet, medmindre mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter 1. pkt., for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25.

Stk. 2. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter stk. 1 skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Stk. 3. Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen medvirker til sin udrejse, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til udrejsen i øvrigt, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre en udlændings medvirken er tilstrækkelige.

Stk. 4. Medvirker en afvist asylansøger ikke til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken er tilstrækkelige.

Stk. 5. Med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a kan det bestemmes, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter 1. pkt. skal der særligt lægges vægt på, om udlændingen har søgt asyl i andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, eller om udlændingen under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Endvidere skal der lægges vægt på, om

- 1) udlændingen antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet, eller i øvrigt ikke har lovligt ophold her i landet,

- 2) udlændingen tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, og om udlændingen tidligere har unddraget sig eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel,
- 3) udlændingen har forsømt at overholde foranstaltninger, som denne er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 og hjemrejselovens §§ 10 og 11, til sikring af den pågældendes tilstedeværelse,
- 4) udlændingen over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel,
- 5) udlændingen er blevet udvist efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b,
- 6) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der er udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller
- 7) sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Stk. 6. En udlænding kan frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 25, nr. 1.

Stk. 7. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 13, stk. 1, 1. pkt. og stk. 5 eller et flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.

Stk. 8. En udlænding på tålt ophold, der en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, kan frihedsberøves, hvis det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Stk. 9. En udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan frihedsberøves, medmindre mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige for at sikre en udlændings tilstedeværelse.

Tvangsfremstilling

§ 17. Retten kan bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen.

Stk. 2. Retten beskikker en advokat for en udlænding omfattet af stk. 1. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Beslaglæggelse af genstande

§ 18. Dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af en udlænding. Hjemrejsestyrelsen eller den myndighed, som Hjemrejsestyrelsen anmoder herom, kan udlæse oplysninger fra genstande, der er taget i bevaring i medfør af 1. pkt.

Stk. 2. Retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Kapitel 10

Tilsyn med tvangsmæssig udsendelse

§ 19. Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Stk. 2. Tilsynet udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at myndighedernes virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Stk. 3. Folketingets Ombudsmands tilsyn foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført.

Stk. 4. Folketingets Ombudsmand kan være til stede under udsendelsen af udlændinge.

Stk. 5. Folketingets Ombudsmand afgiver en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Stk. 6. Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624.

Kapitel 11

Behandling af oplysninger

§ 20. Til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Stk. 2. Indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., for det indkvarteringssted, hvor en udlænding er indkvarteret, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Kapitel 12

Kompetence og klageregler

Kompetence

§ 21. Afgørelser efter denne lov træffes af Hjemrejsestyrelsen, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Afgørelser efter § 8, stk. 2, 1. pkt., træffes af indkvarteringsoperatøren. Forvaltningsloven finder også anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser efter 1. pkt., når

indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt.

Stk. 3. Afgørelser om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse efter § 10, stk. 2, træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 4. Afgørelser om frihedsberøvelse efter § 16, træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 5. Afgørelser om beslaglæggelse af genstande efter § 18 træffes af vedkommende politidirektør.

Klageadgang

§ 22. Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter denne lov kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Klage til Udlændingenævnet over de afgørelser, der er nævnt i stk. 1, skal være indgivet, inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan i særlige tilfælde beslutte, at en klage skal behandles, selv om klagen er indgivet efter udløb af fristen.

Stk. 3. Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter § 2, § 4, § 6 og 7, § 12, stk. 1, 3 og 5 kan ikke påklages.

Stk. 4. Indkvarteringsoperatørens afgørelser efter § 10, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter 1. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Politidirektørens afgørelse efter § 10, stk. 2, kan påklages til Udlændingenævnet.

Stk. 6. Politidirektørens afgørelse efter § 16, kan påklages til Rigspolitichefen. Politidirektørens afgørelse efter 1. pkt., kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter udlændingelovens § 37 eller 37 k.

Stk. 7. Politidirektørens afgørelse efter § 18 kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Kapitel 13

Straf

§ 23. Overtrædelse af et pålæg meddelt i medfør af § 10, meldepligt efter § 11, stk. 1, opholdspligt efter § 12, stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., eller hvis udlændingen gennem voldelig eller truende adfærd ligger hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted efter § 12, stk. 2, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder. Overtrædelse af § 2, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 2. Overtrædelse af pålæg om meldepligt efter § 11, stk. 2-4, opholdspligt efter § 12, stk. 1, 2. pkt., og underretningspligt efter § 12, stk. 3, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Overtrædelse af pålæg om meldepligt efter § 11, stk. 2-4, opholdspligt efter § 12, stk. 1, 2. pkt., og underretningspligt efter § 12, stk. 3, begået den 1. juni 2021 eller senere straffes med fængsel indtil 2 år.

Kapitel 14

Ikrafttræden m.v.

§ 24. Loven træder i kraft den 1. juni 2021, jf. dog stk. 2-6

Stk. 2. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 3.

Stk. 3. Kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter § 4.

Stk. 4. I forbindelse med indgåelse af hjemrejsekontrakt efter stk. 3 træffes samtidig en ny afgørelse om medvirken efter § 2. Afgørelsen om medvirken træffes med udgangspunkt i udlændingens forhold og handlinger på tidspunktet for hjemrejsekontraktens indgåelse.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om repatrieringsstøtte fra udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og 19, stk. 1, jf. repatrieringslovens § 3, stk. 5, indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 14, stk. 5.

§ 25. I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 6 affattes således:

»Kapitel 6

Regler om indrejseforbud, udrejsefrist, processuelt ophold, opsættende virkning og frihedsberøvelse«.

2. I § 14 a, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

3. I § 27 d, stk. 1 og 2, indsættes efter »Udlændingestyrelsen«: », Hjemrejestyrelsen«.

4. § 30 ophæves.

5. § 30 a ophæves.

6. I § 32, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) Der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3.«.

7. I § 32, stk. 3, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«.

8. I § 32, *stk. 4, nr. 1*, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, i *nr. 3*, indsættes efter »der tidligere er meddelt efter stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, og i *stk. 5, nr. 2*, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«.

9. I § 32, indsættes som *stk. 9*:

»*Stk. 9.* Et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32, stk. 1, nr. 2 eller 6, kan forkortes, hvis en udlænding har genoptaget sin medvirken til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 4. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.«

10. I § 33, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »fastsætter politiet udrejsefristen til straks,« til: »fastsættes udrejsefristen til straks,«.

11. I § 34, *stk. 1*, udgår »og indtil en afgørelse herom kan iværksættes,«.

12. I § 34, *stk. 1, § 34, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, § 34, stk. 2, og § 40 a, stk. 2, nr. 7*, ændres »politiet« til: »Udlændingestyrelsen«.

13. I § 34, *stk. 1, nr. 3, og § 40 a, stk. 2, nr. 7*, ændres »politiets« til: »Udlændingestyrelsens«.

14. I § 34, *stk. 2*, ændres »Politiet« til: »Udlændingestyrelsen«, og »eller udrejsen,« udgår, i *nr. 2* ændres »afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet« til: »samtale med Udlændingestyrelsen«, og i *nr. 4*, udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«

15. § 34, *stk. 3-7*, ophæves.

16. § 35 ophæves.

17. § 35 a ophæves.

18. § 36, *stk. 1, 1., 3. og 4. pkt.* ophæves.

2., 5. og 6. pkt. bliver herefter 1.-3. pkt.

19. I § 36, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«.

20. I § 36, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »afhøring ved politiet eller« til: »samtale med«.

21. I § 36, *stk. 4*, udgår »og udsendelse af landet«.

22. I § 36, *stk. 4, nr. 1*, ændres »afhøringer ved politiet eller« til: »samtaler med«.

23. § 36, *stk. 5-9*, ophæves.

Stk. 10 bliver herefter stk. 5.

24. I § 36, stk. 10, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., og i § 37, stk. 7, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., ændres »2. pkt.« til »1. pkt.«

25. I § 37, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., stk. 7, 1. pkt., stk. 8, 1. pkt., stk. 10, 1. pkt., § 37 a, stk. 1 og 2, stk. 3, 1. pkt., stk. 7, 1. pkt., § 37 b, stk. 1 og 2, § 37 c, stk. 1 og stk. 5, 1. pkt., § 37 d, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., i § 37 e, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og i § 37 k, stk. 3, indsættes efter »§ 36«: » og hjemrejselovens § 16«.

26. I § 37 a, stk. 7, 2. pkt., ændres »§ 36, stk. 1, 1.-5. pkt.« til: »§ 36, stk. 1, 1. og 2. pkt. og hjemrejselovens § 16«.

27. I § 37 d, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og i § 37 e, stk. 1, 3. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. pkt., ændres »at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse,« til: »at sikre udlændingens udrejse,«.

28. § 40, stk. 6, ophæves.

29. I § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., udgår »eller politiet«.

30. I § 40 a, stk. 2, nr. 6, ændres »indkvarteringssteder, eller« til: »indkvarteringssteder,«, i nr. 7, ændres »meldepligt.« til: »meldepligt, eller«, og efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:
»8) som er pålagt at give møde efter hjemrejselovens § 13 til brug for Hjemrejsestyrelsens administration af den pålagte meldepligt.«

31. I § 40 a, stk. 3, 2. pkt. og stk. 9, 1. pkt., og § 40 b, stk. 3, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., indsættes efter »Politiet«: », Hjemrejsestyrelsen«.

32. I § 40 a, stk. 9, 2. pkt., og i § 40 b, stk. 9, 2. pkt., indsættes efter »Politiet«: »og Hjemrejsestyrelsen«.

33. I § 40 c, stk. 2, udgår »Politiet og«.

34. § 42 a, stk. 8-11, ophæves.

Stk. 12-19 bliver herefter stk. 8-15

35. I § 42 a, stk. 12, ændres »jf. stk. 5 og 11« til: »jf. stk. 5 og hjemrejselovens § 12, stk. 4,« og »jf. stk. 11« til: »jf. hjemrejselovens § 12, stk. 4«.

36. I § 42 a, stk. 13, der bliver stk. 9, ændres »stk. 15« til: »stk. 11«, i nr. 1 ændres »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i nr. 2 indsættes efter »der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 12, stk. 2«, i nr. 4 ændres »§ 34, stk. 1-3 og 7,« til: »§ 34 eller Hjemrejsestyrelsens bestemmelse i hjemrejselovens § 10 og § 11, stk. 1,«, og i nr. 5 indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt.,«

37. I § 42 a, stk. 14, nr. 2, der bliver stk. 10, nr. 2, ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen« og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2.«

38. I § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, ændres i nr. 1 »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i nr. 2 indsættes efter »der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 12, stk. 2«, i nr. 3 ændres »Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt.,« til: »Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholdspligt, jf. hjemrejselovens § 12, stk. 1, 2. pkt.,«, i nr. 4 ændres »politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4,« til: »Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 11, stk. 2-4,«, i nr. 5 ændres »Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10,« til: »Hjemrejsestyrelsens pålæg om underretningspligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 3,«, og i nr. 6 indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt.,«

39. I § 42 a, stk. 16, 1. pkt., der bliver stk. 12, 1. pkt., ændres »stk. 13, nr. 1-4 og 6 og stk. 14« til: »stk. 9, nr. 1-4 og 6 og stk. 10«.

40. I § 42 a, stk. 17, der bliver stk. 13, ændres »stk. 13-16« til: »stk. 9-12«.

41. I § 42 a, stk. 19, 1. pkt., der bliver stk. 15, 1. pkt., ændres »stk. 13-16« til: »stk. 9-12«.

42. I § 42 b, stk. 8, indsættes efter »jf. § 42 c,«: »eller hjemrejselovens § 4 eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 8, stk. 1«.

43. I § 42 b, stk. 11, indsættes efter »jf. § 42 c,«: »eller hjemrejselovens § 4 eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 8, stk. 1«.

44. I § 42 c, stk. 1, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7 eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

45. I § 42 d, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Det gælder dog ikke udlændinge omfattet af § 42 a, stk. 2, eller udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

46. I § 42 e, stk. 2, 2. pkt., ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen« og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

47. I § 42 e, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

48. I § 42 f, stk. 2, ændres »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt.«, og efter »§ 7« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

49. I § 42 f, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »§ 48 e, stk. 2« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

50. I § 42 f, stk. 4, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

51. I § 42 k, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

52. I § 42 l, stk. 4, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

53. § 43, stk. 2, ophæves, og i stk. 5, 1. pkt., der bliver til stk. 4, 1. pkt., ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 2 og 3« og i stk. 5, 2. pkt., der bliver til stk. 4, 2. pkt., ændres »Stk. 3« til: »Stk. 2«.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

54. § 43 a, ophæves.

55. § 43 b, ophæves.

56. I § 45 a, stk. 1 og 2, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

57. I § 45 a, stk. 4, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«.

58. I § 45 c, stk. 1, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

59. I § 45 c, stk. 2 og 3, indsættes efter »lov«: »eller hjemrejseloven«.

60. I § 46, stk. 1, ændres »stk. 2-4,« til: »stk. 2-5 og stk. 9,«.

61. I § 46, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, samt afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og afgørelse om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

62. I § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, indsættes efter »til«: », eller, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt jf. hjemrejselovens § 4, stk. 2, af Hjemrejsestyrelsen«.

63. I § 46, indsættes efter stk. 8, som nye stykker:

»Stk. 9. Hjemrejsestyrelsen kan ændre en udrejsefrist til straks efter § 33, stk. 2, 3. pkt., når Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin hjemrejse efter hjemrejselovens § 3, stk. 3.

Stk. 10. Hjemrejsestyrelsen fastsætter udrejsefristen til straks efter § 33, stk. 5.«

64. I § 46 a, stk. 1, indsættes før »Udlændingestyrelsens«: »Hjemrejsestyrelsens,«

65. I § 46 a, stk. 2, nr. 3, ændres »om afvisning, jf.« til: »efter«, og efter »3. pkt.« indsættes: », § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1 pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9 og § 43, stk. 2.«

66. I § 46 a, stk. 6, indsættes som nyt nr. 9: »Hjemrejsestyrelsens afgørelser om fastsættelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 5.«

67. I § 46 b indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration«: »Hjemrejsestyrelsen,« og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

68. § 48 affattes således:

»§ 48. Afgørelser efter § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9

og § 43, stk. 2, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, og §§ 37 g og 37 j, træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 2. Politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan påklages til Rigspolitichefen. Politidirektørens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter bestemmelserne nævnt i 1. pkt., kan kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

Stk. 3. Afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i stk. 3, 1. og 2. pkt., kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

69. I § 52 c, stk. 3, indsættes efter »Integration«: », Hjemrejsestyrelsen«.

70. I § 53 a, stk. 2, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage.«

71. I § 53 a, stk. 2, 5. pkt., der bliver 6. pkt., ændres »4. pkt.« til: »5. pkt.«

72. I § 58 f indsættes efter »politiets«: »eller Hjemrejsestyrelsens«.

73. I § 58 g, stk. 1, nr. 9, udgår »eller«.

74. I § 58 g, stk. 1, nr. 10, ændres »§ 32, stk. 1, nr. 2« til: »§ 32, stk. 1, nr. 2, eller«

75. I § 58 g, stk. 1, indsættes som nr. 11:

»11) udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6.«

76. I § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 34, stk. 1-3 og 7« til: »§ 34« og »1 år« til: »4 måneder« og »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« og »stk. 8, 4. pkt.,« udgår.

77. § 60, stk. 1, 2. pkt., ophæves

3. pkt. bliver herefter 2. pkt.

78. § 60, stk. 2, ophæves

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

79. § 62 a, ophæves.

§ 26. I lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love (Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.), som ændret bl.a. ved § 17 i lov nr. 1558 af 27. december 2019, ved lov nr. 1 af 1. januar 2020, ved lov nr. 13 af 9. januar 2020 og som senest ændret ved § 8 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 10, ophæves.

2. § 1, nr. 11, ophæves.

3. § 1, nr. 14, ophæves.

4. § 1, nr. 24, ophæves.

5. § 14, stk. 4, og stk. 6, ophæves.

Stk. 5 bliver herefter stk. 4 og stk. 7-11 bliver herefter stk. 5-9

§ 27. I lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.), som ændret ved lov nr. 1146 af 22. juni 2020, lov nr. 1157 af 1. juli 2020, lov nr. 1191 af 5. august 2020, lov nr. 1247 af 27. august 2020 og som senest ændret ved lov nr. 1396 af 28. september 2020, foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 84, ophæves.

2. § 11, stk. 3, ophæves.

Stk. 4-13 bliver herefter stk. 3-12.

§ 28. I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 2. oktober 2019, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 5, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

2. I § 7, stk. 1, 1. pkt., og stk. 10, og § 10, stk. 1 og stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 3, stk. 1 eller 7« til: »§ 3, stk. 1 eller 6«

§ 29. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019, som ændret senest ved lov nr. 968 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 143 ændres »udlændingelovens § 60, stk. 2« til: »hjemrejselovens § 23, stk. 3«.

§ 30. I straffuldbyrdsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 9. december 2019, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 75 indsættes:

»§ 75 a. Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 10-12, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Stk. 2. Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf på op til 4 måneder, og som er udvist ved dom, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at der udestår afsoning af op til en tredjedel af straffen, medmindre særlige omstændigheder taler imod.

Stk. 3. Kriminalforsorgen træffer afgørelse om, at straffuldbyrdsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelse efter stk. 1.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om straksudsendelse efter stk. 1 og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter stk. 2.«

§ 31. Cirkulære nr. 65 af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager og cirkulære nr. 105 af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager forbliver i kraft i henhold til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 3, stk. 2, 2. pkt., som viderefører dele af udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., og som træder i kraft den 1. maj 2021 jf. den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 1, hvorved også udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 28, nr. 4.

§ 32. Cirkulære nr. 123 af 13. juli 2000 om Rigspolitiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2) forbliver i kraft i henhold til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 15, stk. 1, 2. pkt., som videreføre dele af udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., og som træder i kraft den 1. maj 2021 jf. den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 1, hvorved også udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 28, nr. 4.

§ 33. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens §§ 1-23, § 25, § 26 og § 27 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	25
2. Baggrund for forslaget	28
2.1. Indledning	28
2.2. Kongelig resolution af 10. september 2019	29
2.3. Regulering af udlændinges ophold i Danmark	31
2.4. Centrale afgrænsninger i hjemrejseloven	32
3. Lovforslagets hovedpunkter	34
3.1. Pligten til at udrejse og udrejsekontrol	34
3.1.1. Gældende ret	34
3.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	36
3.1.3. Den foreslåede ordning	37
3.2. Medvirken	38
3.2.1. Gældende ret	38
3.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	38
3.2.3. Den foreslåede ordning	39
3.3. Digital kommunikationsløsning	41
3.3.1. Gældende ret	41
3.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	42
3.3.3. Den foreslåede ordning	42
3.4. Hjemrejsekontrakt	44
3.4.1. Gældende ret	44
3.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	48
3.4.3. Den foreslåede ordning	53
3.5. Udgifter til udrejsen	59
3.5.1. Gældende ret	59
3.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	60
3.5.3. Den foreslåede ordning	60
3.6. Hjemrejsestøtte	61
3.6.1. Gældende ret	61

3.6.1.1. Hjælp til dækning af udgifter mv. i forbindelse med tilbagevenden efter udlændingelovens § 43 a	61
3.6.1.2. Økonomisk støtteordning til frivillig tilbagevenden.....	62
3.6.1.3. Modtage- og reintegrationsprogrammer	63
3.6.1.4. Hjælp til repatriering.....	65
3.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	66
3.6.3. Den foreslåede ordning	68
3.7. Forhold på indkvarteringssteder	69
3.7.1. Nødvendige opgaver	69
3.7.1.1. Gældende ret.....	69
3.7.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	72
3.7.1.3. Den foreslåede ordning.....	74
3.7.2. Ro og orden (husordener)	78
3.7.2.1. Gældende ret.....	78
3.7.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	81
3.7.2.3. Den foreslåede ordning.....	83
3.8. Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger.....	85
3.8.1. Foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse	85
3.8.1.1. Gældende ret.....	85
3.8.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	87
3.8.1.3. Den foreslåede ordning.....	87
3.8.2. Kontrolforpligtelser.....	89
3.8.2.1. Gældende ret.....	89
3.8.2.1.1. Meldepligt.....	90
3.8.2.1.2. Opholdspligt	91
3.8.2.1.3. Underretningspligt	92
3.8.2.1.4. Orienteringspligt.....	93
3.8.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	94
3.8.2.3. Den foreslåede ordning.....	95
3.9. Udrejse med bistand fra myndigheder.....	98
3.9.1. Gældende ret	98
3.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	100

3.9.3. Den foreslåede ordning	101
3.10. Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse.....	103
3.10.1. Gældende ret	103
3.10.1.1. Varetægtsfængsling	103
3.10.1.2. Frihedsberøvelse	104
3.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	107
3.10.3. Den foreslåede ordning	108
3.10.3.1. Varetægtsfængsling	108
3.10.3.2. Frihedsberøvelse	109
3.11. Tvangsfremstilling.....	111
3.11.1. Gældende ret	111
3.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	112
3.11.3. Den foreslåede ordning	112
3.12. Beslaglæggelse af genstande	113
3.12.1. Gældende ret	113
3.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	115
3.12.3. Den foreslåede ordning	115
3.13. Løsladelse med henblik på straksudsendelse	116
3.13.1. Gældende ret	116
3.13.1.1. Løsladelse med henblik på udsendelse ved afsoning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten	116
3.13.1.2. Regler om prøveløsladelse.....	117
3.13.1.3. Strafabrydelse	119
3.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	120
3.13.3. Den foreslåede ordning	121
3.14. Tilsyn med tvangsmæssig udsendelse	123
3.14.1. Gældende ret	124
3.14.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	126
3.14.3. Den foreslåede ordning	127
3.15. Behandling af oplysninger.....	128
3.15.1. Gældende ret	128
3.15.2. Ministeriets overvejelser	131

3.15.3. Den foreslåede ordning	132
3.16. Kompetence- og klageregler	133
3.16.1. Gældende ret	133
3.16.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	135
3.16.3. Den foreslåede ordning	136
3.17. Straf	138
3.17.1. Gældende ret	138
3.17.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	140
3.17.3. Den foreslåede ordning	141
3.18. Indrejseforbud	142
3.18.1. Gældende ret	142
3.18.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	144
3.18.3. Den foreslåede ordning	145
3.19. Justering af regel om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl (tænkepause).....	147
3.19.1. Gældende ret	147
3.19.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser	148
3.19.3. Den foreslåede ordning	148
3.20. Forslag til ændringer som følge af kongelig resolution af 10. september 2019	149
4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser	149
4.1. Opholds-, underretnings- og meldepligt.....	149
4.2. Orienteringspligt.....	152
5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige	154
5.1. Økonomiske konsekvenser.....	154
5.2. Implementeringsmæssige konsekvenser	154
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.....	157
7. Administrative konsekvenser for borgerne.....	157
8. Miljømæssige konsekvenser.....	157
9. Forholdet til EU-retten.....	157
10. Hørte myndigheder og organisationer mv.	159
11. Sammenfattende skema	159

1. Indledning

1. Regeringen fører en stram udlændingepolitik, og har som mål at sikre, at det er klart og tydeligt for alle, hvilke regler der gælder, og hvad konsekvensen er, hvis de fastsatte regler ikke overholdes. Det er en udlændingepolitik, der nyder bred opbakning i befolkningen.

Det er i den forbindelse – på samme måde som på andre retsområder – efter regeringens opfattelse rimeligt at have en forventning om, at myndighedernes afgørelser efterkommes. Det er et bærende princip i et retssamfund.

Reguleringen af udlændinges ophold og udrejse skal baseres på tillid, transparens og forudsigelighed så lovgivningen garanterer den enkelte borger den fornødne retssikkerhed – også når man ikke (længere) har ret til at opholde sig i Danmark.

Det er i den forbindelse centralt for regeringen, at myndighederne har de fornødne redskaber til at understøtte, at udlændinge, som ikke (længere) har ret til lovligt at opholde sig på Danmarks territorium, udrejser. Det bør så vidt muligt ske frivilligt, men hvis det ikke sker, er det myndighedernes opgave så vidt muligt at gennemtvinge pligten til at udrejse.

Med det formål foreslås en ny hovedlov på en del af udlændingeområdet, der i det primære skal understøtte dette arbejde. Se nærmere herom i afsnit 2.

2. Dette lovforslag (en ny hjemrejselov) indeholder for det første en række forslag til nye initiativer på hjemrejseområdet. Det foreslås således at indføre en ny bestemmelse om digital kommunikation, der skal modernisere kommunikationen med udlændinge uden lovligt ophold, og på den måde gøre det mindre ressourcekrævende for myndighederne at kommunikere med de pågældende udlændinge.

Der henvises til afsnit 3.3.

Det foreslås endvidere at indføre en bestemmelse, som skal fastsætte en klar retlig ramme for vurderingen af, hvornår en udlænding anses for at medvirke til sin hjemrejse. Vurderingen om medvirken er således afgørende for de vilkår, udlændingen pålægges, og de muligheder, udlændingen vil få efter sin hjemrejse.

Der henvises til afsnit 3.2.

Det foreslås desuden at indføre en bestemmelse om en hjemrejsekontrakt, der skal motivere udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at medvirke aktivt til at vende tilbage til udlændingens hjemland. Som noget nyt foreslås det, at udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt eller samarbejde en udlænding, der har indgået en hjemrejsekontrakt ikke kontinuerligt om opfyldelse heraf, vil vedkommende være afskåret fra at modtage de tilbud, som er indeholdt i kontrakten, herunder aktivering og undervisning.

Hjemrejsekontrakten skal gøre det klart for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig i landet, hvilke sagsskridt der udestår for, at udlændingen kan vende tilbage til hjemlandet, hvad myndighederne forventer af udlændingen og hvad udlændingen kan forvente.

Der henvises til afsnit 3.4.

Det foreslås også at indføre en bestemmelse om hjemrejsestøtte, der skal videreføre de nuværende støtteordninger, og som skal skabe øget fokus på at fremme frivillig hjemrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Der henvises til afsnit 3.6.

Det foreslås desuden at indføre bestemmelser om forholdene på indkvarteringssteder for udlændinge, der er pålagt af udrejse af landet. Bestemmelserne skal sikre, at beboerne og medarbejderne på indkvarteringsstedet ikke er i tvivl om, hvilke rammer og vilkår der gælder for ophold på et indkvarteringssted, og hvad konsekvensen er, hvis reglerne ikke følges.

Der henvises til afsnit 3.7.

Det foreslås endvidere at indføre en bestemmelse i straffuldbyrdsloven, som vil gøre det muligt i videre omfang end i dag at løslade en kriminel udvist udlænding med henblik på straks at kunne udsende udlændingen. I dag er det muligt at prøveløslade en kriminel udvist udlænding, når halvdelen af straffen, dog minimum 2 måneder, er afsonet. Det vil med forslaget også blive muligt at løslade udlændinge, der afsoner en korterevarende straf, uanset at straffen kun er delvist fuldbyrdet, hvis pågældende kan udsendes straks efter. På den måde sikres der fremdrift i udsendelsessagen, mens udlændingen afsoner sin straf.

Der henvises til afsnit 3.13.

3. Lovforslaget indeholder for det andet en række forslag til bestemmelser i hjemrejseloven, som er en videreførelse af bestemmelser fra udlændingeloven, der vedrører udlændinge, som har pligt til at udrejse af landet. Det foreslås således at videreføre bestemmelsen om pligten til at udrejse og udrejsekontrol. Det vil således fortsat være udlændingens pligt at sørge for sin udrejse, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hjemrejsestyrelsen skal herunder fortsat føre kontrol med om udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er udrejst.

Der henvises til afsnit 3.1.

Udrejser en udlænding ikke frivilligt og i henhold til sin pligt hertil, skal myndighederne iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre udlændingens udrejse eller udsendelse. Derfor foreslås det også at videreføre bestemmelserne om kontrol og motivationsfremmende foranstaltninger for at sikre, at Hjemrejsestyrelsen fortsat har kontrol med disse udlændinge, og for at motivere

udlændinge til at medvirke til deres hjemrejsesagsbehandling og til selve udrejsen eller udsendelsen. Endvidere foreslås det at overføre de dele af straffebestemmelserne i udlændingeloven, der vedrører straf for overtrædelser af bestemmelser, til hjemrejseloven.

Der henvises til afsnit 3.8 og 3.17.

Det foreslås endvidere at videreføre bestemmelserne om varetægtsfængsling og frihedsberøvelse, således at myndighederne fortsat kan bruge disse værktøjer, når det er nødvendigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse med henblik på afvisning, udvisning, overførsel og udsendelse og for at motivere udlændingen til at samarbejde om sin udrejse. Reglerne om frihedsberøvelse i forbindelse med behandlingen af en asylsag forbliver i udlændingeloven.

Der henvises til afsnit 3.10.

Til brug for Hjemrejestyrelsens behandling af sager om hjemrejse er det desuden vigtigt, at Hjemrejestyrelsen er i besiddelse af eller kan indhente nødvendige oplysninger om udlændingen. Det foreslås derfor at videreføre bestemmelsen om automatisk videregivelse af akter fra en sag om opholdstilladelse. Derudover foreslås det at videreføre bestemmelserne om tvangsfremstilling for hjemlandets myndigheder og beslaglæggelse af genstande i den foreslåede hjemrejselov.

Der henvises til afsnit 3.11, 3.12 og 3.15.

Det foreslås også at videreføre bestemmelsen om udrejse med bistand fra myndighederne for at sikre, at udlændingen ikke opholder sig unødvendigt her i landet. Hjemrejestyrelsen vil således fortsat kunne understøtte en udlændings udrejse, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag og ikke selv er i stand til at forestå sin udrejse eller ikke vil medvirke til sin udrejse.

Der henvises til afsnit 3.9.

Det foreslås derudover at reglerne om Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssig udsendelse videreføres i den foreslåede hjemrejselov.

Der henvises til afsnit 3.14.

4. Lovforslaget indeholder for det tredje forslag til bestemmelser vedrørende kompetence efter hjemrejseloven og klageadgang over afgørelser truffet i medfør af loven. Det foreslås således, at afgørelser efter den foreslåede hjemrejselov som udgangspunkt skal træffes af Hjemrejestyrelsen, og at Hjemrejestyrelsens afgørelser som udgangspunkt vil kunne påklages til Udlændingenævnet. Der foreslås dog visse undtagelser hertil.

Derudover indeholder lovforslaget en række forslag til ændringer af udlændingeloven. Det foreslås således at ændre udlændingelovens bestemmelser om indrejseforbud og registrering i

Schengeninformationssystemet (SIS), således at der skal meddeles et indrejseforbud med det samme, hvis en udlænding inden for en fastsat frist for frivillig udrejse ikke vil medvirke til at vende tilbage til sit hjemland. Hvis udlændingen efterfølgende medvirker til sin udrejse, vil der være mulighed for at forkorte indrejseforbuddets varighed.

Der henvises til afsnit 3.18.

Det foreslås endvidere at ændre reglerne om klage over afslag på Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl, således at der indføres en tænkepause, hvorunder udlændingen aktivt kan tage stilling til, om udlændingen vil acceptere Udlændingestyrelsens afgørelse og dermed afslutte sin asylsag efter afslag i første instans, for derved at opnå mulighed for at modtage et supplerende kontant støttebeløb i tillæg til hjemrejsestøtten, jf. afsnit 3.6, eller om udlændingen ønsker at få sin sag prøvet hos Flygtningenævnet.

Der henvises til afsnit 3.19.

5. Endelig indeholder lovforslaget en lang række konsekvensrettelser af udlændingeloven, som følge af overførslen af bestemmelser fra udlændingeloven til hjemrejseloven og som følge af ressortændringen på baggrund af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019. Lovforslaget indeholder desuden konsekvensrettelser af repatrieringsloven, straffeloven, lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love (Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.) og lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.).

2. Baggrund for forslaget

2.1. Indledning

Der er i dag ca. 1.200 afviste asylansøgere, som opholder sig ulovligt i landet. De er uønskede i Danmark, og burde ikke opholde sig på dansk territorium. Mere end 200 udlændinge har opholdt sig ulovligt i Danmark i over 5 år.

Det koster gennemsnitligt ca. 300.000 kr. at have én afvist asylansøger indkvarteret på et udrejsecenter i Danmark i et år. Det er regeringens opfattelse, at de mange penge, der hvert år

anvendes til indkvartering af afviste asylansøgere, i stedet kunne være brugt meget bedre. Det er således afgørende for regeringen, at der sættes ind over for afviste asylansøgere, der fortsat opholder sig i Danmark uanset afgørelsen om, at de ikke har ret til at være her.”

Hidtil har tilgangen været, at udlændinge uden lovligt ophold placeres på centre, hvor hjemrejsen afhænger bl.a. af udlændingens eget initiativ, når det ikke er muligt at tvangshjemsende vedkommende. Dansk Flygtningehjælp har ydet rådgivning til de pågældende. Regeringen må konstatere, at indsatsen ikke har været tilstrækkelig, og at den ikke har fungeret efter hensigten.

På den baggrund er der efter regeringens opfattelse brug for et styrket fokus på den samlede hjemrejseindsats.

Regeringen gennemfører derfor en samlet hjemrejsepolitik som omfatter udlændinge, der har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark. Regeringens hjemrejsepolitik baserer sig på en langt mere proaktiv og håndholdt proces, hvor den enkelte udlænding med fast hånd i ryggen i form af motiverende indsatser og konkrete værktøjer vender tilbage til sit hjemland. For erfaringer på området peger i retning af, at en tidlig indsats og klare procedurer fremmer hjemrejse.

Regeringens samlede hjemrejsepolitik ligger i forlængelse af den midlertidighedsdagsorden, som den daværende SR-regering initierede i 2015, og som blev styrket i 2019 med det såkaldte paradigmeskifte.

Sigtet med regeringens hjemrejsepolitik er at ændre myndighedernes måde at arbejde med udlændinge, som skal hjemrejse. Indsatsen skal være mere fokuseret, myndighederne skal tættere på udlændingene og myndighederne skal have flere værktøjer til rådighed. Blandt andet skal mulighederne for støtte til udlændingens hjemrejse styrkes, samtidig med, at der skal reageres konsekvent, hvis udlændingen ikke respekterer myndighedernes afgørelse. Det skal stå klart, at med en endelig afgørelse om, at en udlænding ikke skal opholde sig i Danmark, overgår myndighedsindsatsen til en specialiseret myndighed og til et andet og selvstændigt regelsæt fokuseret på at sikre, at flest muligt udrejser.

2.2. Kongelig resolution af 10. september 2019

Som et led i regeringens hjemrejsepolitik blev det ved kongelig resolution af 10. september 2019 bestemt, at ressortansvaret for registrering af asylansøgere, forkyndelse, oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, udlændinges frivillige udrejse samt behandling af sager, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse efter udlændingeloven overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019.

På baggrund af den kongelige resolution er justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren enige om, at følgende opgaver, der hidtil har været varetaget af politiet, skal varetages af udlændinge- og integrationsministeren:

- Asylregistrering
- Forkyndelse af udlændingemyndighedernes afgørelser samt kontrol af om udrejsepligt overholdes
- Oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, herunder bl.a. varetagelse af opgaver vedrørende udrejsekontrol. Rejseplanlægning, forberedelse af udsendelsen, vurdering af, om udsendelse skal ske som påset eller ledsaget, herunder udfærdigelse af sikkerhedsvurdering af udlændingen
- Påsete udsendelser, herunder bl.a. koordinering af transporten til lufthavn eller anden grænseovergang og i øvrigt påse udsendelsen
- Ledsagede udsendelser, herunder bl.a. deltagelse i den ledsagedes udsendelse samt grænsefremstilling eller overdragelse til hjemlandets myndigheder
- Motivationsfremmende foranstaltninger, herunder afgørelser om meldepligt, kontrol med overholdelse heraf, gennemførelse af motivationsfremmende samtaler samt vurdering af og anmodning til politiet om frihedsberøvelse efter udlændingeloven.

Herudover indebar ressortændringen, at udlændingemyndighederne fremover varetager opgaver vedrørende udlændingeekspeditioner (modtagelse af bl.a. ansøgninger om pas og forlængelse af opholdstilladelser) og en række koordinerende eller tværgående opgaver vedrørende bl.a. statistik på asyl- og udlændingeområdet.

Politiet vil bistå udlændingemyndighederne, hvis der i forbindelse med varetagelse af en opgave er behov for at anvende tvang eller magt, eller politiets tilstedeværelse i øvrigt er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde. Dette kan f.eks. være tilfældet i forbindelse med indhentelse af kendelse til, og i øvrigt effektuering af, tvangsindgreb såsom frihedsberøvelse, visitation, beslaglæggelse, ransagning og tvangsfremstilling på en ambassade samt ledsagelse af udlændingen til destinationslandet.

Hensigten med at samle så mange led i udlændingesagskæden som muligt – og dermed også ressourcerne og fagkundskaben på udlændingeområdet – under et ministerium er, at det er regeringens opfattelse, at det er muligt i højere grad at strømline og styrke tilrettelæggelsen af arbejdet på bl.a. hjemsendelsesområdet. I tillæg hertil blev der afgivet ressourcer hos politiet til håndtering af politiets flere opgaver.

Med det afsæt og for at sikre, at de nye opgaver på Udlændinge- og Integrationsministeriets område varetages bedst muligt besluttede regeringen i april måned 2020 at oprette Hjemrejsestyrelsen, der siden 1. august 2020 har været ansvarlig for hjemsendelsesområdet.

Hjemrejsestyrelsen bidrager til virkeliggørelsen af regeringens mål om, at flere udlændinge uden lovligt ophold vender tilbage til hjemlandet. Med Hjemrejsestyrelsen er ressourcerne og

fagkundskaben samlet med henblik på, at der kan arbejdes intensivt og målrettet med indsamling af viden med henblik på at styrke arbejdet med bl.a. motivering til frivillig hjemrejse.

Hjemrejsestyrelsen har således siden 1. august 2020 været ansvarlig for at tage de fornødne sagsskridt for at sikre, at personer uden lovligt ophold forlader Danmark, og Hjemrejsestyrelsen er ansvarlig for en række forskelligartede opgaver i den forbindelse, herunder at varetage sagsbehandling af udsendelsessager, at sikre identifikation af udlændinge, at fremskaffe rejsedokumentation og i øvrigt at sikre fremdrift i sagerne.

Der kan være tale om udsendelsessager vedrørende afviste asylansøgere og udlændinge udvist administrativt eller ved dom som følge af kriminalitet, men også sager om udlændinge, der er varetægtsfængslede eller frihedsberøvede efter udlændingelovens regler.

Det fremgår af den kongelige resolution af 10. september 2019, at overførelsen af opgaver fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren ikke omfatter opgaver, som indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Hjemrejsestyrelsen har ikke og vil ikke få beføjelser til at udøve tvang eller magtanvendelse. Politiet skal derfor, på samme måde som tilfældet er i forhold til andre myndigheder, bistå Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med varetagelse af opgaver, hvor der er behov for magt og tvangsindgreb.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der til brug for identifikation af udlændingen er behov for at tage dokumenter eller genstande i forvaring, eller hvor der er behov for med magt at fremstille udlændingen for hjemlandets myndigheder. Det kan endvidere være tilfældet, hvor der af forskellige årsager er behov for varetægtsfængsling eller frihedsberøvelse efter udlændingeloven. Det er også tilfældet ved en ledsaget tvangsmæssig udsendelse, hvor Hjemrejsestyrelsen har ansvaret for sagsbehandlingen, herunder fremstillingen for hjemlandets myndigheder, mens politiet har ansvaret for sikkerheden og eventuel magtanvendelse.

2.3. Regulering af udlændinges ophold i Danmark

Udlændingeloven har siden 1983 reguleret alle aspekter af udlændinges forhold fra indrejse og ophold til endelig udrejse. Udlændingeloven er kompliceret både lovteknisk og materielt og indeholder både helt generelle og principielle bestemmelser og meget detaljeret lovgivning. Samlet set er udlændingeloven derfor meget omfangsrig og svært tilgængelig.

Lovgivning på udlændingområdet skal baseres på tillid, transparens og forudsigelighed. For at sikre dette foreslår regeringen som led i en samlet hjemrejsepolitik en hjemrejselov, som skal regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til de vender tilbage til hjemlandet.

Med en hjemrejselov markeres det, at der, efter at udlændinge har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, sker en klar og tydelig overgang til en ny fase for udlændingene

og for myndighedsbehandlingen, der handler om de skridt, der skal foretages frem mod, at udlændingene udrejser hurtigst muligt. Det er herunder, som på andre retsområder, centralt at sikre, at så mange som muligt efterkommer myndighedernes enkelte afgørelser. Det altovervejende fokus med loven er således at motivere udlændingene til selv at træffe beslutning om hjemrejse, at understøtte en sådan beslutning og at det står klart, hvad konsekvenserne er, hvis udlændingen ikke ønsker at medvirke til hjemrejse.

Hjemrejseloven vil endvidere lovteknisk og sprogligt skabe klarhed over retstilstanden og dermed give bedre mulighed for at kende retsstillingen. Dermed er hjemrejseloven et centralt element i et strømlinet og transparent forløb for udlændinge, som har fået endeligt afslag på at kunne opholde sig i Danmark. Der fastsættes således klare regler, der er enkle at administrere, og som sender et tydeligt signal om, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal vende tilbage til hjemlandet, og at de om nødvendigt kan hjemsendes af myndighederne. Samlet set styrker hjemrejseloven retssikkerheden.

Gennemførelse af regeringens hjemrejsepolitik sker i det væsentligste ved hjemrejseloven og ved ændringer i udlændingeloven, men der vil også blive gennemført de nødvendige ændringer og justeringer i øvrig lovgivning, bekendtgørelser m.v.

2.4. Centrale afgrænsninger i hjemrejseloven

Hjemrejseloven skal finde anvendelse for udlændinge, der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet. Herved forstås en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har et gyldigt opholdsgrundlag her i landet, og en udlænding over 18 år, der indgår en hjemrejsekontrakt jf. den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 1, og som beholder sin ret til at opholde sig her i landet, såfremt den pågældendes udrejsefrist forlængelse som følge af udlændingens medvirken til udrejsen.

Loven vil omfatte enhver udlænding der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a indeholder bl.a. regler om udlændinges indrejse og ophold, regler for bortfald, inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser, udvisning, overførsel og afvisning.

Loven vil således omfatte enhver udlænding, der i tilknytning til indrejsen i landet, ikke har et gyldigt opholdsgrundlag f.eks. en udlænding, der opholder sig her i landet, men som ikke har et gyldigt visum eller indrejsetilladelse, ikke ansøger om opholdstilladelse, ikke opnår processuelt ophold som følge af en ansøgning om opholdstilladelse, herunder f.eks. en ansøgning om international beskyttelse (asyl), eller ikke efter EU-reglerne har ret til at opholde sig her i landet.

Loven vil derudover f.eks. omfatte en udlænding der ikke længere har et gyldigt opholdsgrundlag, som følge af, at udlændingens opholdstilladelse er inddraget, nægtet forlænget eller bortfaldet, eller

udlændingen er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl (en afvist asylansøger). Loven vil endvidere omfatte:

- udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, eller hvis ret til ophold efter denne bestemmelse eller efter § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet som følge af en endelig afgørelse om udvisning, jf. udlændingelovens § 26 c, eller i medfør af udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og som ikke kan tvangsudsendes af på grund af forbuddet mod refoulement, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvor der er truffet endelig afgørelse om, at den pågældende isoleret set opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som på grund af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionens artikel 1 F eller på grund af kriminalitet er udelukket fra at få opholdstilladelse, og som ikke kan tvangsudsendes på grund af forbuddet mod refoulement, jf. udlændingelovens § 31 eller en udlænding, der er administrativt udvist efter udlændingelovens § 25, fordi udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed, eller udlændingen må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og som ikke kan tvangsudsendes på grund af forbuddet mod refoulement, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding (en udlænding på tålt ophold)
- udlændinge, der er udvist ved endelig dom som følge af et strafbart forhold, jf. udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c, jf. § 49 (en udlænding, der er udvist ved dom)
- udlændinge som er udvist efter udlændingelovens § 25, fordi udlændingen må anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller udlændingen må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed (en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed)
- udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet, som følge af, at udlændingen opholder sig eller har opholdt sig uden for landet og der er grund til at antage, at udlændingen under opholdet uden for landet deltager eller har deltaget i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, jf. udlændingelovens § 21 b, stk. 1 (en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden),

ligesom loven vil finde anvendelse på udlændinge, hvor der er truffet endelig afgørelse om, at de pågældende kan udsendes, jf. udlændingelovens §§ 32 b og 49 a.

Loven vil endvidere finde anvendelse på udlændinge, får deres udrejsefrist forlænget i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 4, hvilket bl.a. omfatter udlændinge over 18 år, der indgår en hjemrejsekontrakt med Hjemrejsestyrelsen jf. den foreslåede § 4, stk. 1, og som medvirker til opfyldelsen heraf.

Derudover vil en udlænding, som er omfattet af hjemrejseloven, have pligt til at udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1.

Loven vil ikke omfatte udlændinge, der har ansøgt om international beskyttelse (asyl), men hvor Udlændingestyrelsen endnu ikke har truffet afgørelse om, at udlændingen efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, skal registreres som asylansøger.

Loven vil finde anvendelse fra det tidspunkt, hvor udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet. Den finder således anvendelse fra det tidspunkt, hvor det kan konstateres, at udlændingen ikke har et gyldigt opholdsgrundlag. Det vil som oftest kunne konstateres i forbindelse med, at udlændingen bliver meddelt en afgørelse eller beslutning, hvorved der fastsættes en udrejsefrist. Hjemrejselovens regler vil dog allerede kunne finde anvendelse forud for en sådan afgørelse eller beslutning. Pligten til at udrejse efter den foreslåede § 1, vil f.eks. gælde fra det tidspunkt, hvor det kan konstateres at udlændingen opholder sig uden et gyldigt opholdsgrundlag, også selvom udlændingen ikke (endnu) er blevet meddelt en afgørelse eller beslutning, hvorved der fastsættes en udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

For så vidt angår anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, om digital kommunikation, vil denne i en enkelt situation også finde anvendelse på udlændinge, som endnu ikke har fået en afgørelse, hvori der fastsættes en udrejsefrist. Efter den foreslåede § 3, stk. 1, 2. pkt., vil udlændinge, der er meddelt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen således skulle tilsluttes digital kommunikation. Dette selvom de fortsat har processuelt ophold i Danmark, som følge af en verserende klagesag hos Flygtningenævnet.

Der vil dog være bestemmelser i udlændingeloven mv., som fortsat finder anvendelse på udlændinge, for hvem hjemrejseloven også gælder.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Pligten til at udrejse og udrejsekontrol

3.1.1. Gældende ret

Der gælder for alle udlændinge, som efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, en pligt til at udrejse, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1.

Udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a indeholder bl.a. regler om betingelser for indrejse og ophold, herunder regler for bortfald, inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser, udvisning, overførsel og afvisning.

Der træffes ikke selvstændige afgørelser efter udlændingelovens § 30, stk. 1, da bestemmelsen alene fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har det fornødne opholdsgrundlag her i landet.

Hjemrejsestyrelsen blev oprettet den 1. august 2020 og har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Har en udlænding efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke det fornødne opholdsgrundlag her i landet, drager Hjemrejsestyrelsen og politiet omsorg for udlændingens udrejse, når denne ikke udrejser frivilligt, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2, jf. stk. 1.

Udlændingelovens § 30, stk. 2, finder bl.a. anvendelse ved forkyndelse af afgørelser om endeligt afslag på asyl og afgørelser om f.eks. udvisning med indrejseforbud.

Hjemrejsestyrelsen foretager desuden kontrol med, om en udlænding er udrejst i overensstemmelse med pligten hertil, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag her i landet (udrejsekontrol), jf. udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt.

De nærmere regler om udrejsekontrol er efter udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., udmøntet i cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager m.v., hvoraf det bl.a. fremgår, at der skal foretages udrejsekontrol i umiddelbar tilknytning til forkyndelse af et endeligt afslag på asyl i sager, hvor udlændingen er pålagt at udrejse straks.

Det fremgår endvidere at i sager, hvor Flygtningenævnet har meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, og hvor afgørelsen er forkyndt for udlændingen i forbindelse med mødet i Flygtningenævnet, skal udrejsekontrol så vidt muligt foretages samme dag, som Flygtningenævnets forkyndelse eller dagen efter.

Derudover er det i cirkulære af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008, fastsat, at der bl.a. skal foretages udrejsekontrol i sager, hvor udlændingen ikke længere har noget opholdsgrundlag. Der foretages derudover systematisk udrejsekontrol i eksempelvis sager, hvor studerende får inddraget eller nægtet forlænget deres opholdstilladelse, og sager om udlændinge, der opholder sig i Danmark, og som bliver meddelt afslag på eller får afvist en ansøgning om ægtefællesammenføring. Den systematiske udrejsekontrol foretages i nogle tilfælde på baggrund af registersamkøring, hvorefter udlændingemyndighederne bliver bekendt med hvilke udlændinge, der ses ikke at være udrejst, fordi de f.eks. fortsat modtager løn og lignende.

Der foretages endvidere udrejsekontrol i sager, hvor en udlænding meddeles indrejseforbud som følge af at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med fristen for frivillig udrejse efter udlændingelovens § 33.

Derudover kan Hjemrejsestyrelsen altid foretage udrejsekontrol i tilfælde, hvor der er konkret grund til at antage, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, eller såfremt en af udlændingemyndighederne på baggrund af en konkret formodning om, at udlændingen fortsat opholder sig her i landet, anmoder om det.

I forbindelse med udrejsekontrol i asylsager vil Hjemrejsestyrelsen tilsige udlændingen til udrejsekontrol ved personligt fremmøde hos Hjemrejsestyrelsen eller foretage udrejsekontrollen via videolink. Derudover kan Hjemrejsestyrelsen forsøge at træffe udlændingen på det asylcenter, hvor den pågældende er indkvarteret, eller på et andet oplyst opholdssted. I opholdssager forsøger Hjemrejsestyrelsen at træffe udlændingen på det sted, hvor udlændingen har oplyst at opholde sig, eller hvor den pågældende formodes at opholde sig.

Kræver gennemførelse af udrejsekontrollen, at der anvendes magt eller tvang for at sikre sig adgang til det sted, hvor udlændingen opholder sig, anmoder Hjemrejsestyrelsen om politiets bistand.

Konstateres det ved udrejsekontrollen, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med fristen herfor, tages de fornødne skridt til at en udrejse eller udsendelse kan effektueres. Det skal således vurderes, om udlændingen skal frihedsberøves for at sikre muligheden herfor, og i så fald iværksætter politiet frihedsberøvelsen i henhold til udlændingelovens § 36.

3.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændingens pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet, fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 1. Der gælder en almindelig pligt i Danmark til at efterkomme myndighedernes (lovlige) afgørelser. Pligten til at udrejse indebærer imidlertid, at det står klart, at den pågældende udlænding ikke må opholde sig her i landet uden fornøden tilladelse, og at det derfor kan have konsekvenser, hvis den pågældende ikke udrejser af landet. Forpligtelsen indebærer desuden, at det er udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse, og at dette ansvar ikke tilkommer de danske myndigheder.

Udrejser en udlænding ikke frivilligt og i henhold til pligten hertil, sørger Hjemrejsestyrelsen for at iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige med henblik på at sikre udlændingens udrejse eller udsendelse, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er et centralt princip i udlændingeloven, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det gælder alle udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har det fornødne opholdsgrundlag jf. udlændingelovens § 30, stk. 1. Det vil således gælde en udlænding, hvis opholdsret eller opholdsgrundlag ikke længere er til stede, en udlænding der er meddelt en endelig afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, eller en udlænding, der i øvrigt opholder sig her i landet uden ret hertil.

En udlænding skal således udrejse, hvis den pågældende f.eks. er blevet meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, afslag på en ansøgning om opholdstilladelse under henvisning til ægteskab

med en herboende person, og hvis en eventuel klage til Udlændingenævnet ikke er tillagt opsættende virkning, jf. udlændingelovens § 33 b.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at det fortsat skal være udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse, når den pågældende ikke har det fornødne opholdsgrundlag her i landet. Udrejse skal således fortsat ske på udlændingens eget initiativ, og ikke på de danske myndigheders initiativ.

Der skal endvidere efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse tillige sikres kontrol med, om en udlænding efterkommer pligten til at udrejse.

Pligten til at udrejse bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse fastsættes i hjemrejseloven. Det bør derudover fremgå af hjemrejseloven, at der foretages kontrol med, om en udlænding er udrejst i overensstemmelse med pligten hertil, og at Udlændinge- og Integrationsministeriet fastsætter nærmere regler herfor.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udrejsekontrol som i dag foretages i henhold til udlændingelovens § 30, stk. 2, bør overføres til hjemrejseloven med det formål at sikre en effektiv og konsekvent kontrol med udlændingens udrejse af landet, og at udlændinge- og integrationsministeren som hidtil bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning indebærer, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har det fornødne opholdsgrundlag i henhold til reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 1, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Forslaget indebærer endvidere en tydeliggørelse af pligten til at udrejse, og at sikre, at udlændingen er bekendt med, hvad der forventes af den pågældende, og at det er udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse.

Det foreslås derudover, at der skal foretages kontrol med, om en udlænding er udrejst, og at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Udrejsekontrollen iværksættes af Hjemrejsestyrelsen for at sikre, at en udlænding er udrejst i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag, herunder i tilfælde, hvor det må formodes, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en frist herfor i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., eller når det konkret må antages, at en udlænding ikke er udrejst.

Forslaget indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom. Det forudsættes i den forbindelse, at Udlændinge- og Integrationsministeriet reviderer de gældende retningslinjer i cirkulære af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008, og cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager mv.

3.2. Medvirken

3.2.1. *Gældende ret*

Når politiet skal drage omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen efter udlændingelovens § 40, stk. 6, meddele de nødvendige oplysninger og medvirke til at tilvejebringe nødvendig rejselegitimation og visum til udrejsen, ligesom udlændingen skal medvirke til udrejsen i øvrigt.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 381 af 22. maj 1996 om ændring af udlændingeloven (Fremstilling for fremmede repræsentationer med henblik på udsendelse).

Bestemmelsen fastlægger, at en udlænding, der ikke er udrejst efter udløbet af en fastsat udrejsefrist, og som skal udsendes ved politiets foranstaltning, har pligt til at meddele de oplysninger, der er nødvendige for, at en udsendelse kan finde sted, og til i øvrigt at medvirke til udsendelsen.

Det betyder, at udlændingen har pligt til at medvirke til at fastlægge sin identitet, medvirke til at fremskaffe rejselegitimation, f.eks. ved at udfylde og indgive ansøgning om rejselegitimation/indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer, og om fornødent give personligt fremmøde på en repræsentation. Udlændingen har endvidere pligt til at samarbejde med politiet om planlægning og gennemførelse af en udsendelse til det land, som myndighederne har bestemt.

I praksis foretages vurderingen af udlændingens medvirken til sin udsendelse løbende. Der lægges vægt på, om udlændingen har medvirket til de af udsendelsesmyndigheden pålagte sagsskridt i overensstemmelse med bestemmelsen i udlændingelovens § 40, stk. 6. Det indgår endvidere i vurderingen, om udlændingen har underskrevet en af politiet udfærdiget Erklæring om medvirken, hvorved udlændingen erklærer at medvirke til en udsendelse til det land, som udlændingemyndighederne har bestemt, herunder at medvirke til identitetsfastlæggelse, fremskaffelse af rejselegitimation og samarbejde med politiet om planlægning og gennemførelse af udsendelsen.

Vurderingen af, om en udlænding medvirker eller ej, betragtes som faktisk forvaltningsvirksomhed, hvorfor forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse mv. ikke finder anvendelse.

3.2.2. *Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser*

Det er et bærende princip i et retssamfund og et samfund, som borgerne kan have tillid til, at borgerne respekterer de afgørelser, der bliver truffet. En forudsætning herfor er blandt andet, at afgørelsens indhold og retsvirkning fremstår tilstrækkeligt klart for den, afgørelsen retter sig mod.

Politiet har i sin administration af udsendelsesområdet foretaget en løbende medvirkenvurdering i overensstemmelse med udlændingelovens § 40, stk. 6, på baggrund af interne vejledninger og retningslinjer.

Anses en udlænding for ikke at medvirke til sin udrejse, vil udlændingen blive pålagt en række foranstaltninger, herunder træk i udlændingens ydelser og kontrolforpligtelser, som har til formål at fremme hjemrejsen eller udsendelsen. Medvirken er desuden afgørende for, om en udlænding eventuelt vil kunne modtage støtte i forbindelse med sin frivillige hjemrejse. Vurderingen af om en udlænding medvirker, er således i mange tilfælde helt afgørende for de vilkår, udlændingen pålægges, og de muligheder, udlændingen har efter sin hjemrejse.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det er hensigtsmæssigt med klare retningslinjer for, hvornår en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan anses for at medvirke eller ikke at medvirke til sin hjemrejse.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 2, som etablerer en klar, retlig ramme for vurderingen af, om en udlænding i udsendelsesposition anses for at medvirke til sin hjemrejse.

Det foreslås, at udlændingen som hidtil vil være forpligtet til at medvirke til sin hjemrejse. Udlændingen vil således som hidtil skulle medvirke til at fastlægge sin identitet, fremskaffe rejselegitimation, visum, indrejsetilladelse mv.

Udlændingen vil endvidere være forpligtet til at samarbejde med Hjemrejsestyrelsen i øvrigt, herunder i forhold til planlægning af hjemrejsen, og i øvrigt gennemføre hjemrejsen på det af Hjemrejsestyrelsen fastlagte tidspunkt.

En udlænding, der anses for at medvirke til sin udrejse, vil kunne modtage hjemrejsestøtte i forbindelse med sin frivillige udrejse og eventuelt kunne få forkortet et indrejseforbud. Der henvises til det foreslåede kapitel 6 om hjemrejsestøtte og den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6.

Det foreslås desuden, at afgørelsen om, at en udlænding ikke anses for at medvirke til sin hjemrejse, vil skulle meddeles den pågældende ved en skriftlig afgørelse. Det indebærer blandt andet, at forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse vil finde anvendelse.

Der vil kunne indgå flere forhold i vurderingen af, om en udlænding anses for ikke at medvirke til sin hjemrejse. Dog vil det være en forudsætning for at anse en udlænding for ikke at medvirke til sin hjemrejse, at der har været en aktiv handling eller aktiv afståelse fra udlændingens side. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor en udlænding afgiver vildledende oplysninger eller en åbenbart usand forklaring eller fremlægger falsk eller forfalsket pas mv. Det vil endvidere kunne være tilfældet, hvor en udlænding ikke møder op til aftalte samtaler eller frivillige fremstillinger for hjemlandets myndigheder, eller hvor udlændingen på anden vis tydeligt modsætter sig at medvirke til sin hjemrejse. Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen, om udlændingen overholder sin hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4.

Det foreslås videre, at en udlænding, der har modtaget en afgørelse om, at pågældende ikke medvirker til sin hjemrejse, vil kunne vurderes at have genoptaget sin medvirken ved at leve op til eller ved at forsøge at leve op til de af Hjemrejsestyrelsen fastsatte forpligtelser. Dermed vil udlændingen igen have mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i forbindelse med sin frivillige hjemrejse samt eventuelt få forkortet sit indrejseforbud. Hjemrejsestøtten vil imidlertid være reduceret på grund af udlændingens aktive valg om i en periode ikke at samarbejde om sin hjemrejse. Der henvises til det foreslåede kapitel 6 om hjemrejsestøtte m.v. og den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 9, jf. lovforslagets § 25, nr. 9.

Der vil som udgangspunkt gælde en karenperiode på 2 måneder, hvor udlændingen vil skulle efterleve de af Hjemrejsestyrelsen stillede krav forud for en eventuel afgørelse om, at udlændingen har genoptaget sin medvirken til hjemrejsen. Hermed sikres det, at Hjemrejsestyrelsen ikke pålægges at træffe nye afgørelser i alle tilfælde, hvor en udlænding, der har modtaget en afgørelse om ikke at medvirke, beslutter sig for at foretage et positivt skridt i retning mod sin hjemrejse. Der vil efter en konkret vurdering kunne ses bort fra karenperioden, hvorefter udlændingen kan genoptage medvirken til sin hjemrejse på et tidligere tidspunkt.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser om manglende medvirken skal efter forslaget ikke kunne påklages. Det foreslås, at afgørelserne vil skulle revurderes af Hjemrejsestyrelsen hver 3. måned eller tidligere på udlændingens begæring, hvis der foreligger oplysninger, der taler for, at der er ændrede forhold.

Manglende medvirken til sin udrejse vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder jf. den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 1, 2. pkt.,

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt. Der foretages alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, der er fremmedkrigere, og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 5 og 7 og bemærkningerne hertil.

3.3. Digital kommunikationsløsning

3.3.1. *Gældende ret*

Det følger af § 3 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere, at fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal tilsluttes Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning.

Udlændinge, der har bopæl eller fast ophold i Danmark skal derfor som udgangspunkt være tilmeldt Digital Post. Dette omfatter også udlændinge, som f.eks. har en asylrelateret opholdstilladelse eller opholdstilladelse som studerende. Myndighederne anvender over for disse personer Digital Post til at kommunikere afgørelser, breve, tilsigelser m.v.

For udlændinge der ikke har ret til at opholde sig her i landet, eller alene har processuelt ophold i Danmark, finder lov om Digital Post fra offentlige afsendere ikke anvendelse.

At Digital Post ikke kan anvendes til at kommunikere med disse udlændinge medfører, at politiet i henhold til udlændingelovens § 30, stk. 2, og under anvendelse af cirkulære nr. 65 af 15. august 2006, frem til den 1. august 2020, forkyndte en lang række af udlændingemyndigheders afgørelser om f.eks. afslag på asyl, indrejseforbud og opholds- og meldepligt for udlændinge. Derudover forkyndte politiet mundtligt tilsigelser til udrejsekontrol og motivationsfremmende samtaler Med kongelig resolution af 10. september 2019, besluttedes det at overdrage politiets opgaver med udsendelse af udlændinge, der ikke udrejser frivilligt, og som ikke indebærer magt eller tvang til udlændingemyndighederne.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget opgaven med forkyndelse og afholdelse af samtaler fra politiet med virkning fra den 1. august 2020.

Kommunikationen med udlændingene sker i praksis ved, at Hjemrejsestyrelsen sender en elektronisk meddelelse eller almindelig papirpost til udlændingens indkvarteringssted, hvorefter udlændingen henter sin post på indkvarteringsstedet. Derudover kan Hjemrejsestyrelsen forsøge at træffe udlændingen på det center, hvor den pågældende er indkvarteret eller på et andet oplyst opholdssted. Efter denne ordning anses udlændingens post først for at være kommet til udlændingens kundskab, når udlændingen fysisk har hentet sin post på indkvarteringsstedet. Dette medfører bl.a., at udeblivelse fra udrejsekontrol ikke bliver sanktioneret, hvis udlændingen ikke har afhentet sin post på indkvarteringsstedet.

Når Hjemrejsestyrelsen skal forkynde andre myndigheders afgørelser for udlændinge, sender Hjemrejsestyrelsen en elektronisk meddelelse til udlændingens indkvarteringssted indeholdende en tilsigelse til samtale til med Hjemrejsestyrelsen. Udlændingen vil ved den efterfølgende samtale under anvendelse af en tolk mundtligt få oversat afgørelsens vigtigste elementer, ligesom udlændingen vil få udleveret afgørelsen på dansk. Særligt i de tilfælde, hvor der er tale om en afgørelse indeholdende en udrejsefrist, vil Hjemrejsestyrelsen efter forkyndelsen af afgørelsen sende en meddelelse til den myndighed, der har truffet afgørelsen om, at afgørelsen er blevet forkyndt for udlændingen. Udlændingens udrejsefrist regnes fra den mundtlige forkyndelse.

3.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den nugældende kommunikationsordning mellem Hjemrejsestyrelsen og udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke fungerer tilstrækkeligt effektivt, herunder den nugældende post- og forkyndelsesordning er ressourcekrævende, da det tager tid at få posten frem til udlændingene på indkvarteringsstederne, og da forkyndelsen af en afgørelse i dag sker mundtligt.

Den nuværende ordning medfører således, at der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering går for lang tid fra, at en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, træffes af en myndighed, til at afgørelsen forkyndes. Det indebærer samtidig, at der går for lang tid, før udrejsefristen igangsættes.

Det er blandt andet med det afsæt Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den nuværende kommunikationsordning bør moderniseres, således at kommunikationen digitaliseres. Personer med bopæl og fast ophold i Danmark skal som udgangspunkt være tilsluttet en digital postordning igennem Digital Post. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændinge uden lovligt ophold i Danmark i samme omfang bør være tilsluttet en lignende digital løsning. Dette vil sikre en effektiv kommunikation mellem myndighederne og udlændingene.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det – i lighed med hvad der gælder for borgere med fast ophold i Danmark, som skal være tilsluttet Digital Post, jf. lov om Digital Post fra offentlige afsendere – skal som udgangspunkt være obligatorisk for udlændinge, der er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, og udlændinge der er meddelt afslag på en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen, at være tilsluttet en digital kommunikationsløsning.

Den digitale kommunikationsløsning skal sikre kommunikationen mellem Hjemrejsestyrelsen og de omfattede udlændinge. Med forslaget bliver der endvidere indført hjemmel til, at andre myndigheder eller private juridiske enheder på sigt kan tilsluttes ordningen.

Den digitale kommunikationsløsning er endnu ikke udviklet. Det foreslås derfor, at der udvikles en digital kommunikationsløsning som – i lighed hvad der gælder for danske statsborgere og personer med opholdstilladelse i medfør af lov om Digital Post fra offentlige afsendere – skal anvendes som en effektiv digital kommunikationsløsning mellem Hjemrejsestyrelsen og de tilsluttede udlændinge.

Med forslaget etableres rammerne således for, at al skriftlig kommunikation fra Hjemrejsestyrelsen til de tilsluttede udlændinge kan foregå digitalt.

Den digitale kommunikationsløsning skal udvikles som en web- og mobilbaseret løsning, og skal kunne tilgås fra både computer og mobiltelefon.

Erfaringen viser, at stort set alle udlændinge har en smartphone med internetadgang. Den digitale kommunikationsløsning vil derfor være let at anvende for langt de fleste udlændinge. De udlændinge, der ikke har en smartphone, vil kunne tilgå den digitale kommunikationsløsning ved anvendelse af en computer, som stilles til rådighed på udlændingens indkvarteringssted.

Der er dog udlændinge, som ikke vil kunne anvende digital kommunikation. Det foreslås derfor, at udlændinge- og Integrationsministeren bliver bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om muligheden for at blive fritaget fra den obligatoriske tilslutning til den digitale kommunikationsløsning. Det foreslås således, at udlændinge- og integrationsministeren skal fastsætte regler om, at f.eks. ældre, personer med fysisk eller kognitiv funktionsnedsættelse og frihedsberøvede, kan fritages fra ordningen. Er en udlænding fritaget fra kravet om obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning, vil Hjemrejsestyrelsen skulle kommunikere med udlændingen som hidtil ved anvendelse af digital og papirbaseret post til udlændingens opholdssted og mundtlig forkyndelse.

Al kommunikation fra Hjemrejsestyrelsen vil blive leveret som digital kommunikation, og retsvirkningerne af digitale meddelelser i den digitale kommunikationsløsning vil være de samme som retsvirkningerne af skriftlige meddelelser leveret som papirbaseret post og som mundtlige forkyndelser.

Tilsigelse til udrejsekontrol, samtale om tænkepausen efter Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl i 1. instans og Hjemrejsestyrelsens forkyndelse af udlændingemyndighedernes afgørelser, i det omfang myndighederne ikke selv forkynder disse, vil med den digitale kommunikationsløsning blive foretaget gennem en effektiv og lettilgængelig digital kommunikationskanal. En ny web- og mobilbaseret løsning vil således som altovervejende hovedregel kunne erstatte den del af forkyndelserne, der i dag foretages mundtligt af Hjemrejsestyrelsen.

Med den digitale kommunikation vil meddelelser, indkaldelser og afgørelser m.v. anses for modtaget, når de er tilgængelige via den digitale kommunikationsløsning. Meddelelserne anses således for forkyndt for udlændingen, når disse er tilgængelige for udlændingen i den digitale kommunikationsløsning. Dette betyder f.eks., at myndighederne kan anvende sanktioner, hvis

udlændingen, uden lovligt forfald, ikke møder op til en samtale, som udlændingen er indkaldt til via den digitale kommunikationsløsning. Udlændingen er ligeledes forpligtet til løbende at læse sin modtagne post, idet Hjemrejsestyrelsen i modsat fald vil kunne lade dette indgå i vurderingen af, om udlændingen medvirker til sin udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 2.

Det er forventningen, at initiativet vil bidrage til en væsentlig mere effektiv kommunikation, og at dette vil understøtte Hjemrejsestyrelsen arbejde med at sikre, at udlændinge, der ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, udrejser så hurtigt som muligt.

Den digitale kommunikationsløsning kan desuden anvendes til at informere udlændingene om politiske initiativer m.v., der kan være relevante for dem i deres overvejelser om at rejse hjem, og øvrige relevante oplysninger fra myndigheder. Hjemrejsestyrelsen kan desuden foranstalte et opdateret nyheds-flow, hvor relevant, men ikke følsom information kan fremgå, herunder tilbud om hjemrejseunderstøttende undervisning og aktivering, vejledninger til, hvordan man anmoder om støtte til hjemrejse, og hvilke hjemrejsestøttemuligheder der består i deres hjemland.

3.4. Hjemrejsekontrakt

3.4.1. *Gældende ret*

Det følger af udlændingelovens 42 a, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 3 og 4, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af lovens § 7, som udgangspunkt får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes.

Bestemmelsen omfatter bl.a. afviste asylansøgere i udsendelsesfasen, der efter endeligt afslag på asyl og eventuelt afslag på opholdstilladelse på andet grundlag afventer udrejse eller udsendelse. Bestemmelsen omfatter også udlændinge, som er meddelt afslag på asyl, fordi de pågældende er udelukket herfra f.eks. som følge af kriminalitet, men som ikke kan udsendes af landet, fordi dette ville stride mod forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31, dvs. udlændinge på tålt ophold.

Endvidere er spontane (registrerede eller ikke-registrerede) asylansøgere, der har frafaldet asylansøgningen, eller hvis asylansøgning er bortfaldet efter udlændingelovens § 40, stk. 11, fordi den pågældende uden anmeldt lovligt forfald er udeblevet fra et personligt møde hos Udlændingestyrelsen samt situationer, hvor selve opholdstilladelsen frafaldes, omfattet.

I tilfælde, hvor en udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, meddeles opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1-3, § 9 b, 9 c eller 9 e, får den pågældende udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2.

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, at har en udlænding som ikke er omfattet af stk. 1 eller § 43, stk. 1, efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke ret til at opholde sig her i landet, får udlændingen dækket udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Det er en forudsætning for Udlændingestyrelsens forsørgelse af udlændinge omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller 2, at de pågældende lader sig indkvartere på et af Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder.

Udlændinge, som er omfattet af bestemmelsen, har således, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen, krav på at få udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen.

Udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, er bl.a. udlændinge, der er indrejst ulovligt eller opholder sig ulovligt her i landet efter udløbet af visumperioden eller perioden for visumfrit ophold, og som ikke efterfølgende har fået tilladelse til deres ophold samt udlændinge, der indrejser og opholder sig her i landet uden lovligt grundlag.

Desuden er udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet ex lege, jf. udlændingelovens § 17, ligesom udlændinge udvist ved dom, men hvor udvisningen efter strafafsoningen ikke er effektueret, samt udlændinge, hvor Udlændingestyrelsen, Udlændingenævnet, eller Flygtningenævnet forud for udsendelsen skal tage stilling til, om udsendelse kan ske, jf. udlændingelovens § 49 a, og hvor Udlændingestyrelsen dækker udgifterne til den udvistes underhold, omfattet af bestemmelsen.

Også udlændinge, som er udvist eller afvist administrativt af Udlændingestyrelsen, men som ikke har forladt landet, er omfattet af bestemmelsen.

Det bemærkes, at det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 3, at stk. 1 og 2, ikke gælder, hvis udlændingen uafhængigt af, at vedkommende har indgivet ansøgning om asyl, har ulovligt ophold her i landet, hvis udlændingen har indgået ægteskab med en herboende person, medmindre særlige forhold gør sig gældende, hvis udlændingens opholdssted ikke kendes, hvis udlændingen har ret til hjælp til forsørgelse efter anden lovgivning og hvis udlændingen er mindreårig og er indkvarteret privat hos herboende forældre, medmindre særlige grunde foreligger.

Af udlændingelovens § 42 a, stk. 4 følger, at Udlændingestyrelsen kan pålægge en udlænding at betale udgifterne til udlændingens eller dennes families underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser eller ophold på et indkvarteringssted omfattet af stk. 5, såfremt udlændingen har tilstrækkelige midler hertil. Det fremgår videre af bestemmelsen, at der kan pålægges betalingspligt for perioden til og med udgangen af den første hele måned efter tidspunktet for afgørelsen om visitering af udlændingen, jf. integrationslovens § 10, stk. 1, og at betalingspligten kan pålægges, indtil en udlænding, der efter reglerne i kapitel 1 og 3-5a ikke har ret til at opholde sig her i landet, udsendes eller udrejser.

Det følger af udlændingelovens § 42 c, stk. 1, at indkvarteringsoperatøren for et indkvarteringssted udarbejder en kontrakt for en udlænding der er over 18 år, og omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen.

Af udlændingelovens § 42 c, stk. 2, fremgår, at den pågældende kontrakt indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Kontrakten skal indgås senest en uge efter udlændingens indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7. Kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af indkvarteringsoperatøren. Kontrakten kan løbende revideres. For udlændinge i overgangsfasen, udlændinge på tålt ophold og andre udlændinge følger det af § 25, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøger m.fl., at kontrakten skal indgås hurtigst muligt efter indkvarteringsoperatørens nærmere bestemmelse.

Af udlændingelovens § 42 c, stk. 3, fremgår, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, samt den undervisning og aktivering som det er aftalt eller fastsat, at udlændingen skal deltage i.

Af udlændingelovens § 42 c, stk. 4, fremgår, at det af kontrakten skal fremgå, hvilke tiltag der efter lovgivningen kan bringes i anvendelse over for udlændingen, hvis udlændingen ikke overholder sin kontrakt og endelig fremgår det af udlændingelovens § 42 c, stk. 5, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 42 b, stk. 8, at en udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, og som har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c, får udbetalt en tillægsydelse, jf. stk. 11, jf. dog stk. 12.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 b, stk. 11, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udbetaler ydelser, jf. stk. 1, 3, 8 og 9, jf. dog stk. 12. Indkvarteringsoperatøren skal, medmindre særlige grunde taler derimod, beslutte, at tillægsydelse efter stk. 8 ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c.

I forlængelse heraf bemærkes, at det af udlændingelovens § 42 e, stk. 1, fremgår, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan deltage i aktivering i form af udførelse af andre end de i § 42 d, stk. 1, nævnte opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet og medvirken til gennemførelsen af den i §§ 42 f og 42 g nævnte undervisning.

Bestemmelsen indebærer således, at alle udlændinge over 17 år, der er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse har mulighed for at udføre andre end de pligtmæssige,

nødvendige opgaver ved driften af indkvarteringsstedet og for at medvirke til undervisning af børn og voksne på indkvarteringsstedet. Bestemmelsen omfatter navnlig opgaver som rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, pasning og renholdelse af udenomsarealer, børnepasning og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter, i det omfang sådanne opgaver ikke er omfattet af § 42 d, stk. 1, og løses i den forbindelse. Bestemmelsen omfatter endvidere varetagelse af driftsmæssig opgaver i forbindelse med indkvarteringsstedet, herunder f.eks. administrationsopgaver eller instruktion i forbindelse med IT-undervisning, værkstedsarbejde eller intern produktionsvirksomhed.

Efter udlændingelovens § 42 e, stk. 2, kan en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt.

For så vidt angår adgangen til deltagelse i intern produktionsvirksomhed bemærkes, at der skal være tale om intern produktionsvirksomhed under den pågældende indkvarteringsoperatør i den forstand, at indkvarteringsoperatøren er ansvarlig for og forestår produktionsvirksomheden, ligesom produktionen foregår på et indkvarteringssted med henblik på aftagning af produkterne inden for indkvarteringssystemet. Der kan f.eks. være tale om produktion af havemøbler til indkvarteringsstederne. Der må ikke være tale om levering af produkter til eksterne aftagere. Om adgangen til deltagelse i særligt tilrettelagt praktik bemærkes, at en sådan praktik kan foregå uden for indkvarteringsstedet, herunder f.eks. en lokal virksomhed. Det er en betingelse, at praktikopholdet har et betydeligt læringselement, og at formålet med praktikopholdet er at foretage en afklaring af udlændingens kvalifikationer.

Det bemærkes, at afviste asylansøgere og dermed udlændinge som ikke har ret til at opholde sig her i landet som ikke medvirker til udrejsen er afskåret fra at deltage i tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Udlændinge der medvirker til udrejsen derimod, har adgang til den nævnte aktivering.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 2, 1. pkt., skal en udlænding over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at den betyder, at afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, ikke fuldstændig afskæres fra tilbud, der kan forberede dem til at starte en ny

tilværelse i hjemlandet og dermed motivere dem til at rejse hjem. Derfor har afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker hertil, tilbud om undervisning. Dog skal afviste asylansøgere, der ikke medvirker ikke have tilbud om danskundervisning, idet danskundskaber typisk kun er en forudsætning for tilegnelse af færdigheder, der opnås i tilknytning til aktivering uden for indkvarteringsstedet.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 3, kan en udlænding over 18 år, der er omfattet af udlændingeloven § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilbyder dette. Det er således indkvarteringsoperatøren for det enkelte indkvarteringssted der, under hensyntagen til kvalifikationer hos de enkelte udlændinge og de praktiske muligheder med hensyn til undervisere, lokaler m.v., bestemmer, hvilke supplerende fag der skal tilbydes undervisning i.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 4, kan en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt undervisning, som ikke er omfattet af bestemmelsens stk.1-3 og 6.

I bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl., er fastsat de nærmere regler om undervisning og aktivering.

3.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er et grundlæggende princip, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse, og det er afgørende for den danske udlændingepolitiks legitimitet, at et endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse faktisk fører til, at den pågældende udrejser af Danmark. Det er et bærende princip i en retsstat.

I dag er der en række helt faste procedurer og sagsbehandlingsskridt for behandlingen af en sag frem mod meddelelse af opholdstilladelse eller et endeligt afslag på opholdstilladelse til en udlænding der har ansøgt om opholdstilladelse i Danmark. Det samme gør sig imidlertid ikke gældende for tiden efter, at en udlænding er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse. Det betyder, at det for udlændingene kan være vanskeligt at overskue skridtene frem mod udrejse. Blandt andet på den baggrund og med det formål at effektivisere og systematisere procedurerne bør der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse gennemføres en enklere og mere transparent proces og sagsbehandling for såvel udlændingene som for de involverede myndigheder og andre aktører.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriet opfattelse er der behov for at iværksætte tiltag, som i højere grad end i dag motiverer udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at medvirke aktivt til at vende tilbage til hjemlandet eller udrejse til et andet land end hjemlandet.

Det er efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse derfor naturligt, at Hjemrejsestyrelsen allerede inden en udlænding eventuelt modtager et endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse her i landet, har etableret kontakt til vedkommende med henblik på orientering m.v. om sagsforløbet og mulighederne for bistand, hvis der skulle opstå den situation, at udlændingen meddeles endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse med den konsekvens, at den pågældende ikke længere har ret til at opholde sig her i landet. På den baggrund og med det formål bør Hjemrejsestyrelsen efter ministeriets opfattelse være til stede på relevante indkvarteringssteder, og være til stede i Flygtningenævnet, når den enkelte udlændings sag behandles i sidste instans.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder i den forbindelse, at der, som et incitament for udlændinge, der er over 18 år, ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, til at samarbejde med de danske myndigheder om hjemrejsen, mellem den pågældende udlænding og Hjemrejsestyrelsen skal indgås en hjemrejsekontrakt, som gør det klart for disse udlændinge, hvilke sagsskridt der udestår for, at udlændingen kan vende tilbage til hjemlandet, hvad myndighederne forventer af vedkommende udlænding, og hvad udlændingen kan forvente retur.

Målet med hjemrejsekontrakten er således, at flest mulige udlændinge på baggrund af de hjemrejseforberedende tiltag og incitamenter, som hjemrejsekontrakten fastlægger og tydeliggør, og som understøttes af udlændingemyndighederne, vil vælge at vende tilbage til hjemlandet eller et andet land end hjemlandet.

En hjemrejsekontrakt kan efter ministeriets opfattelse bidrage til, at udlændingen får øget mulighed for at få indflydelse på sin hjemrejse og samtidig tydeliggøre, hvilke fordele der er ved at samarbejde om hjemrejsen, og hvilke konsekvenser det har, hvis vedkommende ikke samarbejder og medvirker til sin hjemrejse. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at i situationer, hvor en udlænding vælger ikke at samarbejde om opfyldelsen af sin hjemrejsekontrakt og dermed ej heller medvirker til sin hjemrejse, bør vedkommende meddeles et indrejseforbud og samtidig begrænset eller ingen adgang til støtte til sin hjemrejse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter, at udlændingen har modtaget en endelig afgørelse fra de danske udlændingemyndigheder om, at vedkommende ikke har ret til at opholde sig i Danmark, og som altovervejende udgangspunkt inden udløbet af den udrejsefrist, som er fastsat af udlændingemyndighederne, og som i de fleste tilfælde vil være 7 dage.

For udlændinge, hvis ansøgning om asyl er antaget til realitetsbehandling, og som ønsker at frafalde deres ansøgning om asyl, bør hjemrejsekontrakten underskrives hurtigst muligt efter, at vedkommende har frafaldet sin ansøgning. Det er derfor af afgørende betydning, at udlændingen kontaktes så hurtigt som muligt med henblik på at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre, at udlændingen udrejser.

Det bemærkes i den forbindelse, at fristen efter ministeriets opfattelse vil kunne overskrides, hvis der foreligger særlige grunde, herunder sygdom, mangel på tolk der taler et bestemt sprog eller helligdage. Hertil kommer, at det heller ikke vil være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt før udrejsefristen er udløbet, hvis udrejsefristen er fastsat til straks. Ligesom det ej heller vil være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt før udrejsefristen er udløbet, såfremt udrejsefristen er fastsat til straks.

En hjemrejsekontrakt bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering løbende kunne revideres, herunder justeres og udbygges.

Inden udløbet af udrejsefristen bør Hjemrejsestyrelsen efter ministeriets opfattelse have haft kontakt med vedkommende udlænding med henblik på en afklaring af, om vedkommende overhovedet ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, og om det derfor er muligt at indgå en kontrakt med vedkommende.

I forbindelse med denne første drøftelse af hjemrejsekontrakten vil det efter ministeriets vurdering være naturligt, at det afklares, om udlændingen ønsker at medvirke hjemreisen, herunder til en hjemrejsekontrakt, og at der i givet fald indgås en hjemrejsekontrakt, hvori der aftales visse grundlæggende elementer, som umiddelbart kan sættes i værk, herunder modersmålsundervisning og undervisning i engelsk, og hvilke tiltag der er nødvendige for at fremskaffe identifikationspapirer såsom pas m.v. På dette grundlag vil det være muligt for Hjemrejsestyrelsen at tage stilling til, om der skal ske en forlængelse af udlændingens udrejsefrist.

Det bemærkes yderligere, at det er ministeriets vurdering, at første samtale med udlændingen dermed så vidt muligt bør finde sted på udlændingens indkvarteringssted inden udløbet af den fastsatte frist for frivillig udrejse, og at udlændingen forudsættes at blive overflyttet til et hjem- eller udrejsecenter snarest muligt efter fastsættelsen af udrejsefristen, uanset om denne forlænges.

Hjemrejsekontrakten kan herefter senere nærmere konkretiseres med hensyn til, hvilke aktiviteter og undervisningstiltag der skal gennemføres frem mod udlændingens endelige udrejse.

Efter ministeriets mening vil være naturligt, hvis hjemrejsekontrakten i et vist omfang har karakter af en standardkontrakt, som kan anvendes ved drøftelserne med udlændingen.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering bør kontrakterne udarbejdes af Hjemrejsestyrelsen, som er ansvarlig for at tage de fornødne sagsskridt for at sikre, at personer, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i lovforslagets § 25, nr. 70, foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter den gældende ordning om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl udskydes i 14 dage for visse udlændinge, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage. Den foreslåede ordning vil bl.a. indebære, at asylansøgeren i løbet af den foreslåede 14 dages periode vil skulle modtage målrettet vejledning fra

Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsen i den forbindelse bl.a. vil skulle vejlede asylansøgeren om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt vejlede om muligheden for frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger afsnit 3.x.x. og til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 70.

Om den personkreds, som skal have udarbejdet en hjemrejsekontrakt bemærkes nærmere, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at Hjemrejsestyrelsen bør kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller 2, jf. stk. 3, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted.

Kernemålgruppen for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af en hjemrejsekontrakt bør være udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, herunder udlændinge udvist ved dom, som er meddelt afslag på asyl, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl og udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller er nægtet forlænet, og under forudsætning af at de er indkvarteret på et indkvarteringssted.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hvis en udlænding, som er omfattet af anvendelsesområdet for en hjemrejsekontrakt, ikke ønsker at indgå en sådan, bør Hjemrejsestyrelsen have adgang til at fastsætte hjemrejsekontrakten for vedkommende.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at hjemrejsekontrakten, der har til formål at forberede udlændingens tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland, skal fastlægge udlændingens rettigheder og pligter, herunder den pågældendes deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering, deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning, eventuel deltagelse i ekstern praktik, den pågældendes aktive medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation, pligt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed, muligheder for at opnå støtte i hjemlandet efter de gældende regler herom og adgang til bistand ved planlægning samt gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland.

For at kunne understøtte formålet om at motivere de udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at vende tilbage til deres hjemland eller sædvanlige opholdsland, bør der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse etableres en mulighed for, at familiemedlemmer til en udlænding, der tager i forvejen og forbereder hjemkomsten, kan få forlænet deres udrejsefrist. Forberedelse af hjemkomsten kan f.eks. bestå i at finde en bolig til familien og i øvrigt gøre klar til familiens ankomst (go prepare)

De tilbageværende familiemedlemmer vil i den forbindelse kunne få forlænet deres udrejsefrist, således at de kan opholde sig i Danmark i en yderligere periode på indtil 90 dage, mens familiemedlemmet sørger for at etablere grundlag for en mere stabil og bæredygtig udrejse. Det

familiemedlem, der tager i forvejen, vil som udgangspunkt ikke lovligt kunne genindrejse i Danmark i perioden frem mod den herværende families samlede hjemrejse efter at have benyttet go prepare.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at en udlændings indgåelse af en hjemrejsekontrakt og medvirken til opfyldelse heraf bør medføre, at der sker en løbende forlængelse af den fastsatte udrejsefrist, således at udlændingens aftalte eller fastsatte hjemrejsekontrakt kan iværksættes og gennemføres. Efter ministeriets opfattelse bør forlængelse af udrejsefristen ske løbende og efter en individuel og konkret bedømmelse af, om udlændingen samarbejder om opfyldelse af sin hjemrejsekontrakt og dermed medvirker til sin hjemrejse.

Samarbejde om hjemrejsekontrakten og dermed forlængelse af udrejsefristen vil medføre, at udlændinge ikke meddeles et indrejseforbud. Herved etableres efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse yderligere et incitament for udlændinge til at indgå en hjemrejsekontrakt og til at samarbejde om dennes opfyldelse.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke at indgå en hjemrejsekontrakt eller samarbejder en udlænding, der har indgået eller fået fastsat en hjemrejsekontrakt, ikke kontinuerligt om opfyldelsen af denne, bør vedkommende efter Udlændinge og Integrationsministeriets opfattelse være afskåret fra de nævnte incitamenter i form af undervisning og aktivering, adgang til hjemrejsestøtte, muligheden for at anvende ”go prepare”-ordningen med den deri indbyggede forlængelse af udrejsefristen for vedkommendes familie samt muligheden for, at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud for manglende overholdelse af udrejsefristen.

Særligt om indrejseforbud er det ministeriets opfattelse, at en udlænding, som inden for den periode for frivillig udrejse, som er fastsat ved udrejsefristen, ikke medvirker til sin hjemrejse, som det klare udgangspunkt bør modtage et indrejseforbud alene på grund af manglende medvirken.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at en udlænding, der vurderes ikke at medvirke til sin hjemrejse, og som efterfølgende vurderes at medvirke igen, bør kunne få forkortet et meddelt indrejseforbud. Det omfatter både indrejseforbud meddelt for at overtræde udrejsefristen og indrejseforbud meddelt for manglende medvirken inden for fristen for frivillig udrejse. Herudover vil også de øvrige incitamentstiltag kunne bringes i anvendelse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at risikoen for et indrejseforbud vil fremme indgåelse af hjemrejsekontrakter og forøge antallet af udlændinge, som udrejser, idet udlændingen får mulighed for aktivt at medvirke til at begrænse eller undgå et indrejseforbud ved at samarbejde om udrejsen. Muligheden for at undgå indrejseforbud eller afkortning af et sådant bør dog ikke omfatte allerede meddelte indrejseforbud af andre grunde end overtrædelse af udrejsefristen, f.eks. indrejseforbud som følge af udvisning ved dom. Hvis en udlænding har en verserende sag om klage over længden af et allerede meddelt indrejseforbud i Udlændingenævnet, kan Hjemrejsestyrelsen ikke træffe afgørelse efter det foreslåede stk. 9, før klagesagsbehandlingen er færdiggjort.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at en udlænding, der har modtaget en afgørelse om, at vedkommende ikke medvirker til sin hjemrejse, efterfølgende bør kunne vurderes at have genoptaget sin medvirken ved at leve op til eller ved at forsøge at leve op til de af Hjemrejestyrelsen fastsatte forpligtelser i en hjemrejsekontrakt. I sådanne tilfælde bør udlændingen efter ministeriets vurdering kunne opnå en reduceret hjemrejsestøtte og få mulighed for at få forkortet et meddelt indrejseforbud samt de øvrige rettigheder og forpligtelser i hjemrejsekontrakten.

Det bemærkes videre, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de regler, der i dag er gældende om adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet bør videreføres, og at udlændingelovens regler herom, derfor bør justeres.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at en hjemrejsekontrakt vil fremme frivillig udrejse af landet, idet udlændingen bl.a. får mulighed for aktivt at medvirke til at begrænse indrejseforbuddet eller undgå et indrejseforbud ved at samarbejde om udrejsen.

Målet med hjemrejsekontrakten er således, at flest mulige udlændinge på baggrund af de hjemrejseforberedende tiltag og incitamenter, som hjemrejsekontrakten fastlægger og som understøttes af udlændingemyndighederne, vil vælge at vende tilbage til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland af egen vilje.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der, som et incitament for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet til at samarbejde med de danske myndigheder om hjemrejsen, mellem den pågældende udlænding og Hjemrejestyrelsen skal indgås en hjemrejsekontrakt, som vil gøre det klart for udlændingen, hvilke sagsskridt der skal gennemføres, for at udlændingen kan udrejse, og hvad udlændingen vil kunne forvente at opnå, hvis udlændingen medvirker til forberedelsen af udrejsen.

Konkret vil hjemrejsekontrakten på den ene side forpligte udlændingen til at deltage i samtaler med udlændingemyndighederne, deltage i den aftalte hjemrejseforberedende aktivering og undervisning, samarbejde med hjemlandets myndigheder om fremskaffelse af rejselegitimation og til at udrejse ved først givne mulighed, og på den anden side angive, hvilke tilbud og hvilken bistand udlændingen vil kunne modtage til gengæld herfor.

Det overordnede formål med hjemrejsekontrakten er, at alle relevante oplysninger om udlændingens rettigheder og pligter frem mod hjemrejsen fremgår af hjemrejsekontrakten. Sigtet er således også, at det står udlændingen helt klart, hvad vedkommende skal gøre, og at tvivl eller uklarheder ikke kan være en undskyldning for ikke at udrejse.

Målet med hjemrejsekontrakten er således, at flest mulige udlændinge på baggrund af de hjemrejseforberedende tiltag og incitamenter, som fastlægges i hjemrejsekontrakten, og som understøttes af udlændingemyndighederne, vil vælge at vende tilbage til hjemlandet eller et andet land end hjemlandet.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter, at udlændingen har modtaget en endelig afgørelse fra de danske udlændingemyndigheder og som altovervejende udgangspunkt inden udløbet af den udrejsefrist, som er fastsat af udlændingemyndighederne, og som i de fleste tilfælde vil være 7 dage. For udlændinge, hvis ansøgning om asyl er antaget til realitetsbehandling, og som ønsker at frafalde deres ansøgning om asyl, bør hjemrejsekontrakten underskrives hurtigst muligt efter, at vedkommende har frafaldet sin ansøgning. Det er derfor af afgørende betydning, at udlændingen kontaktes så hurtigt som muligt med henblik på at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre, at udlændingen udrejser. Den foreslåede tidshorisont vil kunne overskrides, hvis der foreligger særlige grunde, herunder sygdom, mangel på tolk der taler et bestemt sprog eller hellig dage. Hertil kommer, at det ej heller vil være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt før udrejsefristen er udløbet, hvis udrejsefristen er fastsat til straks.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt løbende skal kunne revideres, herunder justeres og udbygges.

Inden udløbet af udrejsefristen bør Hjemrejsestyrelsen have haft kontakt med vedkommende udlænding med henblik på en afklaring af, om vedkommende overhovedet ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, og om det derfor er muligt at indgå en kontrakt med vedkommende. Ved denne første drøftelse af hjemrejsekontrakten vil det være naturligt, at det afklares, om udlændingen ønsker at medvirke til en hjemrejsekontrakt, og at der i givet fald indgås en hjemrejsekontrakt, hvori der aftales visse grundlæggende elementer, som umiddelbart kan sættes i værk, herunder modersmålsundervisning og undervisning i engelsk, hvilke tiltag der er nødvendige for at fremskaffe identifikationspapirer såsom pas m.v., og hvordan der kan ske afdækning af eventuelle kompetencer. På dette grundlag vil det være muligt for Hjemrejsestyrelsen at tage stilling til, om der skal ske en forlængelse af udlændingens udrejsefrist.

Hjemrejsekontrakten, der forudsættes at tage udgangspunkt i en standardkontrakt, kan herefter nærmere konkretiseres med hensyn til, hvilke aktiviteter og undervisningstiltag der skal gennemføres frem mod udlændingens endelige udrejse.

Det foreslås således, at hjemrejsekontrakten for hver enkelt udlænding skal afspejle de konkrete aftaler om, hvilke sagsskridt, der understøtter de nævnte forpligtelser, og som aftales mellem udlændingen og udlændingemyndighederne. Kontrakten skal bl.a. regulere indsatsen i form af den hjemrejseforberedende undervisning, aktivering og ekstern praktik, udlændingen skal deltage i samt hvilke støttemuligheder m.v. udlændingen vil have adgang til, til gengæld for at medvirke til forberedelsen og gennemførelsen af sin tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland.

Undervisning og aktivering af udlændinge, som ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, skal have til formål at lette en tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland, at medvirke til at skabe en meningsfuld tilværelse for den enkelte, og at bidrage til at skabe en meningsfuld og konstruktiv hverdag for den enkelte.

I lighed med de muligheder der eksisterer i dag, vil udlændingene f.eks. kunne deltage i aktivering i form af andre opgaver end de opgaver, som er nødvendige i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, og kan bestå af indvendig og udvendig vedligeholdelse, reparationer og forbedringer af bygninger, inventar og fællesområder, i anden pasning og renholdelse af fællesarealer, af anden rengøring og madlavning, af opgaver i forbindelse med pasning af børn samt aktiviteter for børn og unge i øvrigt og af administrative opgaver og andet lettere kontorarbejde eller af andre lignende relevante aktiviteter.

Udlændinge, der medvirker til sin hjemrejse, og udlændinge på tålt ophold vil kunne deltage i intern produktionsvirksomhed, der er tilrettelagt af indkvarteringsoperatøren. Udlændinge, der medvirker til sin hjemrejse, og udlændinge på tålt ophold vil endvidere kunne deltage i praktik uden for indkvarteringsstedet, hvis det er nødvendigt for at udlændingen kan opnå f.eks. håndværksmæssige kvalifikationer som vedkommende skal basere en tilværelse på i hjemlandet eller i det sædvanlige opholdsland. Endelig vil udlændinge, der medvirker til sin hjemrejse og udlændinge på tålt ophold kunne deltage i ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde, hvis dette vil bibringe udlændingen kvalifikationer, som vedkommende skal basere sin tilværelse på i hjemlandet eller i det sædvanlige opholdsland.

Udlændinge over 18 år, som ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, vil skulle deltage i undervisning i engelsk, modersmål og eventuelt andet fremmedsprog. Herudover vil der kunne tilbydes undervisning i fag, som bibringer udlændingen færdigheder, der kan hjælpe til at starte selvstændig virksomhed såsom regnskabslære eller undervisning der kan forøge mulighederne for at opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland. Undervisning i dansk vil endvidere kunne tilbydes udlændinge, der medvirker til hjemrejsen, og udlændinge på tålt ophold, hvis det vil hjælpe den pågældende til at tilegne sig færdigheder, der afgørende vil hjælpe den pågældende til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse i hjemlandet.

Det foreslås, at det skal indgå i tilrettelæggelsen af aktivering og undervisning, at der skal være tale om tilbud og kurser af kort varighed.

Den støtte m.v., som udlændingen vil kunne modtage, hvis den pågældende kontinuerligt medvirker til opfyldelsen af hjemrejsekontrakten, består bl.a. af hjemrejsestøtte og mulighed for forlængelse af udrejsefristen for visse familiemedlemmer indtil 90 dage, hvis der er behov for, at et familiemedlem tager i forvejen og forbereder hjemkomsten (go prepare), samt at udlændingen ikke meddeles et indrejseforbud, eller at udlændingen får nedsat et allerede meddelt indrejseforbud.

En hjemrejsekontrakt vil således skulle skræddersys til den enkelte udlændings behov. Dette gælder uanset, om den pågældende netop er blevet meddelt afslag på ophold i Danmark, eller om den pågældende har været i hjemrejseposition i en længere periode

Ønsker en udlænding ikke at indgå en hjemrejsekontrakt, vil udlændingemyndighederne ensidigt kunne fastsætte kontraktens indhold. Medvirker udlændingen til opfyldelsen af kontrakten, vil udlændingen kunne opnå adgang til de samme muligheder, som hvis udlændingen indgår som part i kontrakten. Vedkommende vil således få adgang til undervisning og aktivering og til hjemrejsestøtte samt mulighed for at anvende go prepare, mulighed for forlængelse af udrejsefristen og dermed muligheden for, at der ikke meddeles et indrejseforbud.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke at indgå en hjemrejsekontrakt eller samarbejder en udlænding, der har indgået en hjemrejsekontrakt, ikke kontinuerligt om opfyldelsen af denne, vil vedkommende være afskåret fra at modtage de nævnte muligheder i form af undervisning og aktivering, adgang til hjemrejsestøtte, muligheden for at anvende ”go prepare”-ordningen samt muligheden for at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud.

Det foreslås desuden, at de regler, der i dag er gældende for adgangen til opnåelse af økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres, og at udlændingelovens regler derom derfor justeres således, at de også omfatter de udlændinge, hvis forhold i øvrigt i det hele er reguleret i hjemrejeloven.

For den personkreds, som skal have udarbejdet en hjemrejsekontrakt, foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som får dækket udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller 2, jf. stk.3, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted.

Kernemålgruppen for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af en hjemrejsekontrakt bør være udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, herunder udlændinge udvist ved dom, som er meddelt afslag på asyl, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl og udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget.

Det bemærkes i den forbindelse, at også udlændinge på tålt ophold, som alene er omfattet af en orienteringspligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 4, udlændinge, der er flyttet i egen bolig og medlemmer af dennes husstand samt udlændinge, der er indkvarteret privat, hvis disse udlændinge er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, er omfattet af den foreslåede bestemmelse om indgåelse af en hjemrejsekontrakt.

For udlændinge, som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed m.v., udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet eller inddraget på andet grundlag,

herunder familiesammenføring, og udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, vil der ligeledes kunne indgås en hjemrejsekontrakt.

For disse udlændinge vil der imidlertid ikke være adgang til at opnå hjemrejsestøtte. For disse udlændinge vil opfyldelse af forpligtelsen til at samarbejde og deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning og aktivering samt eventuel ekstern praktik blive honoreret med mulighed for, at et medlem af familien kan rejse i forvejen og forberede familiens tilbagevenden til hjemlandet.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af anvendelsesområdet for en hjemrejsekontrakt, ikke at indgå en sådan, vil Hjemrejsestyrelsen kunne fastsætte en hjemrejsekontrakt for vedkommende.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke at indgå en hjemrejsekontrakt eller samarbejde en udlænding, der har indgået eller har fået fastsat en hjemrejsekontrakt, ikke kontinuerligt om opfyldelsen af denne, vil vedkommende være afskåret fra at modtage de muligheder, der følger af loven i form af undervisning og aktivering, adgang til hjemrejsestøtte, muligheden for at anvende ”go prepare”-ordningen med den deri indbyggede forlængelse af udrejsefristen for vedkommendes familie samt muligheden for, at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud for manglende overholdelse af udrejsefristen.

Særligt om indrejseforbud bemærkes, at en udlænding, som inden for den periode for frivillig udrejse, som er fastsat ved udrejsefristen, ikke medvirker til sin hjemrejse, som det klare udgangspunkt vil kunne modtage et indrejseforbud alene på grund af manglende medvirken.

Det bemærkes videre, at en udlænding, der vurderes ikke at medvirke til sin hjemrejse, og som efterfølgende vurderes at medvirke igen, vil kunne få forkortet et meddelt indrejseforbud. Det omfatter både indrejseforbud meddelt for at overtræde udrejsefristen og indrejseforbud meddelt for manglende medvirken inden for fristen for frivillig udrejse.

Muligheden for at undgå meddelelse af et indrejseforbud eller afkortning af et sådant vil dog ikke omfatte allerede meddelte indrejseforbud af andre grunde end overtrædelse af udrejsefristen, f.eks. indrejseforbud som følge af udvisning ved dom.

For at etablere yderligere et incitament til at medvirke til opfyldelsen af en hjemrejsekontrakt bemærkes, at en udlænding, der har modtaget en afgørelse om, at vedkommende ikke medvirker til sin hjemrejse, efterfølgende vil kunne vurderes at have genoptaget sin medvirken ved at leve op til eller ved at forsøge at leve op til de af Hjemrejsestyrelsen fastsatte forpligtelser i f.eks. en hjemrejsekontrakt. I sådanne tilfælde vil udlændingen kunne opnå en reduceret hjemrejsestøtte og vil have mulighed for at få forkortet et meddelt indrejseforbud.

Om adgangen til at meddele indrejseforbud henvises i det hele til afsnit 3.18 og bemærkningerne til § 25, nr. 6-9 og 61. og om udlændinges medvirken henvises i det hele til afsnit 3.2 og bemærkningerne til § 2.

Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil ikke skulle have udarbejdet en hjemrejsekontrakt af Hjemrejsestyrelsen. Det samme gælder udlændinge, som kan afvises eller overføres til et andet EU-land efter reglerne i Dublinforordningen eller efter en overenskomst eller et hertil svarende arrangement, som Danmark har indgået med et eller flere lande i tilslutning til Dublinforordningen, udlændinge som afvises efter udlændingelovens § 29 b, udlændinge fra visumfri lande samt udlændinge, hvis ansøgninger behandles efter åbenbart grundløs haster-proceduren efter udlændingeloven. Heller ikke udlændinge, der udrejser af landet inden udløbet af den fastsatte udrejsefrist, vil skulle have udarbejdet en hjemrejsekontrakt.

Det bemærkes, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, i øvrigt vil være omfattet af de tilbud og aktiviteter, som gælder eller udbydes på indkvarteringsstedet, og at udlændingen skal deltage i udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Den pågældende skal således f.eks. deltage i madlavning til sig selv og sin familie eller deltage i fælles madlavning, rengøring af eget værelse, daglig udvendig og indvendig oprydning, rengøring af fællesområder og pasning og renholdelse af udenoms arealer.

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsens afgørelse om indgåelse eller fastsættelse af en hjemrejsekontrakt, herunder de nærmere vilkår deri, ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed. Baggrunden herfor er navnlig, at hjemrejsekontrakten er fastsat af Hjemrejsestyrelsen på baggrund af en individuel og konkret bedømmelse af, hvilke aktiviteter og initiativer der skal gennemføres, for at udlændingen kan vende tilbage til hjemlandet, og at Hjemrejsestyrelsen råder over de særlige kompetencer som er nødvendige i den henseende.

Det foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning. Ved fastsættelsen af nærmere regler vil der således kunne blive fastsat regler om adgangen til aktivering og undervisning samt om den nærmere tilrettelæggelse heraf.

Det foreslås endvidere, at udlændinge- og integrationsministeren vil kunne bestemme, at hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil kunne ske i et samarbejde med eksterne aktører eller erstattes af hjemrejseforberedende aktivering og undervisning udbudt af eksterne aktører. Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler om, at tilbud om aktivering og undervisning kan iværksættes i samarbejde mellem indkvarteringsstederne og i samarbejde med lokalsamfundet. Der vil også kunne blive fastsat regler om, at undervisning kan ske i et samarbejde med eksterne aktører, herunder skoler, uddannelsesinstitutioner og udbydere under Beskæftigelsesministeriet,

Kulturministeriet, Børne- og Ungeministeriet, og Udlændinge- og Integrationsministeriet, samt med private organisationer eller foreninger, eller vil kunne erstattes af undervisning udbudt af disse.

3.5. Udgifter til udrejsen

3.5.1. *Gældende ret*

Det påhviler som udgangspunkt en udlænding selv at afholde de udgifter, som er forbundet med den pågældendes egen udrejse, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 1. pkt.

Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler til sin udrejse, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 2. pkt.

Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 (asyl) og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 43, stk. 2, 3. pkt. Dette gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelseshindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 5. pkt.

Udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse, vil navnlig være udgifter til fly- eller togbillet, hoteludgifter, hvis overnatning er nødvendig for at afvente en flyforbindelse, fortæring, udgifter til tolke mv. samt udgifter til transport og forsendelse af bagage.

I praksis udbetales endvidere et mindre kontantbeløb ved ankomst til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland (såkaldte rejsepenge). Beløbet skal dække forplejning og eventuelle udgifter forbundet med udlændingens rejse fra lufthavnen i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland, herunder udgifter til lokal transport og nødvendige overnatninger.

I forbindelse med udsendelsen inddrages eventuelle kontante midler, som udlændingen måtte være i besiddelse af, til dækning af udgifter til udsendelsen. Hvis udlændingen ikke har midler til udsendelsen, betaler staten foreløbigt udgifterne hertil, og hvis der opstår mulighed for det, vil beløbet efterfølgende blive inddrevet.

Såfremt udgifterne afholdes endeligt af statskassen i medfør af § 43, stk. 2, 3. pkt., forudsættes det, at udlændingen er meddelt endeligt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet. Endvidere forudsættes det, at udlændingen har medvirket til asylsagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt. Det indebærer bl.a., at udlændingen har medvirket til at fastlægge sin identitet og rejserute i forbindelse med den indledende asylsagsbehandling. Det forudsættes endelig, at udlændingen kontinuerligt medvirker til udrejsen. Det beror på en samlet

vurdering af sagens omstændigheder, om en udlænding medvirker til udrejsen på en sådan måde, at udgifterne afholdes endeligt af staten. Udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), samt udlændinge, hvis ansøgning er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), er ikke omfattet.

Det afgøres i umiddelbar tilknytning til udrejsen, om udgifterne afholdes endeligt af statskassen.

Når en udlænding skal overføres til en anden medlemsstat efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr.604/2013/EU af 26. juni 2013 (Dublin III-forordningen)), gælder det, at udgifterne hertil skal afholdes endeligt af statskassen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 4. pkt. Dette gælder uagtet, at den pågældende udlænding ikke har medvirket til sagens oplysning, og selvom den pågældende ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse af Danmark, efter der er truffet endelig afgørelse om overførsel. Bestemmelsen i § 43, stk. 2, 4. pkt., henviser til Dublin III-forordningens bestemmelser herom. Det fremgår således af Dublin III-forordningens artikel 30, stk.1, at de omkostninger, som er nødvendige for at overføre en ansøger eller anden person, som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra c eller d, til den ansvarlige medlemsstat, afholdes af den overførende medlemsstat. Det følger endvidere af artikel 30, stk. 3, at de personer, der skal overføres i henhold til forordningen, ikke skal afholde omkostningerne ved sådanne overførsler.

Afgørelser efter udlændingelovens § 43, stk. 2, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

3.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Hjemrejseloven bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke har ret til at opholde sig her i landet, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen vedrørende afholdelse af udgifter for en udlændings udrejse, der i dag fremgår af udlændingelovens § 43, stk. 2, bør overføres til hjemrejseloven.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven om afholdelse af udgifter for en udlændings udrejse, og at udlændingelovens § 43, stk. 2, som konsekvens heraf ophæves.

Det foreslås, at denne bestemmelse i hjemrejseloven skal videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 43, stk. 2, idet der dog foretages sproglige/tekniske ændringer på baggrund af overførslen af ressortansvaret for opgaverne vedrørende asylregistrering og udsendelse som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om

ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Der sigtes med forslaget ikke mod en materiel ændring af anvendelsesområdet for den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 43, stk. 2.

Det foreslås således, at en udlænding som udgangspunkt vil skulle afholde de udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler hertil, vil udgifterne foreløbigt skulle afholdes af statskassen.

I overensstemmelse med den hidtidige administration af ordningen vil der efter den foreslåede bestemmelse endvidere kunne udbetales et mindre kontantbeløb ved ankomst til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland. Beløbet vil kunne udbetales, uanset om udlændingen har medvirket til udrejsen. Beløbet vil skulle dække udgifter forbundet med den videre rejse fra lufthavnen i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland og til slutdestinationen.

Derimod vil udgifterne forbundet med udrejsen skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og medvirker til asylsagens oplysning og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller kontinuerligt medvirker til udrejsen. Dette vil dog ikke skulle gælde udlændinge, som er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), eller udlændinge, hvis ansøgning er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren).

Udgifterne vil endvidere skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen overføres til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a (overførsel efter reglerne i Dublin III-forordningen). Dette vil – som hidtil – skulle gælde uagtet, at den pågældende udlænding ikke har medvirket til sagens oplysning, og selvom den pågældende ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse af Danmark, efter der er truffet endelig afgørelse om overførsel.

Afgørelser om afholdelse af udgifter i forbindelse med udrejsen træffes af Hjemrejsestyrelsen. Der henvises til lovforslagets § 21, stk. 1 og bemærkningerne hertil.

3.6. Hjemrejsestøtte

3.6.1. *Gældende ret*

3.6.1.1. *Hjælp til dækning af udgifter mv. i forbindelse med tilbagevenden efter udlændingelovens § 43 a*

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 1, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil, kan ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indrejsen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet.

Hjælpen omfatter udgifter til billet til fly, tog mv., nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele og andre udgifter, der forbundet med rejsen, jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 5.

Hjælpen omfatter endvidere hjælp til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland. Beløbet reguleres i Vejledning nr. 10241 af 16. december 2019 om regulering pr. 1. januar 2020 af beløbssatser efter udlændingeloven m.v.

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold.

Hjælpen efter stk. 2 reguleres ligeledes i Vejledning nr. 10241 af 16. december 2019 om regulering pr. 1. januar 2020 af beløbssatser efter udlændingeloven m.v.

Der kan ikke ydes hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 1 og 2, til udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 3.

Der kan endvidere ikke ydes hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, til udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), og udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 4.

En udlænding kan kun modtage hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 1 og stk. 2, én gang, jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 7.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 1 og 2.

3.6.1.2. Økonomisk støtteordning til frivillig tilbagevenden

Det følger af udlændingelovens § 43 b, at udlændinge- og integrationsministeren kan bestemme, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet, når særlige repatrieringshensyn taler derfor.

Bestemmelsen giver således udlændinge- og integrationsministeren mulighed for at iværksætte støtteordninger med henblik på at fremme frivillig tilbagevenden for personer uden lovligt ophold her i landet.

Med ”repatrieringshensyn” menes, at der skal være tale om udlændinge, der generelt på tidspunktet for deres udrejse fra hjemlandet må antages at have haft en berettiget forventning om at blive anerkendt som flygtninge, men som efter indrejsen og registreringen som asylansøgere her i landet, typisk på grund af ændrede forhold i hjemlandet ikke kan anerkendes som flygtninge.

Bestemmelsen forudsætter, at udlændinge- og integrationsministeren i forbindelse med iværksættelse af en støtteordning indhenter samtykke fra Folketingets Finansudvalg ved et aktstykke, hvori der nærmere redegøres for baggrunden for at iværksætte støtteordningen.

3.6.1.3. Modtage- og reintegrationsprogrammer

Der er på finansloven hjemmel til etablering og finansiering af modtage- og reintegrationsprogrammer. Der henvises til finanslovens § 06.32.10.13. (de fleksible udsendelsesmidler) og finanslovens § 14.11.03. (understøttelse af udsendelse).

De fleksible udsendelsesmidler er bevilget i Udenrigsministeriet. Der er efterfølgende indgået aftale mellem Udenrigsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet om anvendelse af midler fra bevillingen til brug for modtage- og reintegrationsprogrammer.

Modtage- og reintegrationsprogrammerne indeholder støtte op til en maksimal værdi af 20.000 kr. per person. Der er dog mulighed for at tildele ekstra tilskud, såfremt udlændingen er særligt sårbar. Der foretages en konkret og samlet vurdering af sagens samlede omstændigheder ved tildeling af ekstra tilskud.

Reintegrationsstøtten er ”in-kind”, dvs. støtten omfatter ikke kontante ydelser, og finansierer aktiviteter i hjemlandet, som er relevante for den enkelte udlænding. Aktiviteterne udvælges i dialog mellem udlændingen og den organisation i hjemlandet, der forvalter støtteprogrammet, ud fra en vurdering af, hvad der bedst bidrager til den udlændingens succesfulde og bæredygtige reintegration i hjemlandet.

Eksempler på aktiviteter som støttes over reintegrationsprogrammerne er modtagelse i lufthavnen, transport, midlertidig indkvartering, uddannelseskurser, jobformidling, hjælp til opstart af indkomstskabende forretning samt juridisk, lægelig og social bistand.

Ansøgninger om at være omfattet af et modtage- og reintegrationsprogram behandles af Hjemrejsestyrelsen. Det er aktuelt muligt at klage til Udlændinge- og Integrationsministeriet over afslag på at være omfattet af et modtage- og reintegrationsprogram.

Hjemrejsestyrelsen godkender de konkrete reintegrationsplaner, som udlændingen indgår med den implementerende partner i hjemlandet. Det er i den forbindelse bl.a. en betingelse, at reintegrationsplanen er økonomisk bæredygtig, bæredygtig i forhold til sociale og helbredsmæssige behov og at der er taget højde for eventuelle risikoelementer i forhold til den pågældende udlændings reintegration.

Personkredsen for ordningen er fastsat administrativt og fremgår af det gældende personkredsnotat, som er udfærdiget af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Ordningen omfatter aktuelt afviste asylansøgere og asylansøgere, der frafalder deres ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, udlændinge, der i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, får inddraget deres opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8, eller hvis opholdstilladelse efter §§ 7-8 nægtes forlænget samt uledsagede mindreårige, der har modtaget endeligt afslag på asyl og midlertidig opholdstilladelse som uledsaget mindreårig, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2.

Uledsagede mindreårige, der er omfattet af den såkaldte forberedte hjemsendelsesordning, som bl.a. indebærer forberedelse og gennemførelse af udrejsen, modtagelse af den mindreårige i hjemlandet af International Organization for Migration (IOM) eller en lokal samarbejdspartner, etc., tilbydes desuden støtte via det modtage- og reintegrationsprogram, som måtte være til stede i modtagerlandet. Der tilbydes således både forberedt hjemsendelse og reintegration til sådanne uledsagede mindreårige.

Det er en forudsætning for at være omfattet af ordningen, at udlændingen medvirker til sin udrejse, og at udlændingen ikke har verserende ansøgninger om opholdstilladelse i Danmark.

Udlændinge, der er tildelt repatrieringsstøtte efter repatrieringsloven, udlændinge, der tidligere har modtaget et modtage- eller reintegrationsprogram til fremme af frivillig udrejse, udlændinge, hvis asylansøgning bliver behandlet efter udlændingelovens § 53, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), udlændinge, der ved endelig afgørelse er udelukket fra at få opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 10, stk. 1, eller stk. 5, udlændinge, som ved endelig afgørelse er blevet udelukket fra opholdstilladelse efter udlændingelovens § 10 på grund af forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 og udlændinge, overfor hvem der er en begrundet mistanke om, at indrejse alene er sket med henblik på at opnå støtte, er udelukket fra ordningen.

Udelukket fra ordningen er endvidere udlændinge, som ikke er blevet registreret som asylansøgere i Danmark, men som skal afvises, overføres eller tilbageføres til et andet land efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Dublinforordningen), udlændinge fra visumfrie lande, udlændinge fra lande, hvorfra indrejse med biometriske pas kan ske visumfrit, udlændinge, der er udvist ved dom på baggrund af forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, samt udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden.

Det bemærkes, at muligheden for at blive omfattet af et modtage- eller reintegrationsprogram med ”in kind” støtte afhænger af, om der er indgået en kontrakt med en partner – eksempelvis en NGO – der implementerer programmet i hjemlandet.

3.6.1.4. Hjælp til repatriering

Det følger af repatrieringslovens § 7, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning yder hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af repatrieringslovens personkreds, som ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, og som ikke selv har midlerne hertil.

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 1, at repatrieringsloven gælder for flygtninge m.v., familiesammenførte udlændinge til flygtninge m.v., andre familiesammenførte udlændinge, og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der i forbindelse med repatriering løses fra deres danske statsborgerskab. Loven omfatter endvidere udlændinge, som er meddelt opholdstilladelse i Danmark efter regler, som gjaldt før udlændingeloven af 1983, eller som er født her i landet som efterkommere af disse.

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og § 19, stk. 1, anses for at være omfattet af repatrieringsloven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Ifølge repatrieringslovens § 7, stk. 2, nr. 1-10, omfatter hjælp til repatriering: 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 2) udgifter til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav, 3) udgifter til transport af udstyr, der er nødvendigt for personens eller dennes families erhverv i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 4) hjælp til etablering i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 5) udgifter til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder og udgifter til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet eller det tidligere opholdsland til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, samt hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet for repatriering er fyldt 5 år, i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v.

Satserne fastsættes administrativt og reguleres årligt.

Visse former for repatrieringsydelser udbetales i to dele, således at første del af hjælp til repatriering udbetales ved tilbagevenden, og anden del af hjælp til repatriering udbetales efter fortrydelsesfristens

udløb til udlændinge, der har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2. For andre udlændinge udbetales den resterende del af ydelsen 12 måneder efter udrejsen af Danmark. Det gælder f.eks. hjælp til etablering, hjælp til udgifter til sygeforsikring eller dækning af behandlingsudgifter og hjælp til udgifter til skolegang.

En udlænding kan kun få udbetalt hjælp til repatriering efter repatrieringsloven én gang, jf. repatrieringslovens § 7, stk. 7.

Det følger af repatrieringslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person omfattet af repatrieringsloven, hvis personen 1) ikke har midler til at dække behovet for reintegrationsbistand, 2) ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, 3) har haft opholdstilladelse i Danmark i 5 år og 4) på tidspunktet for repatrieringen er fyldt 55 år, opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er fyldt 50 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. I stedet for en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år, kan personen anmode om at modtage en løbende, månedlig livslang reintegrationsbistand, som udgør 80 pct. af reintegrationsbistanden, jf. repatrieringslovens § 10, stk. 2.

Satserne fastsættes administrativt i forhold til leveomkostningerne i de enkelte lande.

Kommunalbestyrelsens og Udbetaling Danmarks afgørelser efter repatrieringsloven kan indbringes for Ankestyrelsen, jf. repatrieringslovens § 12, stk. 1 og 2.

3.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse bør fokus på at fremme frivillig udrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, øges. Det er for den enkelte udlænding den bedste løsning, at hjemrejsen sker frivilligt, og det er samfundsøkonomisk en gevinst, at flere fra den pågældende målgruppe rejser frivilligt hjem.

Muligheden for at modtage støtte kan være et effektivt motivationsfremmende middel i forhold til at fremme udlændingens samarbejde med myndighederne om hjemrejsen.

Det er derfor efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse afgørende, at der findes de nødvendige rammer for at give støtte i forbindelse med frivillig udrejse. Heri ligger bl.a., at det skal være tydeligt, hvilken støtte der kan gives og hvilke betingelser der skal være opfyldt i den forbindelse. Det er også væsentligt, at støtten er egnet i forhold til den tiltænkte målgruppe.

Der findes i dag en række ordninger, hvorefter der kan ydes udlændinge økonomisk støtte eller hjælp i forbindelse med en frivillig udrejse. At der findes forskellige ordninger er med til at skabe mulighed for en mere målrettet støtte, men det kan samtidig medføre en uklarhed om ordningerne.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det således formålstjenligt at nedbringe antallet af støtteordninger og herefter introducere en samlet hjemrejsestøtte, som viderefører elementer fra de eksisterende ordninger.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den primære del af hjemrejsestøtten så vidt muligt bør være såkaldt "in-kind" støtte. Det vil sige, at hjemrejsestøtten så vidt muligt skal bestå af et modtage- eller reintegrationsprogram i hjemlandet, som indeholder aktiviteter udvalgt ud fra en vurdering af, hvordan hver enkelt udlænding bedst kan reintegreres ved sin tilbagevenden.

Der er imidlertid visse lande, hvor det endnu ikke har været muligt at indgå en aftale med en serviceudbyder om etablering af et modtage- eller reintegrationsprogram. Det er derfor afgørende, at der for udlændinge fra sådanne lande findes et alternativt tilbud.

Der bør derfor efter ministeriets opfattelse være mulighed for at udbetale kontant hjemrejsestøtte svarende til det, der gives i såkaldt "in-kind" støtte, til udlændinge fra lande, hvor der ikke tilbydes et modtage- eller reintegrationsprogram.

Udlændinge, der har fået deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, og denne udlændings eventuelle familiemedlemmer, har haft et længerevarende lovligt ophold i Danmark og har derfor gennemgået en integrationsproces her i landet. Det antages derfor, at disse udlændinge har behov for en anden og mere grundlæggende støtte til at reetablere og reintegrere sig i hjemlandet.

Der er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at repatrieringsstøtte i sin opbygning og form er bedst egnet i forhold til denne persongruppe. Ministeriet finder derfor, at udlændinge, der har fået deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtig eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, fortsat bør kunne modtage den hjælp til dækning af udgifter, som aktuelt følger af repatrieringsloven.

Udlændingemyndighederne har ved afgørelsen om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen vurderet, at den pågældende udlænding ikke længere har et beskyttelsesbehov her i landet. Disse udlændinge skal således udrejse og befinder sig derfor i en sammenlignelig situation med de øvrige afviste asylansøgere mv. der skal forlade Danmark. Det er derfor ministeriets opfattelse, at behandlingen af en ansøgning om støtte ved frivillig udrejse for en udlænding, der har fået sin opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtig eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, samt udlændingens eventuelle familiemedlemmer, som ligeledes har fået sin opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne inddraget eller nægtet forlænget som

konsekvens heraf, bør behandles af Hjemrejsestyrelsen – og ikke af kommunerne, som tilfældet er i dag.

3.6.3. *Den foreslåede ordning*

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven om hjemrejsestøtte i forbindelse med en udlændings frivillige udrejse.

Forslaget indebærer, at de gældende ordninger om hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med frivillig tilbagevenden, muligheden for at blive omfattet af et modtage- eller reintegrationsprogram samt hjælp til repatriering for udlændinge, som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8 (asyl) inddraget eller nægtet forlænget i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtig eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, samt dennes eventuelle familiemedlemmer, som ligeledes har fået sin opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne inddraget eller nægtet forlænget som konsekvens heraf, vil skulle samles og reguleres i en samlet ordning om hjemrejsestøtte.

Hjemrejsestøtten vil således kunne bestå af hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med den frivillige udrejse og et modtage- og reintegrationsprogram.

For en udlænding, som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8 (asyl) inddraget eller nægtet forlænget i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtig eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, samt dennes eventuelle familiesammenførte familiemedlemmer, vil hjemrejsestøtten skulle bestå af hjælp til dækning af de udgifter, der i dag følger af repatrieringsloven.

Den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtte vil skulle afhænge af, om udlændingen kontinuerligt har medvirket til sin udrejse. Forslaget skal således ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, hvorefter det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen som led i udsendelsessagsbehandlingen vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin udrejse.

Det foreslås endvidere som et nyt tiltag, at en udlænding, der frafalder en klage til Flygtningenævnet om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), vil kunne modtage et supplerende kontantbeløb i tillæg til hjemrejsestøtten, jf. den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 3. Det er ministeriets opfattelse, at en sådan ordning vil kunne motivere udlændingen til at tage aktivt stilling til sin situation efter at være blevet meddelt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen. Beløbet vil endvidere skulle motivere udlændingen til efterfølgende at medvirke til sin udrejse. Den endelige fastsættelse af beløbet vil skulle afhænge af, hvornår udlændingen frafalder sin klage til Flygtningenævne, og beløbet vil skulle bortfalde, såfremt udlændingen ikke efterfølgende medvirker til sin udrejse. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 70, om forslag til ændring af reglerne om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl, hvorefter der foreslås

indført en periode på 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag på asyl, hvor asylansøgeren vil skulle modtage målrettet vejledning om mulighederne for frivillig udrejse.

Det foreslås desuden, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i hjemrejseloven, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren – bl.a. med afsæt i det, der er omtalt ovenfor – vil kunne fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder i forhold til omfattede persongrupper, betingelser og beløbssatser mv.

Der henvises til § 7 og bemærkningerne hertil.

3.7. Forhold på indkvarteringssteder

3.7.1. *Nødvendige opgaver*

3.7.1.1. *Gældende ret*

Det følger af udlændingelovens § 42 d, stk. 1, at en udlænding, der er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Det følger videre af bestemmelsens stk. 2, at Udlændingestyrelsen eller indkvarteringsoperatøren kan meddele en udlænding pålæg om at udføre de i stk. 1 nævnte nødvendige opgaver, og at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. Endelig fremgår det af bestemmelsens stk. 3, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelsen af de nødvendige opgaver som er nævnt i bestemmelsens stk. 1.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 42 d, omfatter bl.a. asylansøgere, der er meddelt endeligt afslag på asyl, og som derfor befinder sig i en udsendelsesposition.

Udlændinge, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, som er under Udlændingestyrelsens forsørgelse, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, har således pligt til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Udlændingelovens § 42 c, stk. 1, fastslår, at alle udlændinge over 18 år, herunder udlændinge som er meddelt endeligt afslag på asyl, der er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, skal have udarbejdet en kontrakt. Kontrakten indgås med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 2. Det følger af udlændingelovens § 42 c, stk. 3, nr. 1, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelse af, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 1.

Det nærmere omfang og indhold af de nødvendige opgaver, udlændinge skal medvirke til udførelse af, fastsættes i den kontrakt, som indgås mellem indkvarteringsoperatøren og den pågældende udlænding.

Af forarbejderne til udlændingelovens § 42 c, stk. 3, nr. 1, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3956 fremgår bl.a., at de nødvendige opgaver, som udlændinge skal medvirke til udførelsen af, bl.a. omfatter madlavning til sig selv og familien eller deltagelse i fælles madlavning på indkvarteringsstedet, rengøring af eget værelse, daglig udvendig og indvendig oprydning og rengøring af fællesarealer samt pasning og renholdelse af udenomsarealer.

Det følger af forarbejderne, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3966-3967, at indkvarteringsoperatørerne skal udøve en betydelig indsats for at motivere udlændinge til at udføre de nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 2. pkt., at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der trods en motiverende indsats og et efterfølgende pålæg herom, nægter at udføre de nødvendige opgaver, skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. Der er således mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan reagere over for en udlændings nægtelse af at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ved at flytte den pågældende til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud).

Efterkommer en udlænding ikke Udlændingestyrelsens flyttepåbud, kan vedkommende pålægges meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 4, eller frihedsberøves efter udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt. Endelig kan overtrædelse af et pålæg efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 2. pkt., straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 1 år, jf. udlændingelovens § 60, stk. 1.

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 13, 1. led i sammenhæng med § 42 a, stk. 13, nr. 5, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der ikke er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 15 (udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed) og omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, ikke skal have udbetalt økonomiske ydelser (grundydelse, forsørgertillæg eller tillægsydelse), hvis den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, hvis vedkommende tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Er den pågældende udlænding derimod indkvarteret på et indkvarteringssted uden en bespisningsordning, følger det af udlændingelovens § 42 a, stk. 13, 2. led, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at den pågældende alene kan modtage økonomiske ydelser i form af grundydelse og forsørgertillæg, men ikke den såkaldte tillægsydelse, hvis vedkommende tilsidesætter et pålæg om at

udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Det følger videre af udlændingelovens § 42 a, stk. 15, 1. led, at Udlændingestyrelsen medmindre særlige grunde taler derimod, skal bestemme, at udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed ikke får udbetalt økonomiske ydelser, hvis vedkommende tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver. Er vedkommende udlænding indkvarteret på et indkvarteringssted uden en bespisningsordning følger det af § 42 a, stk. 15, 2. led, at vedkommende ikke kan få udbetalt den såkaldte tillægssydelse.

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 14, gælder bl.a., at Udlændingestyrelsen skal bestemme, at udlændinge, der ikke medvirker til deres udrejse, ikke får udbetalt økonomiske ydelser, hvis de er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er vederlagsfri bespisningsordning, medmindre særlige grunde taler derimod. Er vedkommende indkvarteret på et indkvarteringssted uden en vederlagsfri bespisningsordning skal Udlændingestyrelsen bestemme, at udlændingen ikke får udbetalt tillægssydelse.

Efter gældende ret vil økonomiske ydelser til en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, således som motivationsfremmende foranstaltning kunne bortfalde eller nedsættes, hvis vedkommende ikke opfylder sin kontrakt med indkvarteringsoperatøren om bl.a. aktiviteter og undervisning og om udførelse af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Bemyndigelsen i udlændingelovens § 45 d, stk. 3, til udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte nærmere regler om udførelse af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet er bl.a. udmøntet i § 54 i bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl.

Det fremgår af bestemmelsen, at bl.a. udlændinge over 18 år, der ikke har lovligt ophold her i landet, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, skal medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, herunder 1) rengøring på egne værelser, 2) daglig udvendig og indvendig oprydning og rengøring af fællesområder, 3) pasning og renholdelse af udenomsarealer, og 4) madlavning til sig selv og familien eller deltagelse i fælles madlavning på indkvarteringsstedet, såfremt indkvarteringsstedet ikke har en bespisningsordning.

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 46 e, 2.-5. pkt. gælder, at afgørelser om at meddele en udlænding, der har ophold på et indkvarteringssted, pålæg om at udføre de nødvendige opgaver kan træffes af indkvarteringsoperatøren, samt at forvaltningsloven finder anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser herom, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Det fremgår videre, at

indkvarteringsoperatørens afgørelser, hvorved der meddeles en udlænding et pålæg om at udføre nødvendige opgaver, kan påklages til Udlændingestyrelsen, samt endelig at Udlændingestyrelsens afgørelser i sådanne sager ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen fastslår således, at indkvarteringsoperatøren kan pålægge en udlænding at udføre nødvendige opgaver, og at et sådant pålæg er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket bl.a. indebærer, at reglerne om partshøring og klagevejledning skal iagttages, inden pålægget udstedes. Har en udlænding modtaget et pålæg om at udføre nødvendige opgaver, kan udlændingen indbringe en klage herover til Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens afgørelse i klagesagen kan dog ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

3.7.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er under Udlændingestyrelsens forsørgelse på et indkvarteringssted, bør derfor have pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet.

Reglerne om pligt til at medvirke til løsningen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, der forsørges af Udlændingestyrelsen, og har ophold på et indkvarteringssted, bør fastsættes i eller med hjemmel i hjemrejseloven.

Forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet har et praktisk sigte, idet sådanne opgaver mest naturligt bør varetages af personer, som har ophold på indkvarteringsstedet. Forpligtelsen har også et kompetenceopbyggende sigte, idet medvirken til sådanne opgaver bidrager til at ansvaret for udlændingens dagligdag forbliver hos udlændingen selv.

De nødvendige arbejdsopgaver, der kan være tale om, er navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, pasning og renholdelse af udenomsarealer og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der, i tilfælde af at udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at medvirke til løsningen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringscenteret, bør være en adgang til at meddele vedkommende udlænding et pålæg om at udføre de nævnte opgaver.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at indkvarteringsoperatørerne fortsat bør udøve en betydelig indsats for at motivere udlændingene til at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne. Alene i situationer, hvor en udlænding trods indkvarteringsoperatørens motiverende indsats nægter at udføre de nødvendige opgaver, bør indkvarteringsoperatøren pålægge den pågældende dette.

Nægter udlændingen herefter fortsat at udføre de nødvendige opgaver, bør Hjemrejsestyrelsen have mulighed for at pålægge vedkommende at flytte til et andet indkvarteringssted, hvis Hjemrejsestyrelsen konkret skønner dette er nødvendigt (flyttepåbud), jf. den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, 2. pkt. Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen indgår kontrakterne med indkvarteringsoperatørerne og dermed har overblikket over indkvarteringsstederne, herunder antal ledige pladser, lukning for indflytninger og fraflytninger. Ordningen bør derfor efter ministeriets opfattelse være, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om flytning, mens Udlændingestyrelsen beslutter, hvortil udlændingen skal flytte. Det er således ministeriets vurdering, at det er Udlændingestyrelsen, der skal beslutte, hvor en udlænding med opholdspligt skal være indkvarteret.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at såvel et pålæg om at udføre nødvendige opgaver som et pålæg om at flytte til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud) vil udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring skal iagttages både i forbindelse med den forudgående sagsbehandling og ved selve afgørelsen.

Et pålæg om ophold har karakter af et flyttepåbud svarende til et flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt. Efterkommer udlændingen ikke umiddelbart flyttepåbuddet, forudsættes indkvarteringsoperatøren at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet. Viser det sig imidlertid umuligt at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet, kan udlændingen pålægges meldepligt efter den foreslåede § 11, stk. 1, nr. 4, med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, og udlændingen kan frihedsberøves efter den foreslåede § 16, stk. 7.

Det må imidlertid forudsættes, at muligheden for anvendelse af frihedsberøvelse først overvejes, hvis meldepligt ikke har vist sig tilstrækkelig til at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor Hjemrejsestyrelsen har bestemt, at udlændingen skal tage ophold.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at indkvarteringsoperatøren skal kunne meddele en udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, mens det alene er Hjemrejsestyrelsen, der bør kunne træffe afgørelse om, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse.

Idet meddelelse af et pålæg til en udlænding om at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet må anses som en afgørelse i forvaltningslovens forstand, bør det efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering fastsættes direkte i loven, at indkvarteringsoperatøren tillægges en sådan kompetence, og at forvaltningsloven, herunder reglerne om partshøring og klagevejledning, skal finde anvendelse for indkvarteringsoperatørens afgørelser i form af pålæg til udlændingen om at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det er videre Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om pålæg bør kunne indbringes for Hjemrejsestyrelsen af udlændingen. Hjemrejsestyrelsens afgørelse i klagesagen bør imidlertid ikke kunne indbringes for en højere administrativ myndighed.

Det bemærkes videre, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de regler, der i dag er gældende for adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, bør videreføres, og at udlændingelovens regler herom, derfor bør justeres.

Hverken udlændingelovens § 42 d eller forarbejderne til bestemmelsen angiver at nødvendige opgaver alene forudsættes udført af en aldersbestemt gruppe af udlændinge. Udlændinge- og Integrationsministeriet har på den baggrund overvejet, om visse udlændinge på grund af f.eks. alder eller helbred ikke bør være omfattet af forpligtelsen til at medvirke til nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det imidlertid ikke hensigtsmæssigt, at visse udlændinge f.eks. udlændinge, som er over en bestemt alder, som udgangspunkt ikke skulle udføre nødvendige opgaver. Det bemærkes dog, at der kan tages hensyn til alder, fysiske og mentale handicaps og udfordringer m.v., når det aftales mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, hvilke opgaver beboerne forventes at udføre.

Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændinge- og Integrationsministeriet efter en samlet bedømmelse finder, at uledsagede mindreårige, som opholder sig ulovligt her i landet, fortsat bør være omfattet af de regler om indkvartering m.v. for uledsagede mindreårige udlændinge, som er fastsat i udlændingeloven. Baggrunden herfor er de særlige forhold og hensyn, som gør sig gældende for uledsagede mindreårige.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at hjemrejseloven bør indeholde en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte nærmere regler om udførelse af de nødvendige opgaver. En sådan bemyndigelse vil f.eks. kunne anvendes til i bekendtgørelsesform at fastsætte det nærmere omfang og afgrænsning af de nødvendige opgaver og konsekvenserne i tilfælde af, at udlændingen nægter at medvirke til at udføre de fastlagte nødvendige opgaver med henblik på at sikre en ensartet praksis hos indkvarteringsoperatørerne.

3.7.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse som fastslår, at udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, forsørges af Udlændingestyrelsen og har ophold på et indkvarteringssted, vil have pligt til at medvirke til udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås således med lovforslaget, at de regler, der i dag gælder om udlændinges nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, også skal fremgå af hjemrejseloven for så vidt angår udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Dermed sikres det, at forholdene for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, i vidt omfang reguleres i hjemrejseloven.

De nødvendige arbejdsopgaver, der kan være tale om, er de opgaver, som er nødvendige for, at indkvarteringsstedet kan fungere efter sit formål, og de omfatter navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, pasning og renholdelse af udenomsarealer og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter.

Forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet vil have såvel et praktisk som et kompetenceopbyggende sigte, idet de pågældende opgaver, som er nødvendige for driften af indkvarteringsstedet, naturligt bør varetages af de personer, som har ophold på indkvarteringsstedet, og idet medvirken til sådanne opgaver bidrager til at give en oplevelse af medejerskab til indkvarteringsstedet, og dermed styrker udlændingen i at være en del af et fællesskab og i at løse opgaver i et samspil med andre.

Det foreslås videre, at indkvarteringsoperatøren skal kunne meddele en udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i de situationer, hvor udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet.

Det bemærkes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatørerne skal udøve en betydelig indsats for at motivere udlændingen til at efterkomme forpligtelsen til at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne. Derfor vil det alene være i situationer, hvor en udlænding trods indkvarteringsoperatørens betydelige motiverende indsats nægter at udføre de nødvendige opgaver, at indkvarteringsoperatøren skal pålægge den pågældende at udføre de nødvendige opgaver.

Det foreslås også, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne bestemme, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens bestemmelse (flyttepåbud).

Bestemmelsen giver mulighed for, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne reagere over for en udlændings tilsidesættelse af et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ved at flytte den pågældende til et andet indkvarteringssted.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Udlændingestyrelsen, som indgår kontrakterne med indkvarteringsoperatørerne, og som dermed har overblikket over indkvarteringsstederne, herunder antal ledige pladser, og lukning for indflytninger og fraflytninger. Ordningen bør derfor være, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om flytning, mens Udlændingestyrelsen beslutter, hvortil

udlændingen skal flytte. Det er således Udlændingestyrelsen, der skal beslutte, hvor en udlænding med opholdspligt skal være indkvarteret.

Det bemærkes i den forbindelse, at såvel et pålæg om at medvirke til at udføre nødvendige opgaver som et pålæg om at flytte til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud) vil udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring skal iagttages.

Det bemærkes yderligere, at forvaltningsloven vil finde anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser, når denne er en privat organisation eller et privatselskab, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 2.

Det foreslås, at de regler, der i dag er gældende om adgangen til opnåelse af økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark videreføres, og at udlændingelovens regler derom derfor justeres således, at de omfatter de udlændinge, hvis forhold i øvrigt i vidt omfang er reguleret i hjemrejseloven. Der henvises i det hele til de foreslåede ændringer af udlændingelovens § 42 b, stk. 8 og 11, jf. lovforslagets § 25, nr. 42 og 43, hvorefter udlændinge, der medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, vil kunne få udbetalt tillægsydelse, og hvorefter indkvarteringsoperatøren, medmindre særlige grunde taler derimod, skal beslutte, at udlændinge der ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, ikke vil kunne få udbetalt tillægsydelse.

Det indebærer, at indkvarteringsoperatørerne vil skulle vurdere, om udlændingen har medvirket til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Er dette ikke tilfældet, vil indkvarteringsoperatøren, medmindre særlige grunde taler derimod, skulle beslutte ikke at udbetale tillægsydelse. Særlige grunde kan f.eks. foreligge, når udlændingen på grund af egen eller sine børns sygdom eller på grund af deltagelse i planlagte hjemrejseaktiviteter, herunder mødedeltagelse m.v. med Hjemrejsestyrelsen, deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering eller undervisning, aktiv medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation og fremstilling på ambassader eller repræsentationer, ikke har kunnet medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Indkvarteringsoperatørens afgørelse om undladelse af udbetaling af tillægsydelse vil kunne påklages til Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen afgørelse i sådanne sager kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 2.

Efterkommer udlændingen ikke umiddelbart et meddelt flyttepåbud, forudsættes indkvarteringsoperatøren at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet. Viser det sig imidlertid umuligt at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet, kan udlændingen pålægges meldepligt efter den foreslåede § 11, stk. 1, nr. 3, med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, og udlændingen kan frihedsberøves efter den foreslåede § 16, stk. 7.

Det må imidlertid forudsættes, at muligheden for anvendelse af frihedsberøvelse først overvejes, hvis meldepligt ikke har vist sig tilstrækkelig til at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor Hjemrejsestyrelsen har bestemt, at udlændingen skal tage ophold.

Efterkommer udlændingen ikke det pålagte flyttepåbud, vil den pågældende derudover kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2 og 3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

Det foreslås, at uledsagede mindreårige, som opholder sig ulovligt her i landet, fortsat skal være omfattet af de regler om indkvartering m.v. over for uledsagede mindreårige udlændinge, som er fastsat i udlændingeloven. Baggrunden herfor er de særlige forhold og hensyn, som gør sig gældende for uledsagede mindreårige.

Endelig foreslås det, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelsen af de nødvendige opgaver på et indkvarteringssted.

Bemyndigelsen forventes udmøntet til at fastsætte nærmere regler om udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet med henblik på at sikre en ensartet praksis hos indkvarteringsoperatørerne.

Herudover foreslås det, at det fastættes direkte i hjemrejseloven, at afgørelser i form af et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet vil kunne træffes af indkvarteringsoperatøren, og at forvaltningsloven skal finde anvendelse for sådanne afgørelser, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at indkvarteringsoperatøren under den forudgående behandling og i forbindelse med selve afgørelsen vil skulle overholde forvaltningslovens regler, herunder om partshøring.

Det foreslås endvidere, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om at meddele et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet skal kunne påklages til Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsens afgørelse i sager, hvor indkvarteringsoperatøren har meddelt en udlænding et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, ikke skal kunne indbringes for en anden administrativ myndighed. Hjemrejsestyrelsen vil således træffe den endelige administrative afgørelse i sådanne sager.

Det foreslås endelig, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om udførelse af de nævnte nødvendige opgaver. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler vil der blive fastsat regler om, hvilke udlændinge der er forpligtet til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, og om hvilke konkrete opgavetyper der vil være omfattet. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om indkvarteringsoperatørens afgørelse om meddelelse af pålæg kan påklages til Hjemrejsestyrelsen samt at Hjemrejsestyrelsens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

3.7.2. Ro og orden (husordener)

3.7.2.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, at Udlændingestyrelsen tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det fremgår videre, at dette kan ske i samarbejde med private institutioner eller selskaber eller statslige styrelser, som er godkendt hertil af udlændinge- og integrationsministeren, eller kommuner (indkvarteringsoperatører). Endelig fremgår, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om nedsættelse af samarbejdsorganer på de enkelte indkvarteringssteder (beboerråd m.v.) samt om disse organers kompetence.

Bestemmelsen omfatter således udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

På baggrund af bestemmelsen har Udlændingestyrelsen indgået kontrakter med indkvarteringsoperatører om drift af indkvarteringssteder for udlændinge.

Fastsættelse af husordener på indkvarteringsstederne er reguleret i kontrakterne mellem Udlændingestyrelsen og de indkvarteringsoperatører, der driver indkvarteringsstederne på vegne af styrelsen.

Det fremgår af kontrakterne mellem indkvarteringsoperatørerne og Udlændingestyrelsen om driften af indkvarteringssteder (operatørkontrakterne), at der for det samlede indkvarteringssystem gælder et krav om, at indkvarteringsoperatørerne fastsætter en husorden, som beskriver rettigheder og pligter for den enkelte beboer på indkvarteringsstedet samt specifikke forhold i lokalområdet.

Det fremgår videre, at husordenen skal indeholde retningslinjer for adfærd på indkvarteringsstedet, herunder om udluftning, rygning og alkohol, og har til formål at sikre ro og orden på indkvarteringsstedet samt respekt for øvrige beboere, personale og lokalsamfundet.

Det fremgår også, at husordenen skal oplyse beboerne om konsekvenserne ved overtrædelse, herunder at gentagne overtrædelser kan føre til bortvisning fra visse områder af centeret, nedsættelse eller fratagelse af kontante ydelser og flytning til andet center. Endelig skal husordenen oplyse beboerne om, at de skal have centeret som opholdssted, samt om reglerne for midlertidigt fravær og konsekvenserne af udeblivelse.

Indkvarteringsoperatørerne har herefter fastsat husordener for de enkelte indkvarteringssteder på baggrund af operatørkontraktens krav og tilpasset den de særlige lokale forhold, som knytter sig til det konkrete indkvarteringssted, indkvarteringsstedets beboersammensætning, beliggenhed og bygningernes beskaffenhed m.v.

Indkvarteringsoperatørernes husordener indeholder således bl.a. regler og retningslinjer om rammerne for indkvartering, værelser, effekter, adfærd, kriminalitet, aktiviteter, tilbud, ansvar for handlinger og konsekvenser ved overtrædelse af husordenen.

Husordenerne indeholder således på den ene side overordnede og generelle retningslinjer og på den anden side detaljerede regler vedrørende beboernes adfærd m.v.

Om konsekvenser ved overtrædelse fremgår det af de fastsatte husordener, at overtrædelse kan have konsekvenser for beboerens indkvarteringsvilkår, herunder hvordan vedkommende bor, vedkommendes adgang til aktiviteter og adgangen til at modtage besøg. Det fremgår endvidere, at vedkommende må påregne, at strafbare forhold anmeldes til politiet.

Inden for rammerne af det såkaldte anstaltsforhold antages det, at indkvarteringsoperatørerne har mulighed for at begrænse beboernes adgang til visse områder på indkvarteringsstederne, f.eks. motionsrum, caféområder, aktivitetsrum m.v., hvis det er nødvendigt for at sikre en hensigtsmæssig drift af indkvarteringsstedet. Det er imidlertid ikke i de fastsatte husordener nærmere angivet, hvilke konkrete overtrædelser af husordenen, der kan medføre konsekvenser, eller hvad konsekvenserne kan bestå i.

Vedrørende adgangen til at iværksætte sanktioner over for beboere på indkvarteringssteder bemærkes imidlertid, at udlændingelovens § 42 a, stk. 13, bl.a. giver mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udlænding, som ikke er på tålt ophold eller udvist ved dom, ikke får udbetalt tillægsydelse, hvis den pågældende har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod.

For så vidt angår personer på tålt ophold og udlændinge udvist ved dom, følger det af udlændingelovens § 42 a, stk. 15, at Udlændingestyrelsen skal træffe afgørelse om, at udlændingen ikke får udbetalt tillægsydelser, hvis den pågældende har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod.

Dette betyder, at såfremt en udlænding udviser voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, kan der træffes afgørelse om, at udlændingens økonomiske ydelser helt eller delvis ikke udbetales. For udlændinge på tålt ophold og udlændinge, der er udvist ved dom, skal der i sådanne situationer træffes afgørelse om, at udlændingens økonomiske ydelser helt eller delvis ikke udbetales, medmindre særlige grunde taler derimod.

Det bemærkes, at udlændingelovens kapitel 9 a indeholder regler om rammer for indkvartering og anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten m.v. over for uledsagede mindreårige udlændinge. Det fremgår i den forbindelse af udlændingelovens § 62 b, stk. 1, at lederen af et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, hvor der alene er indkvarteret uledsagede mindreårige udlændinge (et børnecenter), skal fastsætte en husorden, som angiver nærmere regler og retningslinjer for ophold på centeret.

Det fremgår af stk. 2, at en husorden skal indeholde regler om 1) pligt til at deltage i skolegang, 2) ophold på fællesarealer sent om aftenen og om natten, 3) ro på værelser i aften- og nattetimerne, 4) pligt til at passe på børnecenterets bygninger og inventar, 5) forbud mod at indtage eller besidde alkohol og euforiserende stoffer på børnecenteret og 6) rygning på børnecenterets område. I bestemmelsens stk. 3, er det fastsat, at en husorden ud over de obligatoriske regler tillige kan indeholde andre regler og retningslinjer for ophold på børnecenteret, som lederen finder nødvendige for at sikre børnecenterets overordnede funktion. I henhold til bestemmelsens stk. 4, skal en uledsaget mindreårig udlænding, der er indkvarteret på et børnecenter, gøres bekendt med centerets husorden, herunder med konsekvenserne af at overtræde husordenen. Bestemmelsen indeholder i stk. 5-7 sanktioner for eventuel tilsidesættelse af husordenen og endelig er det i bestemmelsens stk. 8, bestemt, at forvaltningsloven finder anvendelse i forbindelse med afgørelser om grove eller gentagne overtrædelser af husordenen, når indkvarteringsoperatøren er en privat virksomhed eller et privat selskab.

Det fremgår videre af bestemmelsen, at en husorden skal indeholde visse obligatoriske regler, og at der derudover er en adgang for centerets leder til at fastsætte andre regler og retningslinjer for ophold på centeret, som lederen finder nødvendige for at sikre centerets overordnede funktion.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 62 b, indeholder endvidere regler om sanktionsmuligheder, hvis husordenen overtrædes. Det fremgår således, at der under iagttagelse af proportionalitetsprincippet ved tilsidesættelse af reglerne i husordenen dels er mulighed for at udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v., dels – hvis der er tale om grove eller gentagne overtrædelser af

de obligatoriske regler i husordenen – er adgang til at bestemme, at udlændingen helt eller delvis ikke skal have udbetalt tillægssydelse efter udlændingelovens § 42 b, stk. 9, medmindre særlige forhold taler derimod.

3.7.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændinge- og Integrationsministeriet har overvejet retsgrundlaget for fastsættelse af regler om ro og orden (husordener) på indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det er indgået i overvejelserne, at det er almindeligt antaget, at en institution med hjemmel i anstaltsforholdet kan fastsætte generelle forskrifter, herunder ordensforskrifter, der skal være gældende på institutionen, og som har til formål at sikre institutionens overordnede formål og virke, og at en institution kan træffe konkrete beslutninger om regulering af forholdet mellem institutionen og dennes brugere. Antagelsen bygger på, at når institutionens eksistens er fastsat eller forudsat i lovgivningen, må der heri også ligge den tilstrækkelige hjemmel til at fastsætte de generelle regler og træffe konkrete beslutninger, som er nødvendige for at få institutionen til at fungere.

Der kan således på ulovbestemt grundlag dels indføres generelle regler såsom husordener og lignende, dels træffes afgørelser vedrørende enkeltpersoner.

Der gælder dog visse grænser for, hvad og hvordan der kan reguleres med hjemmel i uskreven ret. Reguleringen skal for det første være båret af saglige hensyn og må ikke gå videre end nødvendigt af hensyn til institutionens formål og virksomhed. For det andet finder forvaltningsretlige grundsætninger anvendelse. For det tredje gælder, at de almindelige borger- og frihedsrettigheder i grundloven og i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention kan medføre begrænsninger i, hvordan borgernes forhold kan reguleres efter anstaltsforholdet. Derudover gælder, at det vil være uhensigtsmæssigt at regulere og anvende vidtgående indgreb af tvangsmæssig karakter efter betragtninger om anstaltsforholdet, idet tvangsmæssige indgreb er så indgribende for personer, at der som altovervejende udgangspunkt skal være hjemmel i skreven ret.

På den baggrund er det antaget, at der på bl.a. indkvarteringssteder, der er oprettet i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, kan fastsættes ordensregler (husordener,) som er gældende for de udlændinge, der befinder sig på indkvarteringsstedets geografiske område, og når de uden for dette område er i sammenhænge, som har relation til centeret. Husordenerne og håndhævelse heraf på indkvarteringssteder sker således med hjemmel i det såkaldte anstaltsforhold, hvorefter der på uskreven og ulovbestemt grundlag kan udstedes regler for en offentlig institution.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at lovgivning om udlændinge skal hvile på tillid, transparens og effektivitet.

Udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig i Danmark, skal forlade landet. I perioden indtil hjemrejse eller udsendelse kan finde sted, skal de pågældende udlændinge som udgangspunkt bo på et indkvarteringssted.

Reglerne om ro og orden (husordener) på disse indkvarteringssteder findes i dag i operatørkontrakter indgået mellem to kontraktparter og i fastsatte husordener for de enkelte indkvarteringssteder. For en stor dels vedkommende er den retlige baggrund for reglerne og håndhævelsen af disse uskreven ret i form af det såkaldte anstaltsforhold.

Udlændinge- og Integrationsministeriets gennemgang af operatørkontrakter og en række husordener har vist en vis variation i forhold til, hvor restriktive regler de indeholder, hvilke konsekvenser der er ved ikke at overholde husordenen, og i hvordan der i husordenerne vejledes om konsekvenserne ved ikke at overholde husordenen.

Med henblik på at sikre ro og orden på indkvarteringssteder og sikre, at reglerne er ensartede på de forskellige indkvarteringssteder for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er det efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse nødvendigt, at der ikke er tvivl om, hvilke rammer og vilkår der gælder på indkvarteringsstedet, hverken hos beboerne, medarbejdere ved udlændingemyndighederne, medarbejdere på indkvarteringssteder eller i samfundet.

Der er derfor efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse behov for klare regler og retningslinjer for, hvad der gælder ved ophold på indkvarteringssteder for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og om, hvad konsekvensen er, hvis reglerne ikke iagttages.

For at sikre klare regler bør adgangen til at fastsætte regler om ro og orden, der i dag følger af det ulovbestemte anstaltsforhold, efter Udlændinge- og integrationsministeriets vurdering tydeliggøres og lovfæstes. Samtidig vil der være mulighed for at angive de emner, husordenen skal omhandle, samt de emner, husordenen efter omstændighederne kan omhandle. Herved kan det sikres, at der ikke som led i anstaltsforhold fastsættes regler, der går videre, end hvad formålet tilsiger, og som der ikke er hjemmel til.

Gode og stabile forhold på indkvarteringssteder for udlændinge der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er vigtige i forbindelse med hjemrejsearbejdet og for den enkelte udlænding. Det er desuden efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse rimeligt at forvente at udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., mødes med krav til deres adfærd, og at de udlændingene lever på op til disse krav. En husorden, der angiver retningslinjer for, hvad der er acceptabel adfærd, opstiller nogle faste og klare rammer og sikrer bedre trivsel, fremmer ro og orden og forebygger konflikter og magtanvendelse

2.7.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at adgangen til at fastsætte regler om ro og orden (husordener) på indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, lovfæstes.

Med forslaget foreslås det således, at der indføres en pligt til at fastsætte husordener med angivelse af de nærmere regler og retningslinjer for ophold på stedet. Formålet med husordenen vil være at sikre ro og orden på indkvarteringsstedet, herunder at angive de rammer, der skal gælde for udlændingenes ophold på indkvarteringssteder om bl.a. respektfuld adfærd i forhold til øvrige beboere, personale og lokalsamfundet og i forhold til bygninger, inventar og faciliteter m.v.

Det foreslås, at alle husordener som minimum skal indeholde en række obligatoriske regler. Det foreslås således, at der skal fastættes nærmere regler om 1) respektfuld adfærd over for personale og øvrige beboere, 2) respektfuld omgang i forhold til indkvarteringsstedets bygninger og inventar m.v., 3) ophold på fællesarealer m.v., 4) ro på værelset i aften- og nattetimer, 5) forhold vedrørende anviste værelser og effekter, herunder rømning af værelser og destruktion af indbo ved visse udeblivelser, 6) strafbare forhold m.v., og 7) konsekvenser ved overtrædelse af husordenen.

Det foreslås endvidere, at husordenen herudover vil kunne indeholde andre regler, som er nødvendige for at sikre indkvarteringsstedets drift og overordnede funktion. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler for anvendelse af motionsrum, retningslinjer for aktiviteter uden for indkvarteringsstedet, beboernes modtagelse af besøg og lignende afhængig af lokale eller særlige forhold, som gør sig gældende for det enkelte indkvarteringssted, og som er nødvendige for at sikre stedets drift og overordnede funktion.

Det foreslås også, at husordenerne vil skulle være nedskrevne og kendt af alle, som har ophold på eller er på besøg på indkvarteringsstedet. De udlændinge, der indkvarteres, vil derfor skulle gøres bekendt med husordenen, herunder gøres bekendt med, hvilke konsekvenser det kan have at overtræde reglerne deri. Dette bør ske ved, at husordenen udleveres til udlændingen, når den pågældende indkvarteres på stedet.

Det er afgørende, at udlændingene ikke er i tvivl om indholdet af husordenen. Det foreslås derfor, at husordenen som udgangspunkt skal være tilgængelig på dansk, engelsk, og de sprog, der er størst repræsentation af på tværs af de pågældende indkvarteringssteder. Hvis husordenen ikke findes på et sprog, som udlændingen forstår, vil husorden skulle tolkes for udlændingen.

Det vil være naturligt, at udleveringen af husordenen ledsages af en mundtlig orientering af indholdet heraf, herunder en omtale af de rettigheder og pligter denne indeholder for udlændingen, og således at udlændingen også har lejlighed til at få uddybet dele af husordenen, hvis der er behov herfor. Da det er af stor vigtighed, at der er ro og orden på indkvarteringsstederne, kan husordenen endvidere, hvis der er en passende anledning hertil eller mulighed derfor, omtales og udfoldes for større eller mindre grupper af beboere.

Tilsidesættelse af husordenen bør have umiddelbare konsekvenser. Det foreslås derfor, at hvis en udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, tilsidesætter husordenen, vil personalet kunne udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v., herunder f.eks. begrænse beboerens adgang til motionsrum, caféområder, fællesarealer, aktivitetsrum og aktiviteter m.v., hvis det er nødvendigt for at sikre en hensigtsmæssig drift af indkvarteringsstedet. Det forudsættes dog, at udelukkelse alene sker for konkrete arrangementer eller aktiviteter. En udlænding vil således ikke kunne udelukkes fra alle fremtidige arrangementer eller aktiviteter. Er der tale om fast tilbagevendende arrangementer eller aktiviteter, bør udelukkelsen derfor begrænses, så udlændingen efter en passende periode, der vurderes på baggrund af det konkrete tilfælde, på ny får mulighed for at deltage. Det bemærkes i den forbindelse, at der med hjemrejseloven stilles krav om, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, tilsluttes en digital kommunikationsløsning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, og da det ikke kan forudsættes, at personer har egen smartphone eller tablet, bør der ikke bortvises beboere fra fælles it-lokaler uden, at der samtidig er tilvejebragt alternative muligheder for at tilgå den digitale kommunikationsløsning.

Sanktioner i form af bortvisning fra bestemte områder på indkvarteringsstedet vil typisk være relevant i situationer, hvor en beboer gentagne gange eller med en vis voldsomhed overtræder husordenen.

Det bemærkes, at sådanne konsekvenser, som vil kunne iværksættes ved tilsidesættelse af husordenen, ikke udgør afgørelser i forvaltningslovens forstand, men må anses som beslutninger, der udgør en integreret del af den faktiske forvaltningsvirksomhed det er at drive et indkvarteringssted. Det betyder, at der ikke vil være mulighed for at klage herover til Udlændingestyrelsen.

Det bemærkes videre, at udlændingelovens § 42 a, stk. 13, giver mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udlænding, som ikke er på tålt ophold eller udvist ved dom, ikke får udbetalt tillægsydelse, hvis den pågældende har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod. For så vidt angår personer på tålt ophold og udviste ved dom følger dette tilsvarende af udlændingelovens § 42 a, stk. 15.

Afgørelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 13 og 15, er afgørelser i forvaltningslovens forstand. Det betyder, at forvaltningslovens almindelige regler om partsaktindsigt, partshøring, begrundelse og klagevejledning m.v. vil finde anvendelse i sådanne sager, og at udlændingelovens regler om adgang til klage m.v. ligeledes vil finde anvendelse. Det er ingen betingelse for anvendelse af § 42 a, stk. 13 og 15, at der samtidig er indgivet anmeldelse om eller rejst sigtelse for et strafbart forhold.

Det bemærkes videre, at den foreslåede ordning ikke vil ændre ved Udlændingestyrelsens adgang til efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, at bestemme, at en udlænding skal flyttes fra et indkvarteringssted til et andet, og at en sådan flytning vil kunne være begrundet i almindelige ordenshensyn, idet der kan være opstået modsætningsforhold mellem udlændinge på et

indkvarteringssted, som nødvendiggør en flytning, ligesom en flytning kan være nødvendig, hvis en udlænding f.eks. har udvist voldelig og truende adfærd over for personalet.

Endelig foreslås det, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener, herunder om konsekvenser ved manglende overholdelse heraf. Bemyndigelsen forventes udnyttet til at udstede en bekendtgørelse, som sikrer, at der vil gælde ensartede husordener på indkvarteringsstederne, og at det derved bliver tydeligt, hvilke regler udlændinge, der er indkvarteret, skal iagttage og hvad konsekvenserne kan være, hvis disse regler tilsidesættes.

3.8. Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger

3.8.1. *Foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse*

3.8.1.1. *Gældende ret*

En udlænding kan pålægges forskellige pligter, når det anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse i tilfælde, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse af udlændingen, og indtil en sådan afgørelse kan iværksættes, jf. udlændingelovens § 34, stk. 1.

Det afgøres efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, hvornår en udlænding har fået en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Udlændingen kan efter bestemmelsen blive pålagt at, 1) deponere sit pas, eller anden rejselegitimation og billet hos Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen, 2) stille en af Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen fastsat sikkerhed, 3) tage ophold efter Udlændingestyrelsens eller Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse og 4) give møde hos Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen på nærmere angivne tidspunkter.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Pligterne efter udlændingelovens § 34, stk. 1, pålægges således af Hjemrejsestyrelsen for så vidt angår de udlændinge, som skal udrejse, efter at der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Pligter som pålægges en udlænding, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, pålægges af Udlændingestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen kan eksempelvis pålægge en udlænding at deponere sit pas og give møde efter tilsigelse i tilfælde, hvor en udlænding udvises administrativt for ulovligt ophold efter

udlændingelovens § 25 a, og hvor det vurderes tilstrækkeligt med henblik på at påse udlændingens hjemrejse.

Udlændingestyrelsen kan iværksætte de mindre indgribende foranstaltninger, som er hjemlet i udlændingelovens § 34, stk. 1, f.eks. i forbindelse med registrering af en asylansøgning, hvor der bl.a. kan træffes afgørelse om at tage ophold efter anvisning og give møde efter tilsigelse eller ved indgivelsen af en asylansøgning, hvor der bl.a. kan træffes afgørelse om deponering af pas, anden rejsелеgitimation og billet.

De mindre indgribende foranstaltninger kan således iværksættes fra tidspunktet, hvor sagsbehandlingen påbegyndes, frem til beslutningen om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse er gennemført.

Muligheden for at pålægge en udlænding at stille sikkerhed efter udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 2, har ikke fundet anvendelse i nyere tid. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at sikkerhedsstillelsen i praksis består i, at udlændingen eller en tredjemand køber og deponerer en billet til udlændingen. Sikkerhedsstillelsen kan også bestå i afgivelse af garanti for betaling af udgifterne ved udlændingens ophold her i landet, jf. betænkning nr. 968 af 1982 om udlændingelovgivningen (2. betænkning afgivet af Justitsministeriets udvalg af 14. december 1977 til revision af loven om udlændinges adgang til landet m.v.), side 188, jf. Folketingstidende 1982-83, tillæg A, spalte 2060.

Derudover kan politiet pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, forpligtelser efter udlændingelovens § 34, stk. 1, når det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, jf. udlændingelovens § 34, stk. 7.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med Rådets direktiv nr. 2003/110 af 25. november 2003 om bistand ved gennemrejse i forbindelse med udsendelse med fly. Efter direktivet skal medlemsstaterne som udgangspunkt anvende direkte flyforbindelser i forbindelse med udsendelse af tredjelandsstatsborgere, men kan anmode om gennemrejse med fly via en anden medlemsstat.

Udlændingelovens § 34, stk. 7, kan eksempelvis anvendes, når dansk politi yder bistand i forbindelse med andre landes udsendelser, som foregår ved transit gennem en dansk lufthavn, og hvor dansk politi følger udlændingen fra et fly til et andet. Er der lang ventetid mellem ankomst og afgang, kan politiet således efter omstændighederne bestemme, at udlændingen skal tage ophold i politiets venterum i lufthavnen, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 2809 f.

Overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 1, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år, efter udlændingelovens § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, L 69, som fremsat 27. december 2008, side 1933.

Afgørelser om pålæg af pligter efter udlændingelovens § 34, stk. 1, træffes af henholdsvis Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen. Udlændinge- og Integrationsministeriet er pr. 1. august

2020 klageinstans for afgørelser efter udlændingelovens § 34, stk. 1, som følge af overdragelsen af opgaver på udlændingeområdet fra politiet til udlændingemyndighederne jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

3.8.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændingelovens § 34, stk. 1, anvendes blandt andet i forbindelse med en udlændings udrejse med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, når der er truffet afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse.

Bestemmelsen hjemler de mindre indgribende foranstaltninger, som kan anvendes inden eller i stedet for f.eks. en frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, hvis det anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven bør indeholde en bestemmelse om, at en udlænding kan pålægges at deponere pas, anden rejselegitimation og billet, at tage ophold et bestemt sted og melde sig på bestemte tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse til brug for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, for de udlændinge, som efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3- 5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse.

Det er derudover Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændingeloven fortsat skal indeholde en bestemmelse om, at udlændingemyndighederne kan pålægge udlændinge, der ikke er omfattet af hjemrejseloven – eksempelvis asylansøgere – mindre indgribende foranstaltninger, såsom f.eks. at deponere pas, anden rejselegitimation og billet mv., for at sikre udlændingens tilstedeværelse, inden der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Hjemrejseloven bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse fastsætte klare og ensartede regler, som er nødvendige for Hjemrejsestyrelsens kontrol med udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 2, om, at en udlænding kan pålægges at stille en af politiet fastsat sikkerhed, har ikke fundet anvendelse i praksis i nyere tid.

3.8.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge en udlænding at deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet, tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse og/eller give

møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse for at iværksætte en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det foreslås endvidere, at en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, vil kunne pålægges at deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet, at tage ophold efter nærmere bestemmelse og/eller give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Bestemmelsen vil svare til de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 1, 3 og 4, for så vidt angår udlændinge, som skal rejse hjem som følge af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, og til § 34, stk. 7.

Der vil således være tale om mindre indgribende foranstaltninger sammen med et pålæg om meldepligt efter den foreslåede § 11. Pligterne i den foreslåede bestemmelse skal pålægges, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse inden eller i stedet for f.eks. frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16. Hjemrejsestyrelsen vil således i de konkrete tilfælde skulle vurdere, om en udlænding skal pålægges pligter efter bestemmelsen, fordi de vurderes at være tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for en udsendelse, eller om andre mere indgribende foranstaltninger skal anvendes, som f.eks. frihedsberøvelse.

Overtræder en udlænding et pålæg om at deponere sit pas, anden rejselegitimation eller billet, at tage ophold et bestemt sted eller melde sig på bestemte tidspunkter efter den foreslåede bestemmelse, vil det kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i det nugældende 1. og 2. pkt. i § 60, og som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2 og 3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

Hjemrejsestyrelsen vil efter den foreslåede bestemmelse kunne træffe afgørelse om pålæg af pligter, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 1. For udlændinge, der er i transit i en lufthavn efter den foreslåede § 10, stk. 2, vil pligter dog kunne pålægges af politiet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 3.

Afgørelser efter den foreslåede bestemmelse, vil kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1.

3.8.2. Kontrolforpligtelser

3.8.2.1. Gældende ret

En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan pålægges kontrolforpligtelser, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse. Udlændingen kan eksempelvis pålægges opholdspligt på et indkvarteringssted og en pligt til at give møde på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt), jf. udlændingelovens § 34, stk. 2-6 og § 42 a, stk. 8.

Udlændinge, der er omfattet af det skærpede kontrolregime, dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, kan desuden blive pålagt at underrette indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 (underretningspligt), jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10.

Udlændinge på tålt ophold kan endvidere pålægges en orienteringspligt, hvis udlændingen ikke (længere) er pålagt en opholdspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 11.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget ansvaret for at pålægge meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2-6, for så vidt angår de udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse.

Med oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen er ansvaret for at pålægge opholds- og underretningspligt samt at sikre kontrol med, at pligterne efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8-10, bliver overholdt, også overdraget fra Udlændingestyrelsen til Hjemrejsestyrelsen.

Derudover skal udlændinge på tålt ophold opfylde orienteringspligten efter udlændingelovens § 42 a, stk. 11, over for Hjemrejsestyrelsen i stedet for politiet og Udlændingestyrelsen.

Kompetencen til at pålægge opholds-, underretnings- og orienteringspligt samt sikre kontrollen med at pligterne overholdes er med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

3.8.2.1.1. Meldepligt

Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen kan pålægge en udlænding at give møde på nærmere angivne tidspunkter for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejse efter udlændingelovens § 34, stk. 2.

Bestemmelsen omfatter 1) en asylansøger, som ikke medvirker til sagens oplysning, 2) en udlænding, der uden rimelig grund udebliver fra en samtale ved Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt, 3) en udlænding, der udviser voldelig eller truende adfærd over for personale eller øvrige beboere på det indkvarteringssted, hvor udlændingen opholder sig, og 4) en udlænding, der ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse.

Hjemrejsestyrelsen kan derudover pålægge en udlænding meldepligt i tilfælde, hvor udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, og det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen i henhold til udlændingelovens § 34, stk. 3.

Endvidere kan Hjemrejsestyrelsen pålægge en udlænding på tålt ophold meldepligt, medmindre særlige grunde taler derimod, med henblik på løbende at sikre, at Hjemrejsestyrelsen har kendskab til udlændingens opholdssted i henhold til udlændingelovens § 34, stk. 4.

Hjemrejsestyrelsen kan derudover pålægge en udlænding der er udvist ved dom, og som ikke er varetægtsfængslet, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, eller en udlænding, som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, meldepligt, med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning eller en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, efter udlændingelovens § 34, stk. 5 og 6.

Hjemrejsestyrelsen skal ved beslutningen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde, som taler imod et pålæg om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 4-6, vurdere, om et pålæg om meldepligt rejser spørgsmål i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 8 i EMRK om ret til respekt for familie- og privatlivet, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1931, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 89 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26 f og 30 f.

Meldepligten afvikles i praksis på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning (saltolog), hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri, og lignende elektroniske løsninger samt i enkelte tilfælde ved manuel registrering. For så vidt angår udlændinge på tålt ophold, der ikke længere er pålagt opholdspligt, men som fortsat er pålagt meldepligt, afvikles meldepligten ligeledes i praksis på et indkvarteringssted, hvor der er etableret en

elektronisk meldepligtsløsning (saltolog) eller på en politistation i nærheden af det sted, hvor udlændingen har taget fast ophold, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 165 som fremsat, side 20.

Overtrædelse af meldepligten straffes med bøde eller fængsel efter udlændingelovens § 60, stk. 1 og 2, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1932, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 90, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26.

En afgørelse om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2-6, kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Udlændinge- og Integrationsministeriet har overtaget klageinstansen for afgørelser efter udlændingelovens § 34, stk. 2-6, fra politiet, som følge af overdragelsen af opgaver på udlændingeområdet fra politiet til udlændingemyndighederne, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

3.8.2.1.2. Opholdspligt

Hjemrejsestyrelsen pålægger som udgangspunkt udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, afviste asylansøgere og andre udlændinge der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til deres udrejse, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler imod, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8.

Opholdspligten skal være med til at sikre, at myndighederne er bekendt med de pågældende udlændinges opholdssted, således at de kan udsendes af landet, så snart der opstår mulighed herfor, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, L 140 som fremsat, side 64 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, L 165 som fremsat, side 17.

Derudover skal opholdspligten være med til at tydeliggøre over for udlændinge, at det er deres pligt at udrejse, når de ikke har ret til at opholde sig her i landet, og er således både en kontrolforanstaltning og en motivationsfremmende foranstaltning.

Hjemrejsestyrelsen skal ved beslutningen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde, som taler i mod et pålæg om opholdspligt, vurdere, om et pålæg om opholdspligt rejser spørgsmål i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 8 i EMRK om ret til respekt for familie- og privatlivet, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 4038, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, L 140 som fremsat, side 65 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, L 165 som fremsat, side 17.

Påbud om opholdspligt er ikke undergivet klageadgang, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 147. Et påbud om opholdspligt kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 6.

Pålægges en udlænding opholdspligt på et indkvarteringssted, må udlændingen ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelse af ro og orden, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 4. pkt., jf. § 42 a, stk. 7, 4. pkt.

Hjemrejsestyrelsen skal sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, om en udlænding, som er pålagt opholdspligt, overholder det givne påbud, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 9, 1. pkt., jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 28.

Kontrol med opholdspligten administreres i praksis ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der foretages derudover løbende tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., foretages der konkret tilstedeværelseskontrol.

Overtrædelse af opholdspligten eller forbuddet mod voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted straffes med bøde eller fængsel efter udlændingelovens § 60, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 4038, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140, side 95, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27.

3.8.2.1.3. Underretningspligt

Hjemrejsestyrelsen kan pålægge en udlænding på tålt ophold, en udlænding, der er udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og en udlænding, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og som er pålagt opholdspligt, at underrette indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 om morgenen, medmindre særlige grunde taler derimod, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10.

Hjemrejsestyrelsen skal ved beslutningen om, hvorvidt der foreligger særlige grunde, som taler imod pålæg om underretningspligt, vurdere, om et pålæg om underretningspligt rejser spørgsmål i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 8 i EMRK om ret til respekt for familie- og privatlivet, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 55, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 30.

En underretning omfatter alene den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 54, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 97 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 30.

Formålet med underretningspligten er at sikre en bedre overholdelse af og styrket kontrol med opholdspligten. Underretningspligten udgør således en påmindelse til udlændingen om, at den pågældende skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 53, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 97 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 28.

Underretningspligten er en selvstændig forpligtelse og pålægges ud over eventuel melde- og opholdspligt. En udlænding, der er pålagt melde-, opholds-, og underretningspligt, har således pligt til at opfylde alle tre forpligtelser, og der skal – ved manglende overholdelse – foretages en selvstændig vurdering af, om udlændingen har overholdt hver enkelt af sine forpligtelser, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 10, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 65 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 28.

Påbud om underretningspligt er ikke undergivet klageadgang, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 147. Et påbud om underretningspligt kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

Overtrædelse af underretningspligten straffes med fængsel efter udlændingelovens § 60, stk. 2, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 55, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 30.

3.8.2.1.4. Orienteringspligt

En udlænding på tålt ophold bliver som udgangspunkt pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt. Det kan dog af særlige grunde undlades at pålægge en udlænding på tålt ophold opholdspligt.

Derudover kan en udlænding på tålt ophold få ophævet sin opholdspligt navnlig såfremt opholdspligten vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om retten til privat- og familieliv, henset til at opholdspligten anses for uproportional på grund af varigheden af den pålagte opholdspligt.

Får en udlænding på tålt ophold ophævet sin opholdspligt, træffer Udlændingestyrelsen som udgangspunkt bestemmelse om anvisning af indkvartering efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1.

og 2. pkt. Anvisningen af indkvartering indebærer ikke i sig selv en pligt for udlændingen til at tage ophold på det anviste indkvarteringssted (i form af en opholdspligt).

Tager udlændingen ikke ophold på det anviste indkvarteringssted, men i stedet fast ophold på en anden adresse, skal udlændingen dog opfylde orienteringspligten efter udlændingelovens § 42 a, stk. 11. Udlændingen skal således orientere Hjemrejsestyrelsen om sit opholdssted, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 19.

Orienteringspligten er en selvstændig forpligtelse. Der gælder ikke særlige formkrav til, hvorledes orienteringspligten skal opfyldes. Det forudsættes dog, at orienteringen sker på en måde, hvorved det står myndighederne klart, at den pågældende har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted. Udlændinge på tålt ophold skal løbende opfylde orienteringspligten, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 31 f.

Orienteringspligten træder i kraft fra det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen på tålt ophold ikke skal pålægges en opholdspligt af særlige grunde, eller hvor udlændingens opholdspligt ophæves. Orienteringspligten finder anvendelse, uanset om udlændingen fortsat er pålagt meldepligt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 31 f.

3.8.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En afvist asylansøger pålægges som udgangspunkt melde- og opholdspligt, hvis den pågældende ikke er udrejst inden for den frist for udrejse, som den pågældende er givet. Det samme gælder, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2. Pligterne pålægges for at sikre myndighedernes kendskab til udlændingens opholdssted og som en konsekvens af udlændingens manglende medvirken til sin udrejse.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, kan ligeledes pålægges opholds- og meldepligt og i tillæg hertil også underretningspligt for at sikre myndighedernes kendskab til udlændingens opholdssted, og for at sikre en effektiv fuldbyrdelse af udvisningen eller gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Derudover skal en udlænding på tålt ophold orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, hvis udlændingen har fået ophævet sin opholdspligt, for at sikre, at myndighederne har kendskab til, hvor den pågældende opholder sig til brug for en eventuel udsendelse.

Melde-, opholds-, underretnings- og orienteringspligten er således alle kontrolforanstaltninger med henblik på at sikre en udlændings udrejse.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven – som det hidtil har været tilfældet efter udlændingeloven – skal indeholde bestemmelser om, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin hjemrejse, som udgangspunkt skal pålægges melde- og opholdspligt af Hjemrejsestyrelsen, ligesom en udlænding på tålt ophold, en udlænding der er udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, som udgangspunkt skal pålægges melde-, opholds- og underretningspligt. Endelig skal en udlænding på tålt ophold, der ikke (længere) er pålagt opholdspligt, som udgangspunkt orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted.

3.8.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i hjemrejseloven fastsættes regler om kontrolforpligtelser for at motivere udlændinge, der ikke udrejser i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, til at medvirke til deres sags behandling eller til udrejsen eller udsendelsen. Reglerne herom skal desuden understøtte myndighedernes kontrol med disse udlændinge.

Det foreslås således, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge udlændinge, der ikke udrejser i overensstemmelse med pligten hertil og ikke medvirker til deres udrejse, udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, opholdspligt på et indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod. Udlændingen skal således som hidtil tage ophold på et indkvarteringssted. Det foreslås samtidig, at bestemmelsen om opholdspligt i udlændingelovens § 42 a, stk. 8, ophæves.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven om, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge underretningspligt over for udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Udlændinge, der er pålagt underretningspligt, skal underrette indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen vil opholde sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00. Det foreslås samtidig, at bestemmelsen om underretningspligt i udlændingelovens § 42 a, stk. 10, som hidtil har reguleret dette spørgsmål, ophæves.

Det foreslås desuden, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge meldepligt til udlændinge, der ikke udrejser og ikke medvirker til deres udrejse, udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters

sikkerhed, eller den offentlige orden og en udlænding der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, medmindre særlige grunde taler derimod.

Det foreslås således, at det i hjemrejseloven fastsættes, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge meldepligt, hvis Hjemrejsestyrelsen skønner, at det er nødvendigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejse. En udlænding vil således kunne pålægges meldepligt, hvis 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale med Hjemrejsestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, jf. § 12, stk. 2 eller 3) udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter § 12, stk. 1, 1. pkt., samt flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt. eller 4) udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. § 2, stk. 1.

Det forudsættes, at afviste asylansøgere, der ikke medvirker til deres udrejse, som udgangspunkt pålægges meldepligt tre gange ugentligt.

Hjemrejsestyrelsen vil desuden kunne pålægge en udlænding på tålt ophold meldepligt, medmindre særlige grunde taler derimod, for at sikre, at Hjemrejsestyrelsen har kendskab til udlændingens opholdssted. Det forudsættes, at udlændinge på tålt ophold som udgangspunkt vil blive pålagt daglig meldepligt.

Hjemrejsestyrelsen vil også kunne pålægge en udlænding, der er udvist ved dom, meldepligt, medmindre særlige grunde taler derimod, med henblik på at sikre udsendelse som følge af en beslutning om udvisning.

Udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed vil kunne pålægges meldepligt af Hjemrejsestyrelsen med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod. Meldepligten vil skulle pålægges, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst. Meldepligten vil således skulle pålægges, uanset om udlændingen medvirker til sin udrejse.

Det forudsættes, at udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange ugentligt.

Der vil i konkrete tilfælde kunne gives dispensation i forhold til meldepligten. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, således at det ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Meldepligten vil i praksis skulle afvikles på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning (Saltosystemet), hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde sker registreringen med et kort med et foto og en stregkode samt en såkaldt brik, eller der foretages manuel registrering. For så vidt angår udlændinge på tålt ophold, der ikke længere er pålagt opholdspligt, men som fortsat er pålagt meldepligt, afvikles meldepligten ligeledes i praksis på et indkvarteringssted eller på en politistation i nærheden af det sted, hvor udlændingen har taget fast ophold.

Det foreslås samtidig, at den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 34, stk. 3-7, om meldepligt, ophæves.

Det forudsættes, at afgørelser om opholds-, underretnings- og meldepligt som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, vil blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Derudover foreslås det, at udlændinge på tålt ophold, der ikke (længere) er pålagt opholdspligt, skal orientere Hjemrejsestyrelsen om, hvor udlændingen tager ophold, hvis udlændingen tager fast ophold uden for det indkvarteringssted, som Udlændingestyrelsen har anvist udlændingen at tage ophold på. Udlændingen på tålt ophold skal desuden orientere Hjemrejsestyrelsen, hvis udlændingen tager fast ophold et nyt sted. Det foreslås samtidig, at den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 11, om orienteringspligt, ophæves.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholds-, underretnings- og meldepligten til politiet. Der vil som hidtil skulle foretages kontrol med overholdelse af opholds-, underretnings- og meldepligten ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der vil derudover løbende skulle ske tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., vil der skulle foretages konkret tilstedeværelseskontrol.

På den baggrund foreslås det, at den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 9, om Udlændingestyrelsens pligt til at føre kontrol med, at opholds- og underretningspligten overholdes, ophæves.

Overtræder en udlænding på tålt ophold, en udlænding der er udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, et pålæg om melde-, opholds- eller underretningspligt, vil det kunne straffes

med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, og efter den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 3.

Alle andre udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som overtræder et pålæg om melde- og opholdspligt eller som gennem voldelig eller truende adfærd ligger hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted, vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., som samtidigt foreslås ophævet. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i det nugældende 1. og 2. pkt. i § 60, som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til lovforslagets afsnit 3.17 om straf.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1.

En afgørelse om opholds- og underretningspligt vil som hidtil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3.

Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret, og der er ikke hensigten, at der skal ske materielle ændringer.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 om medvirken, afsnit 3.16. om kompetence- og klageregler og afsnit 3.17 om straf.

3.9. Udrejse med bistand fra myndigheder

3.9.1. *Gældende ret*

En udlænding har pligt til at udrejse, hvis den pågældende efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet og Hjemrejsestyrelsen omsorg for udlændingens udrejse. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med en udsendelse og en del af politiets opgaver i forbindelse med og under en udsendelse.

Politiet har fortsat kompetencen til at udøve magt eller tvang, og har derfor i forbindelse med en udsendelse – som kræver anvendelse af magt eller tvang – bl.a. kompetencen til at iværksætte frihedsberøvelse af udlændingen, foretage legemsbesigtigelse for farlige genstande og ledsage udlændingen under en udsendelse, efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

En udlænding, der efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a ikke har det fornødne opholdsgrundlag, indkaldes af Hjemrejsestyrelsen til en hjemrejsesamtale, hvor pligten til at udrejse indskræpes, og hvor udlændingen opfordres til at medvirke til udrejsen samt til at underskrive en erklæring herom. Hjemrejsestyrelsen vejleder derudover udlændingen om konsekvenserne ved ikke at medvirke til sin udrejse.

Medvirker udlændingen til sin udrejse, kan Hjemrejsestyrelsen være behjælpelig med at tilvejebringe forudsætningerne for udrejsen, som f.eks. ved at yde bistand til at få fremskaffet den nødvendige rejsedokumentation eller tilbagerejsetilladelse. Hjemrejsestyrelsen kan derudover betale billetter til tog, fly m.v.

Medvirker udlændingen ikke til sin udrejse, sørger Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet for udlændingens udsendelse, når udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med den frist for udrejse, som udlændingen er givet efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

En udsendelse kan enten være påset eller ledsaget.

Ved påset udsendelse overvåger Hjemrejsestyrelsen udlændingens udrejse af landet. En påset udsendelse vil som udgangspunkt være frivillig, således at udlændingen f.eks. efter aftale giver møde på et bestemt tidspunkt i en lufthavn, hvorefter udlændingens ombordstigning på et fly påses. Derudover kan en påset udsendelse ske ved politiets bistand, hvis det vurderes, at det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for ombordstigning på et fly, at frihedsberøve den pågældende udlænding efter udlændingelovens § 36. Er udlændingen således frihedsberøvet med henblik på at sikre muligheden for udsendelse, transporteres udlændingen af politiet til f.eks. lufthavnen med henblik på politiets løsladelse af udlændingen i forbindelse med ombordstigningen.

Ved ledsaget udsendelse ledsager Hjemrejsestyrelsen og politiet udlændingen til den pågældendes hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at opholde sig. Ledsaget udsendelse anvendes som udgangspunkt i tilfælde, hvor udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, og omfatter således ofte anvendelse af magt eller tvang (tvangsmæssig udsendelse). Ledsaget udsendelse kan endvidere ske uden anvendelse af magt eller tvang, men hvor ledsagelsen begrundes i andre hensyn, såsom hensynet til udlændingens helbred, særlige behov mv.

Behovet for ledsagelse vil typisk være begrundet i, at udlændingen fysisk modsætter sig udsendelsen, og at det således er nødvendigt at gennemtvunge denne. Hvis udsendelsen foregår med fly kan hensyntagen til flysikkerheden og de øvrige passagerer endvidere betyde, at kaptajnen stiller krav om, at en urolig udlænding ledsages.

Ledsaget udsendelse sker som udgangspunkt med rutefly, men der kan også anvendes særfly, som chartres alene eller sammen med andre lande. Fælles flyvninger organiseres derudover af EU's grænse- og kystvagtsagentur, Frontex.

Gennemføres udsendelsen med fly, tager Hjemrejsestyrelsen og politiet hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF om tilrettelæggelse af en samlet udsendelse med fly fra to eller flere medlemsstaters område, med senere ændringer, jf. udlændingelovens § 30, stk. 3. Bestemmelsen gennemfører artikel 8, stk. 5 i udsendelsesdirektivet, jf. implementeringslovforslaget.

3.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding har efter gældende ret pligt til at udrejse, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1.

Efter gældende ret drager Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet omsorg for en udlændings udrejse, hvis den pågældende ikke udrejser frivilligt i henhold til udlændingelovens § 30, stk. 2. Denne bestemmelse foreslås videreført med den foreslåede bestemmelse i § 13.

Hjemrejsestyrelsen kan således understøtte en udlændings udrejse for at sikre, at udlændingen udrejser. Det omfatter alle nødvendige understøttende foranstaltninger, såsom selve den praktiske forberedelse af udrejsen samt gennemførelsen af en udsendelse, herunder gennemførelsen af tvangsmæssige udsendelser.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Til trods for den ovennævnte forpligtelse for udlændinge, der ikke har den nødvendige tilladelse til at opholde sig her i landet, til at udrejse, overholder ikke alle udlændinge forpligtelsen hertil.

Det anses efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse for nødvendigt at understøtte en udlændings udrejse, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag og ikke selv er i stand til at forestå sin udrejse eller ikke vil medvirke til sin udrejse. Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet skal understøtte en udlændings udrejse, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens udrejse.

Medvirker udlændingen til sin udrejse, men formår udlændingen f.eks. ikke selv at planlægge en udrejse, skal Hjemrejsestyrelsen således efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse kunne bistå en udlænding hermed for at sikre, at udlændingen ikke opholder sig unødvendigt her i landet.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet skal understøtte en udlændings udsendelse, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, og udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med fristen herfor efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

En udsendelse vil efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse skulle ske enten påset eller ledsaget og om nødvendigt med tvang. Skal der eksempelvis foretages frihedsberøvelse forud for en udsendelse, vil politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle varetage frihedsberøvelsen efter de foreslåede bestemmelser herom i § 16.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at politiet i forbindelse med en udsendelse vil skulle bidrage med den nødvendige politifaglige bistand. Politiet har i henhold til den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelsen af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene ansvaret for opgaver i henhold til udlændingeloven, der involvere anvendelse af magt eller tvang eller sikkerhedsmæssige foranstaltninger, og politiet har fortsat kompetencen til at udøve magt eller tvang.

3.9.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejsestyrelsen og politiet skal understøtte en udlændings udrejse, når udlændingen ikke har tilladelse til at opholde sig her i landet, i henhold til kapitel 1 og 3-5 a i udlændingeloven, og det vurderes nødvendigt at bistå udlændingen med at udrejse for at sikre, at den pågældende ikke opholder sig unødvendigt her i landet.

Det foreslås således nærmere, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser om nødvendigt med bistand fra de danske myndigheder.

Hjemrejsestyrelsen vil således skulle sørge for en udlændings udrejse, når udlændingen ikke selv er i stand til at sørge for sin udrejse, eller ikke vil medvirke hertil, herunder med politiets bistand iværksætte enten påset eller ledsaget udsendelse og om nødvendigt ved anvendelse af magt eller tvang.

Politiet vil skulle bistå Hjemrejsestyrelsen med den nødvendige politifaglige bistand. Det vil som oftest inkludere anvendelse af magt eller tvang og vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål, men vil efter omstændighederne også inkludere mere praktiske anliggender, herunder eksempelvis

transport af udlændingene til lufthavnen i forbindelse med frihedsberøvelse af den pågældende udlænding.

Af hensyn til en række sikkerhedsmæssige aspekter bistår politiet indtil videre frem til den 1. august 2021 Hjemrejsestyrelsen med planlægningen af en ledsaget udsendelse. Det betyder, at politiet indtil videre – på vegne af Hjemrejsestyrelsen – forestår en række sagsskridt forbundet med den praktiske og sikkerhedsmæssige planlægning af en ledsaget udsendelse.

Hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der skal ske en ledsaget udsendelse, og politiet er enig, udfærdiger politiet en sikkerhedsvurdering til brug for udsendelsen. Politiet forestår herefter planlægningen af rejsen på vegne af Hjemrejsestyrelsen, herunder den praktiske og sikkerhedsmæssige planlægning af den ledsagede udsendelse, bestilling af billetter, kontakt til flyselskab, hjemlandets og eventuelle transitlandes myndigheder mv.

Forslaget ændrer ikke på, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet, og således som udgangspunkt selv er ansvarlig for at tilrettelægge og sørge for sin udrejse.

Der tilsigtes endvidere ingen ændringer i den bistand til en udlændings udrejse, som Hjemrejsestyrelsen med bistand frapolitiet efter den nugældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt., og den foreslåede bestemmelse vil således svare til indholdet af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår påsete og ledsagede udsendelser, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Forslaget indebærer endvidere, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om en udlændings udrejse. Det forudsættes i den forbindelse med den foreslåede bestemmelse i § 1, at Udlændinge- og Integrationsministeriet reviderer de gældende retningslinjer i cirkulære af 123 13. juli 2000 om Rigspolitiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendeshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2).

Den foreslåede ordning indebærer desuden, at hvis udrejsen gennemføres med fly, skal der tages hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF, om tilrettelæggelse af en samlet udsendelse med fly fra to eller flere medlemsstaters område, med senere ændringer, jf. udlændingelovens § 30, stk. 3.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 3, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Der henvises endvidere til afsnit 3.1 om pligten til at udrejse og udrejsekontrol.

3.10. Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse

3.10.1. Gældende ret

En udlænding kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens §§ 35 og 35 a og frihedsberøves efter udlændingelovens § 36.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med frihedsberøvelse med henblik på afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det indebærer bl.a., at Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen undersøger, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt, og om frihedsberøvelse er nødvendig med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse til brug for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Politiet har fortsat kompetencen til at udøve magt eller tvang og træffer derfor den endelige afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen, og det er politiet, der foretager den faktiske frihedsberøvelse.

Politiet har endvidere fortsat ansvaret for fremstillinger for retten af udlændinge efter udlændingelovens § 37, stk. 1, og for effektuering af løsladelse af en frihedsberøvet udlænding. Det er endvidere politiet, som møder i retten i sager om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 og § 35 a og i sager om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36.

3.10.1.1. Varetægtsfængsling

En udlænding kan varetægtsfængsles under en straffesags behandling og indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, hvis udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, eller hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 35, stk. 1.

En asylansøger kan derudover varetægtsfængsles, hvis den pågældende udlænding er udvist som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, jf. udlændingelovens § 35, stk. 2.

Varetægtsfængsling efter § 35, stk. 2, sker med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, efter at ansøgeren har afsonet sin straf (eller modtaget en dom om betinget frihedsstraf), jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, spalte 5633.

Der vil ikke ske varetægtsfængsling efter § 35, stk. 2, hvis det er overvejende sandsynligt, at den pågældende asylansøger som værende af en bestemt nationalitet eller befolkningsgruppe vil blive meddelt asyl, idet udlændinge, der meddeles asyl, ikke kan udsendes til hjemlandet eller et andet land, hvor de er i risiko for forfølgelse, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, spalte 5633. Der er i sådanne tilfælde ikke udsigt til en endelig fuldbyrdelse af udvisningsafgørelsen i form af udsendelse. Det er forudsat, at Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet løbende orienterer udsendelsesmyndigheden skriftligt om relevant praksis hos asylmyndighederne. I tvivlstilfælde kan udsendelsesmyndigheden forelægge konkrete sager for Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet.

I tilfælde, hvor spørgsmålet om varetægtsfængsling – herunder om forlængelse af varetægtsfængslingen – skal forelægges for retten, forudsættes det, at Udlændingestyrelsen, Flygtningenævnet eller eventuelt andre udlændingemyndigheder afgiver en udtalelse til udsendelsesmyndigheden om, hvornår den pågældende asylansøgers sag kan forventes afgjort, og om eventuelle andre forhold, der måtte være af betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, spalte 5633.

Retten fastsætter en frist for varetægtsfængslingens længde, når formålet med varetægtsfængslingen er at fuldbyrde en udvisning, som følge af kriminalitet, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt. Der er ikke i udlændingeloven fastsat en øvre grænse for varigheden af varetægtsfængslingen, og varigheden afhænger derfor af de konkrete omstændigheder.

En udlænding kan derudover varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har overtrådt et pålæg om meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt, jf. udlændingelovens § 35 a, stk. 1.

Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse på varetægtsfængsling, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 1. pkt., og § 35 a, stk. 2, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, spalte 7394 og Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 51.

3.10.1.2. Frihedsberøvelse

En udlænding skal så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre muligheden for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, hvis den pågældende udlænding ikke har ret til at opholde sig her i landet, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt.

Det er en betingelse for iværksættelse af frihedsberøvelsen, at mindre indgribende foranstaltninger efter udlændingelovens § 34, om bl.a. deponering af pas og billet mv. og påbud om meldepligt, ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter § 36, stk. 1, 1. pkt., for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, jf. § 36, stk. 1, 4. pkt.

Ved en beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, jf. udlændingelovens § 36, stk. 9.

Udlændingelovens § 36, stk. 9, blev indsat ved lov nr. 821 af 9. juni 2020, om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love, og som sikrer en korrekt gennemførelse af udsendelsesdirektivets artikel 15, stk. 1.

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., at politiet kan træffe bestemmelse om frihedsberøvelse af en udlænding med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a (overførsel mv. efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne, med senere ændringer (Dublinforordningen)), hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 10, der er indsat ved lov nr. 821 af 9. juni 2020, om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love, og som sikrer en korrekt gennemførelse af udsendelsesdirektivets artikel 15, stk. 1, at der i vurderingen af, hvorvidt der foreligger en væsentlig risiko for forsvinden, skal lægges særlig vægt på, om den pågældende udlænding har søgt asyl i flere andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, før indgivelse af asylansøgning i Danmark, eller under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 134.

Endvidere skal der lægges vægt på, om den pågældende antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, om den pågældende tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, eller om den pågældende tidligere har unddraget sig, eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 134.

Herudover skal der lægges vægt på, om den pågældende har forsømt at overholde foranstaltninger, som den pågældende er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse, om den pågældende over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel, eller om den pågældende er blevet udvist administrativt efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 134.

Endelig skal det tillægges vægt, om den pågældende er indrejst i strid med et indrejseforbud udstedt her i landet eller i en andet medlemsstat, eller om sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 135.

En udlænding kan derudover frihedsberøves, hvis udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed eller for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, med henblik på at sikre muligheden for fuldbyrdelse af afgørelsen om udvisning, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt.

En udlænding skal endvidere så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at motivere den pågældende til at medvirke til sin udrejse, hvis udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6.

Overholder en udlænding på tålt ophold ikke en pålagt meldepligt gennem længere tid, kan udlændingen derudover frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 36, stk. 7.

Endelig kan en udlænding frihedsberøves, når den pågældende under en udsendelse er i transit i en dansk lufthavn, jf. udlændingelovens § 36, stk. 8.

Udlændingelovens § 36, stk. 8, skal ses i sammenhæng med udlændingelovens § 34, stk. 1 og 7 og Rådets direktiv nr. 2003/110 af 25. november 2003 om bistand ved gennemrejse i forbindelse med udsendelse med fly. Efter direktivet skal medlemsstaterne som udgangspunkt anvende direkte flyforbindelser i forbindelse med udsendelse af tredjelandsstatsborgere, men kan anmode om gennemrejse med fly via en anden medlemsstat.

En iværksat frihedsberøvelse skal altid skal være af så kort varighed som muligt og inden for de grænser for frihedsberøvelsens samlede varighed, der er fastsat i udlændingelovens § 37, stk. 8. Det betyder, at en frihedsberøvelse i medfør af § 36 med henblik på udsendelse som udgangspunkt ikke må overstige 6 måneder, men kan forlænges med 12 måneder til i alt 18 måneder, såfremt der foreligger særlige omstændigheder, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 118 som fremsat, side 12.

3.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens §§ 35 og 35 a og frihedsberøves efter udlændingelovens § 36, stk. 1, 1-4. pkt., og stk. 5-8, med henblik på at sikre udlændingens udrejse.

En asylansøger, en afvist asylansøger og en udlænding, der har pligt til at udrejse, kan derudover frihedsberøves efter udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., hvis den pågældende ikke efterkommer et flyttepåbud eller en pålagt opholdspligt, med henblik på at transportere udlændingen hen til det sted, hvor den pågældende er pålagt at tage ophold.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at reglerne om frihedsberøvelse af udlændinge med henblik på at sikre afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse skal fremgå af hjemrejseloven.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven skal indeholde bestemmelser om frihedsberøvelse af en udlænding, der er afvist asylansøger eller som har pligt til at rejse hjem, og som ikke efterkommer et flyttepåbud eller en pålagt opholdspligt, med henblik på at kunne transportere udlændingen hen til det sted, hvor den pågældende er pålagt at tage ophold efter de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 1, og § 8, stk. 2, 2. pkt.

Derudover skal reglerne om varetægtsfængsling efter udlændingelovens §§ 35 og 35 a efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse fremgå af hjemrejseloven og således ophæves i udlændingeloven, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 16 og 17.

Det skal efter ministeriets opfattelse også gælde udlændingelovens § 35, stk. 2, som omhandler varetægtsfængsling af en asylansøger, som er udvist ved endelig dom, med henblik på at sikre fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, henset til bestemmelsens formål med at sikre en udlændings udrejse, når denne er udvist ved dom.

Reglerne om varetægtsfængsling og frihedsberøvelse skal sammen med bl.a. reglerne om melde-, opholds-, og underretningspligt sikre udlændingens tilstedeværelse med henblik på afvisning, udvisning, overførsel og udsendelse og motivere udlændingen til at samarbejde om sin udrejse.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse, som finder anvendelse i forbindelse med behandlingen af en asylansøgers sag efter udlændingelovens § 36, stk. 1, 2., og 5-6. pkt., og stk. 2-4, skal forblive i udlændingeloven. Bestemmelsen i den gældende udlændingelovs § 36, stk. 1, 2. pkt., og § 36, stk. 10, skal dog fremgå af både udlændingeloven og hjemrejseloven.

3.10.3. Den foreslåede ordning

3.10.3.1. Varetagtsfængsling

Den foreslåede ordning indebærer, at en udlænding kan varetagtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetagtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom, eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Endvidere foreslås det, at en asylansøger, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetagtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning. Der ændres herved ikke på, at såfremt udlændingen opnår asyl, vil bestemmelsen ikke finde anvendelse.

Varetagtsfængsling vil ikke skulle ske, hvis det er overvejende sandsynligt, at den pågældende som værende af en bestemt nationalitet eller befolkningsgruppe vil få opholdstilladelse efter reglerne om asyl.

Retsplejelovens bestemmelser om varetagtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetagtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetagtsfængsling eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Der kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7.

Det foreslås endvidere, at en udlænding vil kunne varetagtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt.

Retsplejelovens bestemmelser om varetagtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt ligeledes anvendelse i relation til varetagtsfængsling, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt.

I forbindelse med en sag om udvisning af en udlænding som følge af kriminalitet, vil det som hidtil være op til anklagemyndigheden at nedlægge påstand om varetagtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 16. Retten træffer dernæst afgørelse om eventuel varetagtsfængsling. Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse skulle foretage den indledende vurdering af, om betingelserne for varetagtsfængsling er opfyldt, og anmode om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten. Ved varetagtsfængsling af en asylansøger efter den foreslåede bestemmelse

i § 16, stk. 2, vil Hjemrejsestyrelsen endvidere skulle indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet og øvrige relevante udlændingemyndigheder om den pågældendes asylsag til brug for vurderingen af, om der skal ske varetægtsfængsling.

De foreslåede bestemmelser svarer til de gældende bestemmelser i udlændingelovens §§ 35 og 35 a, som samtidig ophæves, jf. de foreslåede bestemmelser i § 25, nr. 16 og 17. Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret.

3.10.3.2. Frihedsberøvelse

Den foreslåede ordning indebærer, at en udlænding så vidt muligt skal frihedsberøves for at sikre muligheden for afvisning, overførsel, udvisning eller for udsendelse, når den pågældende udlænding ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det foreslås således, at en udlænding så vidt muligt skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter udlændingelovens §§ 25, nr. 2, 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, medmindre mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige.

Har udlændingen fast bopæl her i landet, vil den pågældende udlænding alene kunne frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25.

Ved beslutning om frihedsberøvelse med henblik på afvisning, udvisning eller udsendelse skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, vil foreligge, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Det foreslås endvidere, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, så vidt muligt skal frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelsen af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken er tilstrækkelige.

Det foreslås ligeledes, at såfremt en afvist asylansøger ikke medvirker til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken er tilstrækkelige.

Desuden foreslås det, at politiet skal kunne bestemme, at der med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige.

En udlænding skal derudover kunne frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for en fare for statens sikkerhed i henhold til udlændingelovens § 25 nr. 1.

En udlænding skal desuden kunne frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt eller et flyttepåbud efter de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 1, og § 8, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen svarer til den gældende udlændingelovs § 36, stk. 2, 1. pkt., og skal kun omfatte udlændinge, der er afviste asylansøgere og øvrige udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har det fornødne opholdsgrundlag. Udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., vil således herefter kun finde anvendelse på asylansøgere og andre udlændinge, som ikke har fået en afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse.

Desuden foreslås det, at en udlænding på tålt ophold, der en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Endelig foreslås det, at en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan frihedsberøves, medmindre mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige for at sikre en udlændings tilstedeværelse

Den foreslåede ordning svarer til de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 36, stk. 1, 1-4. pkt., og stk. 5-10. Samtidig foreslås det, at ophæve udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., og stk. 5-9, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 18 og 23.

Der tilsigtes med forslaget ingen ændringer i bestemmelsernes anvendelse, i forhold til, hvad der hidtil har været gældende efter udlændingeloven. Der skal således ske frihedsberøvelse i samme omfang som hidtil efter de foreslåede bestemmelser.

Det foreslås endvidere, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Politiet vil dog efter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 9, kunne træffe afgørelse om frihedsberøvelse uden forudgående anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, idet øjemedet ville kunne

forspildes, hvis politiet skal afvente en anmodning fra Hjemrejsestyrelsen i tilfælde, hvor det er nødvendigt at frihedsberøve en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, og hvor den pågældendes fly eventuelt afgår inden for kort tid.

Det foreslås endvidere, at en afgørelse om frihedsberøvelse, skal kunne påklages til Rigspolitichefen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 6, hvis udlændingen ikke forinden er fremstillet for retten efter udlændingelovens § 37 og § 37 k.

Der henvises endvidere til udlændingelovens §§ 37 og 37 a-e samt kapitel 7 b om rettens behandling af sager om administrativ frihedsberøvelse.

3.11. Tvangsfremstilling

3.11.1. Gældende ret

Når Hjemrejsestyrelsen skal drage omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen efter udlændingelovens § 40, stk. 6, meddele de nødvendige oplysninger og medvirke til at tilvejebringe nødvendig rejselegitimation og visum til udrejsen, ligesom udlændingen skal medvirke til udrejsen i øvrigt. Retten kan desuden på begæring fra politiet bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, skal lade sig fremstille på hjemlandets eller et andet lands repræsentation.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 381 af 22. maj 1996 om ændring af udlændingeloven (Fremstilling for fremmede repræsentationer med henblik på udsendelse).

Bestemmelsen fastlægger, at en udlænding, der ikke er udrejst ved udløbet af en fastsat udrejsefrist, og som skal udsendes ved Hjemrejsestyrelsens foranstaltning, har pligt til at meddele de oplysninger, der er nødvendige for, at en udsendelse kan finde sted, og til i øvrigt at medvirke til udsendelsen.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, at retten ved kendelse kan bestemme, at udlændinge, der ikke frivilligt ønsker at lade sig fremstille for diplomatiske repræsentationer, kan fremstilles med magt, hvis det skønnes fornødent.

I forbindelse med Hjemrejsestyrelsens forberedelse af en udsendelse af en udlænding, der ikke må opholde sig i Danmark, fastlægger Hjemrejsestyrelsen udlændingens identitet. Det undersøges i den forbindelse blandt andet, om den pågældende er i besiddelse af rejsedokumenter, f.eks. pas og transitvisum, som kan identificere den pågældende, og som kan anvendes i forhold til hjemlandets myndigheder i forbindelse med udsendelsen. Har udlændingen ikke rejsedokumenter, søger Hjemrejsestyrelsen at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til det formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabolandene.

Flere repræsentationer ønsker, forinden der udstedes rejsedokumenter, gennem samtale med udlændingen at sikre sig, at udlændingen med sikkerhed er statsborger i det pågældende land.

I en række tilfælde tilkendegiver udlændinge, at de ikke ønsker frivilligt at lade sig fremstille for en diplomatisk repræsentation. Retten kan herefter bestemme, på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, at den pågældende udlænding skal tvangsfremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten kan endvidere bestemme, at der skal ske fremstilling for en udenlandsk repræsentation i udlandet. Tilsvarende gælder for udlændinge, der er frihedsberøvede i medfør af udlændingeloven.

Rettens beslutning om, at en udlænding skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation, træffes ved retskendelse, og der beskikkes en advokat for den pågældende. Kendelsen kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning.

3.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændingens forhold fra det tidspunkt, den pågældende har modtaget en endelig afgørelse om, at vedkommende ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen vedrørende tvangsfremstilling for hjemlandets myndigheder, der i dag fremgår af udlændingelovens § 40, stk. 6, bør overføres til hjemrejseloven.

3.11.3. Den foreslåede ordning

Hjemrejsestyrelsen vil i forbindelse med behandling af udsendelsessager blandt andet skulle fastlægge udlændinges identitet med henblik på udsendelse. Hjemrejsestyrelsen vil således skulle undersøge, om udlændingen er i besiddelse af rejsedokumenter til brug for endelig identifikation samt udsendelse i øvrigt. Er det ikke tilfældet, vil Hjemrejsestyrelsen skulle søge at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til det formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabolandene.

Vil den diplomatiske repræsentation, forinden der udstedes rejsedokumenter, gennem en samtale med udlændingen sikre sig, at udlændingen med sikkerhed er statsborger i det pågældende land, vil Hjemrejsestyrelsen afdække, om udlændingen frivilligt vil lade sig fremstille for den diplomatiske repræsentation.

Tilkendegiver udlændingen, at den pågældende ikke frivilligt vil lade sig fremstille, og skønner Hjemrejsestyrelsen, at det er nødvendigt for at kunne udsende udlændingen, vil Hjemrejsestyrelsen anmode politiet om bistand til at indhente retskendelse med henblik på tvangsmæssig fremstilling. Politiet vil, såfremt betingelserne herfor er opfyldt, skulle forelægge sagen for retten.

Afsiger retten kendelse til tvangsfremstilling, vil Hjemrejsestyrelsen skulle planlægge fremstillingen. Det indebærer blandt andet, at politiet skal anmodes om fysisk bistand til tvangsfremstillingen.

Det er Hjemrejsestyrelsen, som skal forestå forelæggelsen af sagen for hjemlandets myndigheder.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 18, om adgang til tvangsmæssig fremstilling af udlændinge for diplomatiske repræsentationer, når udlændingen medvirker til sin udrejse.

Det foreslås endvidere, at pligten til at meddele de nødvendige oplysninger til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt skal fremgå af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, som fastlægger udlændingens pligt til at medvirke til sin hjemrejse. Der henvises endvidere til lovforslagets afsnit 3.2 om medvirken.

Som konsekvens af de foreslåede bestemmelser i hjemrejselovens § 2 og § 17, foreslås det, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves. Der henvises til lovforslagets § 25, nr. 28.

Det foreslås, at bestemmelsen i hjemrejselovens § 17 skal videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 40, stk. 6, om adgang til tvangsmæssig fremstilling af udlændinge for diplomatiske repræsentationer, når udlændingen ikke ønsker at medvirke til sin hjemrejse.

Det foreslås således, at retten ved kendelse fortsat skal kunne bestemme, at udlændinge, der ikke frivilligt ønsker at lade sig fremstille for diplomatiske repræsentationer, kan fremstilles med magt, hvis det skønnes fornødent, herunder også for udenlandske repræsentationer i udlandet.

Rettens kendelse skal som hidtil kunne kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Der skal ligeledes som hidtil beskikkes en advokat for udlændingen, og retsplejelovens kapitel 43 a skal finde tilsvarende anvendelse under rettens behandling af sagen.

Det vil som hidtil være politiet, der skal bede retten om at afsige kendelse om tvangsfremstilling for diplomatiske repræsentationer. Politiets begæring til retten vil skulle ske efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 17 og bemærkningerne dertil.

3.12. Beslaglæggelse af genstande

3.12.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. pkt., kan dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 10, 4. pkt., finder retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Det fremgår af betænkning nr. 968/1982 om udlændingeloven, der ligger til grund for bestemmelsen, at de bevismidler, som kan tages i bevaring, først og fremmest er legitimationsdokumenter af enhver art, men der kan også være tale om billetter, regninger, kvitteringer, tøjmærker, ejendele og andre genstande, som kan bidrage til at belyse udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande.

Det bemærkes, at også elektroniske medier som mobiltelefon, tablet, mv. anses for at være omfattet af begrebet genstande og kan derfor tages i bevaring, hvis de må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, og såfremt det skønnes nødvendigt.

I forbindelse med beslaglæggelse af dokumenter eller genstande, der må antages at være af betydning for sagens oplysning, behøver der ikke at foreligge en vis konkretiseret formodning om, at de pågældende dokumenter eller genstande vil have betydning for sagens oplysning. Det er tilstrækkeligt, at der foreligger en antagelse om, at de pågældende dokumenter eller genstande eventuelt kan have en betydning for sagens oplysninger.

Sagens oplysning skal i øvrigt forstås bredt, således at også oplysninger af generel betydning for udlændingens sag vil være omfattet af bestemmelsen. Det gælder bl.a. oplysninger om asylmotiv, udelukkelsesgrunde samt oplysninger i forhold til statens sikkerhed, herunder f.eks. om udlændingen er omfattet af EU's eller FN's sanktionslister.

Retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 om legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse finder desuden anvendelse i forhold til at fastlægge en udlændings identitet.

Udlændingelovens § 40, stk. 10, kan bringes i anvendelse både over for udlændingen selv og tredjemand.

I praksis finder sikringen af en asylansøgers dokumenter og genstande i dag sted i forbindelse med asylregistreringen, der foretages af politiet, eller første gang politiet antræffer en udlænding med ulovligt ophold i Danmark. Sikring af dokumenter og genstande kan endvidere finde sted ved politiets ransagning af udlændingens opholdssted, herunder også ved visitation af det tøj, den pågældende er iført.

Udlændingen kan i den forbindelse samtykke til, at de pågældende genstande kan tages i bevaring.

Dokumenter og genstande, der er taget i bevaring i medfør af udlændingelovens § 40, stk. 10, tilbageleveres til udlændingen, når det ikke længere skønnes fornødent at have dokumenterne og genstandene i bevaring.

3.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændingens forhold fra det tidspunkt, den pågældende har modtaget en endelig afgørelse om, at vedkommende ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der bør indgå en bestemmelse i hjemrejseloven om at tage genstande i bevaring svarende til udlændingelovens § 40, stk. 10.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder endvidere, at det i højere grad skal sikres, at de relevante og nødvendige oplysninger, særligt oplysninger, der kan medvirke til en sikker identifikation af udlændingen, som muliggør en hjemrejse eller udsendelse, kommer Hjemrejestyrelsen i hænde.

På den baggrund finder ministeriet, at der er behov for at styrke brugen af mobildata og internetoplysninger i hjemrejsesagsbehandlingen med henblik på at optimere beslutningsgrundlaget i sagerne samt styrke identifikationsprocessen, hvor det er relevant.

3.12.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 18, om bevaring af genstande, der må antages at være af betydning for identitetsfastlæggelse, tilknytning til andre lande samt sagens oplysning med henblik på udsendelse.

Det foreslås, at bestemmelsen i hjemrejselovens § 18 skal svare til bestemmelsen i udlændingelovens § 40, stk. 6, 1 og 4. pkt. Med lovforslaget afsættes dog midler til at styrke brugen af mobildata og internetoplysninger i hjemrejsesagsbehandlingen.

Det foreslås således, at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, skal kunne tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent.

Dokumenter og genstande skal forstås bredt. Der kan således være tale om legitimationsdokumenter af enhver art, men også billetter, regninger, kvitteringer, ejendele og andre genstande, som kan bidrage til at belyse udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande. Elektroniske medier vil også være omfattet.

Beslaglæggelse af dokumenter og genstande, der ønskes taget i bevaring og ransaget i forbindelse hermed, skal som udgangspunkt ske med udlændingens samtykke. Hvis samtykket ikke kan opnås, vil indgrebet kunne ske efter retskendelse.

Politiet vil efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle bistå ved indhentelse af retskendelse til beslaglæggelse. Politiet vil endvidere skulle effektuere tvangsindgrebet.

Er der risiko for, at øjemedet vil forspildes, vil politiet dog efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kunne foretage beslaglæggelsen uden forudgående retskendelse.

Retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 skal finde anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 18 og bemærkningerne dertil.

3.13. Løsladelse med henblik på straksudsendelse

3.13.1. *Gældende ret*

3.13.1.1. *Løsladelse med henblik på udsendelse ved afsoning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten*

Efter udlændingelovens § 62 a kan kriminalforsorgsområdet efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8, 1. pkt. eller 10, dvs. -, opholds-, melde- og underretningspligten, skal løslades med henblik på straksudsendelse, uanset at straffen ikke er helt afsonet.

Bestemmelsen giver mulighed for, at kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at en udlænding kan løslades med henblik på straks at blive udsendt af Danmark (løsladelse med henblik på straksudsendelse).

Der kan således ske udsendelse af den pågældende udlænding, også selv om straffen for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten endnu ikke er helt afsonet.

Løsladelse ved straksudsendelse indebærer, at udlændingen ikke skal afsone yderligere fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligten. Er den pågældende endnu ikke påbegyndt strafafsoning, vil der kunne ske frihedsberøvelse efter § 36 i udlændingeloven frem mod udsendelsens iværksættelse.

Det er en forudsætning, at der er opstået mulighed for at gennemføre en faktisk udsendelse af udlændingen. Der vil således kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis der er udsigt til, at udsendelse af udlændingen rent faktisk kan gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding skulle tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf.

Der kan efter § 62 a ikke ske løsladelse med henblik på straksudsendelse i tilfælde, hvor udlændingen afsoner fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning. Hvis en udlænding således afsoner en dom for overtrædelse af opholdspligt og vold, vil der ikke kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Efter § 62 a, stk. 2, vil straffuldbyrdsen skulle genoptages, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny måtte indrejse i landet.

Straffuldbyrdsen vil skulle genoptages, hvis udlændingen på ny indrejser i landet inden for 5 år, efter at straksudsendelsen er gennemført.

De nærmere regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 200 af 27. februar 2017 om løsladelse med henblik på straksudsendelse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 193 af 27. februar 2019.

3.13.1.2. Regler om prøveløsladelse

Reglerne om prøveløsladelse er fastsat i straffelovens kapitel 6 om straffene.

Efter straffelovens § 38, stk. 1, afgør justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, om den dømte skal løslades på prøve, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået. Prøveløsladelse efter denne bestemmelse forudsætter alene, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår, der i medfør af § 39, stk. 2, fastsættes for løsladelsen, jf. § 38, stk. 4.

Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Bestemmelse herom træffes af justitsministeren eller den, som med hensyn til bestemte grupper af sager bemyndiges dertil. Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, er det en betingelse for prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden, at »særlige omstændigheder« taler herfor. Bestemmelsen anvendes bl.a. i forbindelse med prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden af udenlandske strafafsonere, der skal udvises efter løsladelsen.

Straffelovens bestemmelser om prøveløsladelse suppleres af en række fastsatte regler, som findes i bekendtgørelse nr. 855 af 28. juni 2017 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf

(løsladelsesbekendtgørelsen) og vejledning nr. 9766 af 11. september 2018 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesvejledningen).

I løsladelsesvejledningen er der fastsat nærmere retningslinjer for prøveløsladelse af udenlandske indsatte, der skal udvises.

Heraf fremgår, at udlændinge, der er udvist, løslades på prøve, når 1/2, dog mindst 2 måneder, af straffen, er udstået, såfremt de er udvist med et tidsbegrænset indrejseforbud eller er udvist med indrejseforbud gældende for bestandig. Det er dog en forudsætning, at den indsatte i øvrigt vil kunne løslades på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 1. Det er endvidere en forudsætning for prøveløsladelsens iværksættelse, at den pågældendes udvisning umiddelbart kan gennemføres. En retlig hindring for at gennemføre udvisningen kan f.eks. foreligge, hvis den indsatte har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Danmark, og den indsatte efter udlændingeloven har ret til at opholde sig her i landet, mens ansøgningen om opholdstilladelse behandles. Foreligger den retlige hindring for at gennemføre udvisningen fortsat, når den indsatte har udstået 2/3 af straffetiden, men er betingelserne for løsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, til stede, vil prøveløsladelse efter denne bestemmelse kunne ske på dette tidspunkt.

Det fremgår endvidere af løsladelsesvejledningen, at prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som skal udvises med indrejseforbud, kan ske mod udlændingens eget ønske efter udståelse af 1/2 af straffetiden, forudsat at prøveløsladelsen ikke skønnes utilrådelig, og at udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen. I situationer, hvor den udenlandske indsatte ikke ønsker sig prøveløsladt efter udståelse af 1/2 af straffetiden, men hvor prøveløsladelse ikke skønnes utilrådelig, og udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen, afgør kriminalforsorgsområdet, hvorvidt den indsatte skal løslades på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 2. Det er kriminalforsorgsområdet, som træffer afgørelse om prøveløsladelse af udenlandske indsatte efter udståelse af 1/2 af straffetiden, jf. bekendtgørelsens § 25.

Afgørelsen om prøveløsladelse træffes i øvrigt ud fra en samlet afvejning af alle omstændigheder, som taler enten for eller imod prøveløsladelse.

Efter straffelovens § 39, stk. 1, 1. pkt., betinges prøveløsladelse efter § 38, stk. 1 og 2, af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden kan ikke overstige 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Der kan herudover fastsættes vilkår m.v., jf. § 39, stk. 2. Som nævnt indebærer bestemmelserne om prøveløsladelse, at en kriminel udvist udlænding kan prøveløslades på halv tid efter straffelovens § 38, stk. 2, såfremt betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, herunder navnlig, at udvisningen kan gennemføres umiddelbart efter prøveløsladelsen.

En udlænding på tålt ophold vil derimod som udgangspunkt ikke kunne prøveløslades på halv tid. Vurderes det, at forholdene i hjemlandet er ændret på en sådan måde, at der kan ske udsendelse af en

udlænding på tålt ophold, og vurderes det, at udvisningen kan gennemføres, vil der dog kunne ske prøveløsladelse efter § 38, stk. 2.

Det følger endvidere af straffelovens § 38, stk. 5, at prøveløsladelse ikke kan ske, hvis den dømte af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og politiet oplyser, at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af § 180

Når halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, ud over i de i § 38, stk. 2, nævnte tilfælde beslutte, at den dømte skal løslades på prøve, hvis hensynet til retshåndhævelsen skønnes ikke at tale imod det, og 1) den dømte har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlingsforløb, uddannelsesforløb, arbejdsstræning eller arbejde, eller 2) den dømtes forhold taler derfor, jf. straffelovens § 40 a.

3.13.1.3. Strafafbrydelse

Straffuldbyrdelsesloven indeholder i kapitel 12 nærmere regler om strafafbrydelse.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbyrdelsen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer, jf. § 75.

Efter bestemmelsen i § 76 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, tillade, at en straffuldbyrdelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer. Det gælder, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen. Det er endvidere en betingelse, at der ikke antages at foreligge fare for misbrug, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse.

Tilladelse til strafafbrydelse betinges af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold. Tilladelse kan endvidere betinges af, at den pågældende i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen. Straffuldbyrdelsen genoptages eller, såfremt straffuldbyrdelsen ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende, jf. straffuldbyrdelseslovens § 77.

De gældende regler i straffuldbyrdelsesloven giver ikke mulighed for at tillade, at straffen for overtrædelse af opholds-, meldepligt eller underretningspligten midlertidigt afbrydes, når der er opstået mulighed for at udsende en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist.

3.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding, der opholder sig her i landet uden lovligt ophold, skal så vidt muligt rejse ud eller udsendes, så snart muligheden herfor opstår.

Det forhold, at en udlænding er idømt og afsoner en kortere fængselsstraf, ændrer ifølge regeringens opfattelse ikke herved.

Der er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der er behov for i videre omfang end efter de gældende regler at give mulighed for at løslade en kriminel udvist udlænding med henblik på straks at kunne udsende den pågældende. Der bør således være mulighed herfor når muligheden herfor opstår, uanset at en korterevarende straf kun er delvist fuldbyrdet. Hensynet til at udsende udlændingen af landet vejer således efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse tungere end hensynet til, at den pågældende udlænding skal afsone sin straf for overtrædelse af de udlændingeretlige forpligtelser, der netop er fastsat med henblik på at sikre, at myndighederne har kendskab til den pågældendes opholdssted, eller korterevarende straf på op til fire måneder for øvrige lovovertrædelser, således at der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår. Hensynet til retsfølelsen for de ofre, der måtte være for den forbrydelse, udlændingen afsoner straf for, taler efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse i almindelighed ikke med afgørende vægt for noget andet, set i lyset af, at der i de tilfælde ellers vil være en risiko for, at muligheden for udsendelse forspildes, således at vedkommende skal løsladelse efter endt afsoning.

Det er således ministeriets opfattelse, at muligheden for straksløsladelse, som i dag omfatter udlændinge, der er idømt en fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, også skal omfatte udlændinge, der er udvist ved dom, og som for overtrædelse af øvrig lovgivning er idømt fængselsstraf på op til 4 måneder.

Den foreslåede bestemmelse om straksløsladelse med henblik på udsendelse af udviste udlændinge, der er idømt kortere domme, vil kunne finde anvendelse i de sager, hvor den pågældende udlænding er idømt en kortere straf og derfor ikke omfattes af straffelovens bestemmelser om prøveløsladelse på halv tid, dog minimum 2 måneder. Den foreslåede ordning vil således betyde, at personer, der f.eks. idømmes 60 dages ubetinget fængsel, som dermed i dag ikke kan prøveløslades efter halv tid, dog minimum 2 måneder, vil kunne løslades med henblik på straksudsendelse.

Det er afgørende for regeringen, at der også i sager, hvor en udlænding udvist ved dom er idømt en kortere fængselsstraf, sikres fremdrift i udsendelsessagen, således at Hjemrejsestyrelsen kan påbegynde sagsbehandlingen, uanset at udlændingen skal afsone en kortere dom i Danmark. Det er derfor forventningen, at den foreslåede bestemmelse vil have betydning for effektiv hjemrejsesagsbehandling i de sager, hvor udlændingen afsoner en kortere straf, og hvor hjemrejsesagsbehandlingen fordrer særligt myndighedsfokus.

Den foreslåede ordning giver således mulighed for, at Kriminalforsorgen på baggrund af en indstilling fra Hjemrejsestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der afsoner fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten og en udlænding, der har afsonet to tredjedele af en kortere straf, skal løslades straks med henblik på udsendelse af Danmark.

Efter den foreslåede bestemmelse skal adgangen til straksløsladelse med henblik på udsendelse omfatte udlændinge, der afsoner fængselsstraffe på op til 4 måneder, og som har afsonet to tredjedele af straffen. Dette er et udtryk for den afvejning, der efter regeringens opfattelse bør være, over på den ene side et stærkt fokus på, at hensynet til retsfølelsen bevares, så ofre for grov kriminalitet ikke oplever, at deres gerningsmænd er straffri, og på den anden side hensynet til, at Hjemrejsestyrelsen tidligt og effektivt kan arbejde med at forberede udlændingens hjemrejse, så kriminelle udvisningsdømte udsendes hurtigst muligt.

Den foreslåede bestemmelse rummer desuden mulighed for, at hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder, herunder forhold af politimæssig karakter, kan tale imod straksløsladelsen. Sådanne særlige forhold kan f.eks. gøre sig gældende, hvis der verserer en straffesag mod pågældende. Også forhold om personen, herunder hvis politiet skønner, at pågældende er omfattet af persongruppen omfattet af straffelovens § 38, stk. 5 og personen dermed nægtes adgang til prøveløsladelse, vil indgå i vurderingen.

3.13.3. Den foreslåede ordning

Muligheden for at løslade en udlænding, der afsoner straffe for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet, er en videreførelse af gældende ret. Dog ændres bestemmelsens ordlyd i overensstemmelse med ressortoverdragelsen, da det herefter er Hjemrejsestyrelsen og ikke politiet, der har det fornødne aktuelle kendskab til muligheden for udsendelse mv.

Det foreslås som noget nyt, at adgangen til at straksløslade med henblik på udsendelse udvides således, at Kriminalforsorgen efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen også kan straksløslade udlændinge, der har afsonet to tredjedele af fængselsstraffe af kortere varighed for overtrædelse af udlændingeretlige kontrolforpligtelser og øvrig lovgivning.

Løsladelse med henblik på straksudsendelse indebærer, at udlændingen ikke skal afsone yderligere fængselsstraf.

Det er en forudsætning for, at kriminalforsorgen kan bestemme, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af udlændingen, og det er en forudsætning for løsladelse, at udsendelsen rent faktisk gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding således ikke være at anse som løsladt og vil umiddelbart kunne tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf.

Det er Hjemrejsestyrelsen, der har kendskab til, hvorvidt det kan forventes, at en udlænding faktisk kan udsendes. Det foreslås derfor, at der indføres en ordning, hvorefter Hjemrejsestyrelsen indstiller til kriminalforsorgen, at den pågældende skal løslades med henblik på straksudsendelse, hvis muligheden herfor opstår. Det forudsættes, at kriminalforsorgen, ligesom det gør sig gældende i dag, har foretaget fristberegning og orienteret Hjemrejsestyrelsen herom ved afsoningens påbegyndelse. Tilsvarende ordning finder i dag anvendelse i sager, hvor udlændingen afsoner straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten og løslades med henblik på straksudsendelse.

Hjemrejsestyrelsen vil i indstillingen nærmere kunne redegøre for de forhold, der har betydning for udsendelsen.

Som anført vil det være kriminalforsorgen, som bestemmer, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse. Det vil imidlertid være oplysningerne fra Hjemrejsestyrelsen, der som udgangspunkt vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens beslutning. Kriminalforsorgen vil kunne inddrage relevante oplysninger om udlændingen, herunder oplysninger om verserende straffesager, oplysninger om særlige sikkerhedsmæssige udfordringer mv.

Hvis der efter Hjemrejsestyrelsens opfattelse er udsigt til, at en udsendelse af den pågældende udlænding vil kunne gennemføres, skal kriminalforsorgen efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding straksløslades med henblik på udsendelse. Kriminalforsorgen kan lægge oplysningerne fra Hjemrejsestyrelsen til grund og vil derfor ikke skulle foretage en selvstændig prøvelse eller vurdering af Hjemrejsestyrelsens oplysninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at der vil kunne være hensyn til retshåndhævelsen og andre omstændigheder, der taler imod straksløsladelse med henblik på udsendelse. Der skal herefter udvises meget betydelig varsomhed med at anvende den nye bestemmelse i forhold til personer, der afsoner straf for alvorlige forbrydelser, f.eks. kvalificeret vold. Andre omstændigheder vil for eksempel kunne foreligge, såfremt politiet skønner, at pågældende vil være omfattet af persongruppen omfattet af straffelovens § 38, stk. 5, og pågældende dermed ikke vil have adgang til prøveløsladelse.

Den foreslåede bestemmelse om løsladelse ved straksudsendelse vil kunne finde anvendelse fra tidspunktet for straffuldbyardelsens iværksættelse og frem til løsladelse efter udståelse af straf for så vidt angår udlændinge, der afsoner domme for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligt og fra tidspunktet, hvor to tredjedele er afsonet for så vidt angår udlændinge, der afsoner fængselsstraffe på op til 4 måneder for overtrædelse af øvrig lovgivning.

Den foreslåede ordning vil træde i stedet for de almindelige regler om prøveløsladelse efter straffelovens kapitel 6 i de tilfælde, hvor løsladelse sker med henblik på udsendelse. Er der ikke mulighed for udsendelse, og er betingelserne for anvendelse af den foreslåede bestemmelse derfor ikke opfyldt, vil der fortsat kunne ske prøveløsladelse efter reglerne i straffeloven, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse vil ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det bemærkes i den forbindelse, at udsendelse af udlændinge, ret til at opholde sig her i landet, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. En udsendelse, der gennemføres af Hjemrejsestyrelsen, indebærer således, at en afgørelse, der er truffet af udlændingemyndighederne eller af en domstol, effektueres i praksis. Der træffes således ikke en selvstændig afgørelse om udsendelse af en udlænding.

Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse skal betragtes som en administrativ beslutning, der indgår som en integreret del af Hjemrejsestyrelsens faktiske gennemførelse af en afgørelse om udsendelse, der tidligere er truffet af udlændingemyndighederne eller af domstolene. Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse skal derfor ikke betragtes som en afgørelse i forvaltningslovens forstand, men om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det bemærkes i den forbindelse, at heller ikke Hjemrejsestyrelsens indstilling til kriminalforsorgen om løsladelse med henblik på straksudsendelse har karakter af en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Efter den foreslåede ordning vil straffuldbyrdelsen skulle genoptages eller, såfremt straffuldbyrdelsen af straf for overtrædelse af kontrolforpligtelserne ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny indrejser i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelse. Dette er en videreførelse af de eksisterende regler om straksløsladelse med henblik på udsendelse ved afsoning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten.

Kriminalforsorgen vil i disse situationer – efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen, der efter ressortoverførslen af en række opgaver på udlændingområdet forventes at være den myndighed, der bliver bekendt med udlændingens genindrejse – skulle træffe afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter straksudsendelsens gennemførelse. En beslutning vil skulle betragtes som en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

De nærmere regler herom vil blive fastsat administrativt. Det vil i den forbindelse blive bestemt, at kriminalforsorgsområdets afgørelse om genoptagelse af straffuldbyrdelsen kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse § 75 a i straffuldbyrdelsesloven, jf. lovforslagets § 30, nr. 1.

3.14. Tilsyn med tvangsmæssig udsendelse

3.14.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 30 a varetager Folketingets Ombudsmand tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Tilsynet udøves i overensstemmelse med lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013 af lov om Folketingets Ombudsmand (ombudsmandsloven) og i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at Hjemrejsestyrelsens og politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse, jf. udlændingelovens § 30 a, stk. 2.

Udlændingelovens § 30 a, stk. 1-5, er affattet ved lov nr. 248 af 30. marts 2011 om ændring af udlændingeloven (Ændringer som følge af direktiv om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.).

Med bestemmelsen blev artikel 8, stk. 6, i direktiv 2008/115 EF (udsendelsesdirektivet) implementeret. Efter denne bestemmelse er medlemsstaterne forpligtede til at sørge for en effektiv ordning for tilsyn med tvangsmæssig udsendelse af tredjelandsstatsborgere.

Tilsynet omfatter de tvangsmæssige udsendelser, der finder sted på baggrund af afgørelser om tilbagesendelse i udsendelsesdirektivets forstand. Der er således tale om tvangsmæssige udsendelser, der finder sted på baggrund af afgørelser eller beslutninger omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, hvori der er fastsat en udrejsefrist.

I forbindelse med sit tilsyn påser Folketingets Ombudsmand særligt, om Hjemrejsestyrelsens og politiets virksomhed i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse, jf. udlændingelovens § 30 a, stk. 2. Folketingets Ombudsmand bedømmer således, om politiet handler i strid med gældende ret, herunder internationale forpligtelser og god forvaltningsskik, jf. ombudsmandslovens § 21. Folketingets Ombudsmand kan endvidere bedømme forholdene ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, hvis Folketingets Ombudsmand som et led i tilsynet gennemfører inspektioner efter § 18 i ombudsmandsloven.

Folketingets Ombudsmands tilsyn omfatter både påse udsendelser, hvor Hjemrejsestyrelsen – i relevant omfang med bistand fra politiet - overvåger udrejsen af landet, f.eks. ombordstigning på et fly eller skib, og ledsagede udsendelser, hvor Hjemrejsestyrelsen og politiet ledsager udlændingen ud af landet til udlændingens hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at tage ophold. Det er dog navnlig de ledsagede udrejser, som Ombudsmanden påser.

Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført, hvilket i praksis betyder, at tilsynet omfatter tiden, fra Hjemrejsestyrelsen konstaterer, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, og frem til det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsens udsendelsessag afsluttes, herunder når udlændingen overleveres til andre landes myndigheder.

Folketingets Ombudsmands tilsyn er overordnet og generelt. Der behandles således ikke konkrete klager over den enkelte politibetjents adfærd, idet sådanne klager behandles af relevante klagemyndigheder.

Folketingets Ombudsmand foretager tilsynsvirksomheden på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og en gennemgang af et antal afsluttede konkrete udsendelsessager. Folketingets Ombudsmand deltager endvidere i konkrete udsendelser. Hjemrejsestyrelsen underretter løbende Folketingets Ombudsmand om forestående tvangsmæssige udsendelser, og Folketingets Ombudsmand retter på baggrund heraf henvendelse til Hjemrejsestyrelsen med et ønske om at deltage i en konkret udsendelse. Hjemrejsestyrelsen sørger for det praktiske i forbindelse med Folketingets Ombudsmands deltagelse i udsendelsen, herunder fremskaffelse af billetter, visum, indlogering på hotel mv.

Når Folketingets Ombudsmand deltager i konkrete udsendelser påser Folketingets Ombudsmand, hvorledes udsendelsen foregår i praksis. Under tilsynet forholder Folketingets Ombudsmand sig passivt og hverken kan eller skal intervenere i eventuelle situationer, der måtte opstå under udsendelsen. Folketingets Ombudsmand har efterfølgende mulighed for at stille spørgsmål vedrørende den konkrete udsendelse til Hjemrejsestyrelsen og eventuelt indlede en undersøgelse af sagen.

Hjemrejsestyrelsen og politiet meddeler de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Folketingets Ombudsmand har til brug for tilsynet endvidere ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler, samt til uden retskendelse at inspicere private institutioner, hvor personer er eller kan være berøvet deres frihed, jf. ombudsmandslovens § 19.

Folketingets Ombudsmand kan anvende de reaktionsmuligheder, der er hjemlet i ombudsmandslovens kapitel 7, dvs. fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af sagen. Derudover kan Folketingets Ombudsmand fremsætte forslag om, at procedurer eller sagsbehandling i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser, der er omfattet af tilsynets kompetence, ændres.

Udlændingelovens § 30 a, stk. 6, er affattet ved lov nr. 235 af 14. marts 2017 om ændring af udlændingeloven (Ændring som følge af forordning om den europæiske grænse- og kystvagt m.v.).

Bestemmelsen gennemfører artikel 51 i Frontex-forordningen. Bestemmelsen giver således Folketingets Ombudsmand beføjelse til at fungere som observatør og varetage tilsynet med udenlandske myndigheder i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser efter Frontex-forordningen. Tilsynet efter udlændingelovens § 30 a, stk. 6, føres således ikke efter ombudsmandsloven.

Folketingets Ombudsmand påser ved sit tilsyn, at tilbagesendelsesoperationer og tilbagesendelsesindsatser gennemføres på korrekt vis under hele deres varighed. Folketingets Ombudsmand fører således tilsyn med, om udsendelsen sker under overholdelse af de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende principper i EU-retten samt folkeretten, herunder forpligtelser vedrørende beskyttelse af flygtninge og børns rettigheder, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 126 som fremsat, side 11.

Tilsynet med tvangsmæssige udsendelser omfatter hele tilbagesendelsesoperationen fra før afrejsen til overdragelsen af personerne i udsendelsesposition til det tredjeland, hvortil der sker udsendelse, eller til det tidspunkt, hvor personen tilbagegives til afsenderlandets myndigheder i det tilfælde, at udsendelse af personen suspenderes eller aflyses.

Folketingets Ombudsmand skal ikke som led i tilsynet behandle konkrete klager, der relaterer sig til en tilbagesendelsesoperation eller tilbagesendelsesindsats, eller andre klager. Sådanne klager behandles efter en særlig klageordning, jf. Frontex-forordningens artikel 111.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at Folketingets Ombudsmand efter hvert tilsyn udarbejder en tilsynsrapport, som fremsendes til Frontex' administrerende direktør, den ansvarlige for grundlæggende rettigheder, og til de relevante nationale myndigheder i alle medlemsstater, der er involveret i udsendelsen. Den administrerende direktør og de kompetente nationale myndigheder sikrer, om nødvendigt, en passende opfølgning herpå, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 126 som fremsat, side 11.

3.14.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Ved kongelig resolution af 10. september 2019 blev det bestemt at overføre ressortansvaret for en række opgaver på udlændingeområdet fra Justitsministeriet til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Det drejer sig om ressortansvaret for registrering af asylansøgere, forkyndelse, oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, udlændinges frivillige udrejse samt behandling af sager, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Politiet bistår efter anmodning udlændingemyndighederne, hvis der i forbindelse med varetagelse af en opgave er behov for at anvende tvang eller magt, eller politiets tilstedeværelse er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har etableret Hjemrejestyrelsen, som pr. 1. august 2020 har overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse og udsendelse fra politiet.

Hjemrejestyrelsen har således overtaget ansvaret for en række forberedende opgaver i de konkrete udsendelsessager, herunder opgaver vedrørende udrejsekontrol, oplysning og afklaring af udsendelsessager, planlægning og afklaring af, hvorvidt udsendelsen skal ske som påset eller ledsaget.

Hjemrejestyrelsen varetager endvidere opgaver vedrørende planlægning, forberedelse samt udfærdigelse af sikkerhedsvurderinger til brug for påsete udsendelser.

For så vidt angår ledsagede udsendelser, varetager Hjemrejestyrelsen endvidere opgaver vedrørende planlægning, forberedelse af udsendelsen, samt forestår grænsefremstilling eller overdragelse til hjemlandets myndigheder. Hjemrejestyrelsen deltager således ved tvangsmæssige udsendelser.

Politiet bistår Hjemrejestyrelsen i forbindelse med udarbejdelse af sikkerhedsvurdering til brug for ledsagede udsendelser samt i forbindelse med varetagelse af opgaver, hvortil der er behov for anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Politiets bistand sker efter anmodning fra Hjemrejestyrelsen.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det er Hjemrejestyrelsen, der som ansvarlig udsendelsesmyndighed skal bistå og understøtte Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssige udsendelser, og at politiet skal stille relevant dokumentation om tvang og magtanvendelse til rådighed for Hjemrejestyrelsens betjening af Folketingets Ombudsmand. Dette er endvidere i overensstemmelse med den ressortdelingsaftale, der er indgået mellem Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til den nye hjemrejselov.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at det retlige grundlag for Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssig udsendelse fremover skal følge af hjemrejseloven.

3.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 19, om Folketingets Ombudsmands kompetence til at føre tilsyn med tvangsmæssige udsendelser. Det foreslås samtidig at udlændingelovens § 30 a ophæves, jf. lovforslagets § 25, nr. 5.

Det foreslås, at bestemmelsen i hjemrejselovens § 19, skal videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 30 a. Der sigtes med forslaget ikke mod en ændring af anvendelsesområdet for den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 30 a.

Det foreslås således, at Folketingets Ombudsmand ved sit tilsyn påser, at myndighedernes [Hjemrejsestyrelsens og politiets] virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Tilsynet omfatter de tvangsmæssige udsendelser, der finder sted på baggrund af afgørelser eller beslutninger omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, hvorved der er fastsat en udrejsefrist.

Folketingets Ombudsmand vil særligt skulle påse, at politiets virksomhed i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse. Tilsynet vil som hidtil skulle foregå på grundlag af ombudsmandsloven.

Folketingets Ombudsmands tilsyn skal som hidtil være overordnet og generelt. Der skal således som led i tilsynet ikke behandles konkrete klager over den enkelte sagsbehandlers eller politibetjents adfærd. Sådanne klager skal behandles af de relevante klagemyndigheder. Der skal heller ikke ske underretning af den udlænding, hvis sag Folketingets Ombudsmand vælger at se på i forbindelse med udøvelsen af tilsynet. Der skal fortsat alene være tale om en generel kontrol med udsendelsesområdet.

Folketingets Ombudsmand vil dog fortsat i overensstemmelse med de almindelige regler i ombudsmandsloven kunne modtage klager over konkrete forhold samt tage sager op af egen drift, jf. ombudsmandslovens §§ 13 og 17.

Tilsynet vil skulle foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og en gennemgang af et antal afsluttede konkrete udsendelsessager. Folketingets Ombudsmand kan endvidere deltage i konkrete udsendelser.

Folketingets Ombudsmand og Hjemrejsestyrelsen vil i løbet af året kunne indgå i en dialog vedrørende enkelte sager, procedurer mv.

Folketingets Ombudsmand afgiver en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 19 og bemærkningerne dertil.

3.15. Behandling af oplysninger

3.15.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 4, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse af en udlænding videregiver alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet (nu Hjemrejsestyrelsen), når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom. Videregivelsen sker uden udlændingens samtykke.

Bestemmelsen sikrer en smidig videregivelse af de oplysninger, som Hjemrejsestyrelsen har behov for med henblik på at klarlægge en udsendelse af en udlænding. Videregivelsen af akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, sker således uden forudgående anmodning herom fra Hjemrejsestyrelsen.

Efter bestemmelsen videregives alle sagsakter og oplysninger fra sagen, som kan være nødvendige for at fastlægge udlændingens identitet, fremskaffe rejsелеgitimation og i øvrigt tilrettelægge og planlægge udsendelsen af den pågældende.

Det er ikke et krav efter bestemmelsen, at udlændingen skal være meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse. Sagsakter videregives efter bestemmelsen endvidere, uanset om udlændingens udrejsefrist er overskredet eller udsat.

Behandling af personoplysninger er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (herefter databeskyttelsesforordningen) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (herfter databeskyttelsesloven).

Databeskyttelsesforordningens artikel 5 fastlægger en række grundlæggende behandlingsprincipper, der skal være opfyldt ved al behandling af personoplysninger. Det følger i den forbindelse af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, bl.a., at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (litra a), indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål og ikke må viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (litra b), være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (litra c), og oplysninger skal endvidere opbevares på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt til de formål, hvortil de pågældende personoplysninger behandles (litra d).

Databeskyttelsesforordningens artikel 6 fastlægger mulighederne for at behandle almindelige personoplysninger. Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, at behandling af personoplysninger må finde sted, hvis mindst én af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt. Det er bl.a. tilfældet, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn

til udførelse af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Det følger endvidere af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af databeskyttelsesforordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af artikel 6, stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere præcist specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling.

Det følger herudover af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3 bl.a., at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt. Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e, være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning, herunder de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger, der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder, behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer.

Det fremgår endvidere af artikel 6, stk. 3, at EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime formål der forfølges. Der gælder således et proportionalitetsprincip.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger, herunder race eller etnisk oprindelse, helbredsoplysninger, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, som udgangspunkt er forbudt. Efter bestemmelserne i artikel 9, stk. 2, kan der gøres undtagelse til forbuddet i stk. 1. Det kan f.eks. ske, hvis behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller når domstole handler i deres egenskab af domstol, jf. § 9, stk. 2, litra f, eller hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Reglen i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, er i dansk ret blevet aktiveret i databeskyttelseslovens § 7, stk. 4, hvoraf det fremgår, at forbuddet mod behandling af følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, ikke gælder, hvis behandling af oplysninger er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Det følger endvidere af artikel 9, stk. 2, litra g, at behandlingen skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse, herunder lovlighed,

rimelighed og gennemsigtighed, formålsbegrænsning og dataminimering, og i øvrigt sikre passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

Det er ikke et krav efter bestemmelsen, at udlændingen skal være meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse. Sagsakter videregives efter bestemmelsen endvidere, uanset om udlændingens udrejsefrist er overskredet eller udsat.

3.15.2. Ministeriets overvejelser

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen vedrørende automatisk videregivelse af sagsakter fra en sag om opholdstilladelse, der i dag fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 4, bør overføres til hjemrejseloven.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder endvidere, at der generelt er behov for at sikre, at Hjemrejestyrelsen er i besiddelse af eller kan indhente nødvendige oplysninger om udlændingen. Nærmere kendskab til udlændingens private forhold kan være nødvendige i hjemrejsefasen, herunder særligt i relation til planlægning af relevant hjemrejseforberedende undervisning og aktivering samt i forhold til fastsættelse af hjemrejsestøtten.

Ministeriet finder desuden, at et øget vidensniveau om udlændinge, som har pligt til at udrejse, vil styrke hjemrejsesagsbehandlingen. Det vil eksempelvis kunne føre til, at Hjemrejestyrelsen i højere grad kan identificere behov for konkrete hjemrejsetiltag eller initiativer for en gruppe udlændinge.

For så vidt angår behandling af almindelige personoplysninger efter Databeskyttelsesforordningens artikel 6 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse og under offentlig myndighedsudøvelse, jf. artikel 6, stk. 1, litra e. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at Hjemrejestyrelsens varetagelse af opgaven vedrørende udlændinges udrejse af landet må anses for at være i samfundets interesse.

For så vidt angår behandling af særlige kategorier af personoplysninger efter Databeskyttelsesforordningens artikel 9 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Ministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at det følger af udlændingeloven, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet, og at politiet (nu Hjemrejestyrelsen) drager omsorg for udrejsen, hvis ikke udlændingen udrejser frivilligt, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1 og 2.

For så vidt angår vurderingen efter artikel 9, stk. 2, litra g om at behandlingen skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse mv. bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger i forbindelse med udlændingens udrejse kan være afgørende i forhold til at sikre, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser.

3.15.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven om automatisk videregivelse af sagsakter fra en sag om opholdstilladelse, og at udlændingelovens § 30, stk. 4, som konsekvens heraf ophæves.

Det foreslås, at bestemmelsen skal videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 30, stk. 4, idet der dog foretages ændringer på baggrund af overførslen af ressortansvaret for opgaverne vedrørende asylregistrering og udsendelse, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Der sigtes med forslaget ikke mod en ændring af anvendelsesområdet for den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 4.

Det foreslås således, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse af en udlænding vil skulle videregive alle sagsakter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom. Videregivelsen vil skulle ske uden udlændingens samtykke.

Det foreslås endvidere, at der i stk. 2, indsættes en bestemmelse, hvorefter indkvarteringsoperatøren for det indkvarteringssted, hvor en udlænding er indkvarteret, uden udlændingens samtykke med det samme formål som beskrevet ovenfor kan videregive oplysninger, der er registreret af indkvarteringsoperatøren, til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Oplysninger om udlændingens forhold, som indkvarteringsoperatøren har indsamlet, vil således efter anmodning kunne videregives til Hjemrejsestyrelsen til brug for planlægningen af udlændingens udrejse.

Oplysningerne vil endvidere kunne indgå i Hjemrejsestyrelsens generelle tilrettelæggelse af udsendelsesområdet.

Det vil skulle være Hjemrejsestyrelsen, der foretager vurderingen af, hvornår det vil være relevant at indhente oplysninger fra indkvarteringsoperatøren.

For så vidt angår behandling af almindelige personoplysninger efter Databeskyttelsesforordningens artikel 6 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse og under offentlig myndighedsudøvelse, jf. artikel 6, stk. 1, litra e. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaven vedrørende udlændinges udrejse af landet må anses for at være i samfundets interesse.

For så vidt angår behandling af særlige kategorier af personoplysninger efter Databeskyttelsesforordningens artikel 9 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Ministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at det følger af udlændingeloven, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet, og at politiet (nu Hjemrejsestyrelsen) drager omsorg for udrejsen, hvis ikke udlændingen udrejser frivilligt, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1 og 2.

For så vidt angår vurderingen efter artikel 9, stk. 2, litra g om at behandlingen skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse mv. bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger i forbindelse med udlændingens udrejse kan være afgørende i forhold til at sikre, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 20 og bemærkningerne hertil.

3.16. Kompetence- og klageregler

3.16.1. Gældende ret

I udlændingelovens kapitel 8 er der fastsat kompetence- og klageregler vedrørende afgørelser på udlændingområdet.

Det følger af udlændingelovens § 46, at afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser som udgangspunkt træffes af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Efter den almindelige klageregel i udlændingelovens § 46 a er det udgangspunktet, at Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser kan påklages til Udlændingenævnet, medmindre det fremgår af andre bestemmelser, at en anden myndighed er klageinstans, eller at klageadgangen er afskåret.

Det fremgår blandt andet af udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1, at Udlændingestyrelsens afgørelser om opholds- og underretningspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og 10, og § 42 d, stk. 2, om pligt til at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, ikke kan påklages.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 46 e, 2. pkt., at indkvarteringsoperatøren blandt andet kan træffe afgørelser efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om pligt til at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet. Forvaltningsloven finder også anvendelse i forbindelse med sådanne afgørelser, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Udlændingestyrelsen har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Indkvarteringsoperatøren afgørelser efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter 4. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. pkt. 5.

Det følger af udlændingelovens § 48, at politiet har kompetence til at træffe afgørelse i medfør af en række bestemmelser i udlændingeloven. Det gælder blandt andet udlændingelovens bestemmelser om meldepligt, frihedsberøvelse og optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri).

Politiets afgørelser kan – afhængigt af, hvilken afgørelse politiet har truffet, og om det er politidirektøren eller Rigspolitichefen, der har truffet afgørelse i 1. instans – påklages til enten Rigspolitichefen, Udlændingenævnet eller Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Således kan politiet træffe afgørelser efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3.pkt., om afvisning ved grænsen. Disse afgørelser kan påklages til Udlændingenævnet.

Afgørelser efter udlændingelovens § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, om meldepligt og frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol, kan træffes af politidirektøren eller Rigspolitichefen i 1. instans.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken såsom f.eks. meldepligt efter udlændingelovens § 34 for udlændinge uden lovligt ophold, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken såsom f.eks. meldepligt for udlændinge med processuelt ophold. Endvidere træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri) af bl.a. udlændinge, der indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 (asyl) eller søger om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7. Afgørelser herom truffet af henholdsvis Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen kan derfor aktuelt påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt.

Hvis politidirektøren træffer afgørelse om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol efter udlændingelovens § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, eller § 37 e, stk. 1 og 4, kan afgørelsen påklages til Rigspolitichefen. Hvis Rigspolitichefen træffer afgørelse om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol i 1. instans, kan afgørelsen påklages til

udlændinge- og integrationsministeren. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol, hvor politidirektøren har truffet afgørelse i 1. instans, kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Det bemærkes, at politidirektørernes og Rigspolitichefens afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kun kan påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

Afgørelser efter udlændingelovens § 30, § 33, stk. 5, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, om blandt andet udrejse, optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri) og afholdelse af udgifter i forbindelse med en udlændings udrejse, kan træffes af politidirektøren eller Rigspolitichefen, og kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Hjemrejsestyrelsen har endvidere som følge af ressortoverførelsen siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, om ydelse af hjælp. Afgørelser om ydelse af hjælp kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, dog med undtagelse af afgørelser truffet i medfør af § 43 a, stk. 2, der ikke kan påklages.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen i udlændingelovens § 48, at Udlændingestyrelsen i visse tilfælde kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), jf. § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelse om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10. Disse afgørelser kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

3.16.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Udlændingeloven regulerer i dag mange aspekter af udlændinges forhold fra indrejse og ophold til endelig udrejse. Hjemrejseloven vil derfor skulle indeholde en del af de regler, som i dag findes i udlændingeloven, samt de dertilhørende kompetence- og klageregler.

Det bør som udgangspunkt være Hjemrejsestyrelsen, der skal have kompetencen til at træffe afgørelser efter den foreslåede hjemrejselov. De afgørelsestyper, der vil kunne påklages, bør kunne påklages til Udlændingenævnet, idet Udlændingenævnet i dag – med få undtagelser – har kompetence til at træffe afgørelse i klager over afgørelser fra Udlændinge- og Integrationsministeriets øvrige styrelser, dvs. Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Afgørelser, hvor der er behov for at anvende magt og tvangsindgreb, vil fortsat skulle træffes af politiet med klageadgang til Rigspolitichefen, idet disse afgørelser beror på en politifaglig vurdering,

hvor politiet og Rigspolitiet besidder en betydelig sagkundskab. Denne struktur følger desuden den sædvanlige klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen i medfør af retsplejeloven.

De af politiets afgørelser, der ikke vedrører anvendelse af magt og tvang, bør i stedet kunne påklages til Udlændingenævnet, idet Udlændingenævnet som udgangspunkt er klageinstans for afgørelser på udlændingområdet – med undtagelse af asylområdet, hvor Flygtningenævnet er klageinstans – og således har en betydelig sagkundskab vedrørende klagesagsbehandling af udlænderretlige problemstillinger.

Hjemrejsestyrelsens vil fremadrettet have kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 33, stk. 5. Disse afgørelser bør forsat ikke kunne påklages.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der på denne baggrund skal udarbejdes klage- og kompetenceregler i den foreslåede hjemrejselov, ligesom der skal foretages ændringer i udlændingelovens bestemmelse om politiets kompetence.

3.16.3. Den foreslåede ordning

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at det som udgangspunkt bør være Hjemrejsestyrelsen, der skal have kompetencen til at træffe afgørelsen efter den foreslåede hjemrejselov.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder endvidere, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser i 1. instans som udgangspunkt skal kunne påklages til Udlændingenævnet. Dette svarer også til, hvad der gælder efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, om klageadgangen for afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration i 1. instans.

Det vil bl.a. betyde, at klagefristen på 8 uger, der gælder i forbindelse med indgivelse af en klage til Udlændingenævnet, også vil finde anvendelse i forbindelse med klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser, der kan påklages til Udlændingenævnet.

De afgørelsestyper, som hidtil ikke har kunnet påklages efter udlændingeloven, f.eks. afgørelser om opholds- og underretningspligt, vil forsat ikke skulle kunne påklages.

Endvidere vil afgørelser efter den foreslåede hjemrejselovs § 2 om medvirken, § 4 om hjemrejsekontrakt og go prepare-ordning, § 7 om hjemrejsestøtte og § 6 om afholdelse af udgifter til udrejsen heller ikke kunne påklages, jf. afsnit 3.2, 3.3 og 3.4.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder desuden, at politiet forsat skal have kompetence til at træffe en række afgørelser på udsendelsesområdet. Der er blandt andet tale om afgørelser, hvor der muligvis kan opstå et behov for anvendelse af tvang, f.eks. frihedsberøvelse.

Forslaget indebærer, at politidirektøren vil kunne træffe afgørelse i første instans efter den foreslåede hjemrejselovs § 10, stk. 2, § 16 og § 18, om blandt andet pålæg af foranstaltninger for udlændinge i transit og frihedsberøvelse.

Der vil skulle være klageadgang til Rigspolitichefen i de af politiets afgørelser, hvor der er behov for anvendelse af magt og tvangsindgreb, eksempelvis frihedsberøvelse, mens politiets øvrige afgørelser, om eksempelvis iværksættelse af de i § 10, stk. 2, nævnte foranstaltninger, vil skulle kunne påklages til Udlændingenævnet.

Politidirektørens afgørelser efter hjemrejselovens § 18 vil undergå legalitetsprøvelse ved domstolene i medfør af § 18, stk. 1, ligesom at afgørelsen vil kunne påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet i medfør af § 22, stk. 7.

Endvidere foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen fremadrettet skal træffe afgørelse om fastsættelse af udrejsefrist for udvisningsdømte efter udlændingeloven § 33, stk. 5. Efter forslaget vil det endvidere forsat ikke være mulig at påklage afgørelser efter § 33, stk. 5.

På baggrund af ovennævnte forslag til klage- og kompetenceregler i hjemrejseloven foreslås det derudover, at udlændingelovens § 48 affattes på ny, således at politidirektøren vil kunne træffe afgørelse i første instans efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og 43, stk. 2, om blandt andet afvisning ved indrejsen, udrejse, frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol og optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri).

Forslaget vil ikke indebære en ændring af klagekompetencen for så vidt angår afgørelser om afvisning ved indrejsen, jf. udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt. Politidirektørens afgørelser herom vil således forsat kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 2, nr. 3. En klage over politidirektørens afgørelse vil ikke have opsættende virkning, og afgørelser om afvisning ved indrejsen vil ikke give udlændingen ret til at indrejse i Danmark.

Politidirektørens afgørelser vedrørende § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol, vil også forsat kunne påklages til Rigspolitichefen med de undtagelser, der er nævnt i stk. 5, 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås, at politidirektørens afgørelser vedrørende § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt. og § 40 b, stk. 4-9, om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), skal kunne påklages til Udlændingenævnet.

En klage over politidirektørens afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, § 37 g, § 37 j, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt. og § 40 b, stk. 4-9, vil ligeledes ikke have opsættende virkning.

Som følge af nyaffattelsen af udlændingeloven § 48 vil det herefter følge af udlændingelovens § 46, stk. 1, at en række yderligere afgørelsestyper fremover vil blive truffet af Udlændingestyrelsen med klageadgang til Udlændingenævnet, jf. § 46 a, stk. 1. Det drejer sig bl.a. om Udlændingestyrelsens afgørelser om mindre indgribende foranstaltninger, herunder meldepligt, over for udlændinge med processuelt ophold, jf. § 34, stk. 1 og 2.

3.17. Straf

3.17.1. Gældende ret

Udlændingelovens kapitel 9 indeholder regler om straf for overtrædelse af bestemmelserne i udlændingeloven.

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, at overtrædelse af bl.a. de i medfør af udlændingelovens § 34, stk. 1-3 og 7 (meldepligt), og § 42 a, stk. 8, 2. pkt. (opholdspligt), givne pålæg straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Bestemmelsen i § 60, stk. 1, indebærer, at en afvist asylansøger, eller en anden udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke overholder et pålæg om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2 og 3, eller et pålæg om opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt., kan straffes herfor.

Der kan endvidere bl.a. straffes for overtrædelser af andre pålagte foranstaltninger såsom deponering af pas og billet mv. efter udlændingelovens § 34, stk. 1 og 7, manglende medvirken til sin udrejse efter udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., og for udøvelse af voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt.

Straf for udøvelse af voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 60, stk. 1, jf. § 42 a, stk. 7, 4. pkt. og stk. 8, 4. pkt., er subsidær i forhold til straffelovens bestemmelser. Hvis et forhold falder ind under en bestemmelse i straffeloven f.eks. straffelovens § 244, om almindelig vold, finder bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, således ikke anvendelse.

Overtrædelse af bestemmelserne nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., straffes efter ordlyden af bestemmelsen med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. For overtrædelser af pligten til at medvirke til sin udrejse efter udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., straffes efter ordlyden med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Strafferammen i udlændingelovens § 60, stk. 1, blev ved lov nr. 1397 af 27. december 2008 fastsat til det nuværende niveau med bøde og i skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 1 år. Tidligere var strafferammen på 4 måneder. Det fremgår af forarbejderne til loven, at den skærpede strafferamme på indtil 1 år alene skulle gælde for personer på tålt ophold, og at strafferammen på fængsel indtil 4 måneder i tilfælde, fortsat skulle finde anvendelse på øvrige overtrædelser nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, L 69 som fremsat, side 1933.

Henset til forarbejderne til udlændingelovens § 60, stk. 1, er den i praksis anvendte strafferamme for overtrædelser i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., således bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 måneder, og for overtrædelser i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det gælder for alle afviste asylansøgere og øvrige udlændinge uden ret til at opholde sig her i landet, og som ikke er omfattet af det skærpede strafregime i udlændingelovens § 60, stk. 2.

Efter udlændingelovens § 60, stk. 2, kan udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes for overtrædelse af et pålæg om melde-, opholds-, eller underretningspligt efter udlændingelovens § 34, stk. 4-6, § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., samt stk. 10.

Overtrædelser efter udlændingelovens § 60, stk. 2, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Strafferammen i udlændingelovens § 60, stk. 2, for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, der overtræder deres pålagte opholds-, underretnings- eller meldepligt, vil pr. 1. juni 2021 stige til fængsel indtil 2 år, som følge af lov nr. 174 af 27. februar 2019, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 120.

Ud over bestemmelserne om straf i udlændingelovens § 60 finder straffelovens § 143 ligeledes anvendelse for overtrædelser, der kan straffes efter udlændingelovens § 60, stk. 2. Efter straffelovens § 143 kan udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sundhed og sikkerhed, straffes med fængsel indtil 4 år, hvis den pågældende udlænding under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg om melde-, opholds-, og underretningspligt, som nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 2.

Straffelovens § 143 finder anvendelse i tilfælde, hvor forholdene skønnes at være så grove, at samfundets reaktion bør komme til udtryk ved anvendelse af straffeloven frem for udlændingeloven, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 130. Det gælder således også selvom den konkret forskyldte straf fastsættes til mindre end den strafferamme, som gælder efter udlændingelovens § 60, stk. 2.

Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode. Det kan f.eks. være, når en udlænding, som er pålagt alle tre typer af kontrolforpligtelser, i en periode på flere måneder slet ikke opholder sig på det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, og hvorved udlændingen derfor dagligt eller næsten dagligt overtræder både meldepligt, opholdspligt og underretningspligt.

Særligt skærpende omstændigheder kan derudover være tilfældet, hvor udlændingen tidligere adskillige gange er dømt for overtrædelse af meldepligt, opholdspligt og underretningspligt, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 68f.

Overtræder en udlænding enen pålagt melde-, opholds- eller underretningspligt efter udlændingeloven, som efter udlændingelovens § 60, stk. 1 og 2, er straffebelagt, anmelder Hjemrejsestyrelsen overtrædelsen til politiet, som sammen med anklagemyndigheden foretager en vurdering af, om der skal rejses sigtelse mod udlændingen og forestår sagens behandling ved retten.

3.17.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding kan i henhold til udlændingelovens § 60, straffes med bøde eller fængsel for overtrædelse af bl.a. melde-, opholds-, og underretningspligten.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at de dele af udlændingelovens § 60, stk. 1, som vedrører straf for overtrædelser af bestemmelser, som overføres til hjemrejseloven, ligeledes skal overføres til hjemrejseloven, og at udlændingelovens § 60, stk. 1, skal ændres således, at der fortsat kan straffes for overtrædelse af de bestemmelser, som forbliver i udlændingeloven.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriet opfattelse, at udlændingelovens § 60, stk. 2, skal overføres til hjemrejseloven, idet bestemmelsen omhandler straf over for udlændinge, der er omfattet af det skærpede kontrolregime, herunder udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og som overtræder opholds-, underretnings- og meldepligt, og idet disse bestemmelser overføres til hjemrejseloven, og at udlændingelovens § 60, stk. 2, som følge heraf skal ophæves.

For så vidt angår de nævnte strafferammer i udlændingelovens § 60, stk. 1, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at senere lovændringer ikke på en retvisende måde afspejler, at den gældende strafferamme på indtil 4 måneder for udlændinge, der ikke er omfattet af det skærpede

strafferegime, dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der ved overførslen af bestemmelsen om straf i udlændingelovens § 60, stk. 1, til hjemrejseloven, bør ske en præcision af gældende ret af strafferammen til 4 måneder.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den i forarbejderne nævnte strafferamme på indtil 4 måneder uanset bestemmelsens nuværende ordlyd er udtryk for gældende ret, og at der også i praksis administreres herefter.

3.17.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som overtræder et pålæg af de i § 10, nævnte foranstaltninger, meldepligt efter § 11, stk. 1, opholdspligt efter § 12, stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, et flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., eller såfremt udlændingen gennem voldelig eller truende adfærd ligger hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted efter § 12, stk. 2, skal kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Det foreslås endvidere, at en udlænding der ikke medvirker til sin udrejse, tilvejebringelse af rejsedokumenter og til at udrejse i øvrigt efter den foreslåede hjemrejselovs § 2, stk. 1, skal kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Forslaget viderefører indholdet af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. og 2. pkt. Der er således alene tale om en præcision af gældende ret af strafferamme på 4 måneder, som følge af forarbejderne til udlændingelovens § 60, stk. 1, hvorefter strafferammen på 4 måneder forbliver uændret for de 1. og 2. pkt., nævnte overtrædelser, som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933 og Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 135-136.

Derudover foreslås det, at udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og som overtræder et pålæg om meldepligt efter § 11, stk. 2-4, opholdspligt efter § 12, stk. 1, 2. pkt., og underretningspligt efter § 12, stk. 3, skal kunne straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og fra den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, således som forudsat i § 1, nr. 24, jf. § 14, stk. 4, i lov nr. 174 af 27. februar 2019.

Som en konsekvens af, at udlændingelovens § 60, stk. 1, foreslås overført til hjemrejseloven for så vidt angår de dele, som indebærer straf for overtrædelser af de bestemmelser, som ligeledes foreslås

overført til hjemrejseloven, foreslås det at ændre udlændingelovens § 60, stk. 1, således at bestemmelsen fortsat vil finde anvendelse for de bestemmelser, som forbliver i udlændingeloven. Det foreslås endvidere at ophæve udlændingelovens § 60, stk. 2, idet bestemmelsen i det hele foreslås overført til hjemrejseloven som følge af, at de bestemmelser, der henvises til i udlændingelovens § 60, stk. 2, alle foreslås overført til hjemrejseloven. Der henvises til afsnit 3.8 om kontrolforpligtelser.

3.18. Indrejseforbud

3.18.1. *Gældende ret*

Et indrejseforbud er en afgørelse om, at udlændingen ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig her i landet eller på området for medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet.

Udlændingelovens § 32 blev nyaffattet ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.).

Formålet med nyaffattelsen var først og fremmest at gøre loven mere overskuelig og lettere at læse ved at systematisere udlændingelovens § 32 efter indhold. Bestemmelserne blev derfor systematiseret således, at bestemmelserne om meddelelse af indrejseforbud samledes i udlændingelovens § 32, stk. 1-3, reglerne om indrejseforbuds varighed samledes i udlændingelovens § 32, stk. 4 og 5, reglerne om, hvornår indrejseforbud skal regnes fra samledes i udlændingelovens § 32, stk. 6, reglerne om ophævelse af indrejseforbud samledes i udlændingelovens § 32, stk. 7, og endelig samledes reglerne om bortfald af indrejseforbud i udlændingelovens § 32, stk. 8.

Herudover blev bestemmelsen forenklet sprogligt, ligesom det blev præciseret, at alle typer af opholdsgrundlag samt opholdsret bortfalder, når en udlænding udvises. Der var med nyaffattelsen således ikke tilsigtet materielle ændringer af indholdet af den hidtidige gældende ret.

Ud over systematisering og en sproglig forenkling af bestemmelsen indebar nyaffattelsen tillige en præcisering af et indrejseforbuds gyldighedsområde og virkningstidspunkt.

Det blev således fastsat, at et indrejseforbud gælder for det område, der er fastsat i afgørelsen. Herved kan der meddeles indrejseforbud, der er geografisk afgrænset til enten Danmark eller til medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet. Også bestemmelserne om et indrejseforbuds virkningstidspunkt blev justeret, således at det blev tydeliggjort, at et indrejseforbud skal regnes fra den dato, hvor den pågældende udrejser eller udsendes fra det område, indrejseforbuddet vedrører. Det betyder, at et indrejseforbud efter udsendelsesdirektivets regler skal regnes fra den dato, hvor den

pågældende forlader medlemsstaternes område. Et indrejseforbud, der forbyder indrejse og ophold i Danmark, skal regnes fra den dato, hvor den pågældende forlader Danmark.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 1, fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område. Et indrejseforbud gælder således for det område, som er fastsat i afgørelsen, og kan være afgrænset til enten Danmark eller til medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet. Et indrejseforbud, der er omfattet af udsendelsesdirektivet, skal således gælde for alle medlemsstaternes område.

Et indrejseforbud skal efter udlændingelovens § 32, stk. 1, meddeles hvis 1) udlændingen er udvist, 2) udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat frist, 3) udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af FN eller EU, og 4) udlændingen er optaget på listen over udlændinge, som virker som religiøse forkyndere eller på anden måde udbreder en religion eller tro, og hensynet til den offentlige orden i Danmark tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet, og 5) udlændingens opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden.

Det er i udlændingelovens § 32, stk. 2, fastsat, at der alene fastsættes indrejseforbud i forhold til unionsborgere og disses familiemedlemmer, hvis den pågældende er udvist af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Bestemmelsen indebærer, at der for udlændinge omfattet af EU-reglerne alene kan fastsættes indrejseforbud, hvis den pågældende er udvist af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 3, kan der i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, undlades fastsat et indrejseforbud, hvis udlændingen udvises administrativt eller hvis udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Formålet med bestemmelsen er navnlig at sikre, at det er muligt at undlade at meddele et indrejseforbud i individuelle tilfælde af humanitære grunde. Bestemmelsen indebærer således, at myndighederne kan undlade at udstede et indrejseforbud i tilfælde, hvor udlændingen selv eller udlændingens nærmeste familie pludselig er blevet meget alvorlig syg, eventuelt hospitalsindlagt, og udlændingen derfor ikke har kunnet udrejse i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, eller i situationer, hvor hensynet til Danmarks internationale forpligtelser, bl.a. hensynet til familiens enhed, gør, at den pågældende ikke bør meddeles et indrejseforbud trods overskridelse af en udrejsefrist eller pålæg om at udrejse straks.

Andre særlige grunde til at undlade at udstede et indrejseforbud kan være, at overskridelsen af udrejsefristen ikke skyldes forhold hos udlændingen, eller som kan lægges udlændingen til last, f.eks. mangelfuld eller forkert vejledning fra myndighedernes side om ret til ophold. Særlige grunde kan desuden bero på tredjelandsstatsborgerens alder, f.eks. hvor der er tale om en uledsaget mindreårig, og tilfælde, hvor myndighederne efter en konkret og individuel vurdering, finder at fastsættelse af et

indrejseforbud vil være uproportional henset til sagens konkrete omstændigheder, f.eks. i en situation, hvor en udlænding, der uforvarende har haft meget kortvarigt ulovligt ophold, og som derfor pålægges at udrejse af landet straks, meddeles et indrejseforbud, der indebærer, at den pågældende som udgangspunkt afskæres fra muligheden for at opnå familiesammenføring i 2 år.

Udlændingelovens § 32, stk. 4 og 5, indeholder reglerne om varigheden af indrejseforbud, mens stk. 6, indeholder reglerne om, hvordan indrejseforbuddet konkret beregnes og fastsættes.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 7, er det muligt for en udlænding, der er omfattet af EU-reglerne at få ophævet et indrejseforbud, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og for andre udlændinge, hvis ganske særlige grunde taler derfor eller hvis udlændingen har forladt landet i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Endelig gælder efter bestemmelsens stk. 8, at et indrejseforbud bortfalder, hvis en række nærmere opregnede betingelser er opfyldt, herunder, hvis den pågældende ophører med at være optaget på listen over religiøse forkyndere.

3.18.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er et grundlæggende princip, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark, skal udrejse, og det er afgørende for den danske udlændingepolitikens legitimitet, at et endeligt afslag på at kunne opholde sig i Danmark faktisk fører til, at den pågældende udrejser af Danmark.

I dag er der en række helt faste procedurer og sagsbehandlingsskridt for behandlingen af en sag frem mod et endeligt afslag til en udlænding på en ansøgning om opholdstilladelse i Danmark. Det samme gør sig imidlertid ikke gældende for tiden efter, at en udlænding er meddelt endeligt afslag på at kunne opholde sig i Danmark. Det betyder, at det kan være vanskeligt at overskue skridtene frem mod hjemrejse for såvel udlændingene som for de involverede myndigheder og andre aktører.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er der behov for at iværksætte yderligere tiltag som motiverer udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at medvirke til at udrejse. Det skal samtidigt gøres klart for udlændingen, at der er konsekvenser ved ikke at medvirke til sin hjemrejse eller udrejse, og at disse konsekvenser kan udmøntes med det samme. En udlænding, der ikke medvirker til sin hjemrejse eller udrejse, skal således meddeles et indrejseforbud med det samme. Vurderes det, at den pågældende udlænding efterfølgende medvirker, bør der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse være mulighed for, at et meddelt indrejseforbuds varighed kan forkortes.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingemyndighederne fremover som noget nyt bør kunne meddele en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin hjemrejse eller udrejse, et indrejseforbud, uanset at udlændingen

er meddelt en frist for frivillig udrejse, og at denne endnu ikke er udløbet. Indrejseforbuddet meddeles som følge af udlændingemyndighedens afgørelse om medvirken.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at denne mulighed vil forhindre, at en udlænding uden lovligt ophold, der er meddelt en frist for frivillig udrejse, skifter mellem medvirken og ikke medvirken i hjemrejsefasen uden konsekvenser, mens den pågældendes udrejsefrist forsat løber.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at i situationer, hvor der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, bør der kunne fastsættes et indrejseforbud. Herved vil udlændinge, der ikke ønsker at medvirke til en tilbagevenden til hjemlandet med det samme blive mødt med konsekvenserne heraf.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at flere udlændinge dermed vil vælge at samarbejde med udlændingemyndighederne og medvirke til hjemrejsen, idet de derved undgår at blive meddelt et indrejseforbud.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der som et motivationsfremmende tiltag for at fremme, at udlændinge der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet vælger at medvirke til en tilbagevenden til hjemlandet og til at samarbejde med de danske myndigheder om hjemrejsen, og dermed udrejse frivilligt, bør være adgang til, at et allerede meddelt indrejseforbud, som følge af overskridelse af udrejsefristen, kan forkortes, såfremt udlændingen efterfølgende medvirker til sin hjemrejse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse og forventning, at muligheden for at få forkortet et allerede meddelt indrejseforbud vil fremme frivillig hjemrejse, idet udlændingen får mulighed for aktivt at medvirke til at begrænse indrejseforbuddet ved at samarbejde om hjemrejsen.

Udlændingen vil således have et større incitament til at samarbejde end hidtil, f.eks. hvis den pågældende har familiemæssige relationer i landet.

3.18.3. Den foreslåede ordning

Med en afgørelse om indrejseforbud, bestemmes det, at den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område. Indrejseforbuddet gælder for det område, som er fastsat i afgørelsen, og kan være afgrænset til enten Danmark eller til medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 32, stk. 1, indsættes et nyt nr. 6, hvormed der gives adgang til at meddele et indrejseforbud til en udlænding, der ikke medvirker til hjemrejsen, uanset at fristen for frivillig udrejse forsat løber, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område. Det forudsættes, at der senest samtidig

med meddelelse af indrejseforbuddet er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til hjemreisen.

Et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, er et indrejseforbud i udsendelsesdirektivets forstand. Et indrejseforbud efter udsendelsesdirektivet gælder for medlemsstaternes område, og indrejseforbuddet regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen forlader medlemsstaternes område.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 3, om muligheden for at undlade at meddele et indrejseforbud ændres således, at det af bestemmelsen fremgår, at et indrejseforbud efter det foreslåede nye stk. 1, nr. 6, om meddelelse af indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, kan undlades meddelt i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1, om varigheden af et indrejseforbud ændres således, at det af bestemmelsen fremgår, at et indrejseforbud efter det foreslåede nye stk. 1, nr. 6, om meddelelse af indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, meddeles for en periode på 2 år.

Endvidere foreslås det, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 3, ændres således, at det af bestemmelsen fremgår, at et indrejseforbud meddeles for en periode på 5 år, hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter det foreslåede stk. 1, nr. 6.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2, ændres således, at et indrejseforbud efter den foreslåede nye bestemmelse i stk. 1, nr. 6, om meddelelse af et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, ligeledes kan meddeles for en kortere varighed, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger taler for, at der meddeles et indrejseforbud af kortere varighed end anført i stk. 4, nr. 1 og 3, hvorefter et indrejseforbud meddeles for enten 2 år eller 5 år.

Endelig foreslås der i udlændingelovens § 32 som et nyt stk. 9, indsat en bestemmelse, hvorefter et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32, stk. 1, nr. 2, eller det foreslåede nr. 6, kan forkortes, hvis en udlænding har genoptaget sin medvirken til hjemreisen, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 4. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

Formålet med de foreslåede ændringer er at understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde ved at give styrelsen flere værktøjer til at motivere udlændinge til at medvirke til at vende tilbage til hjemlandet. Hjemrejsestyrelsen vil med de foreslåede ændringer fremover kunne meddele et indrejseforbud allerede i situationer, hvor styrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, uanset om den allerede meddelte udrejsefrist er udløbet eller ej.

Hjemrejsestyrelsen vil endvidere kunne afkorte længden af et allerede meddelt indrejseforbud, som er meddelt fordi udlændingen ikke har fulgt myndighedernes anvisning om at udrejse af landet og

dermed har overtrådt sin udrejsefrist, eller fordi udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, i den situation, hvor udlændingen efterfølgende vurderes at medvirke til sin hjemrejse. Der skabes dermed et yderligere incitament for udlændinge uden lovligt ophold i Danmark til at samarbejde med de danske myndigheder og medvirke til deres udrejse, selvom den pågældende tidligere ikke har medvirket hertil. Efter det foreslåede kan et indrejseforbud dog, medmindre særlige grunde taler derfor, ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

De foreslåede ændringer omfatter ikke udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2.

3.19. Justering af regel om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl (tænkepause)

3.19.1. *Gældende ret*

Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter udlændingelovens § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med udlændingelovens § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Effektivisering af asylsagsbehandlingen, foranstaltning af isolation og brev- og besøgskontrol over for frihedsberøvede udlændinge, betalingsordning for asylansøgere underhold m.v.).

Bestemmelsen blev indsat med henblik på at effektivisere asylsagsbehandlingen. Afslag fra Udlændingestyrelsen i sager, hvor asylansøgeren opholder sig her i landet, skal således automatisk anses for påklaget til Flygtningenævnet med den virkning, at Udlændingestyrelsen, når styrelsen træffer afgørelse om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), af egen drift skal sende sagen til Flygtningenævnet, jf. folketingstidende 1993-94, 1. samling, tillæg A, side 7346.

Ved lov nr. 318 af 25. april 2018 blev ordningen udvidet til også at omfatte automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afgørelser om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2.

Udlændingestyrelsen underretter i sine afgørelser udlændingen om, at sagen automatisk er fremsendt til Flygtningenævnet, og at vedkommende altid kan vælge at trække sin ansøgning om opholdstilladelse tilbage. Udlændingen gøres endvidere bekendt med, at vedkommende har ret til at blive i Danmark, indtil Flygtningenævnet har vurderet sagen.

3.19.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

I den aktuelle asylsagsprocedure bliver asylansøgere, der modtager et afslag på asyl fra Udlændingestyrelsen, ikke givet en reel mulighed for aktivt at tage stilling til den pågældendes situation i lyset af, at den pågældende er meddelt afslag på asyl.

Asylansøgere modtager ikke i dag oplysninger og målrettet information, som vil kunne belyse den pågældendes reelle muligheder for at blive meddelt asyl her i landet, herunder efter at have modtaget et afslag på asyl i første instans.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den nuværende ordning, hvorefter Udlændingestyrelsens afslag på asyl automatisk anses for påklaget til Flygtningenævnet, kan fastholde visse asylansøgere i asylsystemet med en lav sandsynlighed for at få afslaget omgjort i Flygtningenævnet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at ordningen bør justeres, således at en asylansøger efter afslag på asyl i første instans aktivt skal træffe et valg om enten frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte eller om at få sin sag prøvet ved Flygtningenævnet.

3.19.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter den gældende ordning om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl udskydes i 14 dage for udlændinge, der er omfattet af den gældende bekendtgørelse om hjemrejsestøtte, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage.

Ordningen vil bl.a. indebære, at asylansøgeren i løbet af den foreslåede 14 dages periode vil skulle modtage målrettet vejledning fra Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil bl.a. skulle vejlede asylansøgeren om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt vejlede om muligheden for frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte.

Ordningen vil endvidere indebære, at asylansøgeren vil kunne modtage et supplerende kontant støttebeløb i tillæg til hjemrejsestøtten ved sin efterfølgende frivillige udrejse af Danmark, hvis asylansøgeren vælger at frafalde sin klage til Flygtningenævnet. Der henvises til den foreslåede § 7 vedrørende hjemrejsestøtte.

Såfremt asylansøgeren vælger ikke at frafalde sin klage til Flygtningenævnet inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag, vil afgørelsen som hidtil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet.

Asylansøgeren vil kunne fortryde sit frafald af klagen med den konsekvens, at afgørelsen om afslag på asyl vil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25, nr. 70 og bemærkningerne dertil.

3.20. Forslag til ændringer som følge af kongelig resolution af 10. september 2019

Ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, blev ressortansvaret for en række sagsområder bl.a. omfordelt mellem justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren.

Det blev herved bl.a. fastsat, at ressortansvaret for kompetencen til at fastsætte nærmere regler om kontrol af ulovligt ophold efter indrejse, jf. udlændingelovens § 38, stk. 9, og § 60, stk. 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 239 af 10. marts 2019 med senere ændringer, skulle overføres fra udlændinge- og integrationsministeren til justitsministeren pr. 16. september 2019.

Endvidere blev det fastsat, at ressortansvaret for registrering af asylansøgere, forkyndelse, oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, udlændinges frivillige udrejse samt behandling af sager, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, efter udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 239 af 10. marts 2019 med senere ændringer, skulle overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019.

Det følger heraf, at det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019.

I et tilfælde giver en ændring af en bestemmelse i udlændingeloven som følge af den nye ressortansvarsfordeling ikke anledning til særlige bemærkninger, hvorfor ændringen af bestemmelsen er indarbejdet i forbindelse med udstedelsen af den seneste bekendtgørelse af udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020.

Det drejer sig om bemyndigelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 38, stk. 9, hvor det efter den kongelige resolution er klart, at kompetencen til at fastsætte nærmere regler om kontrol af ulovligt ophold efter indrejse er henlagt til justitsministeren som ressortansvarlig pr. 16. september 2019.

De øvrige ændringer i udlændingeloven som følge af den kongelige resolution er indeholdt i lovforslagets § 25, nr. 3, 12-14, 20, 22, 29-33, 69 og 72.

4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

4.1. Opholds-, underretnings- og meldepligt

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for sit privat- og familieliv. Det følger endvidere af EMRK artikel 8, stk. 2, at ingen

offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af retten til respekt for privat- og familieliv, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Efter de foreslåede § 11, stk. 1, og § 12, stk. 1, 1. pkt., skal udlændinge pålægges melde- og opholdspligt, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, medmindre særlige grunde taler derimod. Efter de foreslåede § 11, stk. 2-4 og 12, stk. 1, 2. pkt., og stk. 3 skal udlændinge omfattes af bestemmelserne – dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden pålægges opholds-, underretnings- og meldepligt, medmindre ganske særlige grunde taler derimod.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden samt afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold er ikke omfattet af artikel 2 i 4. tillægsprotokol.

Opholds-, underretnings- og meldepligten vil derimod som udgangspunkt være et indgreb i retten til respekt for familie- og privatliv, der er beskyttet af EMRK artikel 8.

Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis omfatter begrebet familieliv blandt andet forhold mellem samlevende ægtefæller. De facto forhold kan ligeledes være omfattet, jf. f.eks. Domstolens dom af 26. maj 1994 i sagen Keegan mod Irland, præmis 44. Forhold mellem et barn, der fødes af forældre, der udgør en de facto familie, er også omfattet, selvom forældrene ikke lever sammen, hvis de har et de facto familieliv, jf. f.eks. Domstolens dom af 27. oktober 1994 i sagen Kroon m.fl. mod Holland, præmis 30. Ved vurderingen af, om et forhold kan siges at udgøre et familieliv, lægges der vægt på flere momenter, herunder om der er tale om samlevende par, varigheden af forholdet, og om parterne ved at have fået børn eller på anden måde har udtrykt forpligtelse over for hinanden.

Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis skal begrebet privatliv forstås bredt, og det er således ikke muligt at give en udtømmende definition heraf. Retten til privatliv har primært til formål at sikre udvikling af det enkelte individs personlighed i relation til andre mennesker uden udefrakommende indblanding og omfatter bl.a. retten til at etablere og udvikle personlige relationer til andre mennesker og til omverdenen, jf. f.eks. Domstolens dom af 24. februar 1998 i sagen Botta mod Italien, præmis 32, og dom af 12. juni 2003 i sagen Van Kück mod Tyskland, præmis 69. Domstolen har endvidere i sagen Gillan og Quinton mod Storbritannien, dom af 12. januar 2010, præmis 61, udtalt, at princippet om personlig selvbestemmelsesret (personal autonomy) er et vigtigt princip for forståelsen af retten til respekt for privatlivet.

Formålet med opholds-, underretnings- og meldepligten er, at myndighederne løbende har kendskab til, hvor udlændingene opholder sig, således at der kan ske udsendelse, så snart muligheden herfor opstår. Der er her tale om kriminelle udlændinge og udlændinge, som er til fare for statens sikkerhed, og som er udelukket fra beskyttelse, og de er derfor ikke ønskede her i landet.

Opholds-, underretnings- og meldepligten varetager derfor et hensyn til den nationale sikkerhed og den offentlige orden.

Der er således tale om varetagelsen af et sagligt hensyn. Foruden at være begrundet i et sagligt hensyn skal der være tale om et proportionalt indgreb, herunder et egnet indgreb, til varetagelse af det pågældende hensyn. Det er i den forbindelse ministeriets opfattelse, at hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden udgør en ægte offentlig interesse, der som udgangspunkt må anses for at veje tungere end hensynet til de pågældende udlændinges ret til respekt for familie- og privatliv. Et pålæg om opholds-, underretnings- og meldepligt er dermed som udgangspunkt et proportionalt indgreb i de pågældendes ret til respekt for familie- og privatliv, idet det for at sikre de pågældende udlændinges tilstedeværelse med henblik på udsendelse kan være vanskeligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det ved proportionalitetsvurderingen fortsat er de samme indgreb, der skal afvejes i forhold til det samme formål, nemlig hensynet til at sikre kendskab til den pågældendes opholdssted med henblik på, at en udsendelse kan ske, når det bliver muligt.

Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at det i vidt omfang fortsat er de samme kriterier, der skal lægges vægt på ved proportionalitetsvurderingen, herunder bl.a. varigheden af indgrebet, den begåede kriminalitet eller udelukkelsesgrunden, om der er konkret risiko for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne, udsigt til udsendelse og familieforhold.

Det var indtil vedtagelsen af lov nr. 446 af 13. april 2019 opfattelsen, at udlændinge på tålt ophold var omfattet af artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets generelle opfattelse, at en vurdering af opholds-, underretnings- og meldepligten i forhold til EMRK artikel 8 i de fleste tilfælde ikke vil føre til et andet resultat end vurderingen af de nævnte forpligtelser i forhold til artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK, jf. Højesterets dom af 17. januar 2017, som gengivet i UfR. 2017.1228H. Det kan imidlertid ikke afvises, at vurderingen efter EMRK artikel 8 i det konkrete tilfælde vil føre til et andet resultat som følge af, at der er tale om et indgreb i en anden rettighed (retten til respekt for familie- og privatliv i stedet for retten til fri bevægelighed).

Det bemærkes, at afgørelser om påbud om ophold kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

Udlændingemyndighederne skal kunne godtgøre, at indgrebet i hvert enkelt tilfælde er proportionalt. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for indgrebet af hensyn til at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse.

Det er ministeriets opfattelse, at de foreslåede kontrolforanstaltninger ikke har – hverken hver for sig eller samlet – en sådan intensitet, at der er tale om frihedsberøvelse efter EMRK artikel 5. Der henvises til UfR. 2012.2874H, hvor Højesteret blandt andet fandt, at en udlænding på tålt ophold, der var pålagt opholdspligt og meldepligt hos politiet 3 gange om ugen, ikke kunne anses for at være frihedsberøvet, jf. EMRK artikel 5.

4.2. Orienteringspligt

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for sit privat- og familieliv.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 4, har en udlænding pligt til at orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 1, nr. 1, og ikke opholder sig på det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Der foreligger ministeriet bekendt ikke praksis fra Menneskerettighedsdomstolen vedrørende en ordning svarende til den foreslåede.

Det forhold, at en udlænding på tålt ophold skal orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, må antages at udgøre et indgreb, der er omfattet af EMRK artikel 8.

Det nævnte indgreb vil være foreneligt med EMRK, hvis det er i overensstemmelse med loven, varetager et anerkendelsesværdigt formål og er nødvendigt i et demokratisk samfund, herunder er egnet og proportionalt, jf. EMRK artikel 8, stk. 2.

Formålet med den foreslåede orienteringspligt er at sikre, at Hjemrejsestyrelsen løbende har kendskab til den pågældendes opholdssted, således at den enkelte udlænding kan pålægges meldepligt i nærheden af det sted, hvor udlændingen tager fast ophold og således, at der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår. Formålet med bestemmelsen er således at varetage hensynet til den nationale sikkerhed og den offentlige orden, idet orienteringspligten skal sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse. Formålet med den foreslåede orienteringspligt er endvidere, at Udlændingestyrelsen kan tage stilling til spørgsmålet vedrørende forsørgelse. Den foreslåede ordning forfølger dermed saglige hensyn.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at en orienteringspligt er et indgreb af beskeden karakter, som vurderes at være proportionalt.

Den foreslåede ordning findes derfor at være i overensstemmelse med Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser.

Med den foreslåede ændring af bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 12, vil udgangspunktet være, at forsørgelse alene stilles til rådighed for udlændingen på det anviste udrejsecenter. Det følger videre af ændringen af bestemmelsen, at Udlændingestyrelsen i særlige tilfælde skal bestemme, at en udlænding, der opfylder sin orienteringspligt, har adgang til forsørgelse, i tilknytning til nærmeste asylcenter eller på anden vis, i det omfang, dette følger af Danmarks internationale forpligtelser.

Det forhold, at de pågældende udlændinge som udgangspunkt alene har adgang til forsørgelse på det anviste udrejsecenter, vil – selvom der ikke foreligger en pligt til at benytte forsørgelsestilbuddet – i praksis kunne virke begrænsende for de pågældende udlændinges privat- og familieliv, jf. EMRK artikel 8. Det skyldes bl.a., at udlændinge på tålt ophold ikke har ret til at arbejde i Danmark.

Der foreligger Udlændinge- og Integrationsministeriet bekendt ikke praksis fra Menneskerettighedsdomstolen vedrørende en indkvarterings/forsørgelsesordning svarende til den foreslåede. Der foreligger dog en række domme vedrørende relaterede spørgsmål, bl.a. visse spørgsmål om statens socioøkonomiske forpligtelser over for bl.a. flygtninge og om statens positive forpligtelser til at tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for, at en person kan udøve et familie- og privatliv, jf. f.eks. Domstolens dom af 18. januar 2001 i sagen Chapman mod Storbritannien, dom af 29. juli 2010 i sagen Mengesha Kimfe mod Schweiz og dom af 21. januar 2011 i sagen M. S. S. mod Belgien og Grækenland.

Det er på baggrund af bl.a. fortolkningsbidrag fra disse domme vurderingen, at ordningen - for at leve op til statens positive forpligtelser efter EMRK artikel 8 - skal være udtryk for en proportional afvejning af hensynet til de pågældende udlændinge over for hensynet til bl.a. de socioøkonomiske og administrative hensyn, som ligger bag ordningens indretning.

Det må i den forbindelse antages at indgå med betydelig vægt, at der er tale om et tilbud (der er ikke sanktioner forbundet med ikke at benytte det) rettet til udlændinge på tålt ophold, og at udlændingemyndighederne i alle sager løbende skal foretage en konkret vurdering af, om særlige omstændigheder indebærer, at der skal gøres undtagelse til den generelle ordning.

Det må endvidere antages, at staten er overladt et bredt skøn i vurderingen af socioøkonomiske spørgsmål som det foreliggende vedr. standarderne for og indretningen af tilbud om forsørgelse til udlændinge på tålt ophold.

Ministeriet finder på den baggrund, at ordningen er proportional efter EMRK artikel 8. Henset til bl.a., at ministeriet ikke er bekendt med praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

vedrørende en sammenlignelig ordning, at ordningen kan have indgribende konsekvenser for den enkelte udlænding og dennes evt. familie, og at administrative hensyn ikke taler afgørende imod alternative indretninger af ordningen, vurderer ministeriet dog, at der er en vis mindre risiko for, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i forbindelse med prøvelse af en konkret sag vil kunne nå frem til, at den generelle ordning er i strid med EMRK artikel 8.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5.1. Økonomiske konsekvenser

[Under afklaring/udarbejdelse]

5.2. Implementeringsmæssige konsekvenser

Lovforslaget vil i begrænset omfang medføre implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget skal understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde.

Lovforslagets element om en digital kommunikationsløsning medfører hovedsageligt positive implementeringsmæssige konsekvenser, idet den digitale kommunikation indebærer en nemmere og mere effektiv kommunikation mellem myndighederne og de tilsluttede udlændinge. At kommunikationen bliver digital medfører, at Hjemrejsestyrelsen hurtigt og direkte kan komme i kontakt med udlændingene. Hjemrejsestyrelsen kan på denne baggrund lettere orientere udlændingene om meddelelser, indkaldelser og afgørelser, hvilket bevirker, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark, udrejser så hurtigt som muligt. At kommunikationen foregår ved brug af en digital kommunikationskanal medfører desuden, at de tilsluttede udlændinge nemmere og hurtigere kan komme i kontakt med Hjemrejsestyrelsen, ligesom at udlændingene hurtigere vil modtage de afgørelser, som Hjemrejsestyrelsen skal forkynde for dem. Forslaget indeholder endvidere bestemmelse om, at Udlændinge- og Integrationsministeren kan fastsætte regler om fritagelse fra den obligatoriske digitale kommunikation. En afgørelse om fritagelse vil blive truffet af Hjemrejsestyrelsen med klageadgang til Udlændingenævnet. Med forslaget vil både Hjemrejsestyrelsen og Udlændingenævnet træffe afgørelse i en ny sagstype, hvilket indebærer visse administrative implementeringsmæssige konsekvenser for myndighederne. Forslaget indebærer, at der skal udvikles en digital kommunikationsløsning til brug for myndighedernes kommunikation med de omfattede udlændinge. Udviklingen af en sådan ny kommunikationsløsning vil i en periode medføre visse negative implementeringsmæssige konsekvenser idet, udviklingen af en sådan løsning vil betyde, at der skal afsættes medarbejderressourcer, som skal assistere i forbindelse med udviklingen og implementeringen af løsningen. Derudover vil der være et løbende teknisk arbejde i forbindelse med den daglige drift af systemet. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de positive implementeringsmæssige konsekvenser ved en mere effektiv kommunikation mellem de omfattede udlændinge og myndighederne i stor grad vil opveje de

negative implementeringsmæssige konsekvenser som afstedkommer af udviklingen af den digitale kommunikationsløsning og den efterfølgende drift heraf.

Lovforslagets element om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. medfører en organisatorisk og administrativ ændring, idet indkvarteringsoperatøren hidtil har haft til opgave at udarbejde en kontrakt for alle udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3 om udlændinge omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse.

Lovforslagets element om hjemrejsestøtte medfører positive implementeringsmæssige konsekvenser, idet de foreslåede bestemmelser om hjemrejsestøtte medfører færre og mere strømlinede støtteordninger. Der skabes endvidere en større tydelighed og klarhed over mulige støtteordninger, idet reguleringen af mulighederne for støtte samles i hjemrejseloven samt bekendtgørelse om hjemrejsestøtte, der forventes at blive udstedt i medfør af hjemrejseloven.

Elementet om hjemrejsestøtte medfører endvidere administrative ændringer, idet sagsbehandlingen vedrørende støttemuligheder for udlændinge uden lovligt ophold samles, da de flyttes fra hhv. Udlændingestyrelsen til Hjemrejsestyrelsen og fra kommunalbestyrelserne til Hjemrejsestyrelsen.

Lovforslagets element om, at adgangen til at straksløslade med henblik på udsendelse udvides således, at Kriminalforsorgen efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen – foruden udlændinge, der afsoner fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten – kan straksløslade udlændinge, der afsoner fængselsstraffe af kortere varighed for overtrædelse af øvrig lovgivning, medfører en begrænset administrativ ændring, idet Kriminalforsorgen vil skulle behandle en bredere sagsportefølje.

Lovforslagets element om meddelelse af indrejseforbud som følge af en afgørelse om medvirken til hjemrejsen forventes at medføre implementeringsmæssige konsekvenser, idet lovforslaget vil medføre, at flere myndigheder fremover kan træffe afgørelse om indrejseforbud. Lovforslagets element om samtidig ændring af en allerede meddelt udrejsefrist i forbindelse med en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til hjemrejsen, forventes at medføre implementeringsmæssige konsekvenser, idet udlændingemyndighederne i et begrænset omfang fremover vil skulle foretage ændring af allerede meddelte udrejsefrister.

Lovforslaget indebærer en præcision af gældende ret for så vidt angår straffniveauet i den foreslåede bestemmelse om straf i § 23, og i den gældende bestemmelse om straf i udlændingelovens § 60, stk. 1, som følge af forarbejderne til den gældende bestemmelse om straf i udlændingelovens § 60, stk. 1. Der administreres i praksis efter den i forarbejderne gældende strafferamme på 4 måneder, hvorfor præcisionen ikke medfører implementeringskonsekvenser i forhold det offentlige.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning været overvejet. Det vurderes på denne baggrund, at lovforslaget følger principperne om digitaliseringsklar lovgivning.

I forbindelse hermed kan vedrørende 1. princip om enkle og klare regler peges på, at der i lovforslaget er lagt betydelig vægt på en logisk opbygning, og på at udforme reglerne på en klar, enkel, entydig og konsistent måde. Det overordnede sigte med hjemrejseloven er således at skabe en klar og transparent lovgivning om, hvilke regler en udlænding er omfattet af, når vedkommende er over 18 år og har modtaget et endelig afslag på at kunne opholde sig i Danmark. Dermed sikres retssikkerheden for de personer som er omfattet af loven og det bidrager til en ensartet administration for myndighederne.

Med forslaget om at traditionel kommunikation afløses af en digital kommunikationsløsning er tilvejebragt et klart udgangspunkt om digital kommunikation mellem myndigheder og de pågældende udlændinge. Dog bemærkes, at der for udlændinge, for hvem det ikke er muligt at benytte sig af digital kommunikation, er der etableret en mulighed for at kommunikere på en anden måde end digitalt. Efter § 3 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere (lovbekendtgørelse nr. 901 af 13. juni 2016), skal fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, tilslutte Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning. Da udlændingene omfattet af denne lov hverken har bopæl eller fast ophold i Danmark, er disse ikke omfattet af anvendelsesområdet for lov om Digital Post fra offentlige afsendere. Forslaget indebærer derfor, at der skal udvikles en digital kommunikationsløsning til brug for kommunikation med de omfattede udlændinge. Lovhjemmelen til en digital kommunikationsløsning er udformet på en teknologineutral måde, og tager således højde for fremtidig teknologisk udvikling. Disse elementer i lovforslaget understøtter 2. princip, om digital kommunikation. Med løsningen vil udlændingenes personID-numre og personnumre blive anvendt ved udlændingenes tilslutning til løsningen, ligesom udlændingenes personoplysninger vil blive behandlet i forbindelse med fremsendelse af meddelelser til udlændingene. Løsningen vil derfor til enhver tid skulle opfylde de krav, der stilles i persondatalovgivningen til behandling af personoplysninger, herunder om kryptering af følsomme personoplysninger, ligesom at der i kommunikationsløsningen skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Lovforslagets elementer om behandling af oplysning, herunder myndigheders udveksling af oplysninger om udlændinge m.v. har sigte på at skabe sammenhæng på tværs og på at sikre at en ensartet begrebsanvendelse og at indhentede data m.v. kan genbruges og indgå i en videre behandling af en udlændings sag. Lovforslagets element om en vurdering af, om udlændingen må anses for at medvirke til sin hjemrejse indgår i andre dele af sagsbehandlingen knyttet til hjemrejseloven. Også lovforslagets definitionsbestemmelser er affattet bl.a. med henblik på at sikre en ensartet begrebsanvendelse i hjemrejseloven. Hermed er 4. princip om sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data indgået i og udmøntet i lovforslaget. Forslaget om en digital kommunikationsløsning og forslaget om udveksling af oplysninger mellem myndigheder skal finde

sted inden for rammerne af databeskyttelseslovgivningen. Disse forslag følger således 5. princip om tryk og sikker datahåndtering.

Endelig bemærkes, at også principperne 3, 6 og 7 om at muliggøre automatisk sagsbehandling, om at anvende offentlig infrastruktur og om at forebygge snyd og fejl er indgået i overvejelserne.

Lovforslaget forventes samlet set at have begrænsede implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Øvrige ændringer forventes ikke at have implementeringskonsekvenser for det offentlige.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets § 3 om digital kommunikation indeholder positive administrative konsekvenser for de pågældende udlændinge. At kommunikationen bliver digital medfører, at udlændingene hurtigt og nemt kan komme i kontakt med Hjemrejsestyrelsen, ligesom Hjemrejsestyrelsen hurtigt og direkte kan komme i kontakt med udlændingene. At kommunikationen foregår digitalt medfører desuden, at de tilsluttede udlændingene hurtigere vil modtage de afgørelser, som Hjemrejsestyrelsen skal forkynde for dem.

Anvendelsen af digital kommunikation indebærer endvidere, at relevant information om eksempelvis politiske initiativer m.v., der kan være relevante for udlændingene i deres overvejelser om at rejse hjem, oplysninger om tilbud om hjemrejseunderstøttende undervisning og aktivering, vejledninger til hvordan man anmoder om støtte til hjemrejse samt hvilke hjemrejsestøttemuligheder der består i hjemlandet, vil være samlet ét sted, som er lettilgængeligt for udlændingene.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Hjemrejseloven har til formål at regulere området for en udlændings hjemrejse. Udover at hjemrejseloven hjemler nye initiativer om hjemrejse, foreslås det at videreføre de bestemmelser der vedrører hjemrejse fra udlændingeloven i hjemrejseloven. Det drejer sig blandt andet om pligten til at udrejse og udrejsekontrol, bestemmelser om kontrolforpligtelser, varetægtsfængsling og frihedsberøvelse samt straf for overtrædelser af bestemmelser der ligeledes overføres til hjemrejseloven.

Det foreslås samtidig at ophæve de bestemmelser i udlændingeloven, som videreføres i hjemrejseloven.

Enkelte af udlændingelovens bestemmelser der videreføres i hjemrejseloven, gennemføre dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet).

Det omfatter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 2 og stk. 5, 2. og 3. pkt., om objektive kriterier for, hvornår en udlænding er i risiko for at forsvinde og således kan frihedsberøves med henblik på udsendelse og overførsel. Bestemmelserne svarer til de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 36, stk. 9 og stk. 10, og som sikrer en korrekt gennemførelse af udsendelsesdirektivets artikel 15, stk. 1, ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.)

Det omfatter derudover den foreslåede § 13, stk. 3, som viderefører bestemmelsen i udlændingelovens § 30, stk. 3, om gennemførelse af udrejsen med fly, hvorved der skal tages der hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Bestemmelsen kodificerer praksis om udsendelse med fly i henhold til udsendelsesdirektivets artikel 8, stk. 5, ved lov nr. 516 af 26. maj 2014 om ændring af udlændingeloven (Ændring af reglerne om afvisning m.v. til gennemførelse af direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.).

Det omfatter derudover den foreslåede bestemmelse i § 19, om tilsyn med udsendelser, som videreføre udlændingelovens § 30 a, og som gennemføre artikel 8, stk. 6, i udsendelsesdirektivet ved lov nr. 248 af 30. marts 2011 om ændring af udlændingeloven (Ændringer som følge af direktiv om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.).

Derudover gennemføres Rådets direktiv nr. 110 af 25. november 2003 om bistand ved gennemrejse i forbindelse med udsendelse med fly i udlændingeloven, som videreføres i hjemrejseloven.

De foreslåede bestemmelser i § 10, stk. 2, og § 16, stk. 9, viderefører således udlændingelovens § 34, stk. 7 og § 36, stk. 8, som omhandler politiets mulighed for at pålægge en udlænding, at deponere sit

pas, melde sig på bestemte tidspunkter og opholde sig et bestemt sted samt muligheden for at frihedsberøve en udlænding, der er under udsendelse fra en anden medlemsstat, og når denne er i transit i en dansk lufthavn, og dansk politi assistere udlændingen under transit. Bestemmelserne er indført i udlændingeloven ved lov nr. 301 af 19. april 2005 om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Fremrykket ansøgningstidspunkt i sager om humanitær opholdstilladelse, indberetningspligt ved mistanke om genopdragelsesrejser, begrænsning af adgangen til familiesammenføring for personer, der er dømt for børnebortførelse, ændrede regler om undervisning og aktivering af voksne asylansøgere m.v.).

Lovforslagets element om meddelelse af indrejseforbud som følge af en afgørelse om medvirken til hjemreisen vurderes at være foreneligt med udsendelsesdirektivets artikel 11.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. november 2020 til den 1. januar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, BARID – Board of Airline Representatives in Denmark, Bedsteforældre for Asyl, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Flygtningenævnet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradvisningen, Institut for Menneskerettigheder, International Organization for Migration (IOM), Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), samtlige byretter, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellemfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), Politiforbundet i Danmark, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS Racisme, Udlændingenævnet, UNHCR (Regional Representation for Northern Europe), Work-live-stay southern Denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community, 3F, 3F Privat Service, Hotel og Restauration (3F PSHR).

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")	Negative konsekvenser / merudgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	[under udarbejdelse]
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	[under udarbejdelse]	[under udarbejdelse]
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter udlændingelovens § 30 stk. 1, skal en udlænding, der efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet udrejse.

Det følger desuden af udlændingelovens § 30, stk. 2, at udrejser en udlænding ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, og at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som pr. 1. august 2020 har overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 1, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Bestemmelsen vil omfatte enhver udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a indeholder bl.a. regler om betingelser for indrejse og ophold, regler for bortfald, inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser, udvisning, overførsel og afvisning.

Ved udrejse forstås, at udlændingen skal forlade Danmarks territorium. Der er tale om fastsættelse af et princip, som ikke skal danne grundlag for selvstændige afgørelser.

Formålet med bestemmelsen er at gøre det klart for udlændingen, at det er den pågældendes eget ansvar at sørge for sin udrejse. Udrejse skal således ske på udlændingens eget initiativ og ikke på de danske myndigheders initiativ.

Pligten til at udrejse, vil indtræffe allerede fra det tidspunkt, hvor det kan konstateres at udlændingen ikke har et gyldigt opholdsgrundlag og er således ikke afhængig af, at udlændingen er meddelt en afgørelse eller beslutning, hvorefter udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet og hvormed der fastsættes en udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

Bestemmelsen svarer til udlændingelovens § 30, stk. 1, som samtidig foreslås ophævet, jf. § 25, nr. 4.

Det foreslås endvidere i stk. 2, at der foretages kontrol med, om en udlænding er udrejst, og at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal foretage kontrol af, hvorvidt en udlænding er udrejst i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, når den pågældende ikke har det fornødne opholdsgrundlag, og f.eks. i tilfælde, hvor det må formodes, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat frist herfor efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

Det forudsættes, at Udlændinge- og Integrationsministeriet fastsætter nærmere regler for Hjemrejsestyrelsens udrejsekontrol, og at det nugældende cirkulære af 11. december 2006 om

politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008, og cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager m.v., vil blive revideret.

Hjemrejsestyrelsen vil i henhold til de nugældende cirkulærer bl.a. skulle foretage udrejsekontrol i umiddelbar tilknytning til forkyndelse af et endeligt afslag på asyl i sager, hvor udlændingen er pålagt at udrejse straks.

Udrejsekontrollen vil endvidere omfatte sager, hvor udlændingen ikke længere har noget opholdsgrundlag i f.eks. sager, hvor studerende får deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, og i tilfælde hvor udlændinge der opholder sig i Danmark og som bliver meddelt endeligt afslag på eller får afvist en ansøgning om ægtefællesammenføring er pålagt at udrejse og ikke udrejser i overensstemmelse med udrejsefristen.

Udrejsekontrol vil derudover skulle foretages i sager hvor en udlænding får meddelt indrejseforbud som følge af, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en frist herfor.

Er der en konkret grund til at antage, at en udlænding opholder sig uden det fornødne opholdsgrundlag her i landet, vil Hjemrejsestyrelsen altid skulle foretage udrejsekontrol, evt. efter anmodning fra udlændingemyndighederne.

Hjemrejsestyrelsens udrejsekontrol i asylsager vil kunne foretages ved bl.a. afholdelse af samtaler hos Hjemrejsestyrelsen eller på det indkvarteringssted, hvor den pågældende udlænding opholder sig. Hjemrejsestyrelsen vil derudover kunne planlægge udrejsekontrollen på en måde, som sikrer en hurtig og effektiv afholdelse, herunder ved brug af videolink o.lign. Endvidere vil Hjemrejsestyrelsen kunne forsøge at træffe udlændingen på det asylcenter, hvor den pågældende er indkvarteret eller på et andet oplyst opholdssted. I opholdssager vil Hjemrejsestyrelsen ligeledes skulle afholde udrejsekontrol på en måde, som sikrer en hurtig og effektiv afholdelse. Hjemrejsestyrelsen vil endvidere kunne forsøge at træffe udlændingen på det sted, hvor udlændingen har oplyst at opholde sig, eller hvor den pågældende formodes at opholde sig.

Kræver gennemførelse af udrejsekontrollen, at der anvendes magt eller tvang for at sikre sig adgang til det sted, hvor udlændingen opholder sig, vil Hjemrejsestyrelsen skulle anmode om politiets bistand, ligesom det er tilfældet i dag.

Konstateres det ved udrejsekontrollen, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med pligten hertil, vil Hjemrejsestyrelsen skulle tage de fornødne skridt for at sikre udlændingen udrejse eller udsendelse. Det vil i den forbindelse bl.a. skulle vurderes, om udlændingen skal frihedsberøves for at sikre muligheden herfor, og i så fald skal politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen iværksætte frihedsberøvelsen i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 4.

Bestemmelsen svarer til udlændingelovens § 30, stk. 2, som samtidig foreslås ophævet, jf. § 25, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, medvirker til at fastlægge, hvornår en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan anses for at medvirke til sin hjemrejse.

Udlændingemyndighedernes vurdering af, hvorvidt en udlænding medvirker eller ikke medvirker til sin hjemrejse vil skulle meddeles udlændingen ved en afgørelse.

Baggrunden for forslaget er behovet for at fasttætte en klar retlig ramme for den vurdering af en udlændings medvirken, der skal foretages af Hjemrejsestyrelsen, og som er styrende for, hvilke tilbud der stilles til rådighed for udlændingen i forhold til blandt andet hjemrejsестøtte, varigheden af et eventuelt indrejseforbud samt hvilke konsekvenser, der indtræder ved manglende medvirken til sin hjemrejse, herunder for eksempel træk i udlændingens ydelser og kontrolforpligtelser.

Der vil således blive fastsat klare retningslinjer for, hvornår en udlænding i udsendelsesposition kan anses for at medvirke henholdsvis ikke medvirke til sin hjemrejse. På den måde sikres det, at det for udlændingen vil være klart defineret, hvilke kriterier der vil blive lagt vægt på i forbindelse med vurderingen af, om udlændingen medvirker.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, *stk. 1*, forpligtes en udlænding, der har pligt til at udrejse, til at medvirke til sin hjemrejse, medvirke til tilvejebringelse af rejselegitimation og til at hjemrejse frivilligt.

Efter den foreslåede bestemmelse vil udlændingen således som hidtil være forpligtet til at medvirke til sin hjemrejse. Det betyder, at udlændingen som hidtil vil have pligt til at medvirke til at fastlægge sin identitet, til at medvirke til at fremskaffe rejselegitimation, herunder ved at udfylde og indgive ansøgning om rejselegitimation, visum, indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer mv., og om fornødent give frivilligt møde på en repræsentation med henblik på endelig identifikation og udstedelse af rejsedokumenter.

Udlændingen vil endvidere være forpligtet til at medvirke til Hjemrejsestyrelsens planlægning og gennemførelse af en udsendelse til det land, som udlændingemyndighederne har bestemt, herunder gennem deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen samt frivilligt at hjemrejse på det fastlagte tidspunkt.

Det vil skulle indgå som et væsentligt, men ikke afgørende, element i vurderingen, om udlændingen overholder sin hjemrejsekontrakt. Udlændinge, der af forskellige grunde ikke indgår en hjemrejsekontrakt, vil fortsat efter en konkret vurdering kunne anses for at medvirke til sin hjemrejse.

Manglende medvirken til sin udrejse, vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, *stk. 2*, vil en udlænding, der lever op til forpligtelserne i § 2, stk. 1, eller som kan påvise, at vedkommende forsøger at leve op til disse forpligtelser, anses for at medvirke til sin hjemrejse.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle foretage en konkret vurdering af udlændingens handlinger og adfærd med henblik på at træffe en afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin hjemrejse eller ej. Udlændingen vil endvidere om nødvendigt skulle dokumentere sin deltagelse i forberedelsen af sin hjemrejse.

Forslaget indebærer endvidere, at udlændingen, såfremt udlændingen ikke lever op til forpligtelserne i bestemmelsens stk. 1, vil skulle fremlægge dokumentation for at forsøge herpå.

Det vil ligeledes skulle påhvile udlændingen at fremlægge dokumentation for eventuelle undskyldelige omstændigheder, som har betydet, at udlændingen ikke har kunnet tage de fornødne sagsskridt.

Undskyldelige omstændigheder vil for eksempel kunne anses for at foreligge i tilfælde, hvor pågældende fremlægger lægeerklæring i forbindelse med sygdom, eller hvor udlændingens forhold, eksempelvis modenhed, i øvrigt taler for ikke at træffe afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, *stk.* 3, vil en udlænding, der ved aktiv handling eller aktiv afståelse fra en sådan, ikke lever op til forpligtelserne i § 2, *stk.* 1, anses for ikke at medvirke til sin hjemrejse.

Forslaget indebærer, at der bliver sat klare kriterier for, hvornår en udlænding anses for ikke at medvirke til sin hjemrejse.

Det vil i udgangspunktet skulle være en forudsætning for at anse en udlænding for ikke at medvirke til sin hjemrejse, at der har været en aktiv handling eller aktiv afståelse fra en sådan fra udlændingens side.

Det vil for eksempel kunne være tilfældet, hvis udlændingen afgiver vildledende oplysninger eller åbenbart usand forklaring eller nægter at fremvise rette dokumentation, som udlændingen uden større besvær ville kunne fremskaffe.

Det vil endvidere kunne være tilfældet, hvis udlændingen eksempelvis fremlægger falsk eller forfalsket pas eller andre falske identifikationsdokumenter, hvis udlændingen udebliver fra en tilsigelse til frivillig fremstilling på en repræsentation med henblik på tilvejebringelse af rejselegitimation mv., hvis udlændingen udebliver fra sit indkvarteringssted i en længere periode og derved i praksis ikke forbereder sin hjemrejse eller hvis udlændingen udebliver fra en planlagt hjemrejse.

Andre forhold vil også kunne indgå i vurderingen af, om en udlænding anses for ikke at medvirke til sin hjemrejse.

Afgørelser om, at en udlænding ikke medvirker til sin udsendelse, vil løbende skulle revurderes af Hjemrejsestyrelsen, herunder hvis der foreligger oplysninger, der taler for, at der er ændrede forhold.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, *stk.* 4, vil en udlænding, der har modtaget en afgørelse om, at pågældende ikke medvirker til sin hjemrejse, kunne genoptage sin medvirken ved efterfølgende at leve op til eller at forsøge at leve op til de af Hjemrejsestyrelsen fastsatte forpligtelser.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der efter en periode uden medvirken til sin hjemrejse, vil kunne få mulighed for at genoptage sin medvirken til hjemrejsen og således på ny have mulighed for at modtage støtte i forbindelse med frivillig hjemrejse samt eventuelt få forkortet et indrejseforbud.

Det vil kunne indgå i vurderingen om genoptagelse af medvirken til hjemrejse, om udlændingen har foretaget det eller de aftalte skridt i forhold til forberedelse af hjemrejsen, som var årsag til, at afgørelsen om manglende medvirken blev truffet.

Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen om genoptagelse af medvirken, om udlændingen kontinuerligt opholder sig på sit indkvarteringssted, om udlændingen deltager i samtaler med Hjemrejsestyrelsen og i øvrigt deltager i den hjemrejseforberedende undervisning og aktivering.

Der vil gælde en karenperiode på 2 måneder, hvor udlændingen vil skulle efterleve de af Hjemrejsestyrelsen stillede krav, forud for en eventuel afgørelse om, at udlændingen har genoptaget sin medvirken. Hjemrejsestyrelsen vil således ikke skulle træffe afgørelse om genoptaget medvirken i alle tilfælde, hvor en udlænding, der har modtaget en afgørelse om, at udlændingen ikke anses for at medvirke, foretager sig et skridt i forhold til forberedelse af sin hjemrejse.

Hjemrejsestyrelsen vil dog kunne beslutte, at en udlænding kan genoptage sin medvirken på et tidligere tidspunkt. Det vil for eksempel kunne være tilfældet, hvis udlændingen kan udsendes inden udløbet af karenperioden, og den pågældende i denne periode har efterlevet myndighedernes krav om medvirken.

Opregningen er ikke udtømmende, og andre forhold vil således kunne tale for, at en udlænding kan genoptage sin medvirken på et tidligere tidspunkt.

Forslaget indebærer desuden, at Hjemrejsestyrelsens vurdering af manglende medvirken vil skulle meddeles udlændingen i form af en skriftlig afgørelse. Dette indebærer blandt andet, at udlændingen skal partshøres og får anledning til at fremkomme med sine bemærkninger forud for afgørelsen.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, vil ikke kunne påklages. Det bemærkes i den forbindelse, at udlændingen løbende vil blive vejledt om konsekvenserne ved ikke at medvirke til sin hjemrejse, ligesom udlændingen vil blive gjort bekendt med hvilke konkrete handlinger eller afståelser herfra, der gør, at pågældende vurderes ikke at medvirke til sin hjemrejse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til § 3

Det foreslås i § 3, stk. 1, at en udlænding, som er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser, skal være tilsluttet en af Hjemrejsestyrelsen anvist digital kommunikationsløsning, medmindre udlændingen kan fritages herfor efter stk. 5, nr. 2. En udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), skal dog tilsluttes den digitale kommunikationsløsning, såfremt der meddeles afslag af Udlændingestyrelsen, hvor der pga. den automatiske påklage til Flygtningenævnet ikke fastsættes en udrejsefrist.

Bestemmelsen skaber hjemmel til obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning og dermed for digital kommunikation mellem Hjemrejsestyrelsen og andre offentlige myndigheder og private juridiske enheder omfattet af stk. 5, nr. 1 og de pågældende udlændinge.

Der vil med forslaget være visse udlændinge, som er tilknyttet Digital Post, og som samtidig er omfattet af § 3, stk. 1. Dette vil forekomme i den situation, hvor en udlænding er blevet tilknyttet Digital Post som følge af en meddelt opholdstilladelse, men hvor opholdstilladelsen inddrages, bortfalder eller nægtes forlænget, og udlændingen som følge heraf bliver tilsluttet den digitale kommunikationsløsning. At udlændingen er tilsluttet Digital Post ændrer ikke på, at udlændingen skal være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning.

At tilslutningen er obligatorisk bevirker, at meddelelser vil kunne sendes til de pågældende udlændinge med de retsvirkninger, der følger af forslaget til bestemmelsens stk. 3.

Udlændinge, der ikke er omfattet af den obligatoriske ordning, vil fortsat modtage fysisk post og få sine afgørelser forkyndt mundtligt af Hjemrejsestyrelsen på samme måde som hidtil, medmindre de vælger at tilslutte sig ordningen frivilligt.

I god tid inden ordningen om obligatorisk tilslutnings ikrafttræden skal Hjemrejsestyrelsen iværksætte informationstiltag for at henlede de pågældende udlændinges opmærksomhed på, at de vil blive tilsluttet en digital kommunikationsløsning, ligesom udlændingene skal orienteres om relevante retsregler om den digitale kommunikationsløsning, herunder at det kan blive vurderet, at de ikke medvirker til deres udrejse, hvis de ikke retter sig efter Hjemrejsestyrelsens meddelelser i den digitale kommunikationsløsning, samt om muligheden for fritagelse fra tilslutningen

Frem til at den digitale kommunikationsordning er udviklet, og bestemmelsens ikrafttræden vil kommunikationen foregå som hidtil, hvorefter udlændingene fortsat vil modtage fysisk post og få forkyndt afgørelser mundtligt af Hjemrejsestyrelsen.

I forslagets *stk. 1, 1. pkt.*, foreslås det, at en udlænding, som er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser, skal være tilsluttet en af Hjemrejsestyrelsen anvist digital kommunikationsløsning, medmindre udlændingen kan fritages herfor efter stk. 5, nr. 2.

Af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., fremgår, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af regler i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Bestemmelsen i § 3, stk. 1 vil således omfatte udlændinge, der er over 18 år, som opholder sig i Danmark, og som meddeles en afgørelse, hvor de pålægges at udrejse af landet og samtidig får fastsat en udrejsefrist.

Dette omfatter bl.a. situationer, hvor der fastsættes en udrejsefrist for udlændinge, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse eller en ansøgning om forlængelse af opholdstilladelse, beslutning om inddragelse af opholdstilladelse, afslag på en ansøgning om udstedelse af registreringsbevis eller opholdskort, beslutning om inddragelse af registreringsbevis eller opholdskort, samt udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 (kriminalitet) eller § 25, (fare for statens sikkerhed) § 25 a (visse former for kriminalitet) eller § 25 b, (ulovligt ophold) og beslutning om udsendelse efter § 27 b.

Hvis udlændingen er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., men efterfølgende opnår processuelt ophold, vil udlændingen fortsat skulle være tilsluttet løsningen. Udlændingen skal således være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser.

Det er endvidere en betingelse for tilslutning, at udlændingen er over 18 år opholder sig i Danmark. Betingelsen om, at udlændingen skal være over 18 år, indebærer, at uledsagede mindreårige asylansøgere, der er meddelt endeligt afslag på asyl og efterfølgende er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2, først skal tilsluttes den digitale kommunikationsløsning, når udlændingen er over 18 år. Det bemærkes i denne forbindelse, at Hjemrejsestyrelsens kommunikation med den mindreårige udlænding som hidtil vil ske til dennes personlige repræsentant.

I forslagets *stk. 1, 2. pkt.*, foreslås det, at en udlænding, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, dog skal tilsluttes den digitale kommunikationsløsning, såfremt der meddeles afslag på ansøgningen af Udlændingestyrelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse skal udlændinge, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, således umiddelbart efter Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag tilsluttes den digitale kommunikationsløsning. Da Udlændingestyrelsens afgørelser om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 automatisk anses for påklaget til Flygtningenævnet i medfør af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt., og da udlændingens klage har opsættende virkning i medfør af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt., indebærer den foreslåede bestemmelse, at de pågældende udlændinge skal tilsluttes den digitale kommunikationsløsning, selvom disse fortsat har processuelt ophold. Dette skyldes, at man ved brug af den digitale kommunikationsløsning vil kunne aftale samtale med udlændingen og rådgive denne om frivillig hjemrejse i løbet af den 14-dages tænkepause mellem Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl og den automatiske påklage til Flygtningenævnet.

Såfremt udlændinge, der meddeles afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen, har opholdstilladelse på andet grundlag, f.eks. opholdstilladelse som familiesammenført efter udlændingelovens § 9, skal udlændingen dog ikke tilsluttes løsningen.

Den foreslåede bestemmelse finder alene anvendelse på afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (spontane asylsager).

Den foreslåede bestemmelse finder således ikke anvendelse på en af Udlændingestyrelsen truffet afgørelse om inddragelse, nægtelse af forlængelse eller bortfald af opholdstilladelse. Udlændinge omfattet af sådanne afgørelser, vil skulle tilsluttes løsningen, når udlændingen er omfattet af anvendelsesområdet for stk. 1, 1. pkt.

Det foreslås i § 3, *stk.* 2, at offentlige myndigheder og private juridiske enheder, der er omfattet af den foreslåede stk. 5, nr. 2, kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med udlændinge, der er tilsluttet den digitale kommunikationsløsning.

Anvendelsen af den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med udlændinge omfattet af § 3, stk. 1, er tiltænkt Hjemrejsestyrelsen. Med stk. 2 indføres hjemmel til, at andre offentlige myndigheder og private juridiske enheder på sigt kan tilsluttes løsningen.

Hjemrejsestyrelsen og andre offentlige myndigheder og private juridiske enheder omfattet af stk. 5, nr. 2, kan efter bestemmelsen anvende den digitale kommunikationsløsning til at kommunikere med de tilsluttede udlændinge. Den digitale kommunikationsløsning skal anvendes til at kommunikere de meddelelser, afgørelser og tilsigelser m.v., som Hjemrejsestyrelsen ville have sendt via Digital Post, såfremt der var tale om personer, der havde bopæl eller fast ophold i landet.

Den digitale kommunikationsløsning kan desuden anvendes til at informere udlændingene om politiske initiativer m.v., der kan være relevante for dem i deres overvejelser om at rejse hjem. Hjemrejsestyrelsen kan desuden foranstalte et opdateret nyheds-flow, hvor relevant, men ikke følsom information skal fremgå, herunder tilbud om hjemrejseunderstøttende undervisning og aktivering, vejledninger til, hvordan man anmoder om støtte til hjemrejse og hvilke hjemrejsestøttemuligheder, der består i deres hjemland.

At Hjemrejsestyrelsen og andre omfattede myndigheder og private juridiske enheder har adgang til at kommunikere med udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ved brug af den digitale kommunikationsløsning indebærer, at en udlænding, der har henvendt sig til Hjemrejsestyrelsen via f.eks. almindelig e-mail, via Hjemrejsestyrelsens kontaktformular eller papirpost som udgangspunkt må forvente at få svar fra Hjemrejsestyrelsen via den digitale kommunikationsløsning, medmindre den pågældende udlænding er fritaget fra tilslutning dertil. Dette gælder også selv om udlændingen udtrykkeligt har anmodet om, at svaret sendes som papirpost.

Det bemærkes videre, at den foreslåede bestemmelse ikke forpligter Hjemrejsestyrelsen eller andre myndigheder eller private juridiske enheder til at anvende den digitale kommunikationsløsning, ligesom udlændinge ikke er forpligtet til at anvende den digitale kommunikationsløsning ved henvendelse til de offentlige myndigheder eller private juridiske enheder.

Hjemrejsestyrelsen har således mulighed for at anvende andre kommunikationsformer, hvis der skulle være et konkret behov herfor.

Derudover er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der vil foreligge et generelt behov for at anvende en anden kommunikationsform over for udlændinge hvis sager er afgjort under anvendelse af åbenbart grundløs haster-proceduren i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, da udsendelsen af udlændinge, hvis sag er omfattet af denne procedure i praksis sker hurtigt.

Det er dog Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at Hjemrejsestyrelsen i videst muligt omfang vil skulle anvende den digitale kommunikationsløsning til at kommunikere med udlændingene omfattet af den foreslåede stk. 1.

Hjemrejsestyrelsen og andre myndigheder omfattet af den foreslåede stk. 5, nr. 1, skal som hidtil opfylde de sædvanlige forvaltningsretlige krav til sagsbehandling og god forvaltningsskik. Dette indebærer bl.a., at Hjemrejsestyrelsen og andre myndigheder har pligt til at opbevare fysiske eller digitale kopier af meddelelser i den digitale kommunikationsløsning af hensyn til aktindsigtsreglerne og til sikring af bevis.

Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1, kan den, der er part i en sag på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Lovforslaget ændrer ikke herpå. Reglerne om partsrepræsentation, jf. forvaltningslovens § 8, anvendes således uændret. Da hovedparten af partsrepræsentanter har opholdstilladelse i Danmark, er disse ikke i sig selv omfattet af stk. 1. De vil derfor ikke kunne blive tilsluttet den digitale kommunikationsløsning. I denne situation skal Hjemrejsestyrelsen sende meddelelsen ved brug af Digital Post til udlændingens partsrepræsentants og samtidig sende en genpart til udlændingen i den digitale kommunikationsløsning.

For så vidt angår Hjemrejsestyrelsens forkyndelse af afgørelser omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, følger af det udlændingelovens § 33, stk. 1, 2. pkt., at udlændingen efter anmodning gives en skriftlig eller mundtlig oversættelse af de vigtigste elementer af afgørelsen eller beslutningen på et sprog, vedkommende forstår eller med rimelighed formodes at forstå.

Efter forvaltningslovens § 7, stk. 1, skal en forvaltningsmyndighed i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Det fremgår af vejledningen til forvaltningsloven, at det må antages at følge af bestemmelsen i forvaltningslovens § 7, stk. 1, om vejledningspligten og den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om forvaltningens undersøgelsespligt, at forvaltningsmyndighederne i almindelighed må sikre sig, at de er i stand til at forstå og blive forstået af udlændinge, der retter henvendelse til myndighederne i sager, der skal tages under behandling af myndighederne.

Af forvaltningslovens § 22 fremgår, at en afgørelse, når den meddeles skriftligt, skal ledsages af en begrundelse. Herudover følger det af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, at en part skal underrettes om en afgørelse for at kunne rette sig efter den.

Forvaltningslovens bestemmelser medfører, at der i dag i de fleste sager, hvor en udlænding meddeles en tilbagesendelsesafgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, allerede i forbindelse med meddelelsen af denne gives en mundtlig eller skriftlig oversættelse af afgørelsen eller en oversættelse af afgørelsens vigtigste elementer.

Udlændingemyndighederne forkynder som det klare udgangspunkt selv de afgørelser, myndighederne træffer. Hjemrejsestyrelsen forkynder dog i visse tilfælde andre udlændingemyndigheders afgørelser. Hjemrejsestyrelsen forkynder således Flygtningenævnets afgørelser, såfremt Flygtningenævnet af eksempelvis tids- eller sikkerhedsmæssige årsager ikke selv har forkyndt afgørelsen. Forslaget om digital kommunikation ændrer ikke herved. Det er således fortsat det klare udgangspunkt, at udlændingemyndighederne selv forkynder sine egne afgørelser.

I det omfang Hjemrejsestyrelsen skal forkynde en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, som er truffet af en anden myndighed, kan Hjemrejsestyrelsen sende afgørelsen til udlændingen på dansk (i det omfang den myndighed der har truffet afgørelsen har vedlagt en oversættelse heraf, skal denne ligeledes fremsendes til udlændingen). Såfremt udlændingen herefter skriftligt eller mundtligt anmoder Hjemrejsestyrelsen om en oversættelse af afgørelsen, skal anmodningen videresendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden, der har truffet afgørelsen skal herefter, mundtligt eller skriftligt oversætte afgørelsen eller afgørelsens vigtigste elementer for udlændingen på et sprog, som udlændingen forstår eller med rimelighed kan formodes at forstå.

En afgørelse, som Hjemrejsestyrelsen sender til udlændingen ved brug af den digitale kommunikationsløsning, vil være anset for at være kommet frem og dermed forkyndt for udlændingen med frigørende virkning, når afgørelsen er tilgængelig for udlændingen i den digitale kommunikationsløsning.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3, nr. 1*, fastsætter, hvornår en meddelelse, der sendes i den digitale kommunikationsløsning, anses for at være kommet frem. En meddelelse fremsendt af Hjemrejsestyrelsen ved brug af den digitale kommunikationsløsning vil være anset for at være kommet frem, når den er tilgængelig for modtageren i dennes digitale indbakke i den digitale kommunikationsløsning.

Meddelelse antages således at være sket, når meddelelsen er kommet frem til modtageren. Det er derfor normalt uden betydning, om eller hvornår modtageren faktisk gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen, dvs. om meddelelsen er kommet til modtagerens kendskab, for at meddelelsens retsvirkninger træder i kraft, herunder f.eks. beregningen af en klage- eller udrejsefrist. Der henvises i denne forbindelse til Justitsministeriets vejledning nr. 9533 af 26. juni 2018 om beregning af klagefrister.

En meddelelse, der sendes i den digitale kommunikationsløsning, er kommet frem, når udlændingen kan fremkalde meddelelsen på en almindeligt fungerende computer eller smartphone tilsluttet internettet med almindeligt tilgængelige programmer og dermed gøre sig bekendt med meddelelsens indhold. Det er uden betydning, om udlændingen har bragt sig i stand til at logge ind på den digitale kommunikationsløsning. Udlændingen bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med post i vedkommendes indbakke i den digitale kommunikationsløsning. Det vil endvidere ikke blive tillagt betydning, om udlændingen oplever, at vedkommendes egen computer eller mobiltelefon ikke fungerer, at vedkommende har mistet sin kode til den digitale kommunikationsløsning eller oplever lignende hindringer.

Problemer knyttet til den digitale løsning (sammenbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan medføre, at en meddelelse ikke er eller kan blive tilgængelige for udlændingen. Det samme gælder generelle strømafbrydelser eller problemer hos indkvarteringsstedernes internetudbydere m.v. Opstår sådanne problemer, som udlændingen ikke har indflydelse på, vil dette ikke kunne medføre negative konsekvenser for udlændingen.

Det fastsættes i stk. 3, *nr. 2*, at en meddelelse, der sendes i den digitale kommunikationsløsning som altovervejende udgangspunkt kan anses for at være afsendt af den angivne afsender.

Dette indebærer, at modtageren – herunder Hjemrejsestyrelsen eller en offentlig myndighed omfattet af stk. 5, *nr. 2*, ikke på anden måde er forpligtet til at sikre sig afsenderes identitet. Hjemrejsestyrelsen og andre omfattede myndigheder vil således kunne stole på, at en besked fra en udlænding stammer fra den pågældende udlænding.

Såfremt der foreligger særlige omstændigheder, eksempelvis at udlændingens adgang til den digitale kommunikationsløsning er blevet misbrugt, kan Hjemrejsestyrelsen konkret vurdere, at en meddelelse ikke er afsendt af angivne afsender.

Det foreslås i *stk. 4*, at Udlændinge- og Integrationsministeren udpeger en systemansvarlig til at forestå driften af den digitale kommunikationsløsning. Den systemansvarlige kan være en offentlig myndighed eller en privat virksomhed.

Med systemansvarlig forstås den offentlige myndighed eller private virksomhed, som forestår den tekniske udvikling og den efterfølgende tekniske drift af den digitale kommunikationsløsning.

Da en digital kommunikationsløsning endnu ikke er udviklet, indebærer indførelsen af stk. 4, at udlændinge- og Integrationsministeren iværksætter udviklingen af en sådan kommunikationsløsning. Den systemansvarlige vil være den offentlige myndighed eller private virksomhed, der udvikler og efterfølgende står for driften af den digitale kommunikationsløsning.

I forbindelse med, at tilslutningen bliver obligatorisk for de omfattede udlændinge, er det nødvendigt, at loven giver hjemmel til, at en privat virksomhed kan anvende en udlændings personnummer og/eller personID for at kunne tilslutte udlændingen løsningen.

Der skal i forbindelse med udpegelsen indgås en databehandlersaftale mellem den systemansvarlige og Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Den valgte løsning vil til enhver tid skulle opfylde de krav, der stilles i persondatalovgivningen til behandling af personoplysninger, herunder om kryptering, og om at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Kommunikationsløsningen vil også kunne vedrøre oplysninger, der ikke er personhenførbare, og som dermed falder uden for persondatalovgivningen. Sikkerhedsforskrifter og -procedurer for sådanne oplysninger vil følge af den etableringsaftale, der bliver indgået om udviklingen af den digitale kommunikationsløsning

Løsningen skal desuden sikre, at meddelelser ikke kan ændres efter, at disse er blevet afsendt (autenticitet), ligesom løsningen skal være sikret mod, at uvedkommende kan tilslutte sig den digitale kommunikationsløsning.

Det foreslås i *stk. 5*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om 1) at offentlige myndigheder m.v., der henregnes til den offentlige forvaltning, og private juridiske enheder kan anvende den digitale kommunikationsløsning i medfør af *stk. 2*, og 2) om fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Med forslaget i *stk. 5, nr. 1*, kan Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke offentlige myndigheder m.v. og private juridiske enheder, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med de tilknyttede udlændinge.

Med forslaget indføres blandt andet hjemmel til, at Udlændinge- og Integrationsministeren nærmere kan bestemme, hvilke offentlige myndigheder m.v., der henregnes til den offentlige forvaltning, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med de tilknyttede udlændinge.

Anvendelsen af den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med udlændinge omfattet af § 3, *stk. 1*, er tiltænkt Hjemrejsestyrelsen. Med forslaget er der dog hjemmel til, at andre offentlige myndigheder eller private juridiske enheder på sigt kan tilsluttes ordningen, såfremt der skulle vise sig et konkret behov for kommunikation mellem disse og de tilsluttede udlændinge.

Det er en betingelse for at kunne blive omfattet af den digitale kommunikation, at den offentlige myndighed eller private juridiske enhed har et konkret behov for at kunne kommunikere med udlændingene ved brug af den digitale kommunikationsløsning.

Som konkret eksempel kan nævnes, at Flygtningenævnet kan have et behov for at kunne kommunikere gennem den digitale kommunikationsløsning for så vidt angår f.eks. meddelelser og indkaldelser til nævnsmøder til en udlænding. Andre myndigheder på udlændingområdet, der træffer afgørelser over for udlændinge, der er omfattet af tilslutningen, såsom Udlændingestyrelsens afgørelser i relation til indkvartering, vil tillige kunne omfattes af adgangen til at anvende den digitale kommunikationsløsning.

For så vidt angår private aktørers mulighed for at kunne anvende af den digitale kommunikationsløsning gælder, at der skal være tale om private juridiske enheder. Som eksempel på en sådan privat juridisk enhed kan peges på Dansk Flygtningehjælp, der vil kunne have et konkret behov for at kommunikere med de tilsluttede udlændinge med henblik på at kunne yde uvildig rådgivning, juridisk bistand m.v.

De øvrige bestemmelser i dette kapitel finder anvendelse på de omfattede myndigheders og private juridiske enheders kommunikation igennem den digitale kommunikationsløsning.

Det foreslås i *stk. 5, nr. 2*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Bestemmelser, der fastsættes i medfør af bemyndigelsen, vil kunne omfatte fritagelse på det tidspunkt, hvor der ellers ville ske automatisk tilslutning i medfør af det foreslåede *stk. 1*, fritagelse for obligatorisk tilslutning på et senere tidspunkt, og omfatte frivilligt tilsluttede, der ikke længere ønsker at være tilsluttet.

Fritagelse fra ordningen kræver, at udlændingen anmoder om at blive fritaget herfra, hvorefter Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen om fritagelse skal imødekommes eller ej. Det bemærkes, at der ikke stilles formkrav til fritagelsesansøgningen, og at denne derfor kan afgives både mundtligt og skriftligt.

Udlændinge, der bliver fritaget fra den obligatoriske tilslutning, vil som hidtil modtage meddelelser som papirpost til udlændingens opholdssted, mens forkyndelse af afgørelser vil ske mundtligt efter tilsigelse.

Udlændinge, der fritages fra den obligatoriske tilslutning, vil efterfølgende frivilligt kunne tilslutte sig løsningen, hvis de ønsker dette, og hvis de opfylder betingelserne i *stk. 1* for at kunne blive tilsluttet. Hvis udlændingen senere ønsker sig fritaget på ny, kræver dette en fornyet ansøgning om fritagelse.

Udlændinge- og Integrationsministeren vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler om, at en udlænding kan fritages, hvis der foreligger særlige omstændigheder, som gør, at udlændingen ikke kan eller bør modtage meddelelser digitalt. Sådanne omstændigheder kan f.eks. foreligge, hvis udlændingen er frihedsberøvet, og derfor ikke vil kunne tilgå den digitale kommunikationsløsning på

en mobiltelefon eller en computer, og hvis udlændingen er analfabet, ældre eller har en kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse, hvor funktionsnedsættelsen hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Fritagelse for obligatorisk tilslutning vil endvidere kunne foreligge, såfremt der er særlige kommunikationsvanskeligheder med udlændingen, som efter en konkret vurdering medfører, at udlændingen ikke bør tilsluttes løsningen.

Såfremt grundlaget for fritagelsen efterfølgende ændrer sig, kan Hjemrejsestyrelsen træffe en ny afgørelse om, at udlændingen ikke længere er fritaget for tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Udlændinge- og integrationsministeren vil desuden fastsætte regler om, at en afgørelse om fritagelse fra tilslutning til den digitale kommunikationsløsning træffes af Hjemrejsestyrelsen, og kan indbringes for Udlændingenævnet.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 6*, vil udlændinge, der er tilsluttet den digitale kommunikationsløsning kunne anvende den digitale kommunikationsløsning til at sende meddelelser til en offentlig myndighed eller privat juridisk enhed omfattet af *stk. 5, nr. 1*.

Dette betyder, at en udlænding vil kunne vælge at kontakte Hjemrejsestyrelsen eller svare på f.eks. en partshøring fra Hjemrejsestyrelsen gennem den digitale kommunikationsløsning. Udlændingen vil desuden kunne indgive klage over afgørelse eller anmodning om genoptagelse igennem den digitale kommunikationsløsning.

Myndigheden er dog ikke forpligtet til at sende meddelelser igennem den digitale kommunikationsløsning, hvorfor myndigheden kan vælge at besvare henvendelsen på anden måde end ved brug af den digitale kommunikationsløsning.

Endelig bemærkes, at bestemmelsen ikke giver tilsluttede udlændinge adgang til at kommunikere med hinanden via den digitale kommunikationsløsning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det foreslås i § 4, *stk. 1*, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, *stk. 1, 1. pkt.*, eller 2, *jf. stk. 3*, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

I bestemmelsens foreslåede *stk. 2*, foreslås det, at hjemrejsekontrakten skal indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen, og at hjemrejsekontrakten har til formål at forberede udlændingens hjemrejse.

Af det foreslåede stk. 3, fremgår, at kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af Hjemrejsestyrelsen.

Af det foreslåede stk. 4, fremgår, at hjemrejsekontrakten, der løbende kan revideres, skal fastlægge udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder på den ene side udlændingens forpligtelse til at deltage i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, i hjemrejseforberedende aktivering, i hjemrejseforberedende undervisning, og til aktiv medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation samt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed, og på den anden side udlændingens adgang til at opnå støtte i hjemlandet efter de gældende regler herom og adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet.

Den foreslåede bestemmelses *stk. 1*, hvorefter det fremgår, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller 2, jf. stk. 3, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, medfører, at det klare udgangspunkt er, at der for alle udlændinge, der er omfattet af bestemmelsen, skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt. Det bemærkes dog, at selv om forpligtelsen til at udarbejde en hjemrejsekontrakt påhviler Hjemrejsestyrelsen, forudsættes det, at udarbejdelsen sker efter drøftelse med den pågældende udlænding.

Kerneområdet for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af en hjemrejsekontrakt vil være udlændinge, der ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet ved f.eks. at have fået afslag på en ansøgning om asyl, inkl. udlændinge udvist ved dom, som er meddelt afslag på asyl, udlændinge, som er udvist på grund af fare for statens sikkerhed og alvorlig trussel mod orden, sikkerhed m.v. og udlændinge hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl og udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller er bortfaldet på grund af ændrede forhold i hjemlandet.

Udlændinge på tålt ophold vil ligeledes være omfattet af kerneområdet for hjemrejsekontrakten. Det bemærkes i den forbindelse, at også udlændinge på tålt ophold som alene er omfattet af en orienteringspligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 4, udlændinge, der er flyttet i egen bolig og medlemmer af dennes husstand samt udlændinge, der er indkvarteret privat, såfremt disse udlændinge er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, stk. 3, vil være omfattet af bestemmelsen om indgåelse af en hjemrejsekontrakt.

Desuden vil der for udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet eller inddraget på andet grundlag, herunder familiesammenføring, ligeledes kunne indgås en hjemrejsekontrakt.

For visse udlændinge vil der imidlertid som udgangspunkt ikke være adgang til at opnå hjemrejsestøtte, herunder udlændinge, der er dømt for overtrædelser omfattet af straffelovens kapitel 12 om landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og

straffelovens kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v.

For disse udlændinge vil opfyldelse af forpligtelsen til at samarbejde og deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning og aktivering samt eventuel ekstern praktik give en mulighed for, at et medlem af familien kan rejse i forvejen og forberede familiens tilbagevenden til hjemlandet.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af anvendelsesområdet for en hjemrejsekontrakt ikke at indgå en sådan, kan Hjemrejsestyrelsen fastsætte en hjemrejsekontrakt for vedkommende, jf. det foreslåede stk. 3, som er omtalt nedenfor.

Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil ikke skulle have udarbejdet en hjemrejsekontrakt af Hjemrejsestyrelsen. Det samme gælder udlændinge, som kan afvises eller overføres til et andet EU-land efter reglerne i Dublinforordningen eller efter en overenskomst eller et hertil svarende arrangement, som Danmark har indgået med et eller flere lande i tilslutning til Dublinforordningen, udlændinge som afvises efter udlændingelovens § 29 b, udlændinge fra visumfri lande samt udlændinge, hvis ansøgninger behandles efter åbenbart grundløs haster-proceduren efter udlændingeloven. Heller ikke udlændinge, der udrejser af landet inden udløbet af den fastsatte udrejsefrist vil være omfattet af Hjemrejsestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en hjemrejsekontrakt.

Det bemærkes, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, i øvrigt vil være omfattet af de tilbud og aktiviteter, som gælder eller udbydes på indkvarteringsstedet, og at udlændingen skal deltage i udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Den pågældende vil således f.eks. skulle deltage i madlavning til sig selv og sin familie eller deltage i fælles madlavning, rengøring af eget værelse, daglig udvendig og indvendig oprydning, rengøring af fællesområder og pasning og renholdelse af udenoms arealer. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 8.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter, at udlændingen har modtaget en endelig afgørelse fra de danske udlændingemyndigheder og som altovervejende udgangspunkt inden udløbet af den udrejsefrist, som er fastsat af udlændingemyndighederne, og som i de fleste tilfælde vil være 7 dage. For udlændinge, hvis ansøgning om asyl er antaget til realitetsbehandling, og som ønsker at frafalde deres ansøgning om asyl, bør hjemrejsekontrakten underskrives hurtigst muligt efter, at vedkommende har frafaldet sin ansøgning. Det er derfor af afgørende betydning, at udlændingen kontaktes så hurtigt som muligt med henblik på at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre, at udlændingen udrejser. Den foreslåede tidshorisont vil kunne overskrides, hvis der foreligger særlige grunde, herunder sygdom, mangel på tolk der taler et bestemt sprog eller helligdage. Ligesom det ej heller vil være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt før udrejsefristen er udløbet, hvis udrejsefristen er fastsat til straks.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt løbende skal kunne revideres, herunder justeres og udbygges.

Inden udløbet af udrejsefristen bør Hjemrejsestyrelsen have haft kontakt med vedkommende udlænding med henblik på en afklaring af, om vedkommende overhovedet ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, og om det derfor er muligt at indgå en kontrakt med vedkommende. Ved denne første drøftelse af hjemrejsekontrakten vil det være naturligt, at det afklares om udlændingen ønsker at medvirke til en hjemrejsekontrakt, og at der i givet fald indgås en hjemrejsekontrakt, hvori der aftales visse grundlæggende elementer, som umiddelbart kan sættes i værk, herunder f.eks. modersmålsundervisning og undervisning i engelsk, hvilke tiltag der er nødvendige for at fremskaffe identifikationspapirer såsom pas m.v. og hvordan der kan ske afdækning af eventuel kompetenceafklaring og -iværksættelse. På dette grundlag vil det være muligt for Hjemrejsestyrelsen at tage stilling til, om der skal ske en forlængelse af udlændingens udrejsefrist.

Hjemrejsekontrakten, der i et vist omfang kan have karakter af en standardkontrakt, kan herefter nærmere konkretiseres med hensyn til, hvilke aktiviteter og undervisningstiltag, der skal gennemføres frem mod udlændingens endelige udrejse.

Dette betyder, at det er nødvendigt, at der mellem Hjemrejsestyrelsen og de øvrige aktører på udlændingeområdet sker en koordinering, som sikrer, at Hjemrejsestyrelsen er orienteret om, hvornår der kan blive truffet afgørelse om, at en udlænding ikke (længere) har lovligt ophold her i landet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil være naturligt, at Hjemrejsestyrelsen så tidligt som muligt er i kontakt med udlændinge med henblik på at forberede disse på en eventuel overgang til en hjemrejsesituation, herunder en orientering om hvilke muligheder den pågældende udlænding vil have for at opnå bistand og støtte i tilfælde af, at vedkommende meddeles afslag på at kunne opholde sig her i landet. En sådan kontakt og orientering kan ligge forud for det tidspunkt, hvor udlændingen kan meddeles et endeligt afslag på at kunne opholde sig her i landet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i lovforslagets § 25, nr. 70, foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter den gældende ordning om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl udskydes i 14 dage for visse udlændinge, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage. Den foreslåede ordning vil bl.a. indebære, at asylansøgeren i løbet af den foreslåede 14 dages periode vil skulle modtage målrettet vejledning fra Hjemrejsestyrelsen. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger afsnit 3.x.x. og til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 70.

Ved indgåelse af en hjemrejsekontrakt vil udlændingens udrejsefrist samtidig blive forlænget med indtil 14 dage ad gangen, dog 1 måned ved indgåelse af hjemrejsekontrakt indeholdende undervisning og aktivering. Udrejsefristen vil dog maksimalt kunne forlænges således, at den samlede udrejsefrist bliver på 120 dage.

Samtidig med indgåelse af en hjemrejsekontrakt vil Hjemrejsestyrelsen således skulle træffe afgørelse om forlængelse af den fastsatte udrejsefrist. Forlængelse af udrejsefristen vil ske efter udlændingelovens § 33, stk. 4, hvorefter en fastsat udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 2, kan fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde, herunder opholdets varighed, hensynet til skolesøgende børn eller anden familiemæssig og social tilknytning, taler herfor. Efter bemærkningerne til bestemmelsen kan en udrejsefrist f.eks. forlænges, hvis en udlænding har mulighed for og indgår en særskilt aftale med danske myndigheder om gennemførelse af særlige forløb eller lignende forud for en frivillig udrejse, og et sådant forløbs varighed gør det nødvendigt at forlænge en fastsat udrejsefrist. Afgørelsen skal meddeles skriftligt. Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til at træffe afgørelse om forlængelse af udrejsefristen efter udlændingelovens § 33, stk. 4, jf. den foreslåede ændring af udlændingelovens § 46, jf. lovforslagets § 25, nr. X og X.

Formålet med en hjemrejsekontrakt er således at kunne motivere udlændinge til at samarbejde om deres hjemrejse, og at sikre en tidligere udrejsekontrol, afklaring af, om udlændingen medvirker til hjemrejsen eller ej og at understøtte en hurtigere og tættere dialog med og opfølgning på udlændingens vilje til at efterleve sin beslutning om at medvirke til hjemrejsen.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2*, at hjemrejsekontrakten, der har til formål at forberede tilbagevenden til hjemlandet for udlændingen, indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen.

Det forudsættes i den forbindelse, at der gennemføres en drøftelse med udlændingen med henblik på en afklaring af, hvilke tiltag der skal iværksættes for at forberede udlændingen på at vende tilbage til hjemlandet, og som giver vedkommende en reel mulighed for at etablere sig i dér og blive selvforsøgende. Det bemærkes i den forbindelse, at Hjemrejsestyrelsen så vidt som det er muligt, skal bestræbe sig på at indgå en aftale med udlændingen om indgåelse af en hjemrejsekontrakt. Baggrunden herfor er navnlig, at en udlændings motivation til at opfylde en kontrakt i så fald vil være højere end hvis vedkommende ikke har ønsket at indgå en sådan.

Hjemrejsekontrakten skal underskrives af udlændingen og af Hjemrejsestyrelsen, og udlændingen vil skulle have udleveret et eksemplar af kontrakten umiddelbart efter kontraktens indgåelse. Det bemærkes i den forbindelse, at da der med hjemrejseloven stilles krav om, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet tilsluttes en digital kommunikationsløsning, og da det ikke kan forudsættes, at personer har egen smartphone eller tablet, bør der ikke bortvises beboere fra fælles it-lokaler uden, at der samtidig er tilvejebragt alternative muligheder for at tilgå den digitale kommunikationsløsning.

Af det foreslåede *stk. 3*, fremgår, at såfremt der ikke kan enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af Hjemrejsestyrelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at Hjemrejsestyrelsen skal udvise den fornødne evne og vilje til at sikre, at også udlændingens synspunkter og ønsker indgår i affattelsen af udkastet til hjemrejsekontrakt.

Kan der imidlertid ikke opnås enighed med udlændingen om hjemrejsekontraktens indhold medfører bestemmelsen, at udlændingen ikke vil kunne blokere for indgåelsen af en kontrakt, idet Hjemrejsestyrelsen i tilfælde af, at der ikke kan opnås enighed med udlændingen om kontraktens indhold, vil kunne fastsætte den ensidigt.

Det bemærkes yderligere, at der alene vil skulle fastsættes en kontrakt ensidigt, hvis der uanset bestræbelser herpå, ikke har været muligt at indgå en aftale om hjemrejsekontrakt med udlændingen.

En hjemrejsekontrakt fastsat af Hjemrejsestyrelsen vil ikke kunne indbringes for en højere administrativ myndighed. Baggrunden herfor er navnlig, at hjemrejsekontrakten er fastsat af Hjemrejsestyrelsen på baggrund af en individuel og konkret bedømmelse af, hvilke aktiviteter og initiativer der skal gennemføres, for at udlændingen kan vende tilbage til hjemlandet, og at Hjemrejsestyrelsen råder over de særlige kompetencer som er nødvendige i den henseende.

Herudover bemærkes, at indkvarteringsoperatøren efter udlændingeloven har adgang til ensidigt at fastsætte vilkår om bl.a. aktivering og undervisning af udlændinge omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og at en sådan afgørelse kan indbringes for Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens afgørelse derimod ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Ordningen om, at en afgørelse om fastsættelse af en kontrakt for udlændinge omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed videreføres således, og vil derfor også være gældende for fastsatte hjemrejsekontrakter.

Af det foreslåede *stk. 4*, fremgår, at hjemrejsekontrakten, der løbende kan revideres, skal fastlægge udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder på den ene side udlændingens forpligtelse til at deltage i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, i hjemrejseforberedende aktivering, i hjemrejseforberedende undervisning, i ekstern praktik, og til aktiv medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation samt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed, og på den anden side udlændingens adgang til hjemrejseforberedende aktivering og undervisning, at opnå hjemrejsestøtte efter de gældende regler herom og adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet.

Ved at underskrive en hjemrejsekontrakt vil udlændingen tilkendegive, at denne vil samarbejde om sin hjemrejse, herunder løbende samarbejde med myndighederne om alle praktiske foranstaltninger i forbindelse med udrejse, såsom fremskaffelse af rejselegitimation, medvirke til samtaler med hjemlandets myndigheder og underskrivelse af nødvendige dokumenter, således at forudsætningerne for den frivillige udrejse kan være tilvejebragt hurtigst muligt.

Udlændingens samarbejde vil give mulighed for, at udlændingen vil modtage et tilbud om hjemrejseforberedende undervisning og aktivering der samlet set skal understøtte, at den pågældende

er bedst muligt forberedt på et liv i hjemlandet, herunder at udlændingen kan skaffe sig beskæftigelse i hjemlandet. Herudover kan udlændingen modtage hjemrejsestøtte til brug for sin reintegration.

Vedrørende udlændingens forpligtelser bemærkes, at den konkrete undervisning og aktivering som udlændingen vil skulle deltage i, som udgangspunkt vil skulle fastlægges i samarbejde mellem Hjemrejsestyrelsen og udlændingen. Idet formålet med tiltagene er at forberede udlændingen på en tilværelse i hjemlandet, skal indsatserne være egnet til at understøtte et sådant formål.

Hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil således skulle tage udgangspunkt i den enkelte udlændings behov for kompetence set i sammenhæng med, hvad der er behov for i hjemlandet. Forløbet skal således basere sig på de kompetencer, den enkelte udlænding allerede havde ved udrejsen af sit hjemland eller, hvis udlændingen ikke havde uddannelse eller arbejde i sit hjemland, hvilke kompetencer det er praktisk muligt at give udlændingen. Der er ikke tale om, at udlændingen vil skulle have en helt ny uddannelse, men om en opkvalificering af den pågældende i forhold til den uddannelse eller de kompetencer, vedkommende allerede har, eller i forhold til, hvad der er praktisk muligt og behov for i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland.

Undervisning og aktivering af udlændinge, som ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet vil skulle have til formål at lette en tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland, at medvirke til at skabe en meningsfuld tilværelse for den enkelte, og at bidrage til at skabe en meningsfuld og konstruktiv hverdag for den enkelte.

Udlændingene vil i den forbindelse kunne f.eks. deltage i aktivering i form af andre opgaver end de opgaver som er nødvendige i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, og som f.eks. vil kunne bestå i indvendig og udvendig vedligeholdelse, reparationer og forbedringer af bygninger, inventar og fællesområder, i anden pasning og renholdelse af fællesarealer, i anden rengøring og madlavning, i opgaver i forbindelse med pasning af børn samt aktiviteter for børn og unge i øvrigt og i administrative opgaver og andet lettere kontorarbejde.

Udlændinge, der medvirker til sin hjemrejse, og udlændinge på tålt ophold vil kunne deltage i intern produktionsvirksomhed, der er tilrettelagt af indkvarteringsoperatøren. Udlændinge, der medvirker til sin hjemrejse og udlændinge på tålt ophold vil endvidere kunne deltage i praktik uden for indkvarteringsstedet, hvis det er nødvendigt for at udlændingen kan opnå f.eks. håndværksmæssige kvalifikationer som vedkommende skal basere en tilværelse på i hjemlandet eller i det sædvanlige opholdsland. Endelig vil udlændinge, der medvirker til sin hjemrejse og udlændinge på tålt ophold kunne deltage i ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde, hvis dette vil bibringe udlændingen kvalifikationer som vedkommende skal basere sin tilværelse på i hjemlandet eller i det sædvanlige opholdsland.

Udlændinge over 18 år, som ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, vil skulle deltage i undervisning i engelsk, modersmål og eventuelt andet fremmedsprog. Herudover vil der kunne tilbydes undervisning i fag, som bibringer

udlændingen færdigheder, der kan hjælpe til at starte selvstændig virksomhed såsom regnskabslære eller undervisning der kan forøge mulighederne for at opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland. Som eksempel kan peges på en udlænding, der er uddannet elektriker i sit hjemland, og som efter et længere ophold i Danmark uden beskæftigelse, har behov for opdatering af sin viden gennem et fagligt kursus. Undervisning i dansk vil endvidere kunne tilbydes udlændinge, der medvirker til hjemrejsen og udlændinge på tålt ophold, hvis det vil hjælpe den pågældende til at tilegne sig færdigheder, der afgørende vil hjælpe den pågældende til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse i hjemlandet.

Det foreslås, at det skal indgå i tilrettelæggelsen af aktivering og undervisning, at der skal være tale om kurser m.v. af kort varighed.

Udgangspunktet er, at den hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil have en varighed på højst 1 måned med mulighed for forlængelse, såfremt den pågældendes behov tilsiger det. I vurderingen af forløbets varighed vil skulle indgå bl.a. udlændingens behov, uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund samt hvorvidt en opkvalificering er realistisk og relevant. Indgåelse af en hjemrejsekontrakt vil derfor medføre, at udlændingens udrejsefrist forlænges således, at det er muligt at gennemføre undervisnings- og aktiveringsforløbet.

Det bemærkes i den forbindelse, at der for så vidt angår kompetenceafklaring, undervisning og aktivering alene vil være tale om tilbud. Ønsker udlændingen ikke at deltage i et opkvalificeringsforløb, men alene i en forberedt hjemrejse med hjemrejsestøtte, mod at den pågældende samarbejder med myndighederne om sin hjemrejse, vil dette kunne lade sig gøre ved markering i kontrakten.

Herudover er sigtet med hjemrejsekontrakten at forpligte udlændingen til aktivt at medvirke til fremskaffelse af rejselegitimation og til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed. Forpligtelsen vil indebære, at udlændingen skal meddele de oplysninger, der er nødvendige for, at hjemrejse vil kunne finde sted, herunder dokumenter, som dels kan identificere den pågældende, dels kan anvendes i forhold til hjemlandets myndigheder i forbindelse med hjemrejsen.

Har udlændingen ikke umiddelbart gyldige rejsedokumenter, vil hjemrejsekontrakten forpligte udlændingen til aktivt at medvirke til at fremskaffe den nødvendige rejselegitimation, som kan muliggøre tilbagevenden til hjemlandet.

Forpligtelsen vil bl.a. indebære, at udlændingen skal medvirke til sagens oplysning, herunder ansøge om den nødvendige rejsedokumentation hos hjemlandets myndigheder. Hvis hjemlandets repræsentation ønsker det, skal udlændingen medvirke til fremstilling på hjemlandets repræsentation eller over for tilrejsende ambassademedarbejdere i Danmark med henblik på, at hjemlandet kan sikre sig, at udlændingen er statsborger i det pågældende land. Udlændingen vil endvidere være forpligtet til at deltage i en samtale med repræsentationen, hvis repræsentationen ønsker dette forud for udstedelse af rejselegitimation. Forpligtelsen vil også indebære, at udlændingen skal medvirke, hvis

repræsentationen ønsker biometriske data som f.eks. optagelse af fingeraftryk og fotos med henblik på en sikker identifikation af udlændingen.

I selve hjemrejsekontrakten kan f.eks. fastsættes specifikke mødedatoer ved hjemlandets repræsentation, tidspunkter for udlændingens konkrete tilvejebringelse af dokumentation eller andet rejseforberedende, som egner sig til udspecificering, og hvor det vil være muligt for udlændingemyndighederne at foretage en umiddelbar efterprøvelse af, om udlændingen har gennemført de aktiviteter, som er aftalt i hjemrejsekontrakten.

Udlændingens motivation til at indgå en hjemrejsekontrakt og få fastlagt et forløb med henblik på udrejse vil blive understøttet af adgang til hjemrejsestøtte og anden bistand fra udlændingemyndighederne, af at der ikke vil blive meddelt et indrejseforbud og adgang til en ordning, hvor et familiemedlem vil kunne rejse i forvejen og forberede den samlede families tilbagevenden (go prepare) samtidig med, at den ventende familie vil kunne få forlænget udrejsefristen.

Hjemrejsekontrakten skal affattes på en for udlændingen fyldestgørende, forståelig og overskuelig måde, således at udlændingen ikke vil have vanskeligheder ved at udlede sine konkrete forpligtelser og sine konkrete gevinster ved opfyldelse af hjemrejsekontrakten. Hjemrejsestyrelsen skal således sikre sig, at kontrakten er affattet på et sprog, som udlændingen forstår, eller at kontraktens indhold og retsvirkninger ved bistand fra en professionel tolk, tolkes for vedkommende udlænding. Hjemrejsestyrelsen skal sikre, at det fremgår af sagens akter, hvordan udlændingen er blevet gjort bekendt med hjemrejsekontrakten.

Hovedforpligtelsen for udlændingen vil være at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed. Det betyder, at udlændingen snarest muligt vil skulle udrejse. Når der er tilvejebragt den nødvendige rejselegitimation og når det er fastlagt, hvilken hjemrejsestøtte udlændingen kan modtage samt hvilken øvrig bistand der kan stilles til rådighed, vil udlændingen være forpligtet til at vende tilbage til hjemlandet.

Udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har indgået og kontinuerligt samarbejder om opfyldelse af en hjemrejsekontrakt, vil have adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden. Det bemærkes i den forbindelse, at bistand f.eks. kan bestå i praktisk tilrettelæggelse og gennemførelse af udlændingens udrejse.

Udlændingen vil f.eks. kunne modtage rådgivning til at etablere rammerne for opholdet i det land, den pågældende vender tilbage til med henblik på at finde en bolig og blive selvforsørgende. Bistand til udlændingen til at denne vil kunne skabe et selvstændigt forsørgelsesgrundlag kan f.eks. omfatte afdækning og opfyldelse af krav til etablering af selvstændig virksomhed eller bistand til at søge at opnå ansættelse. Bistand vil også kunne bestå i tilvejebringelse og booking m.v. af transport frem til slutdestinationen.

Ud over at facilitere undervisning, aktivering og eventuel ekstern praktik opnår udlændingen ved at indgå en hjemrejsekontrakt og samarbejde om opfyldelsen heraf således at Hjemrejsestyrelsen kan træffe afgørelse om, at udlændingen medvirker til sin hjemrejse, og tillige mulighed for at få adgang til hjemrejsestøtte. Der henvises herom til afsnit 3.2. om medvirken og afsnit 3.6. om hjemrejsestøtte.

Udlændinge, som indgår og kontinuerligt opfylder, det der er fastsat i en hjemrejsekontrakt og dermed medvirker til deres hjemrejse, vil endvidere opnå, at et indrejseforbud ikke meddeles, idet den pågældendes udrejsefrist forlænges indtil hjemrejsekontrakten er opfyldt, og udlændingen udrejser. Det forhold, at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud, giver mulighed for, at vedkommende har adgang for at indrejse i Danmark og Schengenområdet og således f.eks. besøge familie og bekendte efter de almindelige regler der gælder derom. Der henvises til afsnit 3.18 herom.

Endelig vil udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har indgået og kontinuerligt samarbejder om opfyldelse af en hjemrejsekontrakt, kunne få forlænget den fastsatte udrejsefrist med henblik på, at et familiemedlem forbereder tilbagevenden til hjemlandet (go prepare).

Det forudsættes, at der vil blive anvendt taget udgangspunkt i en standardiseret hjemrejsekontrakt, således at det kan sikres på den ene side, at alle relevante elementer adresseres i hjemrejsekontrakten, og på den anden side at der er de nødvendige muligheder for at tilpasse hjemrejsekontrakten til den enkelte udlændings forhold m.v.

Tilrettelæggelse og praktisk gennemførelse af elementer i hjemrejsekontrakten kan Hjemrejsestyrelsen efter nærmere aftale, herunder om økonomi med Udlændingestyrelsen overlade til indkvarteringsoperatøren.

Det foreslås endvidere, at udlændinge, der ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, og som har indgået og kontinuerligt samarbejder om opfyldelse af en hjemrejsekontrakt, kan få forlænget den fastsatte udrejsefrist med indtil 90 dage med henblik på, at et familiemedlem forbereder tilbagevenden til hjemlandet (go prepare-ordning).

Det foreslås således, at der indføres en mulighed for, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og udlændingens familie vil kunne få forlænget deres udrejsefrist, hvis der er behov for, at et familiemedlem tager i forvejen og forbereder hjemkomsten. Dette kan eksempelvis være ved at finde en bolig til familien og i øvrigt gøre klar til familiens hjemkomst.

Forlængelse af udrejsefristen for udlændingens familie (go prepare) vil ske efter udlændingelovens § 33, stk. 4. Det følger af denne bestemmelse, at en udrejsefrist kan fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde, herunder opholdets varighed, hensynet til skolesøgende børn eller anden familiemæssig og social tilknytning, taler herfor. Efter bemærkningerne til bestemmelsen kan en udrejsefrist f.eks. forlænges, hvis en udlænding har mulighed for og indgår en særskilt aftale med danske myndigheder om gennemførelse af særlige forløb eller lignende forud for en frivillig udrejse, og et sådant forløbs varighed gør det nødvendigt at forlænge en fastsat udrejsefrist.

Afgørelsen skal meddeles skriftligt. Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til at træffe afgørelse om forlængelse af udrejsefristen efter udlændingelovens § 33, stk. 4, jf. den foreslåede ændring i udlændingelovens § 46, jf. lovforslagets § 25, nr. 62.

De tilbageværende familiemedlemmer vil i den forbindelse kunne få forlænget deres udrejsefrist, således at de kan opholde sig lovligt i Danmark i en yderligere periode på op til 90 dage, mens familiemedlemmet tager i forvejen og sørger for at etablere grundlag for en stabil tilbagevenden til hjemlandet for den ventende familie, i form af f.eks. anskaffelse af bolig og de dertil hørende fornødenheder og et lokalt forsørgelsesgrundlag. Der kan endvidere være behov for, at der træffes forberedelser vedrørende eventuelle børns skolegang m.v.

Det familiemedlem, der tager i forvejen, vil som udgangspunkt ikke lovligt kunne genindrejse i Danmark i perioden frem mod familiens samlede hjemrejse efter at have benyttet sig af go prepare-muligheden, medmindre de almindelige regler for indrejse i Danmark er opfyldt. Go prepare-ordningen retter sig dermed alene mod de familiemedlemmer som forbliver i Danmark. Den udlænding som rejser i forvejen for at forberede tilbagevenden for den tilbageblevne familie har alene adgang til at indrejse i Danmark, hvis de almindelige regler giver adgang dertil. Den pågældende udlænding kan således ikke som en del af go prepare-ordningen vende tilbage til Danmark.

Muligheden for at anvende go prepare-ordningen vil alene kunne anvendes af udlændinge, som har indgået en hjemrejsekontrakt, og som kontinuerligt medvirker til opfyldelse af kontrakten. Go prepare-ordningen er således en integreret del af hjemrejsekontrakten, og det vil ikke være muligt for en udlænding at ansøge om at anvende ordningen, uden at vedkommende har indgået en hjemrejsekontrakt.

Det nærmere indhold af ordningen vil konkret skulle aftales mellem den pågældende udlænding og Hjemrejsestyrelsen, men kan f.eks. bestå i, at Hjemrejsestyrelsen bistår udlændingen med at afklare, hvad udlændingen konkret skal forberede i hjemlandet i forhold til forberedelse af familiens tilbagevenden. Der kan endvidere være tale om, at Hjemrejsestyrelsen bistår med kontakt til offentlige myndigheder om registrering af familien, om iværksættelse af praktiske foranstaltninger i forhold til boligen, herunder får vand og el tilsluttet, med at etablere kontakt til potentielle arbejdsgivere og lignende.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger

Til § 5

Det foreslås i § 5, stk. 1, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes med henblik på at sikre en ensartet praksis ved anvendelsen af hjemrejsekontrakter. Bemyndigelsen vil således kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om

hjemrejsekontraktens indgåelse og revision, om det nærmere omfang og indhold af kontraktens enkelte elementer og om udformningsmæssige krav til kontrakten.

Det er således hensigten bl.a. at fastsætte regler om, at en hjemrejsekontrakt vil skulle udformes på baggrund af drøftelser med udlændingen med henblik på en afklaring af, hvilke tiltag der vil skulle iværksættes for at forberede udlændingen på at vende tilbage til hjemlandet, og som vil give vedkommende et bedre grundlag for at etablere sig i hjemlandet og blive selvforsøgende.

Det er også hensigten bl.a. at fastsætte regler om, at hjemrejsekontrakten, medmindre denne fastsættes ensidigt af Hjemrejsestyrelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, vil skulle underskrives af udlændingen og af Hjemrejsestyrelsen, og udlændingen vil skulle have udleveret eksemplar af kontrakten umiddelbart efter kontraktens indgåelse. Hjemrejsekontrakten vil endvidere kunne kommunikeret til udlændingen ved anvendelse af den digitale kommunikationsløsning.

Der er videre hensigten bl.a. at fastsætte regler om, at såfremt der ikke kan opnås enighed om kontraktens indhold, kan hjemrejsekontrakten kunne fastsættes af Hjemrejsestyrelsen, og at styrelsen vil skulle sørge for, at udlændingens synspunkter og ønsker så vidt som det er muligt bliver afspejles i vedkommende hjemrejsekontrakt.

Bemyndigelsen vil herudover blive anvendt til at fastsætte regler om udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder om deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering, deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning, aktiv medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation og til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed.

Desuden vil der blive fastsat regler om muligheden for at opnå hjemrejsestøtte og om adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet.

Vedrørende hjemrejseforberedende aktivering og undervisning er det hensigten at fastsætte, at dette vil skulle tage udgangspunkt i den enkelte udlændings behov for kompetencer set i sammenhæng med, hvad der er behov for i hjemlandet, og at der ikke er tale om, at udlændingen skal have en helt ny uddannelse, men om at den pågældende skal opkvalificeres i forhold til den uddannelse eller de kompetencer, vedkommende allerede har, eller i forhold til, hvad der er praktisk muligt og behov for i hjemlandet.

Vedrørende undervisning er det hensigten, at det vil blive fastsat, at denne f.eks. kan indeholde modersmålsundervisning eller undervisning i engelsk, og undervisning i fag, som vil kunne bibringe udlændingen færdigheder, der vil kunne hjælpe til at starte selvstændig virksomhed eller til at opnå beskæftigelse i hjemlandet, og som derved vil understøtte den frivillige hjemrejse.

Det er også hensigten at fastsætte, at den hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil have en varighed på højst 1 måned med mulighed for forlængelse, såfremt den pågældendes behov tilsiger det, samt at der i vurderingen af forløbets varighed vil kunne indgå bl.a. udlændingens behov,

uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund samt hvorvidt en opkvalificering vil være realistisk og relevant.

Efter det foreslåede *stk. 2*, kan udlændinge- og integrationsministeren endvidere bestemme, at den nævnte hjemrejseforberedende aktivering og undervisning kan ske i et samarbejde med eksterne aktører, eller kan erstattes af hjemrejseforberedende aktivering og undervisning udbudt af eksterne aktører.

Den foreslåede ordning indebærer, at eksterne aktører vil kunne inddrages i forbindelse med gennemførelse af konkrete hjemrejseforberedende aktivering og undervisning. Hermed sikres, at eksterne aktører med viden og særlige kompetencer vil kunne inddrages i arbejdet. Som eksempler kan peges på, at det vil kunne være relevant at inddrage eksterne aktører som har særligt kendskab til arbejdet med udlændinge, med samfundsforhold i hjemlande og med inddragelse på arbejdsmarkedet eller etablering af selvstændig virksomhed i hjemlande.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3. X i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Det fremgår af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 43, stk. 2, 1. pkt., at såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Efter udlændingelovens § 43, stk. 2, 2. pkt., afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen, hvis udlændingen ikke har tilstrækkelige midler. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. herved udlændingelovens § 43, stk. 2, 3. pkt. Sidstnævnte gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelsehindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter den i udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nævnte procedure, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 5. pkt.

Efter udlændingelovens § 43, stk. 2, 4. pkt., afholdes udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a endeligt af statskassen. Bestemmelsen henviser til Dublin III-forordningen, hvor det i artikel 30, stk. 1, fremgår, at de omkostninger, som er nødvendige for at overføre en ansøger eller anden person, som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra c eller d, til den ansvarlige medlemsstat, afholdes af den overførende medlemsstat. Det følger endvidere af artikel 30, stk. 3, at de personer, der skal overføres i henhold til Dublin III-forordningen, ikke skal afholde omkostningerne ved sådanne overførsler.

Afgørelser efter udlændingelovens § 43, stk. 2, kan træffes Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås, at der som § 6 i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse svarende til gældende ret efter udlændingelovens § 43, stk. 2.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven, således at hjemrejseloven understøtter Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende udlændinges udrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 6, *stk. 1*, vil en udlænding selv skulle afholde de udgifter, der er forbundet med udrejsen.

Det vil således som udgangspunkt påhvile en udlænding selv at skulle afholde de udgifter, som er forbundet med den pågældendes egen udrejse. Udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse, vil navnlig være udgifter til fly- eller togbillet, hoteludgifter, hvis overnatning er nødvendig for at afvente en flyforbindelse, fortæring, udgifter til tolke mv. samt udgifter til transport og forsendelse af bagage. Hvis det har været nødvendigt for politiet at ledsage udlændingen under udrejsen, vil udgifterne til de ledsagende polititjenestemænds rejse og ophold således ikke skulle kræves betalt af udlændingen.

Der vil endvidere kunne udbetales et mindre kontantbeløb ved ankomst til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland (såkaldte rejsepenge). Beløbet vil skulle dække forplejning og eventuelle udgifter forbundet med udlændingens rejse fra lufthavnen i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland, herunder udgifter til lokal transport og nødvendige overnatninger. Beløbet vil – ligesom den hidtidige administration af ordningen - skulle udbetales, uanset om udlændingen kontinuerligt har medvirket til sin udrejse.

I forbindelse med udsendelsen vil eventuelle kontante midler, som udlændingen måtte være i besiddelse af, skulle inddrages til dækning af udgifter til udsendelsen.

Det foreslås i § 6, *stk. 2*, at udgifterne til udlændingens udrejse afholdes foreløbigt af statskassen, hvis udlændingen ikke har tilstrækkelige midler til udrejsen.

Dette betyder, at hvis udlændingen ikke har midler til udsendelsen, vil staten skulle afholde udgifterne foreløbigt, og hvis der viser sig mulighed for det, vil beløbet efterfølgende skulle inddrives.

For så vidt angår udviste udlændinge, der afsoner en dom, er varetægtsfængslet efter retsplejeloven eller som er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens §§ 14 og 15, bemærkes, at Kriminalforsorgen opsparer en del af det beskæftigelsesvederlag, som udlændingen optjener under afsoning. Udgifter, som udlændingen skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder efterfølgende hjemrejse, kan efter anmodning modregnes i det opsparede beløb, hvis ikke udlændingen selv afholder udgifterne. Der henvises til straffuldbyrdslovens § 42, stk. 4.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 6, *stk. 3*, vil udgifter forbundet med udlændingens udrejse skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og medvirker til asylsagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, *stk. 1*, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller kontinuerligt medvirker til udrejsen, medmindre udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), eller hvis ansøgningen er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, *stk. 1* (åbenbartgrundløs proceduren).

Det forudsættes, at udlændingen har medvirket til asylsagens oplysning. Det indebærer bl.a., at udlændingen har medvirket til identitetsfastlæggelse og fastlæggelse af rejserute samt f.eks. har indleveret relevante rejsedokumenter til Udlændingestyrelsen i forbindelse med indgivelse af ansøgning om asyl.

Endvidere forudsættes det, at udlændingen kontinuerligt medvirker til udrejsen. Udlændingen vil således skulle opfylde betingelserne i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, *stk. 2*, om medvirken. Det beror på en samlet vurdering af sagens omstændigheder, om en udlænding medvirker til udrejsen på en sådan måde, at udgifterne afholdes endeligt af staten.

Uanset ovenstående vil udgifterne ikke skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen er udelukket fra at få opholdstilladelse her i landet efter bestemmelsen i udlændingelovens § 10, eller hvis asylansøgningen er behandlet efter den særlige åbenbart-grundløs procedure.

Det foreslås som hjemrejselovens § 6, *stk. 4*, at udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Dublin III-forordningen) skal afholdes endeligt af statskassen.

Baggrunden for forslaget er, at det er hensigtsmæssigt, at det er udtrykkeligt fastsat i hjemrejseloven hvordan udgifterne, der er forbundet med, at en udlænding overføres til en anden medlemsstat efter Dublin III-forordningen, skal afholdes, således at denne bestemmelse henviser til Dublin III-forordningens artikel 30.

Bestemmelsen vil indebære, at udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter Dublin III-forordningen skal afholdes endeligt af statskassen, uagtet at den pågældende udlænding ikke har medvirket til sagens oplysning, og selvom den pågældende ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse af Danmark, efter der er truffet endelig afgørelse om overførsel.

Den foreslåede bestemmelse i § 6, *stk. 4*, i hjemrejseloven vil indholdsmæssigt svare til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 43, *stk. 2*, 4. pkt. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 53.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 7, stk. 1, kan der gives hjemrejsestøtte i forbindelse med en udlændings frivillige udrejse.

Baggrunden for forslaget er, at der dermed skabes fokus på at fremme frivillig udrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Tilsagn om støtte ved udrejsen kan i den forbindelse være et effektivt motivationsfremmende værktøj i forhold til udlændingens beslutning om at medvirke til sin udrejse.

Endvidere er formålet med forslaget delvist at videreføre indholdet men samtidig nedbringe antallet af ordninger, hvorefter der kan gives støtte i forbindelse med en udlændings frivillige hjemrejse, og at det samtidig gøres tydeligt, hvilke betingelser, der skal være opfyldt i den forbindelse.

I dag kan der efter udlændingelovens § 43 b ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet, når særlige repatrieringshensyn taler derfor. Med ”repatrieringshensyn” menes, at der skal være tale om udlændinge, der generelt på tidspunktet for deres udrejse fra hjemlandet må antages at have haft en berettiget forventning om at blive anerkendt som flygtninge, men som efter indrejsen og registreringen som asylansøgere her i landet, typisk på grund af ændrede forhold i hjemlandet, ikke kan anerkendes som flygtninge. Bestemmelsen forudsætter, at udlændinge- og integrationsministeren i forbindelse med iværksættelse af en støtteordning indhenter samtykke fra Folketingets Finansudvalg ved et aktstykke, hvori der nærmere redegøres for baggrunden for at iværksætte støtteordningen.

Endvidere er der på finansloven hjemmel til etablering og finansiering af modtage- og reintegrationsprogrammer. Der henvises til finanslovens § 06.32.10.13. (de fleksible udsendelsesmidler) og finanslovens § 14.11.03. (understøttelse af udsendelse). De fleksible udsendelsesmidler er bevilget i Udenrigsministeriet. Der er efterfølgende indgået aftale mellem Udenrigsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet om anvendelse af midler fra bevillingen til brug for modtage- og reintegrationsprogrammer.

Reintegrationsstøtten er ”in-kind”, dvs. støtten omfatter ikke kontante ydelser, og finansierer aktiviteter i hjemlandet, som er relevante for den enkelte udlænding. Aktiviteterne udvælges i dialog mellem udlændingen og den organisation i hjemlandet, der forvalter støtteprogrammet, ud fra en vurdering af, hvad der bedst bidrager til den udlændingens succesfulde og bæredygtige reintegration i hjemlandet. Modtage- og reintegrationsprogrammerne indeholder støtte op til en maksimal værdi af 20.000 kr. per person. Der er dog mulighed for at tildele ekstra tilskud, såfremt udlændingen er særligt sårbar. Der foretages en konkret og samlet vurdering af sagens samlede omstændigheder ved tildeling af ekstra tilskud.

Personkredsen for ordningen er fastsat administrativt og fremgår af det gældende personkredsnotat, som er udfærdiget af Udlændinge- og Integrationsministeriet, og omfatter aktuelt som udgangspunkt afviste asylansøgere og asylansøgere, der frafalder deres ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, udlændinge, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8 inddrages eller nægtes forlænget i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, samt uledsagede mindreårige, der har modtaget endeligt afslag på asyl og midlertidig opholdstilladelse som uledsaget mindreårig, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2. Det er en forudsætning for at være omfattet af ordningen, at udlændingen på tidspunktet for ansøgningen om støtte og frem til den faktiske udrejse medvirker til sin udrejse, og at udlændingen ikke har verserende ansøgninger om opholdstilladelse i Danmark.

Endelig kan visse udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget, modtage hjælp til repatriering efter repatrieringsloven. Det følger således af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og § 19, stk. 1, anses for at være omfattet af repatrieringsloven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Ifølge repatrieringslovens § 7, stk. 2, nr. 1-10, omfatter hjælp til repatriering: 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 2) udgifter til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohave, 3) udgifter til transport af udstyr, der er nødvendigt for personens eller dennes families erhverv i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 4) hjælp til etablering i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 5) udgifter til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder og udgifter til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet eller det tidligere opholdsland til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, samt hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet for repatriering er fyldt 5 år, i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v.

Satserne fastsættes administrativt og reguleres årligt.

Det følger af repatrieringslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person omfattet af repatrieringsloven, hvis personen 1) ikke har midler til at dække behovet for reintegrationsbistand, 2) ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, 3) har haft opholdstilladelse i Danmark i 5 år og 4) på tidspunktet for repatrieringen er fyldt 55 år, opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er fyldt 50 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. I stedet for en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år, kan personen

anmode om at modtage en løbende, månedlig livslang reintegrationsbistand, som udgør 80 pct. af reintegrationsbistanden, jf. repatrieringslovens § 10, stk. 2.

Satserne fastsættes administrativt i forhold til leveomkostningerne i de enkelte lande.

Der vil således fremover skulle være tale om en samlet regulering af hjemrejsestøtte, som vil kunne bestå af forskellige elementer, alt efter hvilken situation den pågældende udlænding er i.

Den primære del af hjemrejsestøtten for afviste asylansøgere vil som udgangspunkt skulle bestå af in-kind støtte i form af et modtage- eller reintegrationsprogram og vil som udgangspunkt, som i dag, indeholde støtte op til en maksimal værdi af 20.000 kr. per person. Der vil dog være mulighed for at tildele ekstra tilskud, såfremt udlændingen er særligt sårbar. Processen for og administration af ordningen vil skulle svare til den aktuelle ordning om modtage- og reintegrationsprogrammer, der administreres af Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil således skulle træffe afgørelse om tilsagn om hjemrejsestøtte, herunder om udlændingen er omfattet af et modtage- eller reintegrationsprogram, forud for udlændingens udrejse.

Udlændingen vil efter udrejsen i samarbejde med den partner, der implementerer ordningen i hjemlandet, skulle udvælge aktiviteter ud fra en vurdering af, hvad der bedst bidrager til udlændingens succesfulde og bæredygtige reintegration i hjemlandet. Den konkrete reintegrationsplan vil herefter skulle godkendes af Hjemrejsestyrelsen.

Der vil efter forslaget skulle være mulighed for at give kontant hjemrejsestøtte svarende til det, der gives i "in-kind" støtte, til udlændinge fra lande, hvor der endnu ikke tilbydes et modtage- eller reintegrationsprogram. Udlændinge fra lande, hvor der tilbydes et modtage- eller reintegrationsprogram vil ikke kunne fravælge et sådant program og i stedet modtage kontant hjemrejsestøtte.

Hjemrejsestøtte vil med få undtagelser kunne gives alle udlændinge i udsendelsesposition, der har fået afslag på asyl, og som medvirker til sin udrejse. En række nærmere afgrænsede grupper af udlændinge vil dog være udelukket fra at modtage hjemrejsestøtte. Baggrunden herfor er for det første at sikre, at der ikke med ordningen vil blive skabt forøget incitament til at indrejse til Danmark med henblik på at søge asyl. Eksempelvis vil udlændinge, hvis asylsag behandles i den såkaldte åbenbart grundløs haster-procedure, herunder udlændinge der kan indrejse visumfrit i Danmark, ikke være omfattet af muligheden for at få tildelt hjemrejsestøtte. For det andet vil en række alvorlige lovovertrædelser, som f.eks. forbrydelser mod statens sikkerhed, terrorisme mv. skulle føre til, at udlændingen er udelukket fra at modtage hjemrejsestøtte af hensyn til retsfølelsen. Persongruppen vil fremgå af en bekendtgørelse om hjemrejsestøtte, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 4. De nugældende "repatrieringshensyn" bag bestemmelsen i udlændingelovens § 43 b, hvorefter støtteordningerne er møntet på udlændinge, der generelt på tidspunktet for deres udrejse fra hjemlandet må antages at have haft en berettiget forventning om at blive anerkendt som flygtninge,

men som efter indrejsen og registreringen som asylansøgere her i landet, typisk på grund af ændrede forhold i hjemlandet, ikke kan anerkendes som flygtninge, vil således også fremover indgå.

For så vidt angår udlændinge, der har fået deres opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8 (asyl) inddraget eller nægtet forlænget i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, samt udlændingens eventuelle familiemedlemmer, som ligeledes har fået sin opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne inddraget eller nægtet forlænget som konsekvens heraf, vil hjemrejsestøtten dog skulle bestå af hjælp til dækning af de udgifter, der i dag følger af repatrieringsloven. Ordningen vil dog skulle administreres efter bekendtgørelsen om hjemrejsestøtte, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 4.

Efter den foreslåede i hjemrejselovens § 7, *stk. 2*, afhænger fastsættelsen af hjemrejsestøtten af, om udlændingen medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2.

Den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtte for afviste asylansøgere vil således skulle afhænge af, om udlændingen kontinuerligt medvirker til sin udrejse, dvs. at udlændingen medvirker fra den endelige afgørelse, der pålægger udlændingen at udrejse af landet, og frem til den faktiske udrejse. En udlænding, der kontinuerligt medvirker til sin udrejse, vil således kunne modtage den fulde hjemrejsestøtte, hvorimod en udlænding, der har genoptaget sin medvirken til udrejsen efter i en periode ikke at have medvirket hertil, vil skulle have halveret sit støttebeløb. En udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, og som derfor udsendes tvangsmæssigt, vil skulle være afskåret fra at modtage hjemrejsestøtte.

Hjemrejsestyrelsens afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin udrejse, vil således være afgørende for den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtten. Der henvises til lovforslagets § 2.

Hjemrejsestyrelsens fastsættelse af hjemrejsestøtten for den enkelte udlænding vil efter forslaget ikke kunne påklages.

Den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtte for udlændinge, hvis opholdstilladelse efter §§ 7-8 er inddraget eller nægtet forlænget og disses familiemedlemmer, hvis opholdstilladelse ligeledes er inddraget eller nægtet forlænget som konsekvens heraf, vil ligeledes være betinget af, at udlændingen medvirker til sin hjemrejse. Det indebærer, at udlændingen indgiver ansøgning om hjemrejsestøtte inden udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om inddragelse eller afslag på forlængelse, og i øvrigt samarbejder om hjemrejsen.

Efter den foreslåede i hjemrejselovens § 7, *stk. 3*, kan der i tillæg til hjemrejsestøtten udbetales et supplerende kontantbeløb for asylansøgere, der vælger at frafalde sin klage hos Flygtningenævnet, og som herefter medvirker til sin udrejse.

Formålet for bestemmelsen er at motivere asylansøgere, der har modtaget et afslag på asyl af Udlændingestyrelsen, til aktivt og reelt at tage stilling til sine videre muligheder for at få opholdstilladelse her i landet. Dette skal ses i lyset af, at der for en række nationaliteter er en høj stadfæstelsesprocent i forbindelse med anden instans behandlingen af asylsagen. Beløbet skal endvidere motivere udlændingen til efterfølgende at medvirke til sin udrejse.

Det supplerende kontantbeløb vil skulle fastsættes ud fra, hvornår udlændingen frafalder sin klage hos Flygtningenævnet.

Frafalder asylansøgeren inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), vil udlændingen således i tillæg til hjemrejsestøtten kunne modtage et højere supplerende kontantbeløb ved sin efterfølgende frivillige udrejse, end hvis asylansøgeren først frafalder efterfølgende. Det højere kontantbeløb vil udgøre 20.000 kr., mens beløbet vil blive halveret hvis udlændingen først frafalder klagesagen efter de 14 dage.

Udlændingen vil frem til tidspunktet for udrejsen kunne fortryde sit frafald af klagen til Flygtningenævnet. I det tilfælde vil tilsagnet om et supplerende kontantbeløb skulle bortfalde.

Vælger udlændingen på ny at frafalde sin klage, vil udlændingen kunne gives tilsagn om at modtage et lavere supplerende kontantbeløb for sit frafald af klagen.

Tilsagn om supplerende kontantbeløb vil skulle bortfalde, såfremt udlændingen ikke medvirker til sin udrejse og dermed udsendes tvangsmæssigt. Genoptager udlændingen sin medvirken til udrejsen, vil det supplerende kontantbeløb ligeledes skulle anses for bortfaldet.

Med den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 7, *stk. 4*, kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om støtte i forbindelse med udlændinges hjemrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder den omfattede personkreds, betingelser for hjemrejsestøtte, støttebeløb mv.

Der vil på den baggrund være mulighed for, at der med den fornødne hurtighed administrativt kan foretages ændringer i ordningen, såfremt der viser sig et konkret behov herfor.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Det foreslås i § 8, *stk. 1*, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er omfattet af udlændingelovens § 42 a, *stk. 1* eller 2, jf. *stk. 3*, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, forsørges af Udlændingestyrelsen og har ophold på et indkvarteringssted, har pligt til at medvirke til at udføre de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet.

De nødvendige opgaver, der vil kunne være tale om, er de opgaver, som er nødvendige for at indkvarteringsstedet kan fungere efter sit formål. Opgaverne omfatter navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, pasning og renholdelse af udenomsarealer og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter.

Forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet vil have såvel et praktisk som et kompetencemæssigt sigte, idet de pågældende opgaver naturligt bør varetages af de personer, som opholder sig på indkvarteringsstedet, og idet medvirken til sådanne opgaver vil kunne bidrage til at give en oplevelse af medejerskab til indkvarteringsstedet og vil kunne styrke udlændingen i at være en del af et fællesskab og i at løse opgaver i et samspil med andre.

I bestemmelsens foreslåede *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at indkvarteringsoperatøren jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., kan meddele en udlænding pålæg om at udføre de i stk. 1, nævnte nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Forslaget medfører, at hvis udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, vil indkvarteringsoperatøren kunne meddele vedkommende udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i de situationer.

Det bemærkes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatørerne vil skulle udøve en betydelig indsats for at motivere udlændingene til at efterkomme forpligtelsen til at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne. Derfor vil det alene være i situationer, hvor en udlænding trods indkvarteringsoperatørens motiverende indsats nægter at udføre de nødvendige opgaver, indkvarteringsoperatøren vil kunne pålægge den pågældende at udføre de nødvendige opgaver.

Det bemærkes videre, at den foreslåede bestemmelse indebærer, at indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., i lovteksten udtrykkeligt bemyndiges til at udstede konkrete pålæg til beboerne om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Det bemærkes også, at forvaltningsloven finder anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser efter bestemmelsen, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab. Der henvises herved til den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

I lovforslagets § 22, stk. 4, foreslås det, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om meddelelse af et pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af et indkvarteringssted vil

kunne indbringes for Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsens afgørelse i sådanne sager, vil dog ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Efterkommer en udlænding uanset et meddelt påbud herom fortsat ikke forpligtelsen til at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med indkvarteringsstedets drift, vil Hjemrejsestyrelsen efter det foreslåede § 8, stk. 2, 2. pkt., kunne bestemme, at vedkommende skal tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse. Herved er der mulighed for, at Hjemrejsestyrelsen kan reagere over for en udlændings tilsidesættelse af et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ved at flytte den pågældende til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud).

Det bemærkes i den forbindelse, at såvel et pålæg om at medvirke til at udføre nødvendige opgaver som Hjemrejsestyrelsens afgørelse om, at vedkommende skal flytte til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud), vil udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring vil skulle iagttages både under den forudgående sagsbehandling og i forbindelse med selve afgørelsen.

Efterkommer udlændingen ikke umiddelbart et meddelt flyttepåbud, forudsættes indkvarteringsoperatøren at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet. Viser det sig imidlertid umuligt at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet, vil udlændingen kunne pålægges meldepligt efter den foreslåede § 10 med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, og udlændingen kan frihedsberøves efter den foreslåede § 15.

Efterkommer udlændingen ikke det pålagte flyttepåbud, vil den pågældende derudover kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

Muligheden for anvendelse af frihedsberøvelse skal dog først overvejes, hvis meldepligt har vist sig utilstrækkelig til at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor Hjemrejsestyrelsen har bestemt, at udlændingen skal tage ophold.

Det bemærkes i den forbindelse, at de regler, der i dag i udlændingeloven er gældende om adgangen til opnåelse af økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, foreslås videreført, og at udlændingelovens regler herom, derfor foreslås justeret, således, at de også omfatter de udlændinge, hvis forhold i øvrigt i vidt omfang er reguleret i hjemrejseloven.

Endelig foreslås det i bestemmelsens *stk. 3*, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelse af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Bemyndigelsen forventes udmøntet til at fastsætte nærmere regler om udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet med henblik på at sikre en ensartet praksis hos indkvarteringsoperatørerne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9

Med den foreslåede bestemmelse i § 9 lovfæstes adgangen til at fastsætte husordener på et indkvarteringssted for udlændinge over 18 år., der er pålagt at udrejse af Danmark, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, jf. stk. 2.

Efter gældende ret antages det, at et indkvarteringssted med hjemmel i anstaltsforholdet kan fastsætte generelle forskrifter, herunder ordensforskrifter, der skal være gældende på centret, og som har til formål at sikre centrets overordnede funktion.

I den foreslåede bestemmelses *stk. 1*, foreslås det, at der på indkvarteringssteder, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, jf. stk. 2, for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på indkvarteringsstedet. Eventuelle børn under 18 år, som er indkvarteret sammen med vedkommende udlændingen, vil også være omfattet af den fastsatte husorden. Der indføres således en pligt til at fastsætte husordener på et indkvarteringssted for udlændinge, der er pålagt at udrejse af Danmark.

Driften af indkvarteringsstederne er reguleret i årlige operatørkontrakter mellem Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatøren, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver operatøren skal udføre.

Der foreslås alene en pligt til at udarbejde husordener for indkvarteringssteder for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Den foreslåede bestemmelse finder således ikke anvendelse på andre indkvarteringssteder oprettet i medfør af § 42 a, stk. 5.

Bestemmelsen indebærer, at der i en husorden vil skulle fastsættes generelle ordensregler, som er nødvendige for at få institutionen til at fungere. Ordensreglerne vil skulle være båret af saglige hensyn, og reglerne må ikke gå videre, end hvad hensynet til indkvarteringsstedet formål og virke tilsiger, og må heller ikke udgøre en uforholdsmæssig begrænsning i de pågældende udlændinges rettigheder.

Opstillingen af klare og faste rammer har til formål at bidrage til at skabe en struktureret hverdag, der kan medvirke til at forebygge konflikter og magtanvendelse.

Husordenen vil skulle være et dynamisk redskab, og husordenens ikke-obligatoriske elementer bør løbende tages op til revision på baggrund af erfaring ved brug i praksis.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås en række obligatoriske punkter, som husordenen som minimum skal indeholde regler om.

Det foreslås således i *stk. 2, nr. 1*, at der som et obligatorisk punkt fastsættes nærmere regler om respektfuld adfærd over for personale og øvrige beboere. Disse obligatoriske regler skal signalere, at der naturligvis gælder en række standarder for adfærd på indkvarteringssteder, herunder hensyntagen til og respekt for personalet, der skal kunne befinde sig på deres arbejdsplads under ordnede og sikre forhold, og hensynet til de øvrige beboere på indkvarteringsstedet, der skal kunne befinde sig i deres midlertidige hjem under ordnede og sikre forhold.

Det foreslås endvidere i *nr. 2*, at der i husordenen skal fastsættes regler om, at udlændingene skal passe på bygninger og inventar på indkvarteringsstederne. Reglen har til formål at sikre, at den pågældende udlænding er klar over, at den pågældende forventes at omgås bygninger og inventar med respekt samt at benytte faciliteter med omtanke og undlade at udøve hærværk af nogen art.

Det foreslås videre i *nr. 3*, at der fastsættes regler om ophold på fællesarealer m.v. med det formål at sikre, at alle beboere er bekendt med de fælles regler for færden på centeret, der gælder, således at der tages hensyn til alle indkvarterede. Det forudsættes, at reglerne bl.a. vil regulere spørgsmålet om rygning og indtagelse af alkohol samt støj på fællesarealerne.

Med henblik på at sikre ro og orden foreslås det i *nr. 4*, at der skal fastsættes regler om ro på værelset i aften- og nattetimerne. Det forudsættes, at de nærmere regler herom udformes efter de lokale forhold og sammensætningen af indkvarterede på indkvarteringsstedet i øvrigt.

Det foreslås i *nr. 5*, at der skal fastsættes regler om forholdene vedrørende anviste værelser og effekter. Formålet hermed er bl.a. at sikre klare retningslinjer for brugen af anviste effekter, og gøre det klart, at de indkvarterede skal passe på de anviste værelser, inventar og effekter, herunder ikke misligholde disse. Det foreslås således, at det fastsættes direkte i husordenen, at tildeling af værelser, ændring af værelsesfordeling m.v. bestemmes af indkvarteringsoperatøren, og at spørgsmålet således ikke er genstand for forhandling med udlændingene. Heller ikke regler om effekter, herunder disses

placering og anvendelse, er som udgangspunkt genstand for forhandling. Ved fastsættelse af regler herom i husordenen skal bl.a. indgå hensynet til at sikre frie brandveje og at der ikke henstår effekter i større omfang på indkvarteringsstedet. Indkvarteringsoperatørernes beslutning om tildeling af værelser mv. vil ikke være en forvaltningsretlig afgørelse, men en del af den faktiske forvaltningsmyndighed.

Det forventes i den forbindelse, at der i husordenerne indføres en ordning, hvor udlændingen i forbindelse med indflytning på indkvarteringsstedet meddeles, at såfremt udlændingen ikke har opholdt sig på centeret i syv dage, anses udlændingen for at have fraflyttet indkvarteringsstedet. Udlændingens ejendele og effekter, der findes i tilknytning til udlændingens værelse, vil herefter blive flyttet og opbevaret på depot i en kortere periode på ca. syv dage, hvorefter det vil blive bortskaffet. Efterladte letfordærlige effekter vil blive bortskaffet straks. Det foreslås i den forbindelse, at der bliver mulighed for efter en konkret bedømmelse at forlænge perioden førend ejendele og effekter bortskaffes, hvis særlige forhold gør sig gældende, herunder navnlig hensynet til familier.

Indkvarteringsoperatøren vil dog have pligt til at sikre en længere opbevaring på 2 måneder, hvis der er tale om genstande af særlig høj værdi. Herefter vil også disse effekter skulle bortskaffes. Genstande af særlig høj værdi kan eksempelvis være visse smykker eller former for elektronik.

Udlændingens ejendele og effekter vil ikke blive bortskaffet, såfremt udlændingens manglende tilstedeværelse skyldes hospitalsindlæggelse eller øvrige forhold, som udlændingen ikke kan forventes at påregne.

Hvis beboeren i løbet af opbevaringsperioden genindrejser eller genopdukker og gør krav på sine ejendele, skal disse udleveres til pågældende.

Bortskaffelsen kan bestå i enten destruktion af de efterladte effekter eller udlevering til almennyttige eller velgørende formål.

Det forudsættes, at indkvarteringsoperatøren fører en fortegnelse over fundne efterladte effekter med angivelse af bl.a. udlændingens personID og dato for fundet af de efterladte ejendele.

Formålet med ordningen er at sikre, at udlændinge, der er indkvarteret på centret, rent faktisk opholder sig der med henblik på at udsendelse eller udrejse kan gennemføres. Det sikres samtidig, at det vil blive mødt med konsekvenser, hvis udlændingen periodevist forsvinder eller ikke opholder sig der, hvor pågældende er indkvarteret, og at det vil fungere som et incitament til udlændingen til at opholde sig på sit indkvarteringssted.

Som en konsekvens af den nultolerance, der vil skulle anlægges over for kriminalitet begået på indkvarteringsstederne, foreslås det i *nr. 6*, at der skal fastsættes regler om, at operatøren skal anmelde alle former for kriminalitet og mistanke om kriminelle forhold til politiet. Operatøren skal desuden

underrette politiet om enhver mistanke om radikalisering blandt beboerne og blandt udefrakommende personer, som opsøger indkvarteringsstedet.

Det foreslås i *nr. 7*, at konsekvenserne ved overtrædelse af husordenen skal fremgå af husordenen. Formålet hermed er at sikre et stort fokus på, at overtrædelser vil blive mødt med konsekvenser, og sikre, at alle udlændinge bliver gjort opmærksomme på konsekvenserne af overtrædelse af husordenen, når udlændingen bliver gjort bekendt med husordenen.

Konsekvenserne ved overtrædelse af husordenen kan f.eks. være udelukkelse fra arrangementer og aktiviteter m.v. samt påbud om at flytte indkvarteringssted.

Det foreslås i *stk. 3*, at en husorden herudover bl.a. kan indeholde andre regler og retningslinjer for ophold på centrene, som måtte findes nødvendige for at sikre centerets overordnede funktion. Heri ligger, at reglerne skal være rimelige, og ikke må gå længere, end hvad hensynet til indkvarteringsstedets formål og virksomhed kræver. Heri ligger samtidig, at der kan være behov for at fastsætte yderligere regler på grund af lokale forskelle, herunder centrenes forskellige faciliteter mv.

Husordenen vil således f.eks. kunne indeholde regler og retningslinjer for aktiviteter på centeret, regler om brug af elektroniske kommunikationsmidler mv. Der vil også af hensyn til at sikre ro for børnefamilier kunne fastsættes særlige stedlige regler herom på indkvarteringssteder, hvor børnefamilierne indkvarteres.

Det foreslås i *stk. 4*, at udlændinge, som indkvarteres på et indkvarteringssted for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal gøres bekendt med stedets husorden, herunder med konsekvenserne af at overtræde reglerne heri. Husordenen vil skulle være nedskrevet og skal være kendt af de personer, som er omfattet af reglerne, og derfor er forpligtet til at overholde disse. Dette bør ske ved, at husordenen udleveres til og gennemgås med udlændingen ved indkvarteringsstart. Det er afgørende, at udlændingene ikke er i tvivl om indholdet af husordenen. Det foreslås derfor, at husordenen som udgangspunkt skal være tilgængelig på dansk, engelsk og de sprog, der er størst repræsentation af på tværs af de pågældende indkvarteringssteder.

Det foreslås i *stk. 5*, at personalet kan træffe beslutning om at udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v., såfremt udlændingen tilsidesætter husordenen.

Formålet med bestemmelsen er at tydeliggøre de konsekvenser, som udlændingen kan blive mødt med, hvis den pågældende ikke overholder husordenen. Der er således tale om en lovfæstning af de muligheder, der allerede følger af anstaltsforholdet, for at udelukke visse udlændinge fra arrangementer eller aktiviteter m.v. Udelukkelsen kan eksempelvis omfatte motionsrummet, cafeområde m.v. Den lovfæstede mulighed for at udelukke udlændinge, der ikke overholder husordenen, skal motivere udlændingen til at overholde husordenen.

Det bemærkes, at sådanne konsekvenser, som kan iværksættes ved tilsidesættelse af husordenen, ikke udgør afgørelser i forvaltningslovens forstand, men må anses som beslutninger, der udgør en integreret del af den faktiske forvaltningsvirksomhed det er at drive indkvarteringssteder. Det betyder, at der ikke er mulighed for at klage herover til Udlændingestyrelsen.

Det foreslås i *stk. 6*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener, herunder om konsekvenserne ved manglende overholdelse heraf.

Bemyndigelsen forventes udmøntet til at fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener, herunder med inddragelse af lokale forskelle på indkvarteringsstederne samt skiftende grupper af indkvarterede udlændinge.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 1, at indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet, 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed, 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 34, stk. 7, at politiet kan anvende de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

Det foreslås i *§ 10, stk. 1*, at det med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, kan bestemmes, at udlændingen skal 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet, 2) tage ophold efter nærmere bestemmelse eller 3) give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Det foreslås samtidig at ændre udlændingelovens § 34, stk. 1, og ophæve udlændingelovens § 34, stk. 7, jf. de foreslåede bestemmelser i § 25, nr. 11 og 15.

Hjemrejsestyrelsen har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Det vil med forslaget således fortsat være Hjemrejsestyrelsens kompetence at pålægge en udlænding pligter med henblik på at sikre udlændinges tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Hjemrejsestyrelsen vil således i de konkrete tilfælde og indenfor rammerne af det almindelige proportionalitetsprincip skulle vurdere, om en udlænding skal pålægges pligter efter bestemmelsen, fordi de vurderes at være tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for en udsendelse eller om andre mere indgribende foranstaltninger skal anvendes, som f.eks. frihedsberøvelse.

Forslaget i stk. 1 omfatter udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har pligt til at udrejse. Det afgøres efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, hvornår en udlænding har fået en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Pligterne i den foreslåede stk. 1 vil kunne pålægges enkeltvis eller i kombination. En udlænding vil f.eks. både kunne pålægges at deponere sit pas og give møde på et bestemt tidspunkt. Det kan være tilfældet i situationer, hvor udlændingens udsendelse sker påset med fly, og hvor det vurderes nødvendigt at deponere den pågældende udlændings pas og samtidig at pålægge udlændingen at møde op i lufthavnen, hvorefter udsendelsen kan gennemføres.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 1*, at en udlænding kan pålægges at deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Bestemmelsen foreslås anvendt f.eks. i tilfælde, hvor udlændingen er i besiddelse af pas, anden rejselegitimation eller billet, og hvor det vurderes nødvendigt at deponere de pågældende dokumenter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse. Der vil være tale om mindre indgribende foranstaltninger, som f.eks. vil kunne anvendes inden eller i stedet for frihedsberøvelse efter den foreslåede § 17, hvis det i det konkrete tilfælde vurderes tilstrækkeligt, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Overtrædelse af pligten i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller

sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om pålæg af pligter vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der er almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 2*, at en udlænding kan pålægges at tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Bestemmelsen foreslås anvendt f.eks. i tilfælde, hvor det vurderes nødvendigt at pålægge udlændingen at tage ophold i et bestemt lokale eller område, for at sikre udsendelse, og hvor det i den forbindelse ikke anses for nødvendigt at frihedsberøve den pågældende udlænding.

Overtrædelse af pligten i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om pålæg af pligter vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der er almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 3*, at en udlænding kan pålægges at give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil være tale om en mindre indgribende foranstaltning, som f.eks. vil kunne anvendes inden eller i stedet for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 18, hvis det i det konkrete tilfælde

vurderes tilstrækkeligt, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Bestemmelsen foreslås anvendt f.eks. i tilfælde, hvor det vurderes nødvendigt at pålægge udlændingen at møde op i en lufthavn efter tilsigelse for at iværksætte en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og hvor det i den forbindelse ikke anses for nødvendigt at frihedsberøve den pågældende udlænding.

Overtrædelse af pligten i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om pålæg af pligter vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der er almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Det foreslås endvidere i § 10, *stk. 2*, at de nævnte foranstaltninger i *stk. 1* finder anvendelse på udlændinge, der er i transit i en dansk lufthavn.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at politiet vil kunne pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, de i *stk. 1* nævnte pligter i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 21.

En udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, vil således kunne pålægges at deponere sit pas, anden rejselegitimation eller billet, tage ophold efter nærmere bestemmelse eller give møde på nærmere angivne tidspunkter for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil være tale om de mindre indgribende foranstaltninger, som f.eks. vil kunne anvendes inden eller i stedet for frihedsberøvelse efter den foreslåede § 16, *stk. 8*, hvis det i det konkrete tilfælde vurderes tilstrækkeligt, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for udsendelsen.

Bestemmelsen foreslås anvendt i tilfælde, hvor dansk politi yder bistand i forbindelse med andre landes udsendelser af udlændinge, som foregår ved transit gennem en dansk lufthavn, og hvor dansk politi således ledsager udlændingen fra et fly til et andet. I de tilfælde vil politiet således kunne bestemme, at udlændingen skal tage ophold i politiets venterum i lufthavnen, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Overtrædelse af de givne pligter i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om pålæg af pligter vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der er almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Der henvises i øvrigt til 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 2, at politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, kan bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 3) udlændingen udviser voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om,

at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Derudover fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 3, at hvis politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 4, at politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 34, stk. 5, at politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 6, at politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Hjemrejsestyrelsen har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 11, stk. 1, at en udlænding skal give møde på nærmere angivne tidspunkter, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, medmindre særlige grunde taler derimod, såfremt 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale med Hjemrejsestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet jf. § 12, stk. 2, 3) udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter

§ 12, stk. 1, 1. pkt., flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., eller 4) udlændingen ikke medvirker til sin udrejse jf. § 2, stk. 1.

Bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 1 og 3-4. Bestemmelsens stk. 1, nr. 4, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 34, stk. 3, som det samtidig foreslås at ophæve, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 15.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til deres udrejse, vil kunne pålægges meldepligt. Forslaget omfatter således ikke udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, såsom asylansøgere. Udlændingestyrelsen vil som hidtil være ansvarlig for at pålægge andre udlændinge, f.eks. asylansøgere, meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 14.

Det er hensigten, at et pålæg om meldepligt både skal fungerer som en kontrolforanstaltning og som en motivationsfremmende foranstaltning i forbindelse med en udlændings udrejse og derfor er én blandt flere andre kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger såsom opholds- og underretningspligt.

Meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 1, vil som det klare udgangspunkt skulle pålægges, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen. Medvirken til udrejsen omfatter både medvirken til sagens behandling, til sagens oplysning, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og medvirken til udrejsen i øvrigt jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1.

Hjemrejestyrelsen vil kunne pålægge meldepligt i de i nr. 1-4 nævnte tilfælde, uanset at det ikke vurderes nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse. Meldepligt vil således kunne pålægges, hvis det blot skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor den pågældende udlænding opholder sig, eller hvis det i øvrigt vurderes hensigtsmæssigt for at sikre, at udlændingen medvirker til sagens behandling eller til udrejsen i øvrigt.

Efter stk. 1, *nr. 1*, vil der kunne pålægges meldepligt, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale med Hjemrejestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Hjemrejestyrelsen vil bl.a. kunne indkalde en udlænding til samtale via den digitale kommunikationsløsning som udlændingen automatisk vil blive tilsluttet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1.

Møder udlændingen ikke op til en samtale, hvortil den pågældende er indkaldt, vil udlændingen således kunne pålægges meldepligt, medmindre udlændingen har haft lovligt forfald som følge af f.eks. sygdom eller hospitalsindlæggelse. Udlændingen vil dog så vidt muligt skulle melde lovligt

forfald før tidspunktet for samtalen og efterfølgende kunne godtgøre, at der har været tale om lovligt forfald, f.eks. ved hjælp af en lægeerklæring.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Hjemrejsestyrelsen skal sikre, at meldepligt i hvert enkelt tilfælde er proportionalt i forhold til at sikre udlændinges tilstedeværelse med henblik på bl.a. udsendelse. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for meldepligten.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis blive afviklet på indkvarteringsstedet, hvor der som udgangspunkt er etableret en elektronisk meldepligtsløsning (saltolog). Alternativt kan det foregå ved manuel registrering af udlændingen, når denne melder sig. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det gældende strafniveau i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., videreføres. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse i § 22 kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

En udlænding vil derudover kunne pålægges meldepligt efter stk. 1, *nr.* 2, hvis udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at det har en klar konsekvens at opføre sig voldeligt eller truende på det indkvarteringssted, hvor udlændingen opholder sig.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra

overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle godtgøre, at meldepligt i hvert enkelt tilfælde er proportionalt i forhold til at sikre udlændinges tilstedeværelse med henblik på bl.a. udsendelse. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for meldepligten.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis blive afviklet på indkvarteringsstedet, hvor der som udgangspunkt er etableret en elektronisk meldepligtsløsning (saltolog) eller foregår ved manuel registrering af udlændingen, når denne melder sig. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det gældende strafniveau i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., videreføres. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse i § 22 kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Der vil endvidere skulle pålægges en udlænding meldepligt efter stk. 1, *nr.* 3, hvis udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 1. pkt., og et

flyttepåbud efter den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.

Et pålæg om opholdspligt, kan pålægges efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 1. pkt., når udlændingen ikke medvirker til sin udrejse jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1. Der henvises til afsnit 3.8. om kontrolforpligtelser.

Udlændingestyrelsen kan efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., pålægge en udlænding at flytte hen til et bestemt indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, hvis den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens anvisning af indkvarteringssted (flyttepåbud).

Hjemrejsestyrelsen kan pålægge en udlænding at flytte til et bestemt indkvarteringssted, hvis udlændingen ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af et indkvarteringssted efter den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, 2. pkt.

Det forudsættes i den forbindelse at indkvarteringsoperatørerne udøver en betydelig indsats for at motivere en udlænding til at udføre de nødvendige opgaver ved driften af indkvarteringsstederne.

Kun hvis en udlænding - trods indkvarteringsoperatørernes motiverende indsats - nægter at udføre de nødvendige opgaver, vil der blive tale om at give et pålæg. Nægter den pågældende herefter fortsat at udføre de nødvendige opgaver, vil den pågældende udlænding kunne pålægges at flytte til et andet indkvarteringssted, hvis det konkret skønnes nødvendigt. Indkvarteringsoperatørerne forudsættes herefter at søge at motivere den pågældende udlænding til at efterkomme flyttepåbuddet.

Muligheden for anvendelse af meldepligt vil således først kunne overvejes, når det vurderes umuligt at motivere den pågældende til at efterkomme et flyttepåbud. Det vil i den forbindelse være tilstrækkeligt for at iværksætte meldepligt, at det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor Udlændingestyrelsen har bestemt, at udlændingen skal tage ophold. Der henvises til afsnit 3.7.1 om nødvendige opgaver.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har

et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle godtgøre, at meldepligt i hvert enkelt tilfælde er proportionalt i forhold til at sikre udlændinges tilstedeværelse med henblik på bl.a. udsendelse. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for meldepligten.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis blive afviklet på indkvarteringsstedet, hvor der som udgangspunkt er etableret en elektronisk meldepligtsløsning (saltolog) eller foregår ved manuel registrering af udlændingen, når denne melder sig. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det gældende strafniveau i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., videreføres. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse vil den kunne påklages til Udlændingenævnet jf. den foreslåede § 22.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Det foreslås endvidere i stk. 1, *nr. 4*, at en udlænding vil kunne pålægges meldepligt, hvis den pågældende ikke medvirker til sin udrejse jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1.

Forslaget indebærer, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt, hvis en udlænding ikke opgiver de nødvendige oplysninger, og ikke medvirker til tilvejebringelsen af de nødvendige rejsedokumenter eller til udrejsen i øvrigt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1. Der henvises til afsnit 3.2. om medvirken.

Det forudsættes, at der vil blive pålagt meldepligt, når det kan konstateres, at udlændingen ikke medvirker til udrejsen og senest i forbindelse med, at den pågældende udlænding pålægges opholdspligt på et indkvarteringssted. Meldepligt vil også kunne pålægges en udlænding, der f.eks. umiddelbart efter endeligt afslag på asyl i en periode fortsat opholder sig på et asylcenter, hvor den pågældende er pålagt opholdspligt.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle godtgøre, at meldepligt i hvert enkelt tilfælde er proportionalt i forhold til at sikre udlændinges tilstedeværelse med henblik på bl.a. udsendelse. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for meldepligten.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten afvikles i praksis på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning (Saltosystemet), hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde sker registreringen med et kort med et foto og en stregkode samt en såkaldt brik, eller der foretages manuel registrering. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det gældende straffniveau i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., videreføres. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse vil den kunne påklages til Udlændingenævnet jf. den foreslåede § 22.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Det foreslås desuden i § 11, *stk. 2*, at en udlænding på tålt ophold skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

En udlænding på tålt ophold kan ikke umiddelbart udsendes af landet på grund af forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31. En afgørelse om, at en udlænding ikke kan udsendes, skal efter udlændingelovens § 32 b ændres, hvis det grundlag, der er angivet i afgørelsen, ikke længere er til stede.

Forud for udsendelse af en udlænding, som har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, og som er udvist ved dom, jf. udlændingelovens § 49, stk. 1, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, hvorvidt udlændingen kan udsendes, jf. § 31, medmindre udlændingen samtykker i udsendelsen. En afgørelse om, at udlændingen ikke kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31, skal tillige indeholde afgørelse om meddelelse eller nægtelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7.

Det er således af væsentlig betydning, at myndighederne har kendskab til opholdsstedet for en udlænding på tålt ophold, når vurderingen efter udlændingelovens § 49 b skal foretages.

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejsestyrelsen som udgangspunkt vil skulle pålægge en udlænding på tålt ophold, som samtidig er pålagt opholdspligt, daglig meldeligt, medmindre særlige grunde taler derimod.

Hjemrejsestyrelsen vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt dagligt, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde vil meldepligt skulle pålægges efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det således for så vidt angår udlændinge på tålt ophold skulle vurderes, om meldepligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårlige revurderinger af et pålæg om meldepligt, eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt meldepligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding på tålt ophold over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle sikre, at indgrebet over for hver enkelt udlænding på tålt ophold til enhver tid er proportionalt.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de

oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten afvikles i praksis på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning (Saltosystemet), hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde sker registreringen med et kort med et foto og en strejkode samt en såkaldt brik, eller der foretages manuel registrering. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtræder en udlænding på tålt ophold et pålæg om meldepligt vil det kunne straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og efter den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3.

De gældende strafniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 om straf.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af meldepligten efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse vil den kunne påklages til Udlændingenævnet jf. den foreslåede § 22.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Derudover foreslås det i § 11, *stk. 3*, at en udlænding der er udvist ved dom, som ikke er varetægtsfængslet, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, medmindre særlige grunde taler derimod.

Bestemmelsen finder anvendelse på udlændinge der er udvist efter udlændingelovens §§ 22-24, som følge af et kriminelt forhold, og som på tidspunktet for pålæg af meldepligt ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 1.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

Hjemrejsestyrelsen vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt tre gange om ugen, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde vil meldepligt skulle pålægges efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det således skulle vurderes, om meldepligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårlige revurderinger af et pålæg om meldepligt, eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt meldepligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle godtgøre, at indgrebene over for hver enkelt udlænding på tålt ophold er proportionale.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten afvikles i praksis på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning (Saltosystemet), hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde sker registreringen med et kort med et foto og en stregkode samt en såkaldt brik, eller der foretages manuel registrering. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtræder en udlænding der er udvist ved dom et pålæg om meldepligt vil det kunne straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og fra den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3.

De gældende straff niveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 om straf.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af meldepligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau.

En afgørelse om meldepligt vil kunne påklages til Udlændingenævnet jf. den foreslåede § 22.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Endvidere foreslås det i § 11, *stk. 4*, at en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding, som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod.

Bestemmelsen indebærer, at meldepligten vil skulle pålægges, uanset om den pågældende medvirker til sin udrejse eller udsendelse. Det forudsættes, at pålægget om meldepligt vil skulle meddeles så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst, og at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

Det forhold, at en udlænding, der er pålagt meldepligt efter den foreslåede ordning, efterfølgende giver udtryk for at medvirke til sin udsendelse, ændrer ikke ved, at den pågældende fortsat skal være pålagt meldepligt. Dette gælder uanset om Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der er tale om reel medvirken.

Meldepligt vil således blive pålagt for at sikre, at myndighederne er bekendt med udlændingens opholdssted til brug for udlændingens eventuelle tvangsmæssige udsendelse.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

Hjemrejsestyrelsen vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt tre gange om ugen, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde vil meldepligt skulle pålægges efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det således skulle vurderes, om meldepligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårslige revurderinger af et pålæg om meldepligt eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt meldepligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle godtgøre, at indgrebene over for hver enkelt udlænding på tålt ophold er proportionalt.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, forkyndes meldepligt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis blive afviklet på indkvarteringsstedet, hvor der som udgangspunkt er etableret en elektronisk meldepligtsløsning (Saltosystemet), hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde sker registreringen med et kort med et foto og en stregkode samt en såkaldt brik, eller der foretages manuel registrering. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtræder en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed et pålæg om meldepligt, vil det kunne

straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og fra den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3.

De gældende straffniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 om straf.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af meldepligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse vil den kunne påklages til Udlændingenævnet jf. den foreslåede § 22.

Der vil være almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

Der henvises i øvrigt til 3.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt., at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge (opholdspligt).

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt., at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i § 42 a, stk. 1 og 2 nævnte udlændinge (opholdspligt).

Det fremgår derudover af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 3. pkt., at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i § 42 a, stk. 1 og 2 nævnte udlændinge (opholdspligt).

Det følger endelig af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 4. pkt., at stk. 7, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., fremgår det, at udlændinge omfattet af stk. 1 og 2, jf. stk. 3, ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på

indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 9, skal Udlændingestyrelsen sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, overholder det givne påbud. Udlændingestyrelsen skal endvidere sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 10, overholder det givne påbud.

Udlændingestyrelsen bestemmer efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet (underretningspligt).

Det fremgår, af udlændingelovens § 42 a, stk. 11, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, har pligt til at orientere politiet og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 8, 1. pkt., og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold (orienteringspligt).

Hjemrejsestyrelsen overtog opgaverne vedrørende opholds-, underretnings- og orienteringspligt og opgaven med at sikre kontrollen med, at de pålagte pligter overholdes, fra politiet den 1. august 2020 som følge af den kongelige resolution af 19. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås på den baggrund, at der i hjemrejseloven fastsættes bestemmelser om opholds-, underretnings-, og orienteringspligt, som svarer til gældende ret efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, og at disse bestemmelser samtidig ophæves i udlændingeloven, jf. § 25, nr. 34.

Det foreslås således i § 12, stk. 1, at medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, skal udlændingen tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod. Det samme gælder for en 1) en udlænding på tålt ophold, 2) en udlænding udvist ved dom, 3) en udlænding, der er hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller

den offentlige orden, og 4) en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

En udlænding skal medvirke til sin udrejse, og til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til udrejsen i øvrigt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1. Der henvises til afsnit 3.2. om medvirken.

Det overordnede formål med opholdspligten er at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted, når muligheden for udsendelse opstår. Opholdspligten skal derudover klart signalere, at udlændingen har pligt til at rejse hjem.

Opholdspligten indebærer, at udlændingen vil skulle bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattetimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte eller lignende uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt.

Det vil derfor være afgørende for at overholde en pålagt opholdspligt, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, dvs. det sted, hvor vedkommende overnatter.

Det beror på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt.

En udlænding, som er pålagt opholdspligt, vil kunne få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Det kan f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, at der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie, eller at udlændingen skal aflægge besøg hos nærmeste familie eller venner.

Den foreslåede ordning i stk. 1, *1. pkt.*, indebærer, at en afvist asylansøger eller en anden udlænding, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, som udgangspunkt vil blive pålagt at tage ophold på et indkvarteringssted, hvis den pågældende ikke medvirker til sin udrejse jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, og hvis der ikke er grundlag for at frihedsberøve den pågældende med henblik på udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

Pålægget om opholdspligt vil skulle meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, og at der ikke er grundlag for frihedsberøvelse.

Et pålæg om opholdspligt vil skulle gives, medmindre særlige grunde taler derimod, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for særlig pleje, der ikke kan tilbydes på eller i tilknytning til centeret. Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles pålæg om opholdspligt.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det endvidere skulle vurderes, om opholdskavet er proportionalt i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetskravet vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårlige revurderinger af et pålæg om opholdspligt eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt opholdspligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding på tålt ophold over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle godtgøre, at indgrebene over for hver enkelt udlænding på tålt ophold er proportionalt.

En afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om opholdspligt kan forkyndes via den digitale kommunikationsløsning forkyndes opholdspligten for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Alle udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og ikke medvirker til sin udrejse, og som overtræder et pålæg om opholdspligt, vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det gældende strafniveau i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., videreføres. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3, som svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En afgørelse om opholdspligt vil ikke være undergivet klageadgang til anden administrativ myndighed. Afgørelser om opholdspligt træffes på baggrund af forholdsvis objektive kriterier, undtagen i forhold til en vurdering af, om opholdspligten vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. En afgørelse om opholdspligt indeholder således et meget begrænset skøn.

Kontrol med opholdspligten administreres i praksis ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der foretages derudover løbende

tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelsekontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., foretages der konkret tilstedeværelseskontrol. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholdspligten til politiet.

Der vil i øvrigt være almindelig adgang til domstolsprøvelse, jf. grundlovens § 63.

Det foreslås i stk. 1, 2. pkt., nr. 1 og 2, at en udlænding på tålt ophold og en udlænding der er udvist ved dom skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at der som hovedregel vil blive pålagt en udlænding på tålt ophold eller en udlænding der er udvist ved dom, opholdspligt. Opholdspligten vil således skulle pålægges den enkelte udlænding, uanset om denne medvirker til udrejsen eller udsendelsen. Pålægget om opholdspligt vil så vidt muligt skulle meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med den frist for udrejse, den pågældende er givet, og at der ikke er grundlag for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

Hjemrejsestyrelsen vil således kun kunne undlade at træffe afgørelse om opholdspligt, hvis særlige grunde taler derimod, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for særlig pleje, der ikke kan tilbydes på eller i tilknytning til centeret. Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles pålæg om opholdspligt.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det for så vidt angår udlændinge på tålt ophold endvidere skulle vurderes, om opholdspligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårslige revurderinger af et pålæg om opholdspligt eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt opholdspligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding på tålt ophold over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle godtgøre, at indgrebene over for hver enkelt udlænding på tålt ophold er proportionalt.

Opholdspligten vil som udgangspunkt være et indgreb i retten til respekt for familie- og privatliv, der er beskyttet af EMRK artikel 8. Formålet med opholdspligten vil være, at myndighederne løbende har kendskab til, hvor udlændingene opholder sig, således at der kan ske udsendelse, så snart muligheden herfor opstår. Der er tale om udlændinge, som på grund af alvorlig og/eller gentagen kriminalitet er udelukket fra beskyttelse, og de er derfor ikke ønskede her i landet.

Opholdspligten vil derfor varetage et hensyn til den nationale sikkerhed og den offentlige orden. Der vil således være tale om varetagelsen af et sagligt hensyn. Foruden at være begrundet i et sagligt hensyn skal der være tale om et proportionalt indgreb, herunder et egnet indgreb til varetagelse af det pågældende hensyn. Det er i den forbindelse Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden udgør en ægte offentlig interesse, der som udgangspunkt må anses for at veje tungere end hensynet til de pågældende udlændinges ret til respekt for familie- og privatliv. Et pålæg om opholdspligt vil dermed som udgangspunkt være et proportionalt indgreb i de pågældendes ret til respekt for familie- og privatliv, idet det, for at sikre de pågældende udlændinges tilstedeværelse med henblik på udsendelse, ikke er muligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Der er tale om en skønsmæssig adgang til at undlade at træffe en afgørelse om opholdspligt. Hjemrejsestyrelsen vil derfor i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om særlige grunde taler imod at pålægge den pågældende opholdspligt på et indkvarteringssted.

Hjemrejsestyrelsen vil alene skulle undlade at træffe afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, hvis det i det konkrete tilfælde findes at være helt ubetænkeligt.

Da det er et afgørende hensyn bag bestemmelsen at sikre myndighedernes kendskab til de pågældende udlændinges opholdssted, vil det skulle indgå i vurderingen, om der er fare for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne.

Det vil endvidere skulle indgå i vurderingen, om der er fare for, at den pågældende vil begå kriminalitet. Såvel udlændingens aktuelle som tidligere adfærd vil kunne inddrages i vurderingen heraf. Er der således f.eks. tale om en udlænding, der tidligere gentagne gange har begået kriminalitet, vil dette tale imod, at det undlades at træffe bestemmelse om, at den pågældende skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted.

Det taler ligeledes imod, at det undlades at træffe bestemmelse om, at den pågældende udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, hvis det vil være nødvendigt for politiet at anvende større ressourcer f.eks. til beskyttelse af udlændingen, såfremt denne ikke pålægges at opholde sig på et bestemt indkvarteringssted.

Det vil derudover kunne indgå i vurderingen, om udlændingen har en ægtefælle eller mindreårige børn her i landet. Dette forhold vil i almindelighed tale for at undlade at træffe afgørelse om opholdspligt. Det vil dog ikke skulle tillægges betydning, såfremt der er fare for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne eller begå kriminalitet, eller hvis det vil være nødvendigt for politiet at anvende større ressourcer f.eks. til beskyttelse af udlændingen.

Det bemærkes, at EMRK artikel 8 om retten til familieliv normalt ikke vil kunne føre til, at en udlænding på tålt ophold, som enten er udvist ved dom eller administrativt, og som har en ægtefælle og/eller mindreårige børn her i landet, ikke pålægges opholdspligt. Det skyldes, at der i forbindelse med udvisningen er taget stilling til, om humanitære hensyn, herunder tilknytning til herboende familie, bør føre til, at udvisning undlades.

En afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om opholdspligt kan forkyndes via den digitale kommunikationsløsning forkyndes opholdspligten for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Kontrol med opholdspligten administreres i praksis ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der foretages derudover løbende tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., foretages der konkret tilstedeværelseskontrol. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholdspligten til politiet.

Overtræder en udlænding på tålt ophold eller en udlænding der er udvist ved dom, et pålæg om opholdspligt vil det kunne straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, og fra den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af opholdspligten efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau.

De gældende straff niveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven.

En afgørelse om opholdspligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det foreslås, at en afgørelse om opholdspligt som hidtil ikke vil kunne påklages til anden administrativ myndighed. Afgørelser om opholdspligt træffes på baggrund af forholdsvis objektive kriterier, undtagen i forhold til en vurdering af, om opholdspligten vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. En afgørelse om opholdspligt indeholder således et meget begrænset skøn.

Der vil i øvrigt være almindelig adgang til domstolsprøvelse, jf. grundlovens § 63.

Det foreslås desuden i stk. 1, 2. pkt., *nr. 3 og 4*, at en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og en udlænding

der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at der som hovedregel vil blive pålagt opholdspligt. Opholdspligten vil således skulle pålægges den enkelte udlænding, uanset om denne medvirker til udrejsen eller udsendelsen. Pålægget om opholdspligt vil så vidt muligt skulle meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med den frist for udrejse, den pågældende er givet, og at der ikke er grundlag for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

Opholdspligten vil endvidere skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for særlig pleje, der ikke kan tilbydes på eller i tilknytning til indkvarteringsstedet. Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles pålæg om opholdspligt.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det endvidere skulle vurderes, om opholdspligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårlige revurderinger af et pålæg om opholdspligt eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt opholdspligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding på tålt ophold over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle godtgøre, at indgrebene over for hver enkelt udlænding på tålt ophold er proportionalt.

Opholdspligten vil som udgangspunkt være et indgreb i retten til respekt for familie- og privatliv, der er beskyttet af EMRK artikel 8. Formålet med opholdspligten vil være, at myndighederne løbende har kendskab til, hvor udlændingene opholder sig, således at der kan ske udsendelse, så snart muligheden herfor opstår. Der er tale om udlændinge, som på grund af alvorlig og/eller gentagen kriminalitet er udelukket fra beskyttelse, og de er derfor ikke ønskede her i landet.

Opholdspligten vil derfor varetage et hensyn til den nationale sikkerhed og den offentlige orden. Der vil således være tale om varetagelsen af et sagligt hensyn. Foruden at være begrundet i et sagligt hensyn skal der være tale om et proportionalt indgreb, herunder et egnet indgreb til varetagelse af det pågældende hensyn. Det er i den forbindelse ministeriets opfattelse, at hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden udgør en ægte offentlig interesse, der som udgangspunkt må anses for at veje tungere end hensynet til de pågældende udlændinges ret til respekt for familie- og privatliv. Et pålæg om opholdspligt vil dermed som udgangspunkt være et proportionalt indgreb i de pågældendes ret til respekt for familie- og privatliv, idet det, for at sikre de pågældende udlændinges tilstedeværelse med henblik på udsendelse, kan være vanskeligt at pege på mindre indgribende

foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Opholdspligten vil derfor kunne ophæves i helt særlige tilfælde, hvis den pågældende gennem flere år har været pålagt opholdspligt og medvirket til udsendelsen, men hvor udsendelsen må anses for at være udsigtsløs på grund af forhold, der ikke beror på den pågældende udlænding selv. Hvis den pågældende efter ophævelsen af opholdspligten ikke længere medvirker til udrejsen, vil den pågældende igen kunne pålægges opholdspligt.

En afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 3, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om opholdspligt kan forkyndes via den digitale kommunikationsløsning forkyndes opholdspligten for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Kontrol med opholdspligten administreres i praksis ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der foretages derudover løbende tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelsekontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., foretages der konkret tilstedeværelseskontrol. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholdspligten til politiet.

Overtræder en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed et pålæg om opholdspligt, vil det kunne straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder og fra den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af opholdspligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau.

De gældende straffniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Det foreslås, at en afgørelse om opholdspligt som hidtil ikke vil kunne påklages til anden administrativ myndighed.

Der vil i øvrigt være almindelig adgang til domstolsprøvelse, jf. grundlovens § 63.

Det foreslås derudover i § 12, *stk. 2*, at en udlænding, der er omfattet af den foreslåede § 12, *stk. 1*, om opholdspligt, ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Ved voldelig adfærd forstås enhver adfærd, der indebærer fysisk forulempning af en anden person i form af skub, slag, spark e.l., og som udøves med den hensigt at forulempe den pågældende anden person.

Ved truende adfærd forstås endvidere adfærd, der indebærer en udtrykkelig eller indirekte trussel om voldelig eller anden adfærd, som fremkalder eller er egnet til at fremkalde frygt hos en anden person for eget eller andres liv, helbred eller velfærd. Begrebet omfatter bl.a. vold omfattet af straffelovens §§ 244-246 og trusler omfattet af straffelovens § 266.

Den udviste adfærd skal desuden være af en sådan karakter, at der lægges hindringer i vejen enten for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

I tilfælde, hvor den udviste adfærd i den foreslåede bestemmelse ikke kan straffes efter straffelovens §§ 224-246 eller 266, vil udlændingen kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, *stk. 1, 1. pkt.*

Den gældende strafferamme i udlændingelovens § 60, *stk. 1, 1. pkt.*, videreføres. Der foreslås alene en præcision af gældende ret af strafferammen på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. *pkt.*, i § 60 som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, straffes efter bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, *stk. 2-3*, som svarer til udlændingelovens § 60, *stk. 2*, og er derfor ikke omfattet af præciseringen af gældende ret.

En udlænding, der overtræder den foreslåede bestemmelse vil endvidere kunne pålægges meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11, *stk. 1*.

Det foreslås desuden i § 12, *stk. 3*, at en udlænding, som efter den foreslåede bestemmelse i § 12, *stk. 1, 2. pkt.* er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden

for indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet (underretningspligt).

Formålet med underretningspligten er at sikre overholdelse af og kontrol med opholdspligten. Underretningspligten vil således udgøre en påmindelse til udlændingen om, at den enkelte skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Dette kan medvirke til, at udlændingen i højere grad overholder opholdspligten.

Den enkelte udlænding, der er pålagt opholdspligt på et indkvarteringssted, kan som udgangspunkt frit forlade eller udeblive fra indkvarteringsstedet, og der er således ikke tale om, at udlændingen er frihedsberøvet.

Underretningspligten vil kun omfatte udlændinge på tålt ophold og udlændinge udvist ved endelig dom, udlændinge hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er til fare for statens sikkerhed, den offentlige orden, sundhed eller sikkerhed, og som er pålagt opholdspligt. Underretningspligten er på denne måde knyttet til opholdspligten og skal sikre en bedre overholdelse. Ophæves opholdspligten, vil underretningspligten også skulle ophæves.

Hjemrejsestyrelsen skal træffe afgørelse om påbud om underretningspligt, medmindre særlige grunde taler derimod. Der vil være tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Hjemrejsestyrelsen vil således alene kunne undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, hvis særlige grunde taler derimod

Det vil navnlig omfatte tilfælde, hvis det konkret vurderes at være helt ubetænkeligt at undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, f.eks. fordi udlændingen gennem en længere periode har overholdt alle forpligtelser, og der derfor ikke er helt samme behov for at opretholde en underretningspligt. Det vil også være tilfældet, hvis det vil være uforeneligt med Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til respekt for familie- og privatliv.

Underretningspligt antages således som udgangspunkt at udgøre et indgreb i retten til familie- og privatliv. Underretningspligten vil dog som udgangspunkt anses for at udgøre et proportionalt indgreb, sammenholdt med det væsentlige behov for at sikre overholdelse af og kontrol med opholdspligten. Underretningspligten må i den forbindelse antages alene at udgøre et indgreb af beskeden intensitet.

Underretningspligten vil have karakter af en selvstændig forpligtelse, som kan pålægges ud over opholds- og meldepligt. En udlænding, der bliver pålagt opholds-, underretnings- og meldepligt, vil således have pligt til at opfylde alle tre forpligtelser, og der skal – ved manglende overholdelse – foretages en selvstændig vurdering af, om udlændingen har overholdt hver enkelt af sine forpligtelser.

Heri ligger også, at en udlænding, der giver underretning om, at denne ikke vil opholde sig på indkvarteringsstedet, ikke hermed kan unddrage sig sin opholdspligt. Der kan således være tale om en overtrædelse af opholdspligten, uanset at udlændingen har meddelt, at udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet den pågældende nat.

Det betyder omvendt også, at det forhold, at udlændingen har overtrådt underretningspligten og opholdt sig uden for indkvarteringsstedet uden at have orienteret herom, ikke nødvendigvis vil indebære, at den pågældende har overtrådt opholdspligten efter den foreslåede bestemmelse i § 14.

Det vil være tilstrækkeligt, at udlændingen meddeler, at denne har til hensigt at opholde sig uden for indkvarteringsstedet. Der er ikke tale om, at myndighederne – i forbindelse med at underretningen modtages – skal give tilladelse til, at udlændingen forlader eller udebliver fra indkvarteringsstedet.

Underretningspligten vil ikke indeholde et krav om, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren skal oplyse, hvor udlændingen i stedet agter at opholde sig, eller nærmere skal oplyse om baggrunden for, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Udlændingen vil skulle give underretning, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00. og kl. 6.00. Heri ligger, at udlændingen skal give underretning, inden udlændingen forlader indkvarteringsstedet, eller, hvis udlændingen allerede opholder sig uden for indkvarteringsstedet, inden kl. 23.00.

Hvis en udlænding f.eks. forlader indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00, vil udlændingen skulle give meddelelse herom inden eller i forbindelse med, at indkvarteringsstedet forlades.

Hvis en udlænding f.eks. opholder sig uden for indkvarteringsstedet kl. 22.00 og først forventer at vende tilbage efter kl. 23.00, skal den pågældende have givet meddelelse herom inden kl. 23.00.

Giver en udlænding, der opholder sig uden for indkvarteringsstedet, først underretning efter kl. 23.00, vil underretningspligten ikke kunne anses for at være opfyldt. Giver den pågældende meddelelse f.eks. kl. 23.05, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten.

Hvis en udlænding har forladt indkvarteringsstedet inden kl. 23.00, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten, hvis der ikke er givet underretning herom inden kl. 23.00, og udlændingen ikke er vendt tilbage til indkvarteringsstedet på dette tidspunkt.

Forlader udlændingen indkvarteringsstedet mellem kl. 23.00 og kl. 06.00 uden at give underretning herom, vil der ligeledes være tale om en overtrædelse af underretningspligten.

Det påhviler den enkelte udlænding at give meddelelse til myndighederne på en sådan måde, at det står klart, at der er tale om en underretning om, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00. Udlændingen kan, inden eller i forbindelse med at en udlænding forlader indkvarteringsstedet, f.eks. give meddelelse til vagten, som herefter vil notere dette. Opholder en udlænding sig uden for indkvarteringsstedet, vil udlændingen kunne ringe til indkvarteringsstedet eller til indkvarteringsoperatøren og underrette om, at den pågældende ikke vil komme tilbage til indkvarteringsstedet inden kl. 23.00.

En underretning skal meddeles personligt af den pågældende. En person vil således ikke kunne give underretning på vegne af en anden.

Indkvarteringsoperatøren skal ikke – i forbindelse med at underretningen modtages – give tilladelse til, at udlændingen udebliver fra indkvarteringsstedet. Tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet vil efter ansøgning skulle gives af Hjemrejsestyrelsen, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Har Hjemrejsestyrelsen meddelt udlændingen tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet, vil underretningspligten ikke finde anvendelse i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidspunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten på ny gælde for den enkelte udlænding.

Det forudsættes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatøren, når udlændingen forlader indkvarteringscenteret, kan vejlede udlændingen om indholdet af opholdspligten og hvilke konsekvenser, det kan have, såfremt udlændingen ikke overholder sin opholdspligt, herunder at overtrædelse af opholdspligten er strafbar.

Såfremt en udlænding forlader indkvarteringsstedet uden at give underretning herom, men efterfølgende meddeles tilladelse til opholdet uden for indkvarteringsstedet, vil der ikke være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen bliver akut syg og derfor må indlægges på hospital.

En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, eller alene de tidsrum i løbet af natten, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En udlænding kan således ikke ved at oplyse, at udlændingen agter at opholde sig uden for indkvarteringsstedet i en længere periode, der omfatter flere dage, dermed opfylde sin underretningspligt for perioden efter den første nat.

For at opfylde underretningspligten skal udlændingen orientere indkvarteringsoperatøren, hver gang udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet inden for det anførte tidsrum. Er der tale om, at udlændingen flere gange i løbet af en nat færdes ud og ind af indkvarteringsstedet, vil det dog være tilstrækkeligt, at udlændingen, inden første gang indkvarteringsstedet forlades, orienterer herom.

Det forudsættes, at indkvarteringsoperatøren giver meddelelse om overtrædelse af underretningspligten til Hjemrejsestyrelsen.

Den praktiske tilrettelæggelse, herunder eksempelvis hvilken telefon, der kan ringes til, fastsættes nærmere af indkvarteringsoperatøren i samarbejde med Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af underretningspligten til politiet. Der vil som hidtil skulle foretages kontrol med overholdelse af underretningspligten ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol.

Påbud om underretningspligt vil ikke være undergivet klageadgang. Afgørelser om underretningspligt træffes på baggrund af forholdsvis objektive kriterier, undtagen i forhold til en vurdering af, om underretningspligten vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. En afgørelse om underretningspligt indeholder således et meget begrænset skøn.

Overtrædelse af underretningspligten vil kunne straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder og fra den 1. juni 2021 med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2-3.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af underretningspligten efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau.

De gældende strafniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises til afsnit 3.17 om straf.

Det foreslås endvidere i § 12, *stk. 4*, at en udlænding på tålt ophold har pligt til at orientere om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter den foreslåede § 12, stk. 1, 2. pkt., nr. 1, og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Forslaget indebærer, at en udlænding på tålt ophold vil skulle orientere Hjemrejsestyrelsen om sit opholdssted, hvis udlændingen af særlige grunde ikke er pålagt opholdspligt eller udlændingen har fået ophævet sin opholdspligt, navnlig såfremt opholdspligt vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om retten til privat- og familieliv.

Den foreslåede orienteringspligt vil alene omfatte udlændinge på tålt ophold, som har fået ophævet deres opholdspligt, eller som af særlige grunde ikke er blevet pålagt en sådan. Orienteringspligten udgør dermed ikke et alternativ til opholdspligten.

Orienteringspligten vil være en selvstændig forpligtelse. Der gælder ikke særlige formkrav til, hvorledes orienteringspligten vil skulle opfyldes. Det forudsættes dog, at orienteringen sker på en måde, hvorved det står myndighederne klart, at den pågældende har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted.

Orienteringspligten vil indebære, at en udlænding, der fraflytter det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, har pligt til at orientere Hjemrejestyrelsen om, hvor udlændingen tager fast ophold.

Med fast opholdssted henvises til den adresse, hvor udlændingen som udgangspunkt påtænker at bo og overnatte i et vist længerevarende tidsrum. Såfremt udlændingen alene forventer kortvarigt at tage ophold det pågældende sted, skal udlændingen i stedet anvende muligheden for at søge om dispensation fra meldepligten eller midlertidig flytning heraf. En udlænding på tålt ophold, der eksempelvis på tidspunktet for ophævelse af opholdspligten er indlagt på et sygehus, vil således ikke skulle orientere herom, før den pågældende udskrives fra sygehuset og tager fast ophold uden for det anviste indkvarteringssted.

Orienteringspligten skal løbende opfyldes af den pågældende udlænding. Den pågældende skal således orientere Hjemrejestyrelsen, hvis den pågældende ændrer sit faste opholdssted. Det er ikke tilstrækkeligt alene at orientere i forbindelse med fraflytningen fra udrejsecenteret.

Orienteringspligten finder anvendelse, uanset om udlændingen fortsat er pålagt meldepligt.

Hjemrejestyrelsen vil, når en udlænding på tålt ophold, der fortsat er pålagt meldepligt, har orienteret Hjemrejestyrelsen om sit faste opholdssted, træffe bestemmelse om, hvor den pågældende skal afvikle meldepligten. I praksis afvikles meldepligten som udgangspunkt på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning (saltolog), eller på en politistation i nærheden af det sted, hvor udlændingen har taget fast ophold.,

En udlænding, der orienterer Hjemrejestyrelsen om, at den pågældende har ændret sit faste opholdssted, vil skulle afvikle meldepligten på det af Hjemrejestyrelsen hidtil fastlagte sted, indtil Hjemrejestyrelsen har truffet afgørelse om ændret sted for afvikling af meldepligt. Der må i den forbindelse påregnes en vis ekspeditionstid for Hjemrejestyrelsens behandling af spørgsmålet om ændret sted for afvikling af meldepligt.

Udlændingen skal således i perioden mellem orienteringen af Hjemrejestyrelsen og frem til, at Hjemrejestyrelsen meddeler udlændingen, hvor den pågældende skal aflægge meldepligt fremadrettet, fortsat aflægge sin meldepligt på det hidtil anviste sted. Overholder udlændingen i denne periode ikke sin meldepligt, kan udlændingen straffes herfor. Det forudsættes dog, at Hjemrejestyrelsens tilrettelæggelse af meldepligten ikke strækker sig over længere tid, end hvad der må antages at være nødvendigt for, at den praktiske afvikling af meldepligten kan finde sted.

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejestyrelsen som udgangspunkt skal flytte meldepligten, såfremt den pågældende udlænding selv har orienteret Hjemrejestyrelsen om den pågældendes nye opholdssted. Der kan dog være helt særlige tilfælde, hvor Hjemrejestyrelsen på anden vis allerede

har et sikkert kendskab til udlændingens nye opholdssted, hvorfor meldepligten kan flyttes, uden at udlændingen har orienteret herom.

Den foreslåede ordning indebærer derudover, at orienteringspligten træder i kraft fra det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke skal pålægges en opholdspligt af særlige grunde, eller hvor udlændingens opholdspligt ophæves.

Til forskel fra opholds- og underretningspligten forudsættes det ikke med den foreslåede ordning, at orienteringspligten pålægges ved afgørelse. Herved sikres det navnlig, at udlændingen ikke kan unddrage sig orienteringspligten ved at skjule sig for myndighederne eller på anden vis vanskeliggøre, at myndighederne kan pålægge udlændingen orienteringspligt og meddele dette til den pågældende.

Det forudsættes dog, at Hjemrejsestyrelsen så vidt muligt vejleder den enkelte udlænding om orienteringspligten. Hjemrejsestyrelsen vil således i forbindelse med, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om ikke at pålægge en opholdspligt eller om at ophæve en pålagt opholdspligt og Udlændingestyrelsen i den forbindelse anviser et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt., skulle vejlede udlændingen om udlændingens pligt til fremadrettet at orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, hvis udlændingen ikke tager ophold på det af styrelsen anviste indkvarteringssted. Udlændingestyrelsens anvisning af indkvartering sker som hidtil som led i faktisk forvaltningsvirksomhed.

Tilsvarende vil Hjemrejsestyrelsen skulle vejlede en udlænding, der har fået ophævet sin opholdspligt ved dom, om pligten til at orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted i forbindelse med, at Udlændingestyrelsen anviser udlændingen et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt.

Det forhold, at det ikke konkret har været muligt at vejlede udlændingen om orienteringspligten, f.eks. fordi udlændingens opholdssted er ukendt, kan ikke i sig selv føre til, at orienteringspligten ikke vil finde anvendelse.

Tager en udlænding på tålt ophold, der har fået ophævet sin opholdspligt, fast ophold uden for det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, og opfylder udlændingen ikke sin orienteringspligt, vil den pågældende således fortsat skulle opfylde sin meldepligt på udrejsecenteret, ligesom den pågældende alene vil være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse på udrejsecenteret.

En udlænding på tålt ophold, der tager fast ophold uden for udrejsecenteret, vil fortsat være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, men som udgangspunkt være henvist til at modtage forsørgelsen på udrejsecenteret, hvor den pågældende er indkvarteret jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2. Det gælder, uanset at udlændingen er fraflyttet udrejsecenteret, og uanset at den pågældende har taget ophold langt væk fra udrejsecenteret.

Det forudsættes, at Udlændingestyrelsen i særlige tilfælde, dvs. hvor Danmarks internationale forpligtelser konkret tilsiger det, skal bestemme, at en udlænding på tålt ophold, der opfylder sin orienteringspligt, er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og tilbud om undervisning og aktivering på det nærmeste indkvarteringssted. Udlændingen vil ligeledes have mulighed for at opfylde sin kontrakt om aktivering mv. på det nærmeste indkvarteringssted og vil dermed bibeholde muligheden for at få udbetalt tillægsydelse. Med nærmeste indkvarteringssted henvises til indkvarteringsstedets geografiske beliggenhed i forhold til placeringen af den bolig, hvor udlændingen har orienteret om, at den pågældende tager fast ophold.

Bliver Udlændingestyrelsen bekendt med, at en udlænding, der har orienteret Hjemrejsestyrelsen om, at den pågældende har taget fast ophold på en bestemt adresse, ikke har fast ophold på denne adresse, skal den pågældende udlænding anses som værende flyttet uden at opfylde sin orienteringspligt, og udlændingen vil som følge heraf miste en eventuel ret til forsørgelse uden for indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 12.

Det foreslås desuden i § 12, *stk. 5*, at Hjemrejsestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af den foreslåede § 13 stk. 1, 1. pkt., og som straffes med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf for et forhold, der er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2 nævnte udlændinge.

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal pålægge afviste asylansøgere og andre udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, hvis de pågældende udlændinge ikke medvirker til udrejsen jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, og hvis der ikke er grundlag for frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1, 1. pkt. Det vil navnlig omfatte udlændinge, hvor der ikke er udsigt til tvangsmæssig udsendelse.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 5. pkt., som blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love.

Bestemmelsen er imidlertid ikke sat i kraft, da det følger af ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 14, stk. 6, lov nr. 174 af 27. februar 2019, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af bestemmelsen. Herved var det forudsat, at bestemmelsen først skulle sættes i kraft ved ibrugtagningen af det planlagte Udrejsecenter Lindholm.

Den foreslåede ordning viderefører således muligheden for at kunne pålægge opholdspligt på et indkvarteringssted særligt for denne gruppe udlændinge, såfremt der på et tidspunkt etableres et indkvarteringssted kun for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime. Samtidig foreslås det at ophæve bestemmelsen i udlændingeloven, jf. § 29, nr. 4.

Det foreslås, at ordningen etableres således, at Hjemrejsestyrelsen pålægger en udlænding opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse og at den pågældende udlænding som konsekvens heraf indkvarteres på et bestemt indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, hvis udlændingen straffes for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer begået på eller omkring det indkvarteringsstedet, hvor udlændingen er pålagt opholdspligt.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse for udlændinge, der ikke allerede er pålagt opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 1. pkt.

Ordningen foreslås alene at omfatte afviste asylansøgere på 18 år eller derover. Ordningen foreslås ikke at omfatte personer, som bor sammen med deres familier.

Udvises en afvist asylansøger ved dom, vil Hjemrejsestyrelsen dog i stedet skulle træffe afgørelse om pålæg af opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 2. pkt., nr. 2 om udlændinge udvist ved dom. Udlændingen vil herefter i forbindelse med pålæg af opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 2. pkt., nr. 2, blive pålagt opholdspligt på et bestemt indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime.

Den foreslåede bestemmelse omfatter betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Den foreslåede bestemmelse omfatter tillige tilfælde, hvor udlændingen straffes med bødestraf, herunder udenretligt og indenretligt vedtagne bødeforlæg.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den pågældende udlænding skal være idømt straf ved endelig dom for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer. Det er således en forudsætning for, at der kan træffes afgørelse om overflytning, at udlændingen har fået en endelig straf. Det er således ikke tilstrækkeligt, at den pågældende er sigtet, eller at den pågældende er idømt straf ved retten, uden at fristen for anke er udløbet. For så vidt angår tilfælde, hvor udlændingen straffes med bødestraf, herunder udenretligt og indenretligt vedtagne bødeforlæg, er det en forudsætning for, at der kan træffes afgørelse om overflytning, at udlændingen har vedtaget det udenretlige eller indenretlige bødeforlæg.

Straf for overtrædelse af underliggende bekendtgørelser til de nævnte love, vil ligeledes være omfattet af bestemmelsen. Det betyder, at overtrædelse af våbenbekendtgørelsen tillige vil være omfattet.

Den foreslåede ordning vil også finde anvendelse, selvom udlændingen under samme straffesag er straffet for at have overtrådt både en eller flere af de i bestemmelsen nævnte love og anden lovgivning. Det samme er tilfældet, hvis den pågældende enten før eller efter en straf for overtrædelse af de i bestemmelsen nævnte love er straffet for overtrædelse af anden lovgivning. Det gælder også, selvom straf for disse overtrædelser endnu ikke er afsonet.

Det er endvidere en betingelse, at det forhold, som den pågældende straffes for, er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor den pågældende udlænding er pålagt at tage ophold. Det forudsættes i den forbindelse, at bestemmelsen som udgangspunkt vil omfatte forhold, der er begået i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, og nabokommuner til denne kommune. Det indebærer, for så vidt angår Udrejsecenter Kærshovedgård, som er beliggende i Ikast-Brande Kommune, at omfatte kommunerne Herning, Billund, Vejle, Hedensted, Horsens, Silkeborg og Viborg. I forhold til Udrejsecenter Sjælsmark, der er beliggende i Hørsholm Kommune, vil kommunerne Fredensborg, Allerød og Rudersdal være omfattet. Det afgørende vil således være om gerningsstedets adresse ligger inden for det nævnte område.

Det forhold, at udlændingen er straffet for flere forskellige forhold, som er begået både inden for det anførte område og uden for dette, er uden betydning, så længe et eller flere forhold vedrørende overtrædelse af bestemmelser i de nævnte love er begået inden for det afgrænsede område.

Det forhold, at den pågældende udlænding ikke opholder sig på indkvarteringsstedet, uanset at den pågældende er pålagt opholdspligt på det pågældende indkvarteringssted, er uden betydning, så længe der er tale om straf for overtrædelse af bestemmelser i de nævnte love, og så længe forholdet er begået på eller omkring indkvarteringsstedet.

Den foreslåede ordning indebærer endvidere, at hjemrejsestyrelsen skal undlade at træffe afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, såfremt der foreligger særlige grunde. Sådanne særlige grunde omfatter bl.a. udlændinge, hvor der er udsigt til, at udsendelse kan ske hurtigt.

Den foreslåede ordning vil således ikke omfatte udlændinge, der overføres som følge af Dublin-forordningen, og udlændinge, der er omfattet af den såkaldte åbenbart grundløs haster-procedure, jf. udlændingelovens § 53 b, stk. 1.

Karakteren af de to procedurer betyder, at det normalt er muligt meget hurtigt at udsende eller overføre udlændingen til et andet land, og at det derfor som det klare udgangspunkt vurderes ikke at være hensigtsmæssigt, at de pågældende udlændinge flyttes.

Ved vurderingen af, om der skal ske pålæg af opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse og som konsekvens heraf flytning til et indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede

kontrolregime, skal det tillige tillægges vægt, om der er helt særlige hensyn, der taler imod en flytning af den pågældende. Der kan eksempelvis være tale om, at den pågældende modtager nødvendig sundhedsbehandling i nærheden af det indkvarteringssted, hvor den pågældende er indkvarteret, og at det ikke vil være praktisk muligt for udlændingen at modtage denne behandling, såfremt den pågældende flyttes til et andet indkvarteringssted.

Vurderer Hjemrejestyrelsen, at udlændingen ikke skal pålægges opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse som følge af ovennævnte hensyn, vil udlændingen fortsat være pålagt opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 1. pkt.

Hjemrejestyrelsens afgørelse om opholdspligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Afgørelsen vil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3.

En udlænding, der pålægges opholdspligt på et indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, vil tillige skulle pålægges meldepligt på indkvarteringsstedet. Afgørelse herom vil kunne træffes efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, nr. 4.

En udlænding, der pålægges opholds- og meldepligt på et indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, men som ikke flytter, vil kunne straffes for manglende overholdelse af de pålagte forpligtelser efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt., og kan frihedsberøves med henblik på at transportere udlændingen hen til indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 7.

Det foreslås endvidere, at Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af bestemmelsen jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 6.

Der henvises i øvrigt til 3.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 2, at hvis en udlænding ikke udrejser frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 30, stk. 3, at drager politiet omsorg for udrejsen, og gennemføres udrejsen med fly, tager politiet hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Hjemrejestyrelsen overtog opgaven med at sikre en udlændings hjemrejse fra politiet den 1. august 2020, undtagen opgaver der omfatter anvendelse af magt eller tvang, som følge af den kongelige

resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med en påset eller ledsaget udsendelse, og en del af politiets opgaver i forbindelse med og under en udsendelse.

Politiet har enekompetence til at udøve magt eller tvang. Det gælder også i forbindelse med en udsendelse af udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. Politiet skal derfor efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen bistå, når der i sager om udsendelse opstår behov for at frihedsberøve eller at foretage legemsbesigtigelse og ransagelse mv.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 13, stk. 1, 1. pkt., at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser om nødvendigt med bistand fra de danske myndigheder.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som således har pligt til at udrejse, om nødvendigt får bistand til at udrejse af særligt Hjemrejsestyrelsen og med bistand fra politiet.

Hjemrejsestyrelsen vil således med bistand fra politiet skulle understøtte en udlændings udrejse for at sikre, at udlændingen udrejser. Det omfatter alle nødvendige, understøttende foranstaltninger, såsom selve den praktiske forberedelse af udrejsen samt gennemførelsen af en evt. udsendelse, herunder gennemførelsen af en tvangsmæssig udsendelse.

Det anses for nødvendigt at understøtte en udlændings udrejse, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag og ikke selv er i stand til at forestå sin udrejse, eller ikke vil medvirke til sin udrejse, med henblik på at sikre, at udlændingen ikke opholder sig unødvendigt her i landet.

Forslaget vil således ikke ændre på, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet, og således som udgangspunkt selv er ansvarlig for at tilrettelægge og sørge for sin udrejse inden udløbet af den frist for udrejse, som er fastsat efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

Har en udlænding pligt til at udrejse, indkalder Hjemrejsestyrelsen den pågældende udlænding til en udrejsekontrolsamtale, hvor pligten til at udrejse indskærpes, og hvor udlændingen opfordres til at medvirke til udrejsen samt til at indgå en hjemrejsekontrakt jf. den foreslåede § 4. Hjemrejsestyrelsen vejleder derudover udlændingen om konsekvenserne ved ikke at medvirke til sin udrejse.

Medvirker udlændingen til sin udrejse, vil Hjemrejsestyrelsen kunne understøtte udlændingens udrejse ved at tilvejebringe forudsætningerne for udrejsen, som f.eks. ved at yde bistand til at få fremskaffet den nødvendige rejsedokumentation eller tilbagerejsetilladelse. Hjemrejsestyrelsen vil derudover kunne betale billetter til tog og fly m.v.

En udsendelse kan enten være påset eller ledsaget.

Ved påset udsendelse overvåger Hjemrejsestyrelsen udlændingens udrejse af landet. En påset udsendelse vil som udgangspunkt være frivillig, således at udlændingen f.eks. efter aftale giver møde på et bestemt tidspunkt i en lufthavn, hvorefter udlændingens ombordstigning på et fly påses. Derudover kan en påset udsendelse ske ved politiets bistand, hvis det vurderes, at det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for ombordstigning på et fly, at frihedsberøve den pågældende udlænding efter udlændingelovens § 36. Er udlændingen således frihedsberøvet med henblik på at sikre muligheden for udsendelse, transporteres udlændingen af politiet til f.eks. lufthavnen med henblik på politiets løsladelse af udlændingen i forbindelse med ombordstigning på et fly.

Ved ledsaget udsendelse ledsager Hjemrejsestyrelsen og politiet udlændingen til den pågældendes hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at opholde sig. Ledsaget udsendelse anvendes som udgangspunkt i tilfælde, hvor udlændingen ikke medvirker til sin udrejse jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1, og omfatter således ofte anvendelse af magt eller tvang (tvangsmæssig udsendelse).

Ledsaget udsendelse kan endvidere ske uden anvendelse af magt eller tvang, men hvor ledsagelsen begrundes i andre hensyn, såsom hensynet til udlændingens helbred, alder eller særlige behov mv. En udlænding vil derudover kunne ledsages på en udsendelse, hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at det er nødvendigt for at gennemføre udsendelsen. Der kan f.eks. være tale om en særlig sårbar udlænding, at udsendelsen omfatter flere skift i transitlufthavne, eller at der er tale om en udlænding, som ledsages af hensyn til den pågældendes alder. Endvidere kan udlændingens hjemland eller det land, hvortil den pågældende udsendes til, stille krav om, at udlændingen ledsages. Disse udsendelser vil som oftest ikke omfatte tvang eller magt.

Behovet for ledsagelse vil dog typisk være begrundet i, at udlændingen fysisk modsætter sig udsendelsen, og at det således er nødvendigt at gennemtvinge denne. Hvis udsendelsen foregår med fly, kan hensyntagen til flysikkerheden og de øvrige passagerer endvidere betyde, at luftkaptajnen stiller krav om, at en urolig udlænding ledsages.

Af hensyn til en række sikkerhedsmæssige aspekter bistår politiet indtil videre frem til den 1. august 2021 Hjemrejsestyrelsen med planlægningen af en ledsaget udsendelse. Det betyder, at politiet indtil videre – på vegne af Hjemrejsestyrelsen – forestår en række sagsskridt forbundet med den praktiske og sikkerhedsmæssige planlægning af en ledsaget udsendelse.

Hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der skal ske en ledsaget udsendelse, og politiet er enig, udfærdiger politiet en sikkerhedsvurdering til brug for udsendelsen. Politiet forestår herefter planlægningen af rejsen på vegne af Hjemrejsestyrelsen, herunder den praktiske og sikkerhedsmæssige planlægning af den ledsagede udsendelse, bestilling af billetter, kontakt til flyselskab, hjemlandets og eventuelle transitlandes myndigheder mv.

Til sikkerhedsvurderingen vedlægger politiet i praksis normalt en rejseplan, der indeholder oplysninger om destination, udlændingens data, oplysninger om udrejse og hjemrejse, mv.

Sker udsendelsen tvangsmæssigt, anvender politiet magt eller tvang i det omfang det er nødvendigt. Udlændingen kan derfor være frihedsberøvet op til ombordstigning på f.eks. et fly i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 16. Politiet vil derudover være ansvarlig for visitationen af udlændingen ved legemsbesigtigelse og/eller legemsundersøgelse med henblik på at fratage udlændingen effekter, der kan anvendes til at skade udlændingen selv eller andre eller benyttes i forbindelse med forsøg på undvigelse. Politiets adgang til at foretage visitation af varetægtsfængslede og frihedsberøvede fremgår af den foreslåede ordning, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 4. pkt., og § 37 a, stk. 3-7. Adgangen til at foretage visitation gælder frem til tidspunktet for udlændingens løsladelse eller udsendelse.

Det er politiet som efter anmodning fra Hjemrejsestyrelser træffer afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse med henblik på udsendelse.

Ledsaget udsendelse sker som udgangspunkt med rutefly, men der kan også anvendes særfly, som chartres alene eller sammen med andre lande. Fælles flyvninger organiseres derudover af EU's grænse- og kystvagtsagentur, Frontex.

Hjemrejsestyrelsen vil kunne påse en udlændings udrejse i tilfælde, hvor udlændingen udrejser frivilligt. Hjemrejsestyrelsen påser således, at udlændingen f.eks. udrejser ved ombordstigning på et fly eller en færge.

Medvirker udlændingen ikke til sin udrejse, skal Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet sørge for udlændingens udsendelse, når udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med den frist for udrejse, som er fastsat efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse kunne videregive foto og fingeraftryk til udenlandske myndigheder eller til internationale politisamarbejdsorganisationer, jf. udlændingelovens § 40 a, stk. 9 og § 40 b, stk. 9, eller lade udlændingen personligt fremstille for en udenlandsk ambassade, repræsentation eller delegation, med henblik på identifikation eller udstedelse af rejselegitimation eller identifikationspapirer, jf. den foreslåede bestemmelse i § 17.

Politiet vil derudover på anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kunne ransage udlændingens bolig, og beslaglægge dokumenter og genstande, når det vurderes af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller af betydning for oplysning af udsendelsessagen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 17.

Det forberedende arbejde med de konkrete udsendelsessager for så vidt angår tilrettelæggelse af rejserute, den konkrete udrejsedato mv. har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse mv. ikke vil finde anvendelse.

Eventuelle beslutninger truffet i medfør af bestemmelsen i forbindelse med en udsendelse har ligeledes karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed med henblik på at effektuere en afgørelse om, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse. Der vil således ikke være mulighed for at klage over en beslutning om udsendelse.

En udlænding, der er frihedsberøvet efter den foreslåede § 16, vil kunne klage særskilt over frihedsberøvelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4, medmindre udlændingen inden 3 døgn stilles for en dommer efter udlændingelovens § 37, stk. 1

Anvender politiet andre former for magt eller tvang end frihedsberøvelse f.eks. legemsindgreb efter udlændingelovens § 37 a, i forbindelse med en udsendelse og ønsker nogen at klage over dette vil klage skulle indgives efter de almindelige regler om klager over politiet.

Endvidere foreslås det i § 13, stk. 1, 2. pkt., at udlændinge- og integrationsministeren efter forhandling med justitsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som viderefører dele af den nugældende bemyndigelsesbestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., og hvorefter der er udstedt cirkulære af 13. juli 2000 om Rigspolitiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2).

Det forudsættes i den forbindelse, at Udlændinge- og Integrationsministeriet reviderer de gældende retningslinjer i cirkulæret.

Det foreslås i § 13, stk. 2, at politiet yder den nødvendige politifaglige bistand i forbindelse med udførelsen af stk. 1.

Ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, blev en del af politiets opgaver for så vidt angår udlændinge overdraget til udlændingemyndighederne. Politiet har dog som hidtil enekompetencen til at udøve magt eller tvang i forbindelse med eksempelvis udsendelse af udlændinge.

Derudover vil politiet efter den foreslåede bestemmelse i fornødent omfang skulle bidrage med politifaglig bistand i forbindelse med, at Hjemrejsestyrelsen understøtter en udlændings udrejse, når det må anses for nødvendigt, herunder ved ledsagede og visse påsejede udsendelser.

Den politifaglige bistand vil eksempelvis kunne omfatte transport, frihedsberøvelse, ransagelse mv.

Politiet vil i forbindelse med udsendelsesarbejdet skulle iagttage de almindelige regler for politiets virksomhed i henhold til politiloven, f.eks. vedrørende magtanvendelse og almindelig forvaltningsretlige grundsætninger om god forvaltningsskik, f.eks. om høflighed, skånsomhed og hensynsfuldhed.

Det foreslås derudover i § 13, *stk. 3*, at hvis hjemrejsen gennemføres med fly, tages der hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF, om tilrettelæggelse af en samlet udsendelse med fly fra to eller flere medlemsstaters område, med senere ændringer.

De fælles retningslinjer angår bl.a. organisering af flytransport, procedurer under flyvningen, indhentelse af rejsedokumenter, underretning af destinationslande og transitlande, sikring af, at den udsendtes helbredstilstand tillader en risikofri udsendelse med fly, krav til ledsagere samt check in, ombordstigning og ankomst.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, *stk. 3*, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til 3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

En udlænding kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, *stk. 1*, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 35, *stk. 2*, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, og som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetægtsfængslingen eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Der kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter § 37 a, stk. 3-7. jf. udlændingelovens § 35, stk. 3.

Det tilfalder retten at træffe afgørelse om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35.

Hjemrejsestyrelsen overtog opgaven med at sikre en udlændings hjemrejse fra politiet den 1. august 2020, undtaget opgaver der omfatter anvendelse af magt eller tvang, som følge af den kongelige resolution af 19. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen har således det overordnede ansvar for en sag om varetægtsfængsling af en udlænding og forberedelse af den til brug for rettens behandling. Politiet varetager efter anmodning en fremstilling af udlændingen for retten.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås, at der i hjemrejseloven fastsættes adgang til varetægtsfængsling som hidtil efter udlændingeloven.

Det foreslås således i § 14, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning, og når 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 1, nr. 1, finder kun anvendelse på udlændinge, der ikke har fast bopæl her i landet, og som har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 ved dom.

Udlændinge, der har fast bopæl her i landet, er i relation til varetægtsfængsling ligestillet med danske statsborgere. De vil således ikke kunne varetægtsfængsles efter reglerne i hjemrejseloven, men efter reglerne i retsplejeloven.

Varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse i tilfælde, hvor udvisning på grund af strafbart forhold skal ske ved dom i forbindelse med straffesagens behandling, og hvor der vil være behov for en særlig hjemmel til sikring af udlændingens tilstedeværelse under straffesagen, under en eventuel appel, og indtil dommens bestemmelser om udvisning efter domsfældelse kan fuldbyrdes.

En udlænding, der indrejser i strid med et indrejseforbud, kan straffes efter bestemmelsen i udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 2, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Forslaget indebærer, at en varetægtsfængsling kan opretholdes, indtil der kan ske fuldbyrdelse af en udvisning ved dom. Fuldbyrdelse af en dom om udvisning indebærer, at udlændingens udsendelse skal varetages af Hjemrejsestyrelsen og om nødvendigt med politiets bistand, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13. En udvist udlænding kan således varetægtsfængsles efter at have afsonet eventuel straf, så længe den pågældendes udsendelsessag er under forberedelse og fremdriften af udsendelsen sikres med den fornødne omhu.

Varetægtsfængsling efter den foreslåede § 14, stk. 1, *nr. 2*, skal sikre, at en udlænding, der har overtrådt et indrejseforbud – og som idømmes frihedsstraf herfor – kan varetægtsfængsles under sagen og med henblik på fuldbyrdelse af straffedommen for overtrædelse af indrejseforbuddet.

Det foreslås endvidere i § 14, *stk. 2*, at en asylansøger, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 som følge af kriminalitet, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre asylansøgerens udsendelse som følge af beslutningen om udvisning.

Der vil således kunne ske varetægtsfængsling efter endelig dom og efter endt afsoning, og indtil asylansøgeren enten opnår opholdstilladelse efter reglerne om asyl, opholdstilladelse på andet grundlag eller kan udsendes af landet. Opnår udlændingen efterfølgende asyl, vil der ikke kunne ske varetægtsfængsling efter bestemmelsen, og den pågældende udlænding vil således skulle løslades.

Varetægtsfængsling vil ikke skulle ske, hvis det er overvejende sandsynligt, at den pågældende på baggrund af en bestemt nationalitet eller befolkningsgruppe vil få opholdstilladelse efter reglerne om asyl.

Varetægtsfængsling vil endvidere altid skulle ske efter en konkret og individuel vurdering af den pågældendes forhold. Hjemrejsestyrelsen vil således skulle tage stilling til, om betingelserne for varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse er opfyldt på det tidspunkt, hvor udlændingen søger asyl efter endelig dom, eller når en asylansøger, der afsoner for et kriminelt forhold, nærmer sig endt afsoning. Til brug herfor indhenter Hjemrejsestyrelsen en udtalelse fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet. Der kan ikke ske varetægtsfængsling, hvis det er overvejende sandsynligt, at udlændingen på grund af sin nationalitet eller befolkningsgruppe vil blive meddelt asyl.

I tilfælde, hvor politiet skal forelægge spørgsmålet om varetægtsfængsling – herunder om forlængelse af fængslingen – for retten, forudsættes det, at Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet afgiver en udtalelse til Hjemrejsestyrelsen om, hvornår den pågældende asylansøgers sag kan forventes afgjort, og om andre eventuelle forhold, der måtte være af betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling, hvorefter Hjemrejsestyrelsen anmoder om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten.

Har en asylansøger, der er udvist ved dom, endnu ikke modtaget en endelig afgørelse på sin asylansøgning på det tidspunkt, hvorfra udrejsefristen efter udlændingelovens § 33, stk. 5, regnes, skal den pågældende i tilfælde af afslag på asyl, pålægges at udrejse straks.

Derudover foreslås det i § 14, *stk. 3, 1. pkt.*, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Forslaget indebærer, at varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 3, vil supplere fængslingsreglerne i retsplejelovens kapitel 70, og navnlig § 762, og får særlig betydning i tilfælde, hvor der er spørgsmål om udvisning på grund af en overtrædelse af straffebestemmelser, som ikke opfylder strafferammekravet i retsplejelovens § 762, stk. 1, og hvor der ikke efter retsplejelovens § 769 og den hertil knyttede praksis ville kunne varetægtsfængsles efter dommen, indtil fuldbyrdelsen (herunder af dommens bestemmelse om udvisning) kan iværksættes.

De almindelige processuelle regler i retsplejelovens §§ 764-779 finder tilsvarende anvendelse på varetægtsfængslinger efter den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås endvidere i § 14, stk. 3, *2. og 3. pkt.*, at der altid fastsættes en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde, når denne træder i stedet herfor og alene iværksættes med henblik på udsendelse som følge af beslutning endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt.

Forslaget indebærer, at retten skal fastsætte en frist for varetægtsfængslingens længde, idet fængslingen sker med henblik på udsendelse, som følge af bestemmelsen om udvisning.

Der er ikke med forslaget fastsat en øvre grænse for varigheden af varetægtsfængslingen og den afhænger derfor af de konkrete omstændigheder.

Ved fastsættelse af fristen for varetægtsfængslingens længde har Højesteret bl.a. lagt vægt på, hvor lang tid varetægtsfængslingen indtil videre har varet, den udmålte strafs længde, længden af en eventuel reststraf, udlændingens eventuelt manglende medvirken med hensyn til f.eks. id-oplysninger, om myndighederne fremmer sagen med fornøden omhu, og om der er reel udsigt til udsendelse.

I de kendelser, hvor Højesteret i øvrigt har opretholdt en varetægtsfængsling efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35, stk. 1, har vedkommende på tidspunktet for kendelsen højest været varetægtsfængslet i 16 måneder. Der ses således ikke at være kendelser, hvor Højesteret har opretholdt en varetægtsfængsling, som har været længere end de ca. 18 måneder, der var tilfældet i U 2005.1197 H.

Det foreslås endvidere i § 14, stk. 3, 4. *pkt.*, at der kan foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7.

Det vil være politiet, der efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skal foretage besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj, da der er tale om et tvangsindgreb.

Forslaget i § 14 svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede § 25, nr. 15.

Forholdene under varetægtsfængslingen reguleres af retsplejeloven og de forskrifter, der er udstedt i medfør heraf, herunder varetægtsbekendtgørelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 25. juni 2018, og med de ændringer der følger af udlændingeloven.

I forbindelse med en sag om udvisning af en udlænding ved dom, vil det som hidtil være op til anklagemyndigheden at nedlægge påstand om varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14. Retten træffer dernæst afgørelse om eventuel varetægtsfængsling. Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse skulle foretage den indledende vurdering af, om betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt, og anmode om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten.

Der henvises i øvrigt til 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Det følger af udlændingelovens § 35 a, stk. 1, at en udlænding på tålt ophold, en udlænding udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt et pålæg om melde-, opholds-, eller underretningspligt, jf. udlændingelovens § 35 a, stk. 1.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 35 a, stk. 2, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse. Der kan således ske varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a, hvis betingelserne for varetægtsfængsling i retsplejelovens § 762 ikke er opfyldt.

Det tilfalder retten at træffe afgørelse om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a, og det er politiet, der foretager fremstilling af udlændingen for retten.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås således i § 15, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt.

Bestemmelsen vil omfatte en udlænding på tålt ophold, en udlænding udvist ved domens udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Retten vil som følge af bestemmelsen skulle tage stilling til, hvorvidt der er tale om gentagne overtrædelser af melde-, opholds-, og underretningspligten og om udlændingen herved slet ikke overholder eller i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser.

Der vil derudover gælde et krav om begrundet mistanke, der ligeledes gælder for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1. Der vil således skulle stilles krav om, at der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået gentagne overtrædelser.

Ved gentagne overtrædelser forstås, at den pågældende i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser. Spørgsmålet om, hvorvidt en udlænding i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser, vil bero på en individuel og konkret vurdering af den pågældendes forhold. Det foreslås i den forbindelse, at spørgsmålet om, hvornår en udlænding i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser, skal afgøres i lyset af antallet af overtrædelser og det som følge heraf fastsatte niveau for udmåling af straf.

Retten vil derudover skulle vurdere overtrædelsernes omfang over en vis periode. Overtrædelsernes omfang vurderes således inden for en periode på 2 måneder, hvis der er tale om en udlænding, der ikke tidligere er straffet for overtrædelser af pålagt melde-, opholds- og underretningspligt. Er der tale om, at den pågældende tidligere har været straffet for overtrædelse af en pålagt melde-, opholds- og underretningspligt, skal der mindre til, og perioden vil derfor være kortere og typisk op til 1 måned.

I forhold til den foreslåede § 15, stk. 1, vil én overtrædelse svare til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, vil det som udgangspunkt svare til tre overtrædelser. Det vil som hidtil ikke være et krav, at der er tale om en uafbrudt række af overtrædelser.

Ved vurderingen af, om der er tale om gentagne overtrædelser inden for de nævnte perioder, forudsættes det, at der er tale om overtrædelser af et sådant omfang, at den pågældende vil kunne straffes med fængsel i mere end 30 dage, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3.

Spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt der inden for de nævnte perioder kan ske varetægtsfængsling, beror således på, i hvilket omfang udlændingen overtræder sine forpligtelser.

Det bemærkes, at det ikke er en betingelse, at udlændingen er pålagt både opholds-, underretnings- og meldepligt. Det er således tilstrækkeligt, at udlændingen blot er pålagt en af de nævnte forpligtelser. En udlænding på tålt ophold, der har fået ophævet opholdspligten, men som fortsat er pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2, vil derfor være omfattet af bestemmelsen. Det er i den forbindelse uden betydning, om den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted eller bor privat.

Bestemmelsen vil ikke finde anvendelse, hvis udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivning), og denne overtrædelse indgår i fængslingsgrundlaget. I sådanne tilfælde vil der alene skulle ske varetægtsfængsling, hvis betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens almindelige regler er opfyldt. I tilfælde, hvor udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning, men hvor denne kriminalitet ikke giver grundlag for varetægtsfængsling, vil der skulle ske varetægtsfængsling efter den nu foreslåede adgang til varetægtsfængsling i hjemrejseloven som følge af overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten.

I forbindelse med en sag om iværksættelse af varetægtsfængsling for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i § 15, vil det som hidtil være op til anklagemyndigheden at nedlægge påstand om varetægtsfængsling. Retten træffer dernæst afgørelse om eventuel varetægtsfængsling. Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse skulle foretage den indledende vurdering af, om betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt, og anmode om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten.

Det foreslås endvidere i § 15, *stk. 2*, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Forslaget indebærer, at varetægtsfængsling efter bestemmelsen i § 15, stk. 1, skal supplere de gældende regler i retsplejeloven. Det forudsættes, at bestemmelsen i praksis som udgangspunkt går forud for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler. Dette indebærer, at anklagemyndigheden skal nedlægge principal påstand om varetægtsfængsling efter udlændingeloven, subsidiært efter retsplejelovens almindelige regler i kapitel 70, medmindre anden lovgivning er overtrådt, jf. ovenfor.

I det omfang, varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse ikke finder anvendelse, kan der ske varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, ligesom der også kan ske

varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14, eller frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

I sager om overtrædelse af melde-, opholds-, og underretningspligt vil retsplejelovens indikationskrav, dvs. kravet til indgrebets betydning for efterforskningen, formentlig i en række tilfælde ikke være opfyldt.

Der vil således være en række sager, hvor der ikke er fare for, at udlændingen forsøger at unddrage sig retsforfølgningen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1. Herudover vil der være en række sager, hvor der ikke er kollisionsfare, da der i de fleste sager primært er tale om tekniske beviser, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Det kan endvidere ikke udelukkes, at der vil være en række sager, hvor kravet til gentagelsesfare ikke er opfyldt, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2. Der kan derfor være sager, hvor de gældende regler i retsplejeloven om varetægtsfængsling ikke finder anvendelse.

Henvisningen til retsplejeloven omfatter ikke kun bestemmelser om varetægtsfængsling i kapitel 70, men også andre relevante bestemmelser og kapitler, såsom kapitel 62 og 63 om rettens stedlige og saglige kompetence og kapitel 86 om kæremål. Retsplejelovens § 762, stk. 3, hvorefter varetægtsfængsling ikke kan anvendes, hvis lovovertrædelsen ventes at ville medføre straf eller bøde eller fængsel i højst 30 dage eller i øvrigt ikke er proportional, finder også anvendelse.

Varigheden af varetægtsfængslingen skal fradrages i den periode, som udlændingen skal afsone efter idømmelse af en eventuel fængselsstraf.

Forholdene under varetægtsfængslingen reguleres af retsplejeloven og de forskrifter, der er udstedt i medfør heraf, herunder varetægtsbekendtgørelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 25. juni 2018.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 16

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., at hvis de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal politiet så vidt muligt bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves, jf. § 36, stk. 9.

Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter § 36, stk. 1, 1. pkt., for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1, 4. pkt.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 9, at der ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., navnlig skal lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., at med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, jf. § 36, stk. 10.

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 10, der er indsat ved lov nr. 821 af 9. juni 2020, at der i vurderingen af, hvorvidt der foreligger en væsentlig risiko for forsvinden, skal lægges særlig vægt på, om den pågældende udlænding har søgt asyl i flere andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, før indgivelse af asylansøgning i Danmark, eller under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat.

Endvidere skal der lægges vægt på, om den pågældende antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, om den pågældende tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, eller om den pågældende tidligere har unddraget sig, eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel.

Herudover skal der lægges vægt på, om den pågældende har forsømt at overholde foranstaltninger, som den pågældende er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse, om den pågældende over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel, eller om den pågældende er blevet udvist administrativt efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b.

Endelig skal det tillægges vægt, om den pågældende er indrejst i strid med et indrejseforbud udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller om sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Det fremgår derudover af udlændingelovens § 36, stk. 1, 3.- 4. pkt., at politiet kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1.

Af udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., fremgår det, at en udlænding kan frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 5, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt, hvis de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 14, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Desuden fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 6, at en udlænding, der af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, eller Flygtningenævnet er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., så vidt muligt skal frihedsberøves, såfremt de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 12, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Af udlændingelovens § 36, stk. 7, fremgår det derudover, at en udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse efter § 34, stk. 4, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. § 32 b.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 8, at såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som pr. 1. august 2020 har overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. kongelig resolution af 10. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen har således ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med iværksættelse af en frihedsberøvelse og skal undersøge, om betingelserne for frihedsberøvelsen er opfyldt, og om frihedsberøvelse er nødvendig med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse til brug for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Politiet har fortsat enekompetencen til at udøve magt eller tvang og træffer derfor den endelige afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, ligesom politiet står for at foretage den faktiske frihedsberøvelse.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 16, stk. 1, 1. pkt., at en udlænding så vidt muligt skal frihedsberøves med henblik på udsendelse, hvis udlændingen er afvist, udvist efter udlændingelovens §§ 25, nr. 2, 25 a, 25 b og 25 c eller ikke har ret til at opholde sig her i landet, medmindre mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige.

Den foreslåede bestemmelse vil for så vidt angår udvisning kun kunne anvendes på udlændinge, som er udvist administrativt efter udlændingelovens § 25, nr. 2, § 25 a, § 25 b og § 25 c. Udvises udlændingen ved dom som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, vil udlændingen i stedet kunne varetægtsfængsles efter den foreslåede bestemmelse i § 14.

Forslaget indebærer, at der så vidt muligt skal ske frihedsberøvelse, medmindre frihedsberøvelsen vil være i strid med Danmarks internationale forpligter, herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5.

Der vil kunne ske frihedsberøvelse, hvis der er reel udsigt til udsendelse, og mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Mindre indgribende foranstaltninger vil kunne være deponering af pas og billet m.v. efter den foreslåede bestemmelse i § 10, og pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11.

Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for frihedsberøvelse, eller om mindre indgribende foranstaltninger kan anses for tilstrækkelige for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil for det første være reel udsigt til udsendelse, hvis der er tale om udsendelse til lande, hvortil der løbende eller regelmæssigt gennemføres tvangsmæssige udsendelser. Det vil i den forbindelse være uden betydning, om udsendelsen i almindelighed gennemføres i forhold til få personer ad gangen, så længe der løbende eller regelmæssigt sker tvangsmæssig udsendelse.

Der vil for det andet være reel udsigt til udsendelse, hvis der er tale om udsendelse til lande, hvortil der gennemføres tvangsmæssige udsendelser, men hvor udsendelserne ikke foregår regelmæssigt og typisk kræver en større myndighedsindsats.

Der kan her være tale om udsendelse til lande, hvor der er en længere sagsbehandlingstid, og gennemførelse af udsendelsen derfor går langsomt. Der kan endvidere være tale om lande, hvortil kun bestemte grupper af afviste asylansøgere m.v. kan udsendes. Adgangen til frihedsberøvelse vil i sidstnævnte tilfælde alene omfatte de grupper af udlændinge, hvor der er forventning om, at de vil blive udsendt. Der kan f.eks. være tale om udsendelse til lande, der alene accepterer udsendelse af enlige mænd, men ikke udsendelse af f.eks. enlige kvinder.

Der vil for det tredje være reel udsigt til udsendelse, hvis der er tale om udsendelse til lande, hvortil der er en forventning om, at der kan ske udsendelse, uanset at der ikke er eller kun er begrænsede konkrete erfaringer med udsendelse til det pågældende land.

For en række lande er udsendelsessituationen imidlertid meget fastlåst, og der gennemføres således som udgangspunkt ikke tvangsmæssige udsendelser, fordi hjemlandet ikke ønsker at samarbejde herom. I disse tilfælde vil der ikke kunne ske frihedsberøvelse, før de generelle udsendelseshindringer ophører.

Kravet om reel udsigt til udsendelse betyder endvidere, at der som udgangspunkt ikke vil kunne ske frihedsberøvelse af udlændinge på tålt ophold, da udlændinge på tålt ophold som følge af non-refoulementsprincippet om forbud mod udsendelse på grund af risiko for bl.a. tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. udlændingelovens § 31 som udgangspunkt ikke kan udsendes. Der kan dog f.eks. være reel udsigt til udsendelse, hvis der er indledt forhandlinger om en diplomatisk forsikring, der har til formål at sikre, at udlændingen kan udsendes uden, at dette vil være i strid med udlændingelovens § 31.

Det vil endvidere være et ubetinget krav for frihedsberøvelse med henblik på udsendelse, at udsendelsen skrider fremad og gennemføres med omhu. Heri ligger, at Hjemrejsestyrelsen løbende tager konkrete skridt med henblik på at sikre udsendelse af den pågældende. Der kan f.eks. være tale om, at udlændingens sag konkret forelægges for hjemlandets myndigheder med henblik på at opnå accept af, at der gennemføres en udsendelse, herunder anvender de muligheder for fremstilling af udlændingen for hjemlandets myndigheder, der er fastsat i den foreslåede bestemmelse § 17 eller for videregivelse af udlændingens fingeraftryk og personfotografi efter udlændingelovens § 40 a, stk. 9, og § 40 b, stk. 9.

Det vil også kunne indgå, om der er en løbende og tæt diplomatisk kontakt mellem de danske myndigheder og hjemlandets myndigheder med henblik på at tilvejebringe grundlaget for en udsendelse, og om de danske myndigheder i øvrigt følger op på udsendelsessagen.

Det forhold, at en udsendelse er vanskelig at gennemføre, herunder på grund af lang sagsbehandlingstid hos hjemlandets myndigheder, vil ikke i sig selv være til hinder for frihedsberøvelse, så længe de danske myndigheder søger udsendelsen gennemført med den fornødne omhu.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Der vil i øvrigt kunne inddrages kapacitets- og prioriteringsmæssige forhold i politiets overvejelser i forbindelse med beslutning om at foretage og opretholde frihedsberøvelse i henhold til de foreslåede bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 15.

Endvidere foreslås det i § 16, *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis udlændingen har fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter stk. 1 for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed jf. udlændingelovens § 25.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 4. pkt., som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 15.

Det foreslås endvidere i § 16, *stk. 2*, at der ved beslutning om frihedsberøvelse efter stk. 1 navnlig skal lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Forslaget indebærer, at der skal lægges vægt på de nævnte kriterier ved vurderingen af, om en udlænding kan frihedsberøves med henblik på udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, fordi udlændingen vurderes at være i risiko for at forsvinde m.v., hvorfor frihedsberøvelse vurderes nødvendig med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil ikke være tale om en udtømmende liste af kriterier.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 9, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 21.

I § 16, *stk. 3*, foreslås det, at hvis en udlænding ikke medvirker til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen medvirker til sin udrejse, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til udrejsen i øvrigt, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken er tilstrækkelige.

Forslaget indebærer, at udlændingen kan frihedsberøves med det sigte at motivere vedkommende til at efterleve pligten til at rejse ud af Danmark, hvis en pågældende ikke medvirker til en helt konkret handlepligt eller ikke medvirker til at afgive en nærmere angivet oplysning.

Der kan være tale om, at udlændingen ikke medvirker til at underskrive en ansøgning om pas eller ikke vil lade sig fremstille på sit hjemlands repræsentation med henblik på udstedelse af pas jf. den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1.

Det vil med forslaget være en betingelse for anvendelse af motivationsfremmende frihedsberøvelse, at det vurderes, om det er tilstrækkeligt at anvende mindre indgribende foranstaltninger, såsom deponering af pas og billet m.v. efter den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 1, pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11, pålæg om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 1. pkt., et flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og muligheden for at fratage udlændingen kontante ydelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 14.

Frihedsberøvelsen vil altid skulle ophøre, når udlændingen afgiver den påkrævede oplysning eller udfører den påkrævede handling. Politiet vil efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen i den forbindelse kunne træffe afgørelse om, at den pågældende udlænding fortsat skal være frihedsberøvet efter den foreslåede § 16, stk. 1, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det foreslås at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Nægter udlændingen at medvirke til sin udrejse til trods for en motivationsfremmende frihedsberøvelsen efter den foreslåede bestemmelse, vil det med forslaget kunne danne grundlag for rettens forlængelse af frihedsberøvelsen efter udlændingelovens § 37, stk. 3. Hvis frihedsberøvelsen forlænges på baggrund af forhold, der alene kan tilskrives udlændingen, vil frihedsberøvelsen således kunne opretholdes i en længere periode.

Fristen for frihedsberøvelsen kan forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen. Det forudsættes, at frihedsberøvelsen skal opretholdes, så længe den må antages at kunne formå udlændingen til at medvirke til udrejsen.

Det vil med forslaget være en forudsætning for fortsat opretholdelse af en motivationsfremmende frihedsberøvelse, at Hjemrejsestyrelsen regelmæssigt indskærper udlændingens pligt til at medvirke, og at Hjemrejsestyrelsen klart angiver, hvilken oplysning udlændingen skal give, eller hvilken handling udlændingen skal udføre, og at udlændingen nægter at medvirke hertil.

Motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse vil ikke kunne anvendes over for udlændinge, som ikke kan udsendes tvangsmæssigt grundet generelle udsendelseshindringer til udsendelsesdestinationen, og hvor Hjemrejsestyrelsen ikke kan anvise en frivillig udrejserute.

Der vil i øvrigt kunne inddrages kapacitets- og prioriteringsmæssige forhold i politiets overvejelser i forbindelse med beslutning om at foretage og opretholde frihedsberøvelse i henhold til den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 3, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 5, som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 21.

Tilsvarende skal en afvist asylansøger så vidt muligt frihedsberøves efter den foreslåede § 16, *stk. 4*, hvis den pågældende ikke medvirker til sin udrejse, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken er tilstrækkelige.

Forslaget indebærer, at en afvist asylansøger kan frihedsberøves motivationsfremmende, hvis den pågældende mere konsekvent nægter at medvirke til sin hjemrejse. Der skal således ikke nødvendigvis være tale om en konkret pligt eller oplysning, som udlændingen skal medvirke til, men at udlændingen også på andre måder ikke samarbejder om sin hjemrejse.

Det vil med forslaget være en betingelse for anvendelse af motivationsfremmende frihedsberøvelse, at det vurderes, om det er tilstrækkeligt at anvende mindre indgribende foranstaltninger, såsom deponering af pas og billet m.v. efter den foreslåede bestemmelse i § 10, *stk. 1*, pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11, pålæg om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, *stk. 1*, 1. pkt., flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, *stk. 7*, 3. pkt., og muligheden for at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser efter udlændingelovens § 42 a, *stk. 14*.

En frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse vil altid skulle ophøre, når udlændingen medvirker til udrejsen eller udsendelse af landet på en sådan måde, at denne kan gennemføres, eller når det i øvrigt ikke længere beror på udlændingens forhold at udrejsen eller udsendelsen ikke kan gennemføres.

Det foreslås at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 22, *stk. 3*. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Nægter udlændingen at medvirke til sin hjemrejse til trods for en motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse, vil det med forslaget kunne danne grundlag for rettens forlængelse af frihedsberøvelsen efter udlændingelovens § 37, *stk. 3*. Hvis frihedsberøvelsen forlænges på baggrund af forhold, der alene kan tilskrives udlændingen, vil frihedsberøvelsen således kunne opretholdes i en længere periode.

Fristen for frihedsberøvelsen kan forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen. Det forudsættes, at frihedsberøvelsen skal opretholdes, så længe den må antages at kunne formå udlændingen til at medvirke til udrejsen.

Det vil med forslaget være en forudsætning for fortsat opretholdelse af en motivationsfremmende frihedsberøvelse, at Hjemrejsestyrelsen regelmæssigt indskærper udlændingens pligt til at medvirke, og at Hjemrejsestyrelsen klart angiver, hvilken oplysning udlændingen skal give, eller hvilken handling udlændingen skal udføre, og at udlændingen nægter at medvirke hertil.

Motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse vil ikke kunne anvendes over for udlændinge, som ikke kan udsendes tvangsmæssigt grundet generelle udsendelseshindringer til udsendelsesdestinationen, og hvor Hjemrejsestyrelsen ikke kan anvise en frivillig hjemrejserute.

Der vil i øvrigt kunne inddrages kapacitets- og prioriteringsmæssige forhold i politiets overvejelser i forbindelse med beslutning om at foretage og opretholde frihedsberøvelse i henhold til de foreslåede bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 4, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 6, som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 21.

Det foreslås derudover i § 16, *stk. 5*, at politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a, kan bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter 1. pkt. skal der særligt lægges vægt på, om udlændingen har søgt asyl i andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, eller om udlændingen under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Endvidere skal der lægges vægt på, om

- 1) udlændingen antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet, eller i øvrigt ikke har lovligt ophold her i landet,
- 2) udlændingen tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, og om udlændingen tidligere har unddraget sig eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel,
- 3) udlændingen har forsømt at overholde foranstaltninger, som denne er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 og hjemrejselovens §§ 10 og 11 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse,
- 4) udlændingen over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel,
- 5) udlændingen er blevet udvist efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b,
- 6) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der er udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller
- 7) sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til den del af artikel 28, stk. 2, i Dublinforordningen, hvorefter en udlænding kan frihedsberøves for at sikre overførselsprocedurerne efter forordningen, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder.

Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås på den baggrund, at der i vurderingen af, om der foreligger en væsentlig risiko for forsvinden, skal lægges særligt vægt på, om den pågældende udlænding har søgt asyl i flere andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, før indgivelse af asylansøgning i Danmark, eller under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat.

Endvidere vil der skulle lægges vægt på, om den pågældende antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, om den pågældende tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, eller om den pågældende tidligere har unddraget sig, eller forsøgt at undtage sig afvisning eller overførsel.

Herudover vil der skulle lægges vægt på, om den pågældende har forsømt at overholde foranstaltninger, som den pågældende er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse, om den pågældende over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel, eller om den pågældende er blevet udvist administrativt efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b.

Endelig vil det skulle tillægges vægt, om den pågældende er indrejst i strid med et indrejseforbud udstedt her i landet eller i en andet medlemsstat, eller om sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Det forhold alene, at udlændingen er genstand for en afgørelse om afvisning eller overførsel, er ikke tilstrækkeligt til at begrunde en frihedsberøvelse efter bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., og stk. 10, som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 15.

Endvidere foreslås det i § 16, *stk. 6*, at en udlænding kan frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for en fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 25 nr. 1.

Forslaget indebærer, at der i forbindelse med en frihedsberøvelse af en udlænding, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, ikke skal foretages en vurdering af, om mindre indgribende foranstaltninger såsom deponering af pas og billet m.v. og pålæg om meldepligt efter de foreslåede bestemmelser i §§ 10 og 11 er tilstrækkelige til at sikre muligheden for udvisning.

Der vil dog skulle foretages en proportionalitetsvurdering ved beslutningen om iværksættelse og opretholdelse af frihedsberøvelsen, ligesom det vil være en forudsætning, at der skal være reel udsigt til, at udvisningen kan fuldbyrdes, altså at udlændingen kan udsendes inden for en overskuelig fremtid. Når disse betingelser ikke længere er til stede, f.eks. fordi udlændingen får tålt ophold her i landet, vil frihedsberøvelsen skulleophøre.

Der vil kunne ske iværksættelse af frihedsberøvelsen, når der foreligger en afgørelse om, at en udlænding må anses for en fare for statens sikkerhed, med henblik på udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 1.

Spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og eventuelt fortsatte opretholdelse skal indbringes for retten inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse, uanset om den pågældende udlænding forinden løslades, jf. udlændingelovens § 37, stk. 2. Rettens prøvelse af en frihedsberøvelse, der er iværksat for at sikre muligheden for udvisning af hensyn til statens sikkerhed efter udlændingelovens § 25, nr. 1, behandles efter reglerne i udlændingelovens kapitel 7 b.

Udlændingelovens kapitel 7 b indeholder blandt andet regler om, at det fortrolige materiale, som ligger til grund for farevurderingen af en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, kan fremlægges i lukkede retsmøder med deltagelse af en særlig advokat, der repræsenterer udlændingen. Der kan således i disse sager som led i prøvelsen af frihedsberøvelsens lovlighed ske den rimelige sandsynliggørelse af det faktuelle grundlag for farevurderingen m.v.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt., som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 15.

Det foreslås derudover i § 16, *stk. 7*, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 12, stk. 1, 1. pkt. og stk. 5 eller et flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.

Forslaget indebærer, at en udlænding vil kunne frihedsberøves med henblik på at transportere den pågældende hen til det anviste indkvarteringssted, og at frihedsberøvelsen således skal ophøre, når udlændingen ved politiets assistance er kommet frem.

Politiet vil således eksempelvis kunne afhente og frihedsberøve udlændingen på den pågældendes bopæl med henblik på at sikre, at udlændingen ved politiets hjælp transporteres hen til det indkvarteringssted, hvor den pågældende er pålagt at flytte hen eller at tage ophold.

Derudover vil bestemmelsen kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor politiet antræffer en udlænding, som er pålagt opholdspligt på et indkvarteringssted, men som ses ikke at have opholdt sig på indkvarteringsstedet for nyligt.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 7, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Bestemmelsen i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., vil herefter finde anvendelse på asylansøgere og andre udlændinge, som ikke har fået en afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 18.

Det foreslås endvidere i § 16, *stk.* 8, at en udlænding på tålt ophold, der en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, kan frihedsberøves, hvis det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Med forslaget skal Udlændingestyrelsen som hidtil foretage en løbende vurdering af, om en udlænding på tålt ophold kan udsendes som følge af ændringer i udlændingens situation eller hjemlandets situation. Udlændingestyrelsen skal derfor fortsat hvert halve år, eller når der i øvrigt er anledning hertil, undersøge, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32 b, jf. udlændingelovens § 49 b.

En afgørelse om, at den pågældende udlænding ikke kan udsendes af landet på grund af forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31, skal således ændres, hvis det grundlag, som er angivet i afgørelsen, ikke længere er til stede, jf. udlændingelovens § 32 b.

Det vil med forslaget endvidere være en forudsætning for anvendelse af frihedsberøvelse, at udlændingens manglende overholdelse af meldepligten har varet i et tidsrum, der giver mulighed for, at der kunne være opstået mulighed for udsendelse af den pågældende, f.eks. fordi den pågældende kunne have været udrejst til et tredjeland, hvortil der ville kunne ske udsendelse. Efter omstændighederne vil der kunne opstå anledning til at frihedsberøve en udlænding, efter at den pågældende er udeblevet fra at melde sig hos Hjemrejsestyrelsen blot én gang, hvis Hjemrejsestyrelsen kommer i besiddelse af oplysninger om, at den pågældende har været udrejst af Danmark.

Det vil derudover konkret skulle vurderes at være nødvendigt med frihedsberøvelse for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse. Frihedsberøvelsen foretages således for at gennemtvinge pligten til at meddele de nødvendige oplysninger i forbindelse med udsendelsen af landet efter den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1. Formålet med frihedsberøvelsen vil således være, at udlændingen skal medvirke til en afklaring af udsendelsesspørgsmålet, og frihedsberøvelsen vil derfor skulle ophøre, når udlændingen har bidraget med oplysninger til afklaring af, om udsendelse til hjemlandet eller et andet land er mulig.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 4. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, som foretager den indledende vurdering af, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 8, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 7, som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 23.

Det foreslås endeligt i § 16, *stk. 9*, at en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan frihedsberøves, medmindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens tilstedeværelse er tilstrækkelige.

Frihedsberøvelse vil således kun finde anvendelse i særlige tilfælde, hvor udlændingen f.eks. forsøger at unddrage sig den fortsatte udsendelse, og tilfælde, hvor udlændingen sætter sig så voldsomt til modværge, at kaptajnen på det afgående fly af hensyn til flysikkerheden afviser at medtage udlændingen på flyet.

Endvidere vil frihedsberøvelse kunne anvendes, når det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, fordi det af tidsmæssige grunde ikke er muligt at fortsætte udsendelsen inden for et kortere tidsrum. Det må antages, at de nævnte situationer vil forekomme relativt sjældent i transitsituationen.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 9. Politiet vil kunne træffe afgørelse om frihedsberøvelse uden forudgående anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, idet øjemedet ville kunne forspildes, hvis politiet skal afvente en anmodning fra Hjemrejsestyrelsen i tilfælde, hvor det er nødvendigt at frihedsberøve en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, og hvor den pågældendes fly eventuelt afgår inden for kort tid.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 9, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 8, som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 21.

En afgørelse om frihedsberøvelse efter de foreslåede bestemmelser i § 16, kan påklages til Rigspolitechefen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 4, hvis udlændingen ikke forinden er fremstillet for retten i medfør af udlændingelovens §§ 37 og 37 k.

En iværksat frihedsberøvelse efter de foreslåede bestemmelser i § 16 skal altid skal være af så kort varighed som muligt og inden for de grænser for frihedsberøvelsens samlede varighed, der er fastsat i udlændingelovens § 37, stk. 8.

Frihedsberøvelse med henblik på udsendelse må således som udgangspunkt ikke overstige 6 måneder, men kan forlænges med 12 måneder til i alt 18 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder,

hvis udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse, jf. udlændingelovens § 37, stk. 8, 1. og 2. pkt.

Der vil med de foreslåede bestemmelser i § 16 skulle udvises tilbageholdenhed med frihedsberøvelse af mere sårbare grupper. Frihedsberøvelse af familier med mindreårige børn og uledsagede mindreårige gennemføres således kun som en sidste udvej og i det kortest mulige tidsrum.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 17

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 6, at hvis politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt. Retten kan på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke dertil, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 40 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at der som § 17 i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse svarende til bestemmelser i udlændingelovens § 40, stk. 6, 2.-6. pkt., hvorefter retten, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af en udlænding, kan bestemme, at udlændinge, der ikke frivilligt ønsker at lade sig fremstille for diplomatiske repræsentationer, kan fremstilles med magt.

Baggrunden for forslaget er, at det ved kongelig resolution af 10. september 2019 blev bestemt at overføre ressortansvaret for en række opgaver på udlændingområdet fra Justitsministeriet til Udlændige- og Integrationsministeriet. Hjemrejsestyrelsen har således pr. 1. august 2020 overtaget ansvaret for udsendelsesarbejdet fra politiet.

Forslaget indebærer blandt andet, at Hjemrejsestyrelsen vil varetage en række forberedende opgaver i udsendelsessagerne, herunder opgaver vedrørende udrejsekontrol, sagsoplysning og afklaring af udsendelsessager.

Politiet vil efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen bistå med at varetage opgaver, hvortil der er behov for tvang eller magtanvendelse, eller hvor politiets tilstedeværelse er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde.

Politiet bistår endvidere Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med at indhente kendelser om tvangsindgreb, herunder retskendelse om tvangsmæssig fremstilling for hjemlandets myndigheder.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 17, *stk. 1*, kan retten bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke til sin hjemrejse, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes fornødent, med henblik på udsendelse af udlændingen.

Forslaget indebærer, at det som hidtil vil være politiet, der skal bede retten om at afsige retskendelse om tvangsmæssig fremstilling for hjemlandets myndigheder, hvis udlændingen ikke ønsker at medvirke til sin hjemrejse. Politiets begæring til retten vil skulle ske på baggrund af en anmodning herom fra Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen vil have ansvaret for at fastlægge udlændinges identitet med henblik på udsendelse. Det er derfor Hjemrejsestyrelsen, som skal undersøge, om den pågældende udlænding er i besiddelse af rejsedokumenter, som kan identificere den pågældende, og som kan anvendes i forhold til hjemlandets myndigheder i forbindelse med udsendelsen. Har den pågældende ikke rejsedokumenter, vil Hjemrejsestyrelsen skulle søge at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til det formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabolandene.

Flere repræsentationer ønsker, forinden der udstedes rejsedokumenter, gennem en samtale med udlændingen at sikre sig, at udlændingen med sikkerhed er statsborger i det pågældende land.

Tilkendegiver udlændingen, at den pågældende frivilligt vil lade sig fremstille for hjemlandets myndigheder, er det Hjemrejsestyrelsen, der, uden forudgående retskendelse, skal foranstalte fremstillingen gennemført på repræsentationen, over for tilrejsende ambassademedarbejdere i Hjemrejsestyrelsens lokaler, eller via videoforbindelse.

Ønsker udlændingen derimod ikke frivilligt at lade sig fremstille for den diplomatiske repræsentation, og skønner Hjemrejsestyrelsen det fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, skal Hjemrejsestyrelsen anmode politiet om bistand til at indhente retskendelse med henblik på tvangsmæssig fremstilling. Politiet vil herefter foretage en vurdering af, om der er grundlag for at indbringe sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse.

Det vil være en betingelse for, at der kan træffes bestemmelse om fremstilling, at Hjemrejsestyrelsen drager omsorg for udlændingens udsendelse. Det vil endvidere være en betingelse, at Hjemrejsestyrelsen forgæves har søgt at få udlændingen til at medvirke til tilvejebringelsen af rejsелеgitimation eller visum, og at det i øvrigt er nødvendigt for udsendelsen af den pågældende, at

der tilvejebringes rejselegitimation eller visum fra det pågældende land ved personligt fremmøde fra udlændingens side.

Finder politiet efter en foreløbig vurdering, at der ikke er grundlag for at indbringe sagen for retten, skal politiet orientere Hjemrejsestyrelsen hurtigst muligt om begrundelsen herfor. Finder politiet, at der er grundlag for at indbringe sagen for retten, forestår politiet forelæggelsen for retten. Rettens afgørelse meddeles hurtigst muligt til Hjemrejsestyrelsen.

I det tilfælde, hvor retten afsiger kendelse om tvangsfremstilling, vil Hjemrejsestyrelsen forestå den praktiske planlægning af fremstillingen. Det indebærer blandt andet, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle anmode politiet om fysisk bistand til fremstillingen.

Politiet vil have den endelige beslutningskompetence i relation til sikkerhedsmæssige spørgsmål forbundet med den tvangsmæssige fremstilling.

Det er Hjemrejsestyrelsen, der ved fremstillingen vil skulle forestå forelæggelse af sagen for hjemlandets myndigheder.

I de situationer, hvor en afvist asylansøger anmoder om genoptagelse af asylsagen, og asylsagen genoptages, vil Hjemrejsestyrelsen skulle berostille alle udsendelsesforanstaltninger, herunder henvendelser til hjemlandets myndigheder om fremstillinger for diplomatiske repræsentationer.

Der er efter bestemmelsen endvidere hjemmel til, at der af retten kan træffes bestemmelse om fremstilling for en udenlandsk repræsentation i udlandet. Det er en forudsætning herfor, at repræsentationen er beliggende inden for den kreds af lande, hvortil der efter udlændingelovens § 48 a, stk. 1, kan ske afvisning til. Rettens bestemmelse herom vil endvidere kun kunne gennemtvinges, hvis den fremmede stat giver samtykke til, at fremstillingen finder sted inden for vedkommende stats territorium.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 17, *stk. 2*, beskikkes retten en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 40 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Der henvises i øvrigt til 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 18

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. pkt., at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 10, 4. pkt., finder retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Det foreslås, at der som § 18 i hjemrejseloven, indsættes en bestemmelse svarende til udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. og 4. pkt., hvorefter dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, skal kunne tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af en udlænding. Endvidere skal retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finde anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremgår af hjemrejseloven, således at hjemrejseloven understøtter Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende udlændinges hjemrejse. Det er endvidere en del af forslaget, at brugen af mobildata og internetoplysninger i hjemrejsesagsbehandlingen styrkes med henblik på at optimere beslutningsgrundlaget i sagerne samt styrke identifikationsprocessen, hvor det er relevant.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 18, *stk. 1, 1. pkt.*, skal dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, kunne tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af en udlænding.

De dokumenter og genstande, som skal kunne tages i bevaring, er først og fremmest legitimationsdokumenter af enhver art, men der kan også være tale om billetter, regninger, kvitteringer, tøjmærker, ejendele og andre genstande, som kan bidrage til at belyse udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande. Også elektroniske midler som PC, mobiltelefon, tablet mv. er omfattet.

Det bemærkes, at alle dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for sagens oplysning, vil kunne tages i bevaring. Der behøver ikke at foreligge en vis konkretiseret formodning om, at de pågældende dokumenter eller genstande vil have en betydning for sagens oplysning. Det er tilstrækkeligt, at der foreligger en antagelse om, at de pågældende dokumenter og genstande eventuelt vil kunne have en betydning for sagens oplysninger.

Bestemmelsen indebærer ligeledes, at politiet ved ransagning i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 73 vil kunne skaffe sig adgang til indholdet i en beslaglagt genstand, og at data fra de beslaglagte genstande kan udlæses af Hjemrejsestyrelsen, således at dataene fra de genstande, der er taget i bevaring, kan anvendes med henblik på at fastlægge udlændingens identitet. Hjemrejsestyrelsen vil således ved beslaglæggelsen af eksempelvis en mobiltelefon, kunne skaffe sig adgang til mobiltelefonens indhold og udlæse dette fra mobiltelefonen.

Bestemmelsen vil, som tilfældet er i dag, kunne bringes i anvendelse over for både udlændingen selv og tredjemand.

Sagens oplysning skal, som i dag, forstås bredt, således at bl.a. oplysninger af generel betydning for udlændinges udsendelsessag i øvrigt, vil være omfattet af bestemmelsen.

For genstande, der allerede er blevet taget i bevaring af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 40, stk. 10, vil Hjemrejsestyrelsen kunne få adgang til disse oplysninger ved anvendelse af den foreslåede hjemrejselovs § 22.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 19, stk. 1, 2. pkt., kan Hjemrejsestyrelsen eller den myndighed, som Hjemrejsestyrelsen anmoder herom, udlæse oplysninger fra genstande, der er taget i bevaring i medfør af 1. pkt.

Efter bestemmelsen kan Hjemrejsestyrelsen selv foretage udlæsning af data fra genstande, der er taget i bevaring, ligesom Hjemrejsestyrelsen vil kunne få andre myndigheder til at forestå den tekniske udlæsning af genstandene.

Bestemmelsen indebærer ligeledes, at andre myndigheder efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kan forestå udlæsningen af data fra de beslaglagte genstande. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets hensigt, at Udlændingestyrelsen i fornødent omfang skal assistere Hjemrejsestyrelsen i udlæsningen af data fra beslaglagte genstande, indtil Hjemrejsestyrelsen måtte have anskaffet sig de fornødne tekniske kompetencer til selv at kunne forestå udlæsningen. Der afsættes derfor midler til, at Udlændingestyrelsen kan understøtte Hjemrejsestyrelsen med udlæsning af data fra mobiltelefoner og internetoplysninger til brug for hjemrejsesagsbehandlingen.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere finde anvendelse i den situation, hvor Hjemrejsestyrelsen ikke selv vil kunne skaffe adgang til dataene i en beslaglagt genstand, eksempelvis såfremt en beslaglagt mobiltelefon eller computer er beskyttet af en særlig kryptering. Hjemrejsestyrelsen vil i denne situation kunne modtage den fornødne tekniske assistance fra en myndighed, der besidder de fornødne tekniske kompetencer.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 18, stk. 2, finder retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Forslaget indebærer, at de retsgarantier, der følger af retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 om legemsindgreb, ransagning, beslaglæggelse og edition finder anvendelse.

Det betyder, at beslaglæggelse af f.eks. en mobiltelefon, der ønskes taget i bevaring og ransaget i forbindelse hermed, idet den må antages at være af betydning for sagens oplysning, fortsat som

udgangspunkt skal ske med udlændingens samtykke. Hvis samtykke ikke kan opnås, skal beslaglæggelse og rasagning ske efter retskendelse, medmindre øjemedet ville forspildes ved at afvente en sådan kendelse.

Forslaget indebærer, at politiet bistår Hjemrejsestyrelsen ved indhentelse af retskendelse. Det er ligeledes politiet, der foretager den eventuelle effektuering af tvangsindgrebet. Hjemrejsestyrelsen er til stede ved ransagningen, og eventuelle beslaglagte genstande overgives til Hjemrejsestyrelsen videre foranstaltning.

Dokumenter og genstande, der er taget i bevaring i medfør bestemmelsen, tilbageleveres til udlændingen, når det ikke længere skønnes fornødent at have dokumenterne og genstandene i bevaring.

Det bemærkes, at henvisningen til retsplejelovens kapitel 72-74 angår bestemmelserne vedrørende personer, der ikke er sigtede, hvilket er i overensstemmelse med politiets hidtidige administration af reglen i udlændingelovens § 40, stk. 10.

Der henvises i øvrigt til 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 19

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30 a, at Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 2, udøves tilsynet i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at Hjemrejsestyrelsens og politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 3, foretages Folketingets Ombudsmands tilsyn på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen politiet og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 4, kan Folketingets Ombudsmand være til stede under udsendelse af udlændinge. Hjemrejsestyrelsen sørger for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Hjemrejsestyrelsen og politiet meddeler Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 5, afgiver Folketingets Ombudsmand en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 6, varetager Folketingets Ombudsmand tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Det foreslås, at der som § 19 i hjemrejseloven, indsættes en bestemmelse svarende til udlændingelovens § 30 a, hvorefter Folketingets Ombudsmand vil få kompetence til at føre tilsyn med tvangsmæssige udsendelser. Det foreslås samtidig at udlændingelovens § 30 a ophæves, jf. lovforslagets § 25, nr. 4.

Baggrunden for forslaget er, at det ved kongelig resolution af 10. september 2019 blev bestemt at overføre ressortansvaret for en række opgaver på udlændingområdet fra Justitsministeriet til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Hjemrejsestyrelsen har således pr. 1. august 2020 overtaget ansvaret for udsendelsesarbejdet fra politiet.

Det indebærer blandt andet, at Hjemrejsestyrelsen varetager en række forberedende opgaver i udsendelsessagerne, herunder opgaver vedrørende udrejsekontrol, oplysning og afklaring af udsendelsessager, samt planlægning og afklaring af, hvorvidt udsendelsen skal ske som påset eller ledsaget.

Hjemrejsestyrelsen varetager endvidere opgaver vedrørende planlægning, forberedelse og udfærdigelse af sikkerhedsvurderinger til brug for påse udsendelser. For så vidt angår ledsagede udsendelser, varetager Hjemrejsestyrelsen opgaver vedrørende planlægning og forberedelse af udsendelsen, og Hjemrejsestyrelsen forestår grænsefremstilling eller overdragelse til hjemlandets myndigheder.

Politiet bistår efter anmodning Hjemrejsestyrelsen ved varetagelse af opgaver, hvortil der er behov for tvang eller magtanvendelse, eller hvor politiets tilstedeværelse er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde.

Den foreslåede ordning vil ikke medføre ændringer i forhold til Folketingets Ombudsmands tilsynsvirksomhed i øvrigt.

Forslaget indebærer således, at retsgrundlaget for Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssige udsendelser vil fremgå af hjemrejseloven.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, *stk. 1*, skal Folketingets Ombudsmand varetage tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal meddele Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Forslaget indebærer endvidere, at tilsynet skal omfatte de tvangsmæssige udsendelser, der skal finde sted på baggrund af afgørelser om udvisning efter udlændingelovens § 25, § 25 a, stk. 2, og § 25 b, afgørelser om udsendelse efter udlændingelovens § 27 b og afslag på ansøgninger om opholdstilladelse, afslag på forlængelser af opholdstilladelse og inddragelse af opholdstilladelser, hvori der er fastsat en udrejsefrist. Tilsynet skal omfatte tvangsmæssige udsendelser af EU-borgere såvel som tredjelandsstatsborgere.

Ved tvangsmæssig udsendelse forstås udsendelse af udlændinge, som ikke giver deres eksplicitte samtykke til udsendelsen, og som derved må udsendes ved brug af tvang. Tvangsmæssig udsendelse kan enten ske som påset udrejse, hvor Hjemrejsestyrelsen overvåger udrejsen af landet, f.eks. ombordstigning på et fly eller et skib, eller som en ledsaget udsendelse, hvor politiet og Hjemrejsestyrelsen ledsager udlændingen til hjemlandet eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til ophold.

Tilsynet skal omfatte tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Det betyder, at tilsynet i praksis skal omfatte tiden, fra Hjemrejsestyrelsen konstaterer, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, og frem til det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsens udsendelsessag afsluttes, herunder når udlændingen overleveres til andre landes myndigheder. Tilsynet vil omfatte tidsrummet fra Hjemrejsestyrelsen første gang konstaterer, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, uanset om udsendelsessagen i perioder ikke længere fremmes, f.eks. fordi udlændingen efterfølgende medvirker til udrejsen, men imidlertid ikke fortsætter hermed.

Det er afgørende, at tilsynet er uafhængigt og upartisk, således at der ikke opstår spørgsmål om inhabilitet mv. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at Folketingets Ombudsmand fortsat opfylder disse betingelser.

Folketingets Ombudsmand har efter ombudsmandslovens § 28 tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som Folketingets Ombudsmand bliver bekendt med under udøvelsen af sin virksomhed. Folketingets Ombudsmand er derfor forpligtet til ikke at offentliggøre personfølsomme oplysninger, ligesom oplysninger om flyafgange, tidspunkter, destinationer og lignende efter en konkret vurdering må hemmeligholdes. Ved udøvelsen af denne vurdering inddrages oplysninger og anmodninger fra politiet.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, *stk.* 2, skal tilsynet udøves i overensstemmelse med ombudsmandsloven. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at myndighedernes virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse. Folketingets Ombudsmand skal således bedømme, om myndighederne handler i strid med gældende ret, herunder internationale forpligtelser og god forvaltningsskik, jf. ombudsmandslovens § 21. Folketingets Ombudsmand kan endvidere bedømme forholdene ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, hvis Folketingets Ombudsmand som et led i tilsynet gennemfører inspektioner efter § 18 i ombudsmandsloven. Til brug for udførelsen af tilsynet har

Folketingets Ombudsmand ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler, samt til uden retskendelse at inspicere private institutioner, hvor personer er eller kan være berøvet deres frihed, jf. ombudsmandslovens § 19.

Udsendelse af udlændinge, der ikke udrejser frivilligt, kan enten ske ved en påset udrejse, hvor personale fra Hjemrejsestyrelsen overvåger udrejsen af landet, f.eks. ombordstigning i et fly eller skib, eller der kan være tale om ledsaget udrejse, hvor personale fra Hjemrejsestyrelsen og politiet ledsager udlændingen ud af landet til udlændingens hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at tage ophold, jf. de foreslåede bestemmelser i § 13.

Tilsynet skal omfatte både påsete og ledsagede udsendelser. Folketingets Ombudsmand skal efter den foreslåede bestemmelse navnlig føre tilsyn med de ledsagede udrejser, idet det må antages, at det særligt er her, at et tilsyn er relevant.

Tilsynet skal være overordnet og generelt, og Folketingets Ombudsmand skal derfor som led i tilsynet ikke behandle konkrete klager over den enkelte sagsbehandler fra Hjemrejsestyrelsen eller politibetjent. Sådanne klager skal behandles af de relevante klagemyndigheder. Der skal heller ikke ske underretning af den udlænding, hvis sag Folketingets Ombudsmand vælger at se på, da der er tale om en generel kontrol med udsendelsesområdet.

Sager under politiklagenævnsordningen, herunder spørgsmål om eventuelle strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten og klager over politipersonales adfærd i tjenesten skal således fortsat behandles af Den Uafhængige Politiklagemyndighed, ligesom dispositionsklager fortsat skal behandles af Rigspolitiet eller statsadvokaterne alt efter, om der er tale om dispositioner uden for eller inden for strafferetsplejen.

Eventuelle klager over en sagsbehandler fra Hjemrejsestyrelsen vil skulle indgives til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Folketingets Ombudsmand kan i overensstemmelse med de almindelige regler i ombudsmandsloven modtage klager over konkrete forhold og tage sager op af egen drift, jf. ombudsmandslovens §§ 13 og 17. I så fald gælder det almindelige princip i ombudsmandslovens § 14, hvorefter Folketingets Ombudsmand ikke kan behandle klager over forhold, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne myndighed har truffet afgørelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, *stk. 3*, skal Folketingets Ombudsmands tilsyn foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager. Tilsynet skal omfatte tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse og frem til udsendelsen er gennemført.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal meddele Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed. Politiet skal i den forbindelse bistå Hjemrejsestyrelsen, bl.a. med udsendelsesrapporter og eventuel anden relevant dokumentation af tvang og magtanvendelse under konkrete udsendelsessager.

Hjemrejsestyrelsen fremsender løbende oplysninger til Folketingets Ombudsmand. Hjemrejsestyrelsen fremsender f.eks. oplysninger om kommende udsendelser, som er omfattet af Folketingets Ombudsmands tilsyn og oplysninger om udsendelsessager, som er omfattet af tilsynet, og hvor der har været anvendt magt. Hjemrejsestyrelsen fremsender endvidere en kvartalsvis rapport over alle ledsagede udsendelser, som er omfattet af tilsynet, uanset om der har været anvendt magt eller ej, og en årlig redegørelse om anvendelse af magtmidler i forbindelse med tvangsmæssige ledsagede udsendelser med fly, som er omfattet af tilsynet. Fremsendelse af oplysninger herudover kan aftales mellem Folketingets Ombudsmand og Hjemrejsestyrelsen.

Folketingets Ombudsmand og Hjemrejsestyrelsen kan i løbet af året indgå i en dialog vedrørende enkelte sager, procedurer mv.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, *stk. 4*, kan Folketingets Ombudsmand være til stede under Hjemrejsestyrelsens udsendelse af udlændinge. Hjemrejsestyrelsen skal sørge for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen, herunder fremskaffelse af billetter, visum, indlogering på hotel mv.

Når Folketingets Ombudsmand vil deltage i konkrete udsendelser, skal Folketingets Ombudsmand forholde sig passivt og alene påse, hvorledes udsendelsen foregår. Folketingets Ombudsmand hverken kan eller skal under tilsynet intervenere i eventuelle situationer, der måtte opstå under udsendelsen. Folketingets Ombudsmand har mulighed for at stille spørgsmål vedrørende den konkrete udsendelse og eventuelt efterfølgende indlede en undersøgelse af sagen. De spørgsmål, der relaterer sig til en konkret udsendelse, hvor tilsynet er til stede, skal stilles til Hjemrejsestyrelsen og ikke til det tilstedeværende personale fra Hjemrejsestyrelsen og politiet.

Folketingets Ombudsmand kan anvende de reaktionsmuligheder, der er hjemlet i ombudsmandslovens kapitel 7. Folketingets Ombudsmand kan således fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt fremsætte sin opfattelse af sagen. Derudover kan Folketingets Ombudsmand fremsætte forslag om, at procedurer eller sagsbehandling i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser, der er omfattet af tilsynets kompetence, ændres.

Hjemrejsestyrelsen skal underrette Folketingets Ombudsmand løbende om forestående tvangsmæssige udsendelser. Folketingets Ombudsmand kan rette henvendelse til Hjemrejsestyrelsen med et ønske om at deltage i en konkret udsendelse. Der kan være tale om en vilkårligt udvalgt udsendelse, eller der kan være tale om, at Folketingets Ombudsmand f.eks. via medierne er blevet bekendt med en forestående udsendelse, som Folketingets Ombudsmand ønsker at følge. Hjemrejsestyrelsen skal snarest muligt orientere Folketingets Ombudsmand om den planlagte rejse.

Det bemærkes, at nogle planlagte udsendelser ikke kan gennemføres, ligesom der ofte sker aflysning på et meget sent tidspunkt, f.eks. på grund af manglende samtykke til transit i et tredjeland, udlændingens manglende tilstedeværelse eller udlændingemyndighedernes udsættelse af udrejsefristen. Der vil således kunne opstå situationer, hvor en udsendelse, som Folketingets Ombudsmand har ønsket at påse, bliver aflyst i sidste øjeblik. Hjemrejsestyrelsen forudsættes snarest muligt at oplyse Folketingets Ombudsmand om aflysninger og begrundelserne herfor.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, *stk. 5*, afgiver Folketingets Ombudsmand en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, *stk. 6*, skal Folketingets Ombudsmand varetage tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Bestemmelsen vil gennemføre artikel 51 i Frontex-forordningen. Efter denne bestemmelse opretter Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) en pulje af observatører, der fører tilsyn ved tvangsmæssige udsendelser i henhold til forordningen.

Puljen af observatører skal vælges ud af organer, som er kompetente til at føre tilsyn med tvangsmæssige udsendelser af tredjelandsstatsborgere efter udsendelsesdirektivets artikel 8, *stk. 6*, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelses-direktivet).

Folketingets Ombudsmand vil efter gældende ret være kompetent til at føre tilsyn med nationale tvangsmæssige udsendelser. Tilsynet skal udøves i overensstemmelse med ombudsmandsloven. Folketingets Ombudsmand har således alene kompetence til at føre tilsyn med nationale myndigheder.

Med den foreslåede bestemmelse vil Folketingets Ombudsmand få kompetence til at føre tilsyn med udenlandske myndigheder i forbindelse med udsendelser efter forordningen. Det vil således være medarbejdere fra Folketingets Ombudsmand, som indgår i puljen af observatører i henhold til Frontex-forordningens artikel 29.

Folketingets Ombudsmand vil på anmodning fra Frontex skulle stille en medarbejder (observatør) til rådighed, som kan føre tilsyn ved tvangsmæssige udsendelser. Hvis Folketingets Ombudsmand står i en ekstraordinær situation, der i væsentlig grad berører udførelsen af nationale opgaver, kan anmodningen fra Frontex dog afslås. Frontex skal anmode Folketingets Ombudsmanden om at stille

en observatør til rådighed mindst 21 arbejdsdage før den planlagte udsendelse eller fem arbejdsdage før i tilfælde af en hurtig tilbagesendelsesindsats.

Folketingets Ombudsmand skal indsætte observatører, som fører tilsyn ved tvangsmæssige udsendelser i henhold til reglerne i forordningen, dvs. tilbagesendelsesoperationer, jf. Frontex-forordningens artikel 50, og tilbagesendelsesindsatser, jf. Frontex-forordningens artikel 53.

Bestyrelsen i Frontex træffer på forslag fra den administrerende direktør afgørelse om antallet af observatører ved tvangsmæssig udsendelse, der skal stilles til rådighed til puljen, og deres profil.

Af bilag 1 til Frontex' bestyrelses beslutning af 6. december 2016 fremgår det, at antallet af observatører omfattet af puljen er fastsat til 50 personer. Det forventes på den baggrund, at Danmark fortsat vil skulle indmelde én observatør til puljen.

Folketingets Ombudsmand skal ved sit tilsyn påse, at udsendelsen foretages i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og i overensstemmelse med forordningen. De Frontexmedarbejdere, som deltager i en udsendelse, skal således overholde EU-retten, folkeretten samt de grundlæggende rettigheder og værtsmedlemsstatens nationale ret.

Tilsynet med tvangsmæssige udsendelser skal udføres på grundlag af objektive og gennemsigtige kriterier og omfatter hele tilbagesendelsesoperationen fra før afrejsen til overdragelsen af personerne i udsendelsesposition til det tredjeland, hvortil der sker udsendelse. Af bilag 1 til Frontex' bestyrelses beslutning af 6. december 2016 fremgår det således, at ethvert tilsyn, som udføres af observatøren ved tvangsmæssig udsendelse, gælder fra det tidspunkt, hvor personen, der er genstand for tilbagesendelsesoperationen, af de relevante myndigheder fysisk hentes fra det sted, hvor vedkommende befinder sig, med henblik på gennemførelse af den fysiske udsendelse, og frem til det tidspunkt, hvor personen overgives til myndighederne i modtagerstaten, eller det tidspunkt, hvor personen tilbagegives til afsenderlandets myndigheder i det tilfælde, at udsendelse af personen suspenderes eller aflyses.

I medfør af forordningens artikel 51, stk. 4, skal observatøren påse, at tilbagesendelsesoperationer og tilbagesendelsesindsatser gennemføres på korrekt vis under hele deres varighed. Folketingets Ombudsmand vil således bl.a. skulle føre tilsyn med, om udsendelsen sker under overholdelse af de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende principper i EU-retten samt folkeretten, herunder forpligtelser vedrørende beskyttelse af flygtninge og børns rettigheder.

De nærmere rammer for tilsynet bliver fastlagt af Frontex. I modsætning til, hvad der gælder, når Folketingets Ombudsmand skal føre tilsyn med nationale udsendelser, vil tilsynet efter forordningen ikke skulle føres efter ombudsmandsloven.

Tilsynet vil i stedet skulle føres i henhold til Frontex-forordningens regler, samt de nærmere rammer, som Frontex måtte fastlægge.

Efter hvert tilsyn skal Folketingets Ombudsmand udarbejde en tilsynsrapport, som skal sendes til Frontex' administrerende direktør, til den ansvarlige for grundlæggende rettigheder, og til de relevante nationale myndigheder i alle medlemsstater, der er involveret i udsendelsen, jf. Frontex-forordningens artikel 50, stk. 5. Den administrerende direktør og de kompetente nationale myndigheder sikrer, om nødvendigt, en passende opfølgning herpå.

Folketingets Ombudsmand skal ikke som led i tilsynet behandle konkrete klager, der relaterer sig til en tilbagesendelsesoperation eller tilbagesendelsesindsats, eller andre klager. Sådanne klager behandles efter en særlig klageordning, jf. Frontex-forordningens artikel 111.

Der henvises i øvrigt til 3.14 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 20

Det fremgår af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 4, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse og uden udlændingens samtykke videregiver alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Det foreslås, at der som § 20 i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse svarende til udlændingelovens § 30, stk. 4.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet bør fremgå af hjemrejseloven, således at hjemrejseloven understøtter Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende udlændinges udrejse.

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at Hjemrejsestyrelsen hurtigt og effektivt vil kunne igangsætte forberedelserne af en udlændings udrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 20, *stk. 1*, vil Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse og uden udlændingens samtykke videregiver alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Der vil således skulle videregives sagsakter, herunder genpart af afgørelser, pas eller anden rejselegitimation, identitetspapirer og andre oplysninger fra sagen, som kan være nødvendige for endeligt at fastlægge udlændingens identitet, fremskaffe rejselegitimation og i øvrigt tilrettelægge og planlægge udsendelsen af den pågældende.

Det vil som hidtil ikke skulle være et krav, at udlændingen er meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse. Der vil endvidere skulle ske videregivelse af sagsakter, uanset om udlændingens udrejsefrist er overskredet eller forlænget. Udsendelsesforberedelserne vil således kunne iværksættes af Hjemrejsestyrelsen allerede inden udrejsefristens udløb.

Efter bestemmelsen vil udlændingemyndighederne og domstolene skulle videregive sagsakter til Hjemrejsestyrelsen, uanset om sagen måtte indeholde oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller andre fortrolige oplysninger.

Undtaget herfra vil dog være oplysninger, som er indgået i justitsministerens vurdering af, om en udlænding er til fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 1, og som justitsministeren, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 2, 2. pkt., har truffet bestemmelse om af sikkerhedsmæssige grunde ikke kan videregives til den udlændingemyndighed, der skal træffe afgørelse i sagen.

Det foreslås endvidere, at der som § 20, *stk. 2*, i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse, hvorefter indkvarteringsoperatøren for det indkvarteringssted, hvor en udlænding er indkvarteret, uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse eller frafalder ansøgning herom.

BFormålet med forslaget er at sikre, at Hjemrejsestyrelsen modtager de nødvendige oplysninger om en udlændings forhold til brug for planlægningen af udlændingens udrejse, herunder i forhold til at planlægge og sammensætte relevante hjemrejseforberedende tiltag.

Med videregivelsen sikres endvidere, at Hjemrejsestyrelsens generelle vidensniveau om udlændinge, der skal udrejse, øges, således at tilrettelæggelsen af udsendelsesarbejdet vil kunne styrkes. Oplysningerne vil blandt andet kunne indgå i vurderingen af, om der er behov for at etablere særlige initiativer målrettet udlændinge, hvor særlige forhold eller problematikker gør sig gældende.

Det vil skulle være Hjemrejsestyrelsen, der foretager vurderingen af, hvornår det vil være relevant at indhente oplysninger fra indkvarteringsoperatøren.

Der vil kunne ske videregivelse af oplysninger om udlændingens baggrund, uddannelse, erhvervserfaring, kompetencer og helbredsmæssige oplysninger. Der vil dermed kunne være tale om almindelige personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6 og særlige kategorier af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9.

Videregivelsen vil kunne ske uden udlændingens samtykke. Det er i den forbindelse ministeriets vurdering, at videregivelsen af oplysninger om udlændingen sker inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e og artikel 9, stk. 2, litra g.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.15 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 21

Det følger af udlændingelovens kapitel 8, hvilke kompetence- og klageregler der gælder på udlændingelovens område.

Som udgangspunkt har Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration kompetence til at træffe afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser, jf. udlændingelovens § 46, mens Udlændingenævnet som udgangspunkt har kompetence til at behandle klagesager, jf. udlændingelovens § 46 a, dog således at Flygtningenævnet har kompetence til at behandle klagesager vedrørende asyl, jf. udlændingelovens § 53 a.

Efter udlændingelovens § 46 e, 2. pkt., har indkvarteringsoperatøren blandt andet kompetence til at træffe afgørelser efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om pligt til at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet. Forvaltningsloven finder også anvendelse i forbindelse med sådanne afgørelser, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Udlændingestyrelsen har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Af udlændingelovens § 48, fremgår det blandt andet, hvilke afgørelser politiet kan træffe efter udlændingeloven.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., kan Rigspolitichefen eller politidirektøren blandt andet træffe afgørelser efter udlændingelovens §§ 30, 34, 36, 37 c, stk. 5, 37 d, stk. 1 og 3, 37 e, stk. 1 og 4, 37 g og 37 j, 40, stk. 10 og 43, stk. 2 og 3 (om blandt andet udrejse, meldepligt, frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol samt optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri)).

Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 3. pkt.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om meldepligt efter udlændingelovens § 34 for udlændinge uden lovligt ophold, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om meldepligt for udlændinge med processuelt ophold.

Efter ressortoverførelsen er det som udgangspunkt Hjemrejsestyrelsen, der har kompetencen til at træffe afgørelser efter den foreslåede hjemrejselov.

Det foreslås på den baggrund at indsætte et kapitel om klage- og kompetenceregler i den foreslåede hjemrejselov.

Det foreslås i § 21, *stk. 1*, i den foreslåede hjemrejselov, at afgørelser efter hjemrejseloven med de undtagelser, der fremgår af *stk. 2 - 5*, skal træffes af Hjemrejsestyrelsen.

Forslaget indebærer, at det som udgangspunkt vil være Hjemrejsestyrelsen, der skal have kompetencen til at træffe afgørelse efter bestemmelserne i den foreslåede hjemrejselov, og at undtagelserne til denne hovedregel vil være angivet i bestemmelsens *stk. 2 - 5*. Hjemrejsestyrelsen vil således kunne træffe afgørelse vedrørende hovedparten af reglerne om blandt andet hjemrejse, udsendelse og motivationsfremmende foranstaltninger i den foreslåede hjemrejselov.

Det foreslås i § 21, *stk. 2, 1. pkt.*, at afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 8, *stk. 2, 1. pkt.*, om udlændiges pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, skal kunne træffes af indkvarteringsoperatøren.

Forslaget indebærer, at indkvarteringsoperatøren kan meddele en udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i de situationer, hvor udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringscenteret.

Det foreslås videre i § 21, *stk. 2, 2. pkt.*, at forvaltningsloven også skal finde anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser efter 1. pkt., når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, *stk. 5, 2. pkt.*

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 21, *stk. 3*, skal vedkommende politidirektør kunne træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 10, *stk. 2*, om pålæg af pligter til en udlænding i transit i en dansk lufthavn, når det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen er i transit i en dansk lufthavn, vil have kompetence til at pålægge udlændingen pligter efter den foreslåede bestemmelse i § 10, *stk. 2*. Baggrunden herfor er, at denne type afgørelse har tæt tilknytning til de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 21, *stk. 4*, kan vedkommende politidirektør træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter hjemrejselovens § 16.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen antræffes vil have kompetence til at træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

Baggrunden herfor er, at disse afgørelser har tæt tilknytning til de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Den foreslåede bestemmelse vil således i sit indhold svare til den foreslåede bestemmelse om nyaffattelse af udlændingelovens § 48, jf. § 25, nr. 68, hvorefter politidirektøren også kan træffe afgørelse om frihedsberøvelse.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Det foreslås endelig, at vedkommende politidirektør efter § 21, *stk. 5*, skal kunne træffe afgørelse om at tage dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, i bevaring efter den foreslåede bestemmelse i § 18.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal forsøge at få udlændingens samtykke til at få udleveret udlændingens dokumenter eller genstande. Hvis samtykket ikke kan opnås, vil indgrebet kunne ske efter retskendelse, medmindre øjemedet vil forspildes. Er der risiko for, at øjemedet vil forspildes, vil politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kunne foretage beslaglæggelsen uden forudgående retskendelse.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Der henvises i øvrigt til 3.16 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 22

Det følger af udlændingelovens kapitel 8, hvilke kompetence- og klageregler der gælder på udlændingområdet.

Udlændingelovens § 46 a angiver, hvilke af Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter udlændingeloven, der kan påklages og hvortil.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter udlændingeloven som udgangspunkt påklages til Udlændingenævnet, jf. dog bestemmelsens stk. 4 og 6 og § 53 a.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 6, kan blandt andet følgende afgørelser ikke påklages: Udlændingestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og 10 (opholds- og underretningspligt), § 42 d, stk. 2 (pålæg om at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet) og udlændingelovens § 46 e (kompetence- og klageadgang i forhold til indkvarteringsoperatørens afgørelser).

Det følger ikke af andre bestemmelser, at de afgørelser, der er nævnt i udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og stk. 10, § 42 d, stk. 2 og § 46 e, kan påklages til en anden myndighed, og sådanne afgørelser kan således ikke påklages.

Efter udlændingelovens § 46 e, 4. pkt., kan indkvarteringsoperatøren afgørelser efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om pålæg om at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, påklages til Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter 4. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. pkt. 5. Udlændingestyrelsen har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Udlændingelovens § 48, angiver blandt andet, hvilke af de afgørelser politiet kan træffe efter udlændingeloven, der kan påklages og hvortil.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., kan Rigspolitichefen eller politidirektøren blandt andet træffe afgørelser efter § 34, § 36, § 40, stk. 10 og § 43, stk. 2, om blandt andet meldepligt og frihedsberøvelse.

Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen, jf. 3. pkt.

Afgørelser om ydelse af hjælp efter udlændingelovens § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen, jf. 4. pkt.

De afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt., og stk. 2 og 3.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om meldepligt efter udlændingelovens § 34 for udlændinge uden lovligt ophold, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om meldepligt for udlændinge med processuelt ophold.

Afgørelser om meldepligt truffet af henholdsvis Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen kan derfor aktuelt påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt.

Politiets afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren, jf. bestemmelsens 7. pkt. Afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan i øvrigt ikke påklages til en anden myndighed.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 3, kan politidirektørens afgørelser efter blandt andet udlændingelovens § 36, om frihedsberøvelse, påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse efter udlændingelovens § 36, i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter udlændingelovens § 48, stk. 3, 1. pkt., af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Politidirektørernes eller Rigspolitichefens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter blandt andet udlændingelovens § 36, kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter udlændingelovens §§ 37 eller 37 k.

Klager efter § 48 har ikke opsættende virkning.

Det foreslås i § 22, *stk. 1*, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser vil skulle kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. dog den foreslåede bestemmelses stk. 3–5.

Forslaget indebærer, at Udlændingenævnet som hovedregel vil være klageinstans for Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter de bestemmelser, der foreslås med dette lovforslag.

Afgørelsestyper, som kan påklages til Udlændingenævnet efter hjemrejselovens bestemmelser, vil skulle behandles på samme måde, som de sager Udlændingenævnet behandler efter udlændingeloven. Udlændingenævnets behandling af sager efter hjemrejseloven vil således kunne undergå behandling på et mundtligt eller skriftligt nævnsmøde, på formandskompetencen eller sekretariatskompetencen i medfør af udlændingelovens §§ 52 c, stk. 4-8.

En klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelse vil i henhold til almindelige forvaltningsretlige regler ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Der vil være adgang til almindelig domstolsprøvelse af Udlændingenævnets afgørelser efter grundlovens § 63.

Det foreslås i § 22, *stk. 2*, at klage til Udlændingenævnet over de afgørelser, der er nævnt i stk. 1, skal være indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, og at Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, i særlige tilfælde kan beslutte, at en klage skal behandles, selvom klagen er indgivet efter udløb af fristen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at Udlændingenævnet som hidtil alene vil kunne behandle klager over afgørelser, hvis klagen er indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, men at Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, i særlige tilfælde vil kunne beslutte, at en klage skal behandles, selvom klagen er indgivet efter udløb af fristen. Den foreslåede bestemmelse svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Som det fremgår ovenfor og af lovforslagets afsnit 3.16., vil kompetencen til at behandle klager over meldepligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 11, hvor Udlændinge- og Integrationsministeriet (tidligere Rigspolitichefen) i dag er klageinstans i forhold til Hjemrejsestyrelsens og Udlændingestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 34 (meldepligt), således blive overført til Udlændingenævnet.

Bestemmelsen om klagefristen på 8 uger vil også finde anvendelse i forbindelse med klage over afgørelser om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11.

Efter den foreslåede § 22, *stk. 3*, vil Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i § 2 (medvirken), § 4 (hjemrejsekontrakt), § 6 (afholdelse af udgifter forbundet med udrejsen), § 7 (hjemrejsestøtte), § 12, *stk. 1 og 3* (opholds- og underretningspligt), og § 8, *stk. 2, 1. pkt.* (pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet), ikke kunne påklages. Der vil således ikke være adgang til at indbringe sådanne afgørelser for anden administrativ myndighed.

Afgørelserne efter den foreslåede § 12, *stk. 1 og 3*, om opholds- og underretningspligt, og § 8, *stk. 2, 1. pkt.*, om pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, svarer til de bestemmelser, der i dag fremgår af udlændingeloven og som heller ikke kan påklages efter udlændingeloven.

Det foreslås endvidere i § 22, *stk. 4*, at indkvarteringsoperatørens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 8, *stk. 2*, kan påklages til Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter *stk. 4*, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, *stk. 3*.

Forslaget indebærer, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om at meddele et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet kan påklages til Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsens afgørelse i sager, hvor indkvarteringsoperatøren har meddelt en udlænding et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed. Hjemrejsestyrelsen vil således træffe den endelige administrative afgørelse i sådanne sager.

Det foreslåede svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 46 e, i forhold til afgørelser efter udlændingelovens § 42 d, *stk. 2, 1. pkt.*

Det foreslås, at der i § 21, *stk. 5*, indsættes en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 10, *stk. 2*, om pålæg af pligter til en udlænding i transit i en dansk lufthavn, når det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, til Udlændingenævnet.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, vil kunne pålægges at deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet, at tage ophold efter nærmere bestemmelse og/eller give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Forslaget er i det væsentligste en videreførelse af udlændingeloven § 34, stk. 7, der med lovforslaget foreslås ophævet.

Det foreslås endeligt, at der i § 22, *stk. 6, 1. pkt.*, indsættes en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser om frihedsberøvelse efter den foreslåede § 16, i den foreslåede hjemrejselov, til Rigspolitichefen.

Rigspolitiet er overordnet myndighed for politikredsene og besidder ligesom politidirektørerne en betydelig sagkundskab i forhold til at kunne træffe afgørelse om blandt andet frihedsberøvelse, som i høj grad beror på en politifaglig vurdering. Endelig ses denne struktur også at følge den sædvanlige klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen, som er nærmere reguleret i retsplejeloven.

Den foreslåede bestemmelse ændrer endvidere ikke på adgangen til en to-instans prøvelse af afgørelser om frihedsberøvelse.

Den foreslåede klageadgang over administrativ frihedsberøvelse efter den foreslåede § 22, stk. 6, i den foreslåede hjemrejselov, følger den med lovforslaget foreslåede nyaffattelse af udlændingelovens § 48, hvorved kompetencen til at træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, tillægges politidirektøren med klageadgang til Rigspolitichefen, jf. den foreslåede § 25, nr. 68.

Rigspolitiets afgørelse i klagesagen skal være skriftlig.

En klage over politiets afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i § 10, stk. 2 og § 16, vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 6, 2. *pkt.*, vil politidirektørens afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse § 16, kun kunne påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter udlændingelovens § 37 eller 37 k.

Det svarer til, hvad der allerede gælder i dag i forhold til frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36. Spørgsmålet om, hvorvidt en afgørelse om frihedsberøvelse i forbindelse med udsendelse kan påklages administrativt, vil således – som hidtil – bero på dels, om kompetencen til at træffe afgørelse er henlagt til politiet, dels om politiets afgørelse kan indbringes for domstolene.

Der henvises i øvrigt til 3.16 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås endeligt, at der i § 22, *stk. 7*, indføres en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser om beslaglæggelse af genstande til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Dette svarer til, hvad der allerede gælder i dag i forhold til klagemulighed ved beslaglæggelse af genstande efter udlændingelovens § 40, *stk. 10*. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at retstilstanden for klageadgang ved beslaglæggelse efter hjemrejseloven og udlændingelovens bestemmelser, bør være den samme.

Derudover fremgår det af den foreslåede bestemmelse i § 18, *stk. 2*, at retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf, finder anvendelse på afgørelser om at tage genstande i bevaring efter § 18, *stk. 1*.

Beslaglæggelse af dokumenter og genstande, som ønskes taget i bevaring, og ransagning i forbindelse hermed, skal således, hvis der ikke foreligger samtykke, ske efter retskendelse, medmindre øjemedet vil forspildes ved at afvente en sådan kendelse. Hvis, beslaglæggelsen gennemføres uden forudgående retskendelse, skal beslaglæggelsen prøves ved domstolen inden 24 timer.

Denne mulighed for dobbelt prøvelse af politiets indgreb efter hjemrejselovens § 18, svarer til den, der fremgår af udlændingelovens § 40, *stk. 10* om beslaglæggelse.

Udlændinge- og Integrationsministerens afgørelse i klagesagen skal være skriftlig.

En klage over politiets afgørelse efter den foreslåede § 18 i den foreslåede hjemrejselov vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Til § 23

Det fremgår af udlændingelovens § 60, *stk. 1*, 1. og 2. pkt., at overtrædelse af de i medfør af § 34, *stk. 1-3* og 7, § 42 a, *stk. 7*, 3. pkt., § 42 a, *stk. 8*, 2. pkt. eller § 42 d, *stk. 2*, 2. pkt., givne pålæg, § 39, *stk. 1* og 3, § 40, *stk. 1*, 1., 2. og 4. pkt., og *stk. 3* og 5, og § 42 a, *stk. 7*, 4. pkt., og *stk. 8*, 4. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 40, *stk. 6*, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Efter udlændingelovens § 60, *stk. 2*, kan overtrædelse af de i medfør af § 34, *stk. 4-6*, og § 42 a, *stk. 8*, 1. og 3. pkt., og *stk. 10*, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, der fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

På den baggrund overføres blandt andet bestemmelserne om kontrolforpligtelser for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Se nærmere herom i afsnit 3.8 samt §§ XX og bemærkninger hertil.

Det foreslås derfor, at udlændingelovens bestemmelser om straf for overtrædelse af bl.a. kontrolforpligtelser, som er pålagt udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ligeledes overføres til hjemrejseloven.

Det foreslås således i § 23, stk. 1, at overtrædelse af de i § 10, nævnte foranstaltninger, meldepligt efter § 11, stk. 1, opholdspligt efter § 12, stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, et flyttepåbud efter § 8, stk. 2, 2. pkt., eller hvis udlændingen gennem voldelig eller truende adfærd ligger hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted efter § 12, stk. 2, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, og at overtrædelse af § 2, stk. 1, skal kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alle udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke er omfattet af det skærpede kontrolregime, og som overtræder en forpligtelse nævnt i den foreslåede bestemmelse. Bestemmelsen omfatter således både afviste asylansøgere, der ikke medvirker til deres udrejse og andre udlændinge, som ikke er omfattet af det skærpede kontrolregime, dvs. udlændinge udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden en udlænding som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og udlændinge på tålt ophold, som straffes efter den foreslåede § 23, stk. 2 og 3.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne straffes for overtrædelse af pålæg om deponering af pas og billet mv., pålæg om at tage ophold et bestemt sted eller at give møde på bestemte tidspunkter efter den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 1.

Derudover vil der kunne straffes for manglende overholdelse af en pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, og en pålagt opholdspligt efter de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, som omfatter pligter for udlændinge, som ikke medvirker til deres udrejse.

En udlænding, der af Hjemrejsestyrelsen anvises til at tage ophold et bestemt sted efter den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, 2. pkt., (flyttepåbud) vil efter bestemmelsen ligeledes kunne straffes for ikke at efterkomme et pålagt flyttepåbud.

Endvidere indebærer den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, at en udlænding vil kunne straffes, hvis den pågældende gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver

med driften af et indkvarteringssted, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægger hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2. Der henvises til afsnit 3.8. om kontrolforpligtelser.

Endelig vil overtrædelse af forpligtelsen til at medvirke til sin udrejse og til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til at udrejse i øvrigt efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Der henvises til afsnit 3.8. om kontrolforpligtelser.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. og 2. pkt. Der foreslås alene en præcision af gældende ret i forhold til strafferammen på 4 måneder, som følge af forarbejderne til udlændingelovens § 60, stk. 1, hvorefter der straffes med bøde eller under skærpende omstændighederne med fængsel indtil 4 måneder for overtrædelser nævnt i 1. pkt., og med bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelser nævnt i 2. pkt., jf. lov nr. 1397 af 27. december 2008, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933.

Straf for gennem voldelig eller truende adfærd at ligge hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted efter den foreslåede § 23, stk. 1, jf. § 12, stk. 2, vil være subsidier i forhold til straffelovens bestemmelser. Hvis et forhold falder ind under en bestemmelse i straffeloven, vil den foreslåede bestemmelse således ikke blive anvendt.

Efter straffelovens § 244, stk. 1, straffes således den, som over vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Efter ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, må blandt andet slagsmål og anden voldelig optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, ikke finde sted. Anden voldelig optræden omfatter et videre område end straffelovens § 244. Således er mindre grove angreb omfattet af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, straffes efter § 18, stk. 1, med bøde.

Efter straffelovens § 266 straffes den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Alene trusler, der er egnet til at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, er omfattet af straffelovens § 266. Trusler, der drejer sig om simpel vold, jf. straffelovens § 244, er ikke omfattet af straffelovens § 266.

Da anvendelse af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, vil være subsidier i forhold til straffelovens bestemmelser for så vidt angår voldelig og truende adfærd på et indkvarteringssted, vil voldelig adfærd som nævnt i den foreslåede bestemmelse alene have et selvstændigt

anvendelsesområde i tilfælde, der svarer til de tilfælde, der er omfattet af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Da den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2, tilsigter at regulere udlændinges uønskede adfærd på et indkvarteringssted i forhold til medarbejdere og andre beboere, og da strafferammen i den foreslåede bestemmelse § 23, stk. 1, er højere end i ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 1, forudsættes den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, anvendt frem for ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. § 18, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, for så vidt angår voldelig og truende adfærd på et indkvarteringssted vil endvidere have et selvstændigt anvendelsesområde ved siden af straffelovens § 266, idet også tilfælde, hvor truslen drejer sig om simpel vold, jf. straffelovens § 244, er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, eller til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til at udrejse i øvrigt efter den foreslåede § 2, stk. 1, vil udlændingen kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Efter den foreslåede bestemmelse er det ikke en betingelse, at der foreligger skærpende omstændigheder.

Udlændingen vil således kunne straffes hvis den pågældende ikke medvirker til at fastlægge sin identitet, til at fremskaffe rejsелеgitimation, herunder ved at udfylde og indgive ansøgning om rejsелеgitimation, visum, indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer mv., og om fornødent give frivilligt møde på en repræsentation med henblik på endelig identifikation og udstedelse af rejsedokumenter.

Det foreslås desuden i § 23, *stk. 2*, at overtrædelse af pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 2-4, opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, 2. pkt., og underretningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Bestemmelsen svarer til gældende ret efter udlændingeloves § 60, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2 omfatter udlændinge, som er omfattet af det skærpede kontrolregime, der gælder for udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at det har klare konsekvenser for den enkelte udlænding, der ikke overholder de pålagte kontrolforpligtelser. Formålet er endvidere at bidrage til at forhindre nye overtrædelser af kontrolforpligtelserne, og at forpligtelserne dermed i højere grad overholdes. Formålet er også – ved at forebygge overtrædelse – at sikre, at Hjemrejsestyrelsen

løbende får oplysninger til brug for Hjemrejsestyrelsens kontrol med udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Den foreslåede bestemmelse i § 26, stk. 2, vil også omfatte de udlændinge på tålt ophold, som ikke længere er pålagt opholdspligt, fordi denne kontrolforanstaltning er ophævet ved dom eller administrativ afgørelse, men som fortsat eller på ny er pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt som hidtil som udgangspunkt fastsættes efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau. De foreslåede takstmæssige strafniveauer fremgår af bilag 1 til lovforslaget.

Det betyder f.eks., at udgangspunktet for strafudmålingen for henholdsvis 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned i førstegangstilfælde vil være 40 dages fængsel. Det betyder også, at der i andengangstilfælde eksempelvis vil være tale om en fængselsstraf i 50 dage for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned, at der i tredjegangstilfælde vil være tale om en fængselstraf i 60 dage for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned, ligesom der i fjerdegangstilfælde vil være tale om en fængselsstraf i 3 måneder for det samme antal overtrædelser pr. måned, jf. nærmere herom bilag 1.

Hvis antallet af overtrædelser er betydeligt højere end 10 inden for en kalendermåned, vil der dog kunne fastsættes en højere straf end dem, som fremgår af de takstmæssige fastsatte strafniveauer.

Det skal som hidtil anses som en skærpende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen for en overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten, efter den foreslåede § 23, stk. 2, hvis udlændingen tidligere har været dømt for overtrædelse af de nævnte forpligtelser. Den nærmere strafskærpelse i gentagelsestilfælde forudsættes ligeledes fastsat efter det takstmæssigt fastlagte strafniveau, hvoraf også fremgår, hvilke skærpelser af straffen der som udgangspunkt skal anvendes i gentagelsestilfælde.

Ved vurderingen af gentagelsestilfælde gælder også overtrædelser af kontrolforpligtelser, der har medført en straf i medfør af straffelovens § 143 om særligt skærpende omstændigheder for overtrædelse af et pålæg om opholds-, melde- og underretningspligten. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt altid bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen. Det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Efter det fastlagte strafudmålingsniveau forudsættes det, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Opholdspligten vil udgøre en fortsat forbrydelse i relation til forældelsesretlige spørgsmål, men det forudsættes, at hver enkelt dag, hvor opholdspligten ikke overholdes, vil gælde som én overtrædelse ved straffens fastsættelse.

Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, svarer dette derfor som udgangspunkt til tre overtrædelser. Som eksempel herpå kan nævnes en udlænding, som i strid med opholdspligten overnatter uden for indkvarteringsstedet, som ikke har underrettet indkvarteringsoperatøren om, at han opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 06.00, og som ikke melder sig til politiet den samme dag. Der vil her være tale om samlet tre overtrædelser.

Det foreslås endelig i § 23, *stk. 3*, at overtrædelse af pålæg om meldepligt efter de foreslåede bestemmelser i § 11, *stk. 2-4*, opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, *stk. 1, 2. pkt.*, og underretningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, *stk. 3*, der er begået den 1. juni 2021 eller senere, straffes med fængsel indtil 2 år.

Baggrunden for forslaget er, at det i § 1, nr. 24, jf. § 14, *stk. 4*, i lov nr. 174 af 27. februar 2019 er forudsat, at strafferammen for udlændinge omfattede af det skærpede kontrolregime, der overtræder deres pålagte opholds-, underretnings- eller meldepligt, den 1. juni 2021 skal stige til fængsel indtil 2 år.

Overtrædelser af opholds-, underretnings- eller meldepligt begået af udlændinge, der er omfattet af det skærpede kontrolregime – dvs. udlændinge udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden en udlænding som er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og udlændinge på tålt ophold – vil således fra og med den 1. juni 2021, kunne straffes fængsel indtil 2 år.

Det forudsættes, at retten som udgangspunkt skal udmåle straffen for overtrædelser af opholds-, underretnings- og meldepligt efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau.

Den foreslåede forhøjelse af strafudmålingsniveauet indebærer, at udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime fremover skal idømmes en som udgangspunkt højere straf end i dag, hvis de overtræder deres pålagte opholds-, underretnings- og meldepligt.

Det forudsættes, at straffen for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt som hidtil som udgangspunkt fastsættes efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau, jf. bilag 2. De foreslåede takstmæssige strafniveauer fremgår af bilag 2 til lovforslaget.

De foreslåede skærper af straffen har til formål at sikre, at det har klare konsekvenser for den enkelte udlænding, der ikke overholder de pålagte kontrolforpligtelser. Formålet er endvidere at bidrage til at forhindre nye overtrædelser af kontrolforpligtelserne, og at forpligtelserne dermed i højere grad overholdes. Formålet er også – ved at forebygge overtrædelse – at sikre, at Hjemrejsestyrelsen løbende får oplysninger til brug for Hjemrejsestyrelsens kontrol med udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

De foreslåede skærper af straffen vil omfatte udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden der kan udsendes tvangsmæssigt, uanset hvilket opholdsgrundlag de tidligere har haft, og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og som kan udsendes tvangsmæssigt, uanset hvilket opholdsgrundlag de tidligere har haft. De foreslåede strafskærper vil også omfatte de udlændinge på tålt ophold, som ikke længere er pålagt opholdspligt, fordi denne kontrolforanstaltning er ophævet ved dom eller administrativ afgørelse, men som fortsat eller på ny er pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 2.

Det betyder f.eks., at udgangspunktet for strafudmålingen vil være 60 dages fængsel for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned i førstegangstilfælde. I andengangstilfælde vil straffen være 3 måneders fængsel for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned, mens straffen i tredjegangstilfælde vil være 6 måneders fængsel for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned, og i fjerdegangstilfælde vil straffen være 9 måneders fængsel for samme antal overtrædelser pr. kalendermåned, jf. nærmere herom bilag 2.

De foreslåede strafudmålingsniveauer indebærer, at der allerede ved 10 overtrædelser inden for en kalendermåned sker en skærpelse af straffen. Der foreslås ikke i de takstmæssige strafniveauer fastsat en yderligere skærpelse af straffen ved et højere antal overtrædelser inden for en kalendermåned.

Hvis antallet af overtrædelser er betydeligt højere end 10 inden for en kalendermåned, vil der dog kunne fastsættes en højere straf end dem, som fremgår af de takstmæssigt fastsatte strafniveauer.

Det skal som hidtil anses som en skærpende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen for en overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten, hvis udlændingen tidligere er straffet for overtrædelse af de nævnte forpligtelser. Den nærmere strafskærpelse i gentagelsestilfælde forudsættes ligeledes fastsat efter det takstmæssigt fastlagte strafniveau, hvoraf også fremgår, hvilke skærper af straffen der som udgangspunkt skal anvendes i gentagelsestilfælde, jf. bilag 2.

Ved vurderingen af gentagelsestilfælde gælder også overtrædelser af kontrolforpligtelser, der har medført en straf i medfør af straffelovens § 143, om særligt skærpende omstændigheder for

overtrædelse af et pålæg om opholds-, melde- og underretningspligten. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode....

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt altid bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen. Det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Efter det fastlagte strafudmålingsniveau forudsættes det, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af opholds- underretnings eller meldepligten. Opholdspligten vil udgøre en fortsat forbrydelse i relation til forældelsesretlige spørgsmål, men det forudsættes, at hver enkelt dag, hvor opholdspligten ikke overholdes, vil gælde som én overtrædelse ved straffens fastsættelse.

Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 11 og 12 overtrædes på én dag, svarer dette derfor som udgangspunkt til tre overtrædelser. Som eksempel herpå kan nævnes en udlænding, som i strid med opholdspligten overnatter uden for indkvarteringsstedet, som ikke har underrettet indkvarteringsoperatøren om, at han opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 06.00, og som ikke melder sig til politiet den samme dag. Der vil her være tale om samlet tre overtrædelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 29.

Til § 24

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. maj 2021.

Det foreslås i *stk. 2*, at Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 3.

Da den digitale kommunikationsløsning ikke vil være udviklet på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, vil bestemmelserne § 3 i om obligatorisk digital kommunikation først træde i kraft efter Udlændinge- og Integrationsministerens bestemmelse, når den digitale kommunikationsløsning er færdigudviklet.

Det foreslås i *stk. 3*, at kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter § 4.

Efter den nugældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 c, stk. 1, udarbejder indkvarteringsoperatøren en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3. Bestemmelsen omfatter således alle udlændinge, der får udgifterne til underhold og

nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, herunder udlændinge der ikke har ret til at opholde sig her i landet. En kontrakt efter den nugældende udlændingelovs § 42 c, stk. 1, vedrører bl.a. udlændinges udførelse af pligtmæssige opgaver ved driften af indkvarteringsstederne og deres deltagelse i aktivering og undervisning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 4, følger, at udlændinge, som er over 18 år, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal have udarbejdet en hjemrejsekontrakt. Herved erstatter en hjemrejsekontrakt den kontrakt, der allerede måtte være udarbejdet efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Der er i dag ca. 1.200 udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet. Langt størsteparten af disse udlændinge vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 4, hvorefter Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt. Det vil imidlertid ikke være administrativt muligt for Hjemrejsestyrelsen på tidspunktet for lovens ikrafttræden at have besluttet, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for et stort antal udlændinge og ej heller administrativt muligt at have fastlagt det nærmere konkrete indhold og omfang af hjemrejsekontrakter for de omfattede udlændinge.

På den baggrund foreslås det, at kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter § 4.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er forventningen, at Hjemrejsestyrelsen senest den 31. december 2021 vil have tilendebragt arbejdet med at erstatte de pågældende kontrakter efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, med en hjemrejsekontrakt efter forslaget til § 4 i alle de tilfælde, hvor dette måtte være relevant.

Med den foreslåede bestemmelse vil Hjemrejsestyrelsen have mulighed for at tilrettelægge en hensigtsmæssig administrativ proces for udarbejdelse af hjemrejsekontrakter også i de tilfælde, hvor der allerede er udarbejdet en kontrakt for den enkelte udlænding efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, herunder med mulighed for at træffe beslutning om indgåelse af hjemrejsekontrakt og omfanget og indholdet af en sådan for alle omfattede udlændinge inden for en overskuelig tidshorisont. udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden og udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, hvor også afviste asylansøgere og andre udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som begår kriminalitet begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen ellers er pålagt at tage ophold, kan blive pålagt opholdspligt.

Det foreslås i *stk. 4*, at der ved indgåelse af hjemrejsekontrakten efter § 4, herunder afgørelse om udlændingens medvirken til hjemreisen, jf. § 2, tages udgangspunkt i udlændingens forhold og handlinger på tidspunktet for hjemrejsekontrakten indgåelse. Dette vil betyde, at fastsættelse af

hjemrejsestøtte foretages med udgangspunkt i en afgørelse om medvirken, der foretages i forbindelse med indgåelse af hjemrejsekontrakten, og som foretages med udgangspunkt i udlændingens forhold og handlinger på tidspunktet for indgåelse af hjemrejsekontrakten og fremover.

Der er i dag ca. 1.200 udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingemyndighederne har løbende i forbindelse med udsendelsessagsbehandlingen vurderet, om disse udlændinge har medvirket til deres hjemrejse. En betydelig andel af udlændingene vil således tidligere ikke have medvirket til deres udrejse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at muligheden for at modtage støtte kan være et effektivt motivationsfremmende middel i forhold til at fremme udlændingens samarbejde med myndighederne om hjemrejsen. Det er derfor ministeriets vurdering, at de udlændinge, der på ikrafttrædelsestidspunktet ikke har ret til at opholde sig her i landet, bør omfattes af muligheden for at modtage den fulde hjemrejsestøtte, uanset om myndighederne tidligere har vurderet, at de ikke har medvirket. Dette skyldes hensynet til at motivere den gruppe af udlændinge, der allerede er i udsendelsesposition, mest muligt for til at udrejse frivilligt. Den foreslåede ordning vil betyde, at udlændingene, som må antages at blive gjort bekendt med de nye regler for hjemrejsestøtte i forbindelse med den løbende hjemrejsesagsbehandling og eventuel informationsindsats, ved indgåelse af en hjemrejsekontrakt og eventuel ansøgning om hjemrejsestøtte vil have fornyet mulighed for at blive vurderet som medvirkende til hjemrejsen. Hvis udlændingen ved indgåelse af hjemrejsekontrakten vurderes at medvirke og herefter kontinuerligt medvirker til sin hjemrejse, vil pågældende have mulighed for at få den fulde hjemrejsestøtte. Det bemærkes, at det forventes, at Hjemrejsestyrelsen senest den 31. december 2021 vil have tilendebragt arbejdet med at erstatte de pågældende kontrakter efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, med en hjemrejsekontrakt efter forslaget til § 4 i alle de tilfælde, hvor dette måtte være relevant.

Den hjemrejsestøtte, som udlændingene efter den foreslåede ordning vil kunne modtage uanset om de tidligere har medvirket, svarer beløbsmæssigt til det beløb, de kan modtage i dag. Overgangsbestemmelsen bevirker således, at udlændinge, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke har ret til at opholde sig her i landet, og der tidligere ikke har medvirket til deres udrejse, ikke afskæres fra at modtage det fulde eksisterende støttebeløb.

Det foreslås i *stk. 5*, at ansøgning om repatrieringsstøtte fra udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og 19, stk. 1, som er omfattet af repatrieringslovens personkreds, jf. repatrieringslovens § 3, stk. 5, og som er indgivet til kommunalbestyrelsen inden lovens ikrafttræden, behandles efter de nugældende regler. En sådan ordning vil betyde, at behandlingen af verserende sager færdigbehandles i kommunalbestyrelsen i den pågældende udlændings bopælskommune. Ordningen vil endvidere medføre, at anmodning om udbetaling af 2. rate repatrieringsstøtte i sager efter repatrieringsloven, hvor pågældendes repatrieringssag er behandlet inden lovens ikrafttræden, skal behandles af kommunalbestyrelsen i den kommune, pågældende havde bopæl i forud for repatrieringen. Ordningen vil endvidere betyde, at ansøgninger om hjemrejsestøtte efter § 7 fra personer, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller

inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og 19, stk. 1, som indgives efter lovens ikrafttræden, skal behandles af Hjemrejsestyrelsen efter de regler, der følger af denne lov.

Til § 25

Til nr. 1

Udlændingelovens kapitel 6 indeholder bl.a. regler om opholdstilladelse, udvisning og afvisning.

Det foreslås, at overskriften i *kapitel 6* affattes således: »Regler om indrejseforbud, udrejsefrist, processuelt ophold, opsættende virkning og frihedsberøvelse«.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Flere forskellige regler overføres således fra kapitel 6 til hjemrejseloven, hvorefter der er behov for at præcisere, hvilke regler der fortsat reguleres af udlændingelovens kapitel 6. Overskriften vil tydeliggøre kapitlets indhold, hvilket bidrager til at skabe mere klarhed over denne del af reglerne i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af udlændingelovens § 14 a, stk. 3, at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt om beskæftigelsen med udlændingen. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, forslås det, at bestemmelsen i udlændingelovens § 14, stk. 3, 2. pkt., konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 2, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 3

Det fremgår af udlændingelovens § 27 d, stk. 1, at Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke kan indhente fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der opholder sig her i landet, fra en myndighed i et andet Schengenland eller i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som har truffet endelig afgørelse om udsendelse af udlændingen, hvis indhentelsen er nødvendig til brug for en afgørelse efter § 27 b. Det fremgår endvidere af stk. 2, at Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke kan videregive fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der er udvist af landet efter kapitel 4, til myndigheder i andre Schengenlande eller lande, der er tilsluttet Den Europæiske Union, hvis videregivelsen er nødvendig til brug for myndighedens afgørelse om udlændingens udsendelse af det pågældende land.

Det foreslås, at udlændingelovens § 27 d, stk. 1 og 2, ændres således at ”Hjemrejsestyrelsen” tilføjes efter ”Udlændingestyrelsen”.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer således, at Hjemrejsestyrelsen i lighed med Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke vil kunne indhente fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der opholder sig her i landet, fra en myndighed i et andet Schengenland eller i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som har truffet endelig afgørelse om udsendelse af udlændingen, hvis indhentelsen er nødvendig til brug for en afgørelse efter § 27 b.

Forslaget indebærer endvidere at Hjemrejsestyrelsen i lighed med Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke vil kunne videregive fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der er udvist af landet efter kapitel 4, til myndigheder i andre Schengenlande eller lande, der er tilsluttet Den Europæiske Union, hvis videregivelsen er nødvendig til brug for myndighedens afgørelse om udlændingens udsendelse af det pågældende land.

Ændringen medfører ikke i øvrigt ændringer af bestemmelsens indhold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 30, stk. 2, at udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Af udlændingelovens § 30, stk. 3, fremgår det, at politiet drager omsorg for udrejsen, og gennemføres udrejsen med fly, tager politiet hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 30, stk. 4, at til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når ansøgeren frafalder ansøgningen herom.

Det foreslås, at udlændingelovens § 30 ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser der svarer til udlændingelovens § 30, hvorfor bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1, 3.9 og afsnit 3.x i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til §§ 1, 13, og x.

Til nr. 5

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30 a, at Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 2, udøves tilsynet i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 3, foretages Folketingets Ombudsmands tilsyn på grundlag af regelmæssige indberetninger fra politiet og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 4, kan Folketingets Ombudsmand være til stede under politiets udsendelse af udlændinge. Politiet sørger for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om

tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Politiet meddeler Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 5, afgiver Folketingets Ombudsmand en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 6, varetager Folketingets Ombudsmand tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om op ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 30 a ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.14 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 19.

Til nr. 6

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område.

Et indrejseforbud skal efter udlændingelovens § 32, stk. 1, meddeles hvis 1) udlændingen er udvist, 2) udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat frist, 3) udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af FN eller EU, og 4) udlændingen er optaget på listen over udlændinge, som virker som religiøse forkyndere eller på anden måde udbreder en religion eller tro, og hensynet til den offentlige orden i Danmark tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet, og 5) udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden

Det foreslås, at der som et nyt *nr.* 6 i udlændingelovens § 32, stk. 1, indsættes en bestemmelse, hvorefter der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3.

Forslaget om at indføre en ny adgang til at meddele et indrejseforbud har til formål at understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde ved at give styrelsen flere værktøjer til at motivere udlændinge til at medvirke til at vende tilbage til hjemlandet. Hjemrejsestyrelsen vil dermed fremover kunne meddele

et indrejseforbud allerede i det tilfælde, hvor styrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, uagtet at den meddelte udrejsefrist endnu ikke er udløbet.

Den foreslåede ændring betyder, at der fremover kan meddeles et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, senest samtidig med, at der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse.

Forslaget vedrører ikke udlændinge omfattet af EU-reglerne, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2.

En afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til hjemreisen og det dertil hørende indrejseforbud, kan meddeles udlændingen, uanset at fristen for frivillig udrejse fortsat løber.

Forslaget skal ses i sammenhæng med reglerne om fastsættelse af udrejsefrist efter udlændingelovens § 33. Det fremgår heraf, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal indeholde en frist for udrejse. Efter de gældende regler er det desuden muligt efter afgørelsestidspunktet, og hvis den fastsatte udrejsefrist ikke er udløbet, at ændre den allerede fastsatte udrejsefrist på 1 måned eller 7 dage til straks, hvis der for myndigheden eksempelvis foreligger nye oplysninger, der indebærer, at der nu er tilstrækkeligt grundlag for at konstatere, at der er tale om et påtrængende tilfælde. Der henvises herom til afsnit 2.3.2.2. i de almindelige bemærkninger til lov nr. 248 af 30. marts 2011 om ændring af udlændingeloven (Ændringer som følge af direktiv om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandssstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.). Efter de gældende regler i udlændingelovens § 33, stk. 2, foreligger der et påtrængende tilfælde, når der er en risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse. En sådan risiko for forsvinden eller unddragelse af udsendelse vil blandt andet foreligge, hvis udlændingen over for myndigheden giver udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om tilbagesendelse. Der henvises herom til de specielle bemærkninger til lov nr. 516 af 26. maj 2014 (Ændring af reglerne om afvisning m.v. til gennemførelse af direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandssstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 131 som fremsat, side 16.

Træffes der en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, skal der efter det foreslåede samtidig meddeles udlændingen et indrejseforbud. Desuden skal den allerede fastsatte udrejsefrist ændres til straks. Med det foreslåede vil det fremover blive tydeliggjort, at en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, som træffes mens den frivillige frist for udrejse fortsat løber, vil medføre, at et indrejseforbud meddeles den pågældende.

Et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, er et indrejseforbud i udsendelsesdirektivets forstand. Det betyder, at en udlænding, der meddeles et sådant indrejseforbud ikke uden tilladelse på

ny må indrejse og opholde sig på medlemsstaternes område. Indrejseforbuddet regnes således fra datoen for udrejse eller udsendelsen af medlemsstaternes område, jf. § 32, stk. 6, 1. pkt.

Indrejseforbuddet meddeles for en periode på 2 år, jf. den foreslåede ændring i udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1.

Indrejseforbuddet kan dog meddeles for en kortere varighed, såfremt ganske særlige grunde, herunder familiemæssige og sociale tilknytninger, taler derfor, jf. den foreslåede ændring til udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2. Endvidere kan et indrejseforbud i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, undlades fastsat, jf. den foreslåede ændring til udlændingelovens § 32, stk. 3.

På disse punkter er et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, ens med den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2.

En afgørelse om indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, træffes af Hjemrejsestyrelsen med påklage til Udlændingenævnet.

I de situationer, hvor en fastsat udrejsefrist er tilsidesat af udlændingen, men hvor der samtidig ikke er foretaget en vurdering af, om udlændingen medvirker til sin hjemrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3, f.eks. fordi, at udlændingen forsvinder og efterfølgende genopdukker, skal der træffes afgørelse om indrejseforbud. En sådan afgørelse skal som hidtil som udgangspunkt træffes af den myndighed, som konstaterer, at der er tale om ulovligt ophold efter udløbet af en fastsat udrejsefrist. Konstatere dette af Hjemrejsestyrelsen eller i forbindelse med klagesagsbehandlingen i Udlændingenævnet og Flygtningenævnet, må spørgsmålet om afgørelse om indrejseforbud imidlertid henvises til Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Der vil i sådanne tilfælde blive meddelt et indrejseforbud i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2.

Meddeles en udlænding et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, indberetter Rigspolitichefen den pågældende udlænding i Schengeninformationssystemet (SIS II) som uønsket, jf. den samtidigt foreslåede ændring til udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 11. Der henvises herom til bemærkningerne til nr. 75 til lovforslagets § 25.

Indrejser en udlænding her i landet i strid med et meddelt indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, vil den pågældende blive straffet i medfør af udlændingelovens § 59 b.

Der henvises i øvrigt til afsnit x og afsnit x i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 75.

Til nr. 7

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 3, at der i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, kan undlades fastsat et indrejseforbud, hvis udlændingen udvises efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, eller hvis udlændingen er omfattet af stk. 1, nr. 2.

Det foreslås, at udlændingelovens § 32, *stk. 3*, ændres således, at det af bestemmelsen fremover fremgår, at også et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, i særlige tilfælde kan undlades fastsat.

Baggrunden for forslaget er det samtidigt foreslåede om indsættelsen af et nyt stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, hvorefter der kan fastsættes et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3. Der er således tale om en konsekvensrettelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 og afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 8

Udlændingelovens § 32, stk. 4, regulerer, hvilken varighed et givet indrejseforbud kan meddeles for, og det fremgår heraf, at varigheden af et indrejseforbud afhænger af baggrunden for det meddelte indrejseforbud.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1, meddeles et indrejseforbud for en periode på 2 år, hvis udlændingen udvises efter udlændingelovens § 25 a, (udlændinge, der ikke har haft lovligt ophold her i landet i mere end de seneste 6 måneder), eller § 25 b, (ophold her i landet uden fornøden tilladelse), eller udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2 (tilsidesættelse af en fastsat udrejsefrist).

Efter udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 3, meddeles et indrejseforbud for en periode på 5 år bl.a., hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter stk. 1, nr. 2, (indrejseforbud meddelt for tilsidesættelse af en udrejsefrist).

Af udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2, fremgår det, at der kan meddeles et indrejseforbud af kortere varighed, hvis udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, (tilsidesættelse af en fastsat udrejsefrist) eller i forbindelse med udvisning efter lovens § 25 a, stk. 2, § 25 b eller lovens § 25, nr. 2, når udlændingen anses for en alvorlig trussel mod den offentlige sundhed, og ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger, taler for, at der meddeles et indrejseforbud af kortere varighed end anført i § 32, stk. 4, nr. 1 og 3.

Det foreslås, at udlændingelovens § 32, *stk. 4, nr. 1*, ændres således, at det af bestemmelsen fremover fremgår, at også et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, meddeles for en periode på 2 år, jf. dog nr. 3.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 3, ændres således, at det af bestemmelsen fremover fremgår, at et indrejseforbud meddeles for en periode på 5 år, hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter det foreslåede stk. 1, nr. 6.

Endelig foreslås det, at udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2, ændres således, at det foreslåede stk. 1, nr. 6, fremover fremgår af bestemmelsen. Det betyder, at et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 6, kan meddeles af kortere varighed end det i stk. 4, nr. 1 og 3 anførte, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger, taler derfor.

Baggrunden for forslaget er det samtidigt foreslåede om indsættelsen af et nyt stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, hvorefter der kan fastsættes et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3. Der er således tale om en konsekvensrettelse.

Et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, hvorefter en udlænding kan meddeles et indrejseforbud, hvis der træffes afgørelse om at den pågældende ikke medvirker til sin hjemrejse, vil som følge af forslaget til stk. 4, nr. 1, meddeles for en periode på 2 år. Dette er således udgangspunktet for fastsættelsen af varigheden af et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6.

Et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, kan dog som følge af forslaget til stk. 5, nr. 2, meddeles for en kortere varighed end udgangspunktet i stk. 4, såfremt ganske særlige grunde, herunder familiemæssige og sociale tilknytninger, taler derfor.

Endelig kan en udlænding, der indrejser i strid med at indrejseforbud meddelt efter det nye stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, fremover meddeles et indrejseforbud for 5 år.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 og afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 9

Udlændingelovens regler om indrejseforbud regulerer blandt andet, hvilken varighed et indrejseforbud meddeles for, at et indrejseforbud kan undlades meddelt, at et indrejseforbud kan ophæves samt, at et indrejseforbud kan bortfalde.

Efter udlændingelovens regler om indrejseforbud er det ikke muligt at forkorte et allerede meddelt indrejseforbud.

Det foreslås, at der som et nyt stk. 9, indsættes en bestemmelse, hvorefter et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32, stk. 1, nr. 2, om indrejseforbud som følge af tilsidesættelse af en fastsat udrejsefrist eller det foreslåede nr. 6, om, at et indrejseforbud kan meddeles en udlænding, der ikke

medvirker til sin hjemrejse, kan forkortes, hvis en udlænding har genoptaget sin medvirken til hjemrejsen, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 4. Det foreslås, at indrejseforbuddet ikke skal kunne forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

Formålet med forslaget er at understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde ved at give styrelsen flere værktøjer til at motivere udlændinge til frivilligt at vende tilbage til hjemlandet. Med det foreslåede, vil en udlænding, i tilfælde, hvor udlændingen i første omgang ikke medvirker til sin hjemrejse, men efterfølgende genoptager sin medvirken til hjemrejsen, have mulighed for at få afkortet længden på det allerede meddelte indrejseforbud.

Det foreslåede stk. 9, finder anvendelse på udlændinge, der af udlændingemyndighederne er meddelt et indrejseforbud i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2, eller nr. 6.

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetencen til at træffe afgørelse om forkortelse af et sådant indrejseforbud med klageadgang til Udlændingenævnet.

Hvis en udlænding har en verserende sag om klage over længden af et allerede meddelt indrejseforbud i Udlændingenævnet, kan Hjemrejsestyrelsen ikke træffe afgørelse efter det foreslåede stk. 9, før klagesagsbehandlingen er færdiggjort.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det i § 2 foreslåede om medvirken, hvormed der skabes klare retningslinjer for, hvornår en udlænding i udsendelsesposition kan anses for at medvirke henholdsvis ikke medvirke til sin hjemrejse, samt sikres, at det for udlændingen vil være klart defineret, hvilke kriterier der vil blive lagt vægt på i forbindelse med vurderingen af, om udlændingen medvirker.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med det foreslåede om, at en udlænding kan undgå at modtage et indrejseforbud, hvis den pågældende fra begyndelsen af hjemrejsefasen kontinuerligt samarbejder med myndighederne om sin hjemrejse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 og afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 10

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at såfremt udvisning er sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 15.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., således at ”politiet” udgår.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer

anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningsernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen fastsætter således udrejsefristen til straks i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., når en udlænding er udvist ved dom.

Der er således tale om en konsekvensrettelse, som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningsernes fordeling mellem ministrene.

Til nr. 11

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 1, at, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i lovens kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal: 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet, 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed, 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Det foreslås derfor, at ændre udlændingelovens § 34, stk. 1, således at, ”og indtil en afgørelse herom kan iværksættes”, udgår. Udlændingelovens § 34, stk. 1, vil derefter kun finde anvendelse for udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

I medfør af udlændingelovens § 34, stk. 1, kan udlændingen således pålægges forskellige pligter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse. De mindre indgribende foranstaltninger i henhold til bestemmelsen kan bl.a. iværksættes i tilfælde, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og f.eks. i forbindelse med en asylsags behandling.

De mindre indgribende foranstaltninger i henhold til § 34, stk. 1, kan derudover iværksættes i forbindelse med en udlændings udrejse eller udsendelse, og hvor udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a i udlændingeloven.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændingens forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås tilsvarende at indeholde en bestemmelse der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 1, for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 10.

Til nr. 12

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, at, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i lovens kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet, stille en af politiet fastsat sikkerhed, og give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Endvidere følger det af § 34, stk. 2, at politiet i en række situationer kan bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen (meldepligt).

Af § 40 a, stk. 2, nr. 7, fremgår, at der kan optages fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Det foreslås at ændre § 34, stk. 1, § 34, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, § 34, stk. 2, og § 40 a, stk. 2, nr. 7, således at henvisningen til politiet ændres til Udlændingestyrelsen.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have kompetencen til at pålægge pligter efter § 34, stk. 1, med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse, for hvem der endnu ikke er truffet en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Endvidere vil politiet som konsekvens heraf ikke længere have kompetencen til at pålægge meldepligt efter § 34, stk. 2, for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen overtaget disse beføjelser fra politiet.

De foreslåede ændringer indebærer ikke materielle ændringer i adgangen til at træffe afgørelser om pligter, herunder meldepligt, efter § 34, stk. 1 og 2. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelserne i § 34, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, § 34, stk. 2, og § 40 a, stk. 2, nr. 7, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 13 og 14.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 3, at, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i lovens kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse.

Endvidere fremgår det af § 40 a, stk. 2, nr. 7, at der kan optages fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Det foreslås at ændre § 34, stk. 1, nr. 3, og § 40 a, stk. 2, nr. 7, således at ordet »politiets« ændres til »Udlændingestyrelsens«.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have kompetencen til at pålægge pligter efter § 34, stk. 1, med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse, for hvem der endnu ikke er truffet en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen overtaget denne beføjelse fra politiet.

De foreslåede ændringer indebærer ikke materielle ændringer i adgangen til at træffe afgørelser om pligter efter § 34, stk. 1. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelserne i § 34, stk. 1, nr. 3, og § 40 a, stk. 2, nr. 7, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 12 og 14.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 14

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 2, at politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, kan bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås at ændre § 34, stk. 2, således at henvisningen til politiet ændres til Udlændingestyrelsen.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have kompetencen til at kunne pålægge meldepligt efter § 34, stk. 2, for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen overtaget denne beføjelse fra politiet.

Det foreslåede indebærer ikke materielle ændringer i adgangen til at træffe afgørelser om meldepligt § 34, stk. 2. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 12 og 13.

Det foreslås endvidere at ændre udlændingelovens § 34, stk. 2, således at ”eller udrejsen” udgår.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Bestemmelsen kan anvendes både over for udlændinge, der har en ansøgning om asyl under behandling, og overfor udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse, men som ikke medvirker hertil.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde en bestemmelse der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 2, for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udlændingelovens § 34, stk. 2, vil således kun omfatte udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det foreslås derudover at ændre formuleringen »afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet« til »samtale med Udlændingestyrelsen« i § 34, stk. 2, nr. 2.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have kompetencen til at kunne pålægge meldepligt efter § 34, stk. 2, nr. 2, for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen overtaget denne beføjelse fra politiet.

Endvidere beror forslaget på en sproglig ændring af ordet afhøring til samtale, da udlændinge rettelig generelt indkaldes til samtaler med Udlændingestyrelsen.

Det foreslåede indebærer ikke en materiel ændring i adgangen til at træffe afgørelser om meldepligt § 34, stk. 2. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 34, stk. 2, nr. 2, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 12.

Det foreslås endvidere at ændre § 34, stk. 2, nr. 4, således, at en udlænding, der vil være omfattet af bestemmelsen, ikke kan pålægges meldepligt for overtrædelse af en pålagt opholdspligt efter

udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt. Det foreslås derfor at lade henvisningen til ”og stk. 8, 2. pkt.” udgå.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Bestemmelsen kan anvendes både over for udlændinge, der har en ansøgning om asyl under behandling, og over for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse, men som ikke medvirker hertil.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde en bestemmelse der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 2, for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udlændingelovens § 34, stk. 2, vil således kun omfatte udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og som ikke kan pålægges meldepligt for overtrædelse af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt. Det bemærkes, at det foreslås at ophæve udlændingelovens § 42 a, stk. 8, jf. bemærkningerne til § 25, nr. 34.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 og 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 12 og 13.

Til nr. 15

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 3, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 34, stk. 4, at politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Derudover fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 5, at politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er

varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 34, stk. 6, at politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 7, at politiet kan anvende de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

Det foreslås, at udlændingelovens § 34, stk. 3-7, ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 3-7, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Udlændingelovens § 34, stk. 7, omhandler muligheden for at pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn pligter efter udlændingelovens § 34, stk. 1, såsom deponering af pas og billet m.v., samt meldepligt.

Udlændingelovens § 34, stk. 1, foreslås overført til hjemrejseloven for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingelovens § 34, stk. 7, foreslås således ligeledes overført til hjemrejseloven og samtidig foreslås det, at bestemmelsen ophæves i udlændingeloven.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 11.

Til nr. 16

Det fremgår af udlændingelovens § 35, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når: 1) Udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24. 2) Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 35, stk. 2, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Af udlændingelovens § 35, stk. 3, fremgår det desuden, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetægtsfængsling eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Det kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter § 37 a, stk. 3-7.

Det foreslås, at udlændingelovens § 35 ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser der svarer til udlændingelovens § 35, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 14.

Til nr. 17

Det fremgår af udlændingelovens § 35 a, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagene gange har overtrådt pålæg givet i medfør af § 34, stk. 4-6, § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., eller § 42 a, stk. 10.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 35 a, stk. 2, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Det foreslås, at udlændingelovens § 35 a ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 35 a finder anvendelse over for udlændinge på tålt ophold, en udlænding, der er udvist ved dom om udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding udvist af

hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sundhed eller sikkerhed, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser, der svarer til udlændingelovens § 35 a, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 15.

Til nr. 18

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., at såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal politiet så vidt muligt bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves, jf. § 36, stk. 9.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt., at politiet kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1.

Endvidere fremgår det af § 36, stk. 1, 4. pkt., at har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25.

Det foreslås, at udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3 og 4. pkt., ophæves. Udlændingelovens § 36, stk. 1, 2., 5. og 6. pkt., bliver herefter 1.-3. pkt.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3 og 4. pkt., har til formål at give mulighed for frihedsberøvelse af en udlænding med henblik på udsendelse, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser der svarer til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 19

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., at, en udlænding kan frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen omfatter udlændinge for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og som eksempelvis har en verserende asylansøgning under behandling. Derudover omfatter den udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som derfor har pligt til at rejse hjem.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., således at ”og stk. 8, 2. pkt.,” udgår.

I medfør af udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., kan en udlænding frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om at tage ophold et bestemt sted (flyttepåbud) eller ikke efterkommer en pålagt opholdspligt, med henblik på at transportere udlændingen hen til det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt. omfatter kun udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som pålægges opholdspligt, når de ikke medvirker til deres udrejse. Bestemmelsen foreslås således overført til hjemrejseloven, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12.

Ændringen i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., indebærer således, at den kun vil omfatte udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse og som eksempelvis har en verserende asylansøgning under behandling.

Derudover indebærer ændringen, at der ikke vil kunne ske frihedsberøvelse af en udlænding, som er pålagt opholdspligt af Hjemrejsestyrelsen, for ikke at medvirke til sin udrejse.

Der kan som hidtil ske frihedsberøvelse af en udlænding, som er blevet meddelt et flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 og afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til §§ 12 og 16.

Til nr. 20

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 2, 2. pkt., at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl) kan frihedsberøves, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Det foreslås at ændre formuleringen »afhøring ved politiet eller« til »samtale med« i § 36, stk. 2, 2. pkt.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have beføjelsen til at foretage afhøring af udlændinge, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, om f.eks. asylgrundlaget. Denne beføjelse tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

Endvidere beror forslaget på en sproglig ændring af ordet afhøring til samtale, da udlændinge rettelig generelt indkaldes til samtaler med Udlændingestyrelsen og ikke til afhøringer.

Det foreslåede indebærer ikke nogen materielle ændringer i, hvorledes politiet efter § 36 kan frihedsberøve en udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 36, stk. 2, 2. pkt., bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 18, 19 og 21-24.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 21

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 4, at såfremt de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre en effektiv behandling af asylansøgningen og udsendelse af landet, kan en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, frihedsberøves under asylsagens behandling, hvis udlændingen gennem sin adfærd lægger væsentlige hindringer i vejen for asylsagens oplysning ved 1) gentagne gange uden rimelig grund at udeblive fra afhøringer ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) ikke at meddele eller ved at tilsløre oplysninger om sin identitet, nationalitet eller rejserute eller ved at meddele utvivlsomt urigtige oplysninger herom, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller 3) på anden lignende måde ikke at medvirke til sagens oplysning

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 36, stk. 4, således at ”og udsendelse af landet”, udgår.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Ændringen af udlændingelovens § 36, stk. 4, er alene en sproglig ændring, som følge af, udlændingeloven som udgangspunkt ikke skal indeholde henvisninger til udlændingens udrejse eller udsendelse. Der tilsigtes med ændringen således ingen ændringer i muligheden for at frihedsberøve en asylansøger eller i anvendelsen af bestemmelsen.

Til nr. 22

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 4, nr. 1, at såfremt de nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre en effektiv behandling af asylansøgningen og udsendelse af landet, kan en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), frihedsberøves under asylsagens behandling, hvis udlændingen gennem sin adfærd lægger væsentlige hindringer i vejen for asylsagens oplysning ved gentagne gange uden rimelig grund at udeblive fra afhøringer ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Det foreslås at ændre formuleringen »afhøringer ved politiet eller« til »samtaler med« i § 36, stk. 4, nr. 1.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have beføjelsen til at foretage afhøring af udlændinge, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, om f.eks. asylgrundlaget. Denne beføjelse tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

Endvidere beror forslaget på en sproglig ændring af ordet afhøringer til samtaler, da udlændinge rettelig generelt indkaldes til samtaler med Udlændingestyrelsen og ikke afhøringer.

Det foreslåede indebærer ikke nogen materielle ændringer i, hvorledes politiet efter § 36 kan frihedsberøve en udlænding, der har indgivet en søgning om opholdstilladelse efter § 7. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 36, stk. 4, nr. 1, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 18-21 og 23-24.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 5, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt hvis de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt. og stk. 14 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 6, at en udlænding, der af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, eller Flygtningenævnet er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., så vidt muligt skal frihedsberøves, såfremt de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt. og stk. 12 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 7, at en udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse efter § 34, stk. 4, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. § 32 b.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 36, stk. 8, at såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Ydermere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 9, at der ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., navnlig skal lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Det foreslås, at udlændingelovens § 36, stk. 5-9, ophæves. Som konsekvens heraf bliver stk. 10 herefter til stk. 5.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Reglerne om frihedsberøvelse i udlændingelovens § 36, stk. 5-9, finder anvendelse på udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som derfor har pligt til at udrejse. Formålet med bestemmelserne er således at sørge for, at den pågældende udlænding motiveres til at medvirke til sin udrejse, og at myndighederne har mulighed for at kunne frihedsberøve den pågældende med henblik på udsendelse.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser, der svarer til udlændingelovens § 36, stk. 5-9, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 24

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 36, *stk. 10*, der bliver stk. 5, og § 37, stk. 7, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., således at henvisningen til udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., ændres til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt.

Der er således tale om en konsekvensrettelse af, at udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., overføres til hjemrejseloven og således ophæves i udlændingeloven. Den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., bliver således udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 25

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer

anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 37, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., stk. 7, 1. pkt., stk. 8, 1. pkt., stk. 10, 1. pkt., § 37 a, stk. 1 og 2, stk. 3, 1. pkt., stk. 7, 1. pkt., § 37 b, stk. 1 og 2, § 37 c, stk. 1 og stk. 5, 1. pkt., § 37 d, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., i § 37 e, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og i § 37 k, stk. 3, således at det kommer til at fremgå af bestemmelserne, at de finder anvendelse på frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 og hjemrejselovens § 16.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse.

Udlændingelovens regler vedrørende rettens kompetence og behandling af sager om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, jf. udlændingelovens §§ 37-37 e og § 37 k bliver dog fortsat i udlændingeloven.

Der er således tale om en konsekvensrettelse, som følge af overførslen af en del af frihedsberøvelsesbestemmelserne i udlændingelovens § 36 til hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 26

Det fremgår af udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 2. pkt., at politiet umiddelbart før gennemførelsen af en udsendelse kan foretage legemsundersøgelse af en udlænding, selv om der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare eller der ikke er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande, hvis den pågældende er frihedsberøvet med henblik på udsendelse efter § 36, stk. 1, 1.-5. pkt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 2. pkt., således at henvisningen til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1.-5. pkt., ændres til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse.

Der er således tale om en konsekvensrettelse, som følge af, at en del af udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 27

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 37 d, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og i § 37 e stk. 1, 3. pkt., stk. 3, 2. pkt., stk. 4, 1. pkt., således, at der ikke henvises til politiets forpligtelse til at drage omsorg for en udlændings udrejse.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Der tilsigtes med ændringen derudover ingen ændringer i bestemmelsernes anvendelse eller omfang.

Til nr. 28

Det følger af udlændingelovens § 40, stk. 6, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig

rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt. Retten kan på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke dertil, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves.

Udlændingelovens § 40, stk. 7-12, bliver herefter til stk. 6-11.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 17.

Til nr. 29

Det fremgår af udlændingelovens § 40, stk. 11, 1. pkt., at udebliver en udlænding, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, efter at være tilsagt personligt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, bortfalder udlændingens ansøgning om opholdstilladelse efter § 7.

Endvidere fremgår det af § 40 stk. 12, 1. pkt., at ved behandlingen af en ansøgning om visum efter § 4 eller 4 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen tilsige den herboende reference til at give personligt møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet og fremvise legitimation, der godtgør den pågældendes identitet. Udebliver referencen efter at være tilsagt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, kan der gives afslag på visumansøgningen, jf. § 40, stk. 12, 2. pkt.

Det foreslås at ændre § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., således at henvisningen til politiet udgår.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have beføjelsen til at kunne tilsige udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse efter § 7 (asyl), til at give personligt møde i forbindelse med asylsagens behandling f.eks. med henblik på

udfyldelse af asylansøgningsskema eller deltagelse i samtaler hos Udlændingestyrelsen om asylgrundlaget, ligesom politiet ikke længere vil have beføjelsen til at kunne tilsige en herboende reference til at give personligt møde i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om visum efter § 4 eller § 4 a, stk. 1. Disse beføjelser tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

De foreslåede ændringer indebærer ikke nogen materielle ændringer i, hvorledes en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 kan bortfalde efter § 40, stk. 11, eller hvorledes der kan gives afslag på en ansøgning om visum efter § 40, stk. 12.

Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelserne i § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Der henvises til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 30

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 6 og 7, at der kan optages fingeraftryk af en udlænding, som af Udlændingestyrelsen har fået anvisning eller pålæg om indkvartering efter § 42 a, stk. 7 eller stk. 8, 1. og 2. pkt., med henblik på identifikation i forbindelse med adgangskontrol på Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder, eller som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Da det foreslås, at der indsættes et nyt nummer i udlændingelovens § 40 a, stk. 2, foreslås det, at ændre udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 6, således at ”indkvarteringssteder, eller” ændres til ”indkvarteringssteder,”, og at ændre udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 7, således at ”meldepligt.” ændres til ”meldepligt, eller”.

Forslaget indebærer, at opremsningen af, hvornår der kan optages fingeraftryk af en udlænding kan fortsættes med det nye nummer som foreslås indsat, jf. straks nedenfor.

Det foreslås endvidere, at der i § 40 a, stk. 2, indsættes som nr. 8, hvorefter der vil kunne optages fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt at give møde efter hjemrejselovens § 13 til brug for Hjemrejsestyrelsens administration af den pålagte meldepligt.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen til brug for sin administration af meldepligt, vil kunne optage fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt meldepligt.

Optagelsen af fingeraftryk skal i overensstemmelse med bestemmelsen i udlændingelovens § 40 a, stk. 10, ske så skånsomt som omstændighederne tillader det, men kan om nødvendigt ske med bistand fra politiet, der kan anvende den fornødne magtanvendelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 31

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 3, at fingeraftryk, der optages i medfør af bestemmelsens stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolitichefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitichefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 9, 1. pkt., at politiet og Udlændingestyrelsen uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt kan videregive fingeraftryk, der i medfør af bestemmelsens stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 b, stk. 3, at personfotografi, der optages i medfør af bestemmelsens stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt register, der føres af Rigspolitichefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitichefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 40 b, stk. 9, 1. pkt., at politiet og Udlændingestyrelsen uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt kan videregive personfotografi, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til indenlandske og udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager.

Det foreslås, at udlændingelovens *§ 40 a, stk. 3, 2. pkt., § 40 a, stk. 9, 1. pkt., § 40 b, stk. 3, 2. pkt., og § 40 b, stk. 9, 1. pkt.*, ændres således at ”Hjemrejsestyrelsen” tilføjes efter ”Politiet”.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer for det første, at Hjemrejsestyrelsen – ligesom politiet og Udlændingestyrelsen – i forbindelse med behandlingen af udlændingesager vil kunne anvende det særlig edb-register Rigspolitechefen fører over fingeraftryk.

Forslaget indebærer for det andet, at Hjemrejsestyrelsen ligesom politiet og Udlændingestyrelsen uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt vil kunne videregive fingeraftryk, der i medfør af bestemmelsens § 40 a, stk. 3 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager

Forslaget indebærer for det tredje, at Hjemrejsestyrelsen – ligesom politiet og Udlændingestyrelsen – i forbindelse med behandlingen af udlændingesager vil kunne anvende det særlige register Rigspolitechefen fører over personfotografier, der optages i medfør af § 40 b, stk. 1 eller 2.

Forslaget indebærer for det fjerde, at Hjemrejsestyrelsen ligesom politiet og Udlændingestyrelsen uden en udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt vil kunne videregive personfotografi, der i medfør af § 40 b, stk. 3, er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til indenlandske og udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager.

Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 32

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 9, 2. pkt., at politiet med henblik på identifikation af en udlænding eller med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument kan videregive fingeraftryk, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 b, stk. 9, 2. pkt., at politiet endvidere med henblik på identifikation af udlændingen eller med henblik på udstedelse af eller fremskaffelse af rejsedokument kan videregive personfotografi, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 40 a, stk. 9, 2. pkt., og § 40 b, stk. 9, 2. pkt., således at ”Hjemrejsestyrelsen” indsættes i bestemmelserne.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der

ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen ligesom politiet med henblik på identifikation af en udlænding eller med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument vil kunne videregive fingeraftryk, der i medfør af bestemmelsens stk. 3 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer

Forslaget indebærer endvidere, at Hjemrejsestyrelsen i lighed med politiet med henblik på identifikation af udlændingen eller med henblik på udstedelse af eller fremskaffelse af rejsedokument vil kunne videregive personfoto, der i medfør af § 40 b, stk. 3 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 33

Det fremgår af udlændingelovens § 40 c, stk. 2, at politiet og Udlændingestyrelsen kan kræve, at en uledsaget udlænding, der oplyser at være under 18 år, medvirker til en lægelig undersøgelse med henblik på at fastslå udlændingens alder.

Det foreslås at ændre § 40 c, stk. 2, således at henvisningen til politiet udgår.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere kunne kræve, at udlændinge, der indrejser her i landet som angiveligt mindreårige, skal medvirke til en aldersundersøgelse. Denne beføjelse tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

Det foreslåede indebærer ikke nogen materielle ændringer i Udlændingestyrelsens kompetence til at kunne træffe afgørelser om aldersfastsættelser. Det betyder bl.a., at Udlændingestyrelsen som hidtil i forhold til udlændinge, der over for myndighederne oplyser at være uledsagede mindreårige, men som ikke vil medvirke til en aldersundersøgelse, efter en konkret vurdering kan træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, således at det ikke kan lægges til grund, at de pågældende er mindreårige.

Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 40 c, stk. 2, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Der henvises til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 34

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Stk. 7, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Af udlændingelovens § 42 a, stk. 9, fremgår det desuden, at Udlændingestyrelsen skal sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, overholder det givne påbud. Udlændingestyrelsen skal endvidere sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 10, overholder det givne påbud.

Derudover fremgår det af udlændingelovens § 42 a, stk. 10, at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 11, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, har pligt til at orientere politiet og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 8, 1. pkt., og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, ophæves. Som konsekvens heraf bliver stk. 12-19 herefter til stk. 8-15.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser, der svarer til gældende ret efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 10 og 11, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Forpligtelsen til at føre løbende kontrol med overholdelsen af en pålagt opholds- og underretningspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 9, skal ske som led i Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholds- og underretningspligt, efter de foreslåede bestemmelser herom i hjemrejseloven, hvorfor bestemmelsen ligeledes foreslås ophævet i udlændingeloven.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 12.

Til nr. 35

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 12, at Udlændingestyrelsen, såfremt særlige grunde taler herfor, skal beslutte, at en udlænding, som har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5 og 11, og som har orienteret herom, jf. stk. 11, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, jf. stk. 1, jf. stk. 3 og 4, dækket af Udlændingestyrelsen efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse herom.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 12, således at henvisningen til udlændingelovens § 11 ændres til hjemrejselovens § 14, stk. 4.

Baggrunden for forslaget er således, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 12.

Til nr. 36

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 13, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som ikke er omfattet af stk. 15, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3 og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, såfremt 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, 3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 7, 3. pkt., 4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34, stk. 1-3 og 7, nævnt foranstaltning, 5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller 6) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 13, der bliver stk. 9, således at henvisningen til stk. 15, ændres til stk. 11. Endvidere foreslås det, at ændre i nr. 1, således at »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« ændres til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i nr. 2, foreslås det, at indsætte en henvisning til hjemrejselovens § 12, stk. 2. Desuden foreslås det i nr. 4, at ændre henvisningen til udlændingelovens § 34, og indsætte henvisning til hjemrejselovens §§ 10 og 11, stk. 1, og i nr. 5, foreslås det endvidere, at indsætte henvisning til hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Baggrunden for forslaget er således, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Den foreslåede ændring i *nr. 1*, er en konsekvens af overdragelsen af opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet til udlændingemyndighederne, hvorefter det er Hjemrejsestyrelsen, som afholder samtaler med udlændingen til brug for en udsendelse.

Det foreslås endvidere i *nr. 2*, at der både henvises til udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 12, stk. 2, som begge omhandler, at en udlænding ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelse af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., kan allerede i dag medføre, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser. Med forslaget vil det samme således gælde for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2.

Den foreslåede ændring i *nr. 4*, er en konsekvensrettelse, som følge af, at udlændingelovens § 34 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, jf. den foreslåede § 12 og 13.

For så vidt angår den foreslåede ændring i *nr. 5*, vil henvisningen til hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt., betyde, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 13, henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har lovligt ophold her i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af centret i henhold til hjemrejseloven.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 13, nr. 5, kommer således til at henvise til udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om Udlændingestyrelsens mulighed for at pålægge en udlænding indkvarteret på et asylcenter, at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af asylcenteret, og den tilsvarende bestemmelse i hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der ikke har lovligt ophold.

Overholder en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, de foreslåede forpligtelser i § 42 a, stk. 13, nr. 1-5, efter hjemrejseloven, indstiller Hjemrejsestyrelsen til Udlændingestyrelsen, at der træffes bestemmelse om, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser eller alene får udbetalt grundydelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7 og 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 8 og §§ 10-12.

Til nr. 37

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 14, nr. 2, at Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 2 og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat

forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, såfremt politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, forslås det, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 14, nr. 2, der bliver stk. 10, nr. 2, konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 2, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 38

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 15, at Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, såfremt 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, 3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., 4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4, 5) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10, 6) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller 7) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 15, nr. 1, der bliver stk. 11, i nr. 1, foreslås det at ændre »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i nr. 2, foreslås det, at indsætte en henvisning til hjemrejselovens § 12, stk. 2, i nr. 3, ændres henvisningen til udlændingelovens bestemmelse om opholdspligt i § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., til hjemrejselovens bestemmelse om opholdspligt i § 12, stk. 1, 2. pkt. Endvidere foreslås det i nr. 4, at ændre »politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4,« til »Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 11, stk. 2-4,«, I nr. 5, foreslås det at ændre henvisningen til udlændingelovens bestemmelse om underretningspligt i § 42 a, stk. 10 til hjemrejselovens bestemmelse om underretningspligt i § 12, stk. 3, og endelig i nr. 6, foreslås det, at indsætte en henvisning til hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt., om pligten til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af et indkvarteringssted.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Baggrunden for forslaget er således, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Den foreslåede ændring i *nr. 1*, er en konsekvens af overdragelsen af opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet til udlændingemyndighederne, hvorefter det er Hjemrejsestyrelsen, som afholder samtaler med udlændingen til brug for en udsendelse.

Den foreslåede ændring i *nr. 2*, indebærer, at der både henvises til udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 12, stk. 2, som begge omhandler, at en udlænding ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelse af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., kan allerede i dag medføre, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser. Med forslaget vil det samme således gælde for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2.

Den foreslåede ændring i *nr. 3*, er en konsekvensrettelse, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., om opholdspligt overføres til hjemrejseloven, jf. den foreslåede § 12.

Den foreslåede ændring i *nr. 4*, er endvidere en konsekvensrettelse, som følge af, at udlændingelovens bestemmelse i § 34, stk. 4, om meldepligt overføres til hjemrejseloven, jf. den foreslåede § 11.

Derudover er den foreslåede ændring i *nr. 4*, en konsekvensrettelse, som følge af, at udlændingelovens bestemmelse i § 42 a, stk. 10, om underretningspligt overføres til hjemrejseloven, jf. den foreslåede § 12, stk. 3.

For så vidt angår den foreslåede ændring i *nr. 5*, vil henvisningen til hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt., betyde, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 13, henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har lovligt ophold her i landet og er indkvarteret på et hjem- eller udrejsecenter, tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af centret i henhold til hjemrejseloven. Det foreslås i den forbindelse, at de nugældende regler om adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres uanset at det foreslås, at pligten fremgår af hjemrejseloven.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 13, nr. 5, kommer således til at henvise til udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om Udlændingestyrelsens mulighed for at pålægge en udlænding indkvarteret på et asylcenter, at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af asylcenteret, og den tilsvarende bestemmelse i hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der ikke har lovligt ophold.

Overholder en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke de foreslåede forpligtelser i § 42 a, stk. 15, nr. 1-6, efter hjemrejseloven, indstiller Hjemrejsestyrelsen til Udlændingestyrelsen, at der træffes bestemmelse om, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser eller alene får udbetalt grundydelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7 og 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 8 og §§ 10-12.

Til nr. 39

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 16, 1. pkt., at bestemmelserne i stk. 13, nr. 1-4 og 6, og stk. 14 finder tilsvarende anvendelse for udbetaling af kontante ydelser til en uledsaget udlænding under 18 år eller en udlænding under 18 år, som ikke betragtes som hørende til en af eller begge sine forældres familie, jf. § 42 b, stk. 3, 7 og 8. pkt.

Det foreslås at ændre henvisningerne i udlændingelovens § 42 a, stk. 16, 1. pkt., således at, stk. 13, nr. 1-4 og 6 og stk. 14, bliver stk. 9, nr. 1-4 og 6 og stk. 10.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelser i udlændingeloven, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, overføres til hjemrejseloven og ophæves i udlændingeloven, jf. den foreslåede § 25, nr. 34.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 40

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 17, at Udlændingestyrelsen til brug for en afgørelse efter stk. 13-16 uden udlændingens samtykke kan indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren, jf. stk. 5.

Det foreslås at ændre henvisningerne i udlændingelovens § 42 a, stk. 17, således at, stk. 13-16 bliver til stk. 9-12.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelser i udlændingeloven, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, overføres til hjemrejseloven og ophæves i udlændingeloven jf. den foreslåede § 25, nr. 34.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 41

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 19, 1. pkt., at for udlændinge omfattet af stk. 13-16, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 53,39 kr.

Det foreslås at ændre henvisningerne i udlændingelovens § 42 a, stk. 19, 1. pkt., således at, stk. 13-16 bliver til stk. 9-12.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelser i udlændingeloven, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, overføres til hjemrejseloven og ophæves i udlændingeloven jf. den foreslåede § 25, nr. 34.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 42

Det fremgår af udlændingelovens § 42 b, stk. 8, at en udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, og som har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c, får udbetalt en tillægsydelse, jf. stk. 11, jf. dog stk. 12.

Det fremgår af § 42 c, stk. 1, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3. Det fremgår endvidere af § 42 c, stk. 2, bl.a., at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Det fremgår desuden af § 42 c, stk. 3, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, jf. § 42 d, stk. 1, det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 1, undervisning, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 2-4 og 7, og aktivering, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 e, stk. 1-3.

De nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning fremgår af bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Hjemrejseloven foreslås endvidere at indeholde en bestemmelse om, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås i den forbindelse, at de nugældende regler om adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres, uanset at hjemrejsekontrakten og pligten til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet foreslås reguleret i hjemrejseloven.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 b, stk. 8, ændres således, at bestemmelsen også henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, ikke overholder sin hjemrejsekontrakt, jf. hjemrejseloven § 4, og den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder,

ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. hjemrejselovens § 8.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 og 3.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 43

Det fremgår af udlændingelovens § 42 b, stk. 11, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udbetaler ydelser, jf. stk. 1, 3, 8 og 9, jf. dog stk. 12. Indkvarteringsoperatøren skal, medmindre særlige grunde taler derimod, beslutte, at tillægsydelse efter stk. 8 ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c.

Det fremgår af § 42 c, stk. 1, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3. Det fremgår endvidere af § 42 c, stk. 2, bl.a., at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Det fremgår desuden af § 42 c, stk. 3, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, jf. § 42 d, stk. 1, det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 1, undervisning, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 2-4 og 7, og aktivering, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 e, stk. 1-3.

De nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning fremgår af bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Hjemrejseloven foreslås endvidere at indeholde en bestemmelse om, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås i den forbindelse, at de nugældende regler om adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres, uanset at hjemrejsekontrakten og pligten til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet foreslås reguleret i hjemrejseloven.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 b, stk. 11, ændres således, at bestemmelsen også henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, ikke overholder sin hjemrejsekontrakt, jf. hjemrejseloven § 4, og den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. hjemrejselovens § 8.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 og 3.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 44

Det fremgår af udlændingelovens § 42 c, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Det fremgår af § 42 c, stk. 2, at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Kontrakten fastætter omfang og indhold af bl.a. den undervisning og aktivering, som det er fastsat, at udlændingen skal deltage i.

Adgangen til undervisning, aktivering og praktik er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. En udlænding som nævnt i 1. pkt., der er blevet meddelt opholdstilladelse i medfør af § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4.

Det fremgår endvidere af § 42, stk. 2, at har en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 1 eller § 43, stk. 1, efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke ret til at opholde sig her i landet, får udlændingen udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet

af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 c, stk. 1, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 4 omfattes af reglerne om hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 45

Det fremgår af udlændingelovens § 42 d, at en udlænding, der er indkvarteret på et af de i § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, at Udlændingestyrelsen tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Det fremgår af § 42 a, stk. 1, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. En udlænding som nævnt i 1. pkt., der er blevet meddelt opholdstilladelse i medfør af § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4.

Det fremgår desuden af § 42, stk. 2, at har en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 1 eller § 43, stk. 1, efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke ret til at opholde sig her i landet, får udlændingen udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 d, stk. 1, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 8 omfattes af reglerne om nødvendige opgaver. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 46

Det følger af udlændingelovens § 42 e, stk. 2, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 e, stk. 2, 2. pkt., konsekvensrettes som følge af, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, og at det foreslås at ophæve udlændingelovens § 40, stk. 6.

Det foreslås på den baggrund, at ”politiet” ændres til ”Hjemrejsestyrelsen”, og at henvisningen til udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., ændres til den foreslåede § 2, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 47

Det fremgår af udlændingelovens § 42 e, stk. 3, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt aktivering, som ikke er omfattet af stk. 1 og 2.

Det fremgår af § 42 e, stk. 1, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan deltage i aktivering i form af udførelse af andre end de i § 42 d, stk. 1, nævnte opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet og medvirken til gennemførelsen af den i §§ 42 f og 42 g nævnte undervisning.

Det fremgår endvidere af stk. 2, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed,

særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2.pkt. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til aktivering.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 e, stk. 3, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 4 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 48

Det fremgår af udlændingelovens § 42 f, stk. 2, at en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning. En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i danskundervisning.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2.pkt. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til sprogundervisning og anden undervisning.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 f, stk. 2, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 4 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 49

Det fremgår af udlændingelovens § 42 f, stk. 3, at en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilbyder sådan undervisning.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2.pkt. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til undervisning i andre fag.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 f, stk. 3, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 4 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 50

Det fremgår af udlændingelovens § 42 f, stk. 4, at en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt undervisning, som ikke er omfattet af stk. 1-3 og 6.

Det fremgår af § 42 f, stk. 1, at en udlænding over 18 år, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er indkvarteret på et modtagecenter, jf. § 42 a, stk. 5, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning, der skal give udlændingen et helt indledende kendskab til dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold samt arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold (asylansøgerkursus). Tager udlændingen forinden asylansøgerkursus gennemførelse ophold på et opholdscenter, jf. § 42 a, stk. 5, skal kursusforløbet fortsættes og afsluttes på opholdscenteret. Indkvarteringsoperatøren på modtagecenteret skal oplyse operatøren af opholdscenteret om, hvorvidt asylansøgerkurset er gennemført på modtagecenteret eller skal fortsættes og afsluttes på opholdscenteret.

Det fremgår endvidere af § 42 f, stk. 6, at en 17-årig udlænding, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan deltage i et asylansøgerkursus, jf. stk. 1, undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning, jf. stk. 2, og undervisning i andre fag, jf. stk. 3. 17-årige udlændinge kan deltage i asylansøgerkurset og den i stk. 2 og 3 nævnte undervisning på samme betingelser som udlændinge over 18 år, jf. stk. 1-3. En 17-årig udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i danskundervisning. Stk. 4 finder tilsvarende anvendelse.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2.pkt. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til særskilt tilrettelagt undervisning.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 f, stk. 4, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 4 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 51

Det følger af udlændingelovens § 42 k, stk. 5, 1. pkt. og 2. pkt., at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvarteringen i egen bolig. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, foreslås det, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 k, stk. 5, 2. pkt., konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 2, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 52

Det følger af udlændingelovens § 42 l, stk. 4, 1. og 2. pkt., at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om dennes private indkvartering, jf. stk. 1. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, foreslås det, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 l, stk. 4, 2. pkt., konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 2, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 53

Det følger af udlændingelovens § 43, stk. 2, 1. pkt., at såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Efter § 43, stk. 2, 2. pkt., afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen, hvis udlændingen ikke har tilstrækkelige midler. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. okt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. herved § 43, stk. 2, 3. pkt. Sidstnævnte gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelseshindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter den i udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nævnte procedure, jf. § 43, stk. 2, 5. pkt.

Udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 604/2013/EU af 26. juni 2013 (Dublin III-forordningen)) afholdes endeligt af statskassen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 4. pkt.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 43, stk. 2, ophæves. Som konsekvens heraf foreslås det endvidere, at henvisningen til udlændingelovens stk. 3 og 4 i udlændingelovens § 43, stk. 5, 1. pkt., der bliver § 43, stk. 4, 1. pkt., ændres til stk. 2 og 3, og at henvisningen til stk. 3 i udlændingelovens § 43, stk. 5, 2. pkt., der bliver § 43, stk. 4, 2. pkt., ændres til stk. 2.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 og til bemærkningerne til § 6.

Til nr. 54

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 1, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, kan, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil, ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indrejsen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet.

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold.

Det følger af § 43 a, stk. 3, at der ikke kan ydes hjælp efter stk. 1 og 2, til 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Det følger af § 43 a, stk. 4, at der endvidere ikke kan ydes hjælp efter udlændingelovens stk. 2, til 1) udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, og 2) udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10.

Det følger af § 43 a, stk. 5, at hjælpen efter stk. 1, omfatter 1) udgifter til billet til fly, tog mv., 2) nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele 3) højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland og 4) andre udgifter, der forbundet med rejsen.

Det følger af § 43 a, stk. 6, at hjælpen efter stk. 2, udgør 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Det følger af § 43 a, stk. 7, at en udlænding kun kan modtage hjælp efter stk. 1 og stk. 2 én gang.

Det følger af § 43 a, stk. 8, at udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning

om mulighederne for hjemrejse, herunder om mulighederne for støtte efter stk. 2 til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser. Udlændinge- og integrationsministeren kan træffe bestemmelse om, at den uvildige rådgivning skal varetages af en eller flere private organisationer.

Det følger af § 43 a, stk. 9, at det i stk. 5, nr. 3, angivne beløb er fastsat i 1995-niveau og reguleres fra og med 1996 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det i stk. 6 angivne beløb er fastsat i 2003-niveau og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Det foreslås, at udlændingelovens § 43 a ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at en ny hovedlov om hjemrejse skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser der knytter sig til udlændinges udrejse vil skulle fremgå af hjemrejseloven, og at gældende ordninger om bl.a. hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med frivillig tilbagevenden, vil blive samlet og reguleret i en samlet hjemrejsestøtte. Endvidere har Hjemrejsestyrelsen siden august 2020 varetaget opgaven med at yde hjemrejserådgivning til udlændinge uden lovligt ophold her i landet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4 og 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 4 og § 7.

Til nr. 55

Det følger af udlændingelovens § 43 b, at udlændinge- og integrationsministeren kan bestemme, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet, når særlige repatrieringshensyn taler derfor.

Det foreslås, at udlændingelovens § 43 b ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse vil skulle fremgå af den foreslåede hjemrejselov, og at udlændinge- og integrationsministeren efter den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, i den foreslåede hjemrejselov, skal kunne fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 7.

Til nr. 56

Det følger af udlændingelovens § 45 a, stk. 1, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og

Udlændingenævnet, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til efterretningstjenesterne, i det omfang videregivelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Det følger af § 45 a, stk. 2, at Efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om en udlænding til Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang videregivelsen kan have betydning for disse myndigheders behandling af en sag efter denne lov.

Det foreslås, at bestemmelserne i udlændingelovens § 45 a, stk. 1 og 2, konsekvensrettes, således at det fremgår, at Hjemrejsestyrelsen også uden udlændingens samtykke vil kunne videregive oplysninger fra en udlændings sag efter udlændingeloven og den foreslåede hjemrejselov til efterretningstjenesterne, og at efterretningstjenesterne uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger om en udlænding til bl.a. Hjemrejsestyrelsen i det omfang videregivelsen vil kunne have betydning for myndighedens behandling af en sag efter udlændingeloven eller hjemrejseloven.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret fra politiet for de opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal den foreslåede hjemrejselov understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse vil skulle fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således ske efter den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Til nr. 57

Det følger af § 45 a, stk. 4, at Efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke elektronisk indhente oplysninger om en udlænding fra registre og systemer i Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang indhentelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 a, stk. 4, konsekvensrettes, således at efterretningstjenesterne uden udlændingens samtykke elektronisk vil kunne indhente indhente oplysninger om en udlænding fra registre og systemer i Hjemrejsestyrelsen i det omfang indhentelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret fra politiet for de opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal den foreslåede hjemrejselov understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse vil skulle fremgå af hjemrejseloven.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 58

Det følger af udlændingelovens § 45 c, stk. 1, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 c, stk. 1, konsekvensrettes, således at Hjemrejsestyrelsen også uden udlændingens samtykke vil kunne videregive oplysninger fra en sag efter udlændingeloven eller den foreslåede hjemrejselov til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal den foreslåede hjemrejselov understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således ske efter den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Til nr. 59

Det følger af § 45 c, stk. 2, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation og strafforfølgning af personer, der kan mistænkes for forbrydelser med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Det følger af § 45 c, stk. 3, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation af ofre for eller vidner til en konkret forbrydelse med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 c, stk. 2, konsekvensrettes, således at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen kan videregive oplysninger fra en eller flere sager efter udlændingeloven eller den foreslåede hjemrejselov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation og strafforfølgning af personer, der kan mistænkes for forbrydelser med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark

Det foreslås endvidere, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 c, stk. 3, konsekvensrettes, således at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen kan videregive oplysninger fra en eller flere sager efter udlændingeloven eller den foreslåede hjemrejselov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation af ofre for eller vidner til en konkret forbrydelse med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal den foreslåede hjemrejselov understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således ske efter den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Til nr. 60

Det fremgår af udlændingelovens § 46, stk. 1, at afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-4, og af § 4 d, stk. 3 og 4, § 9, stk. 26, 27 og 36-38, §§ 46 a-49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk. 1-5, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., træffes af Udlændingestyrelsen.

Bestemmelsen fastslår således, at udgangspunktet efter loven er, at Udlændingestyrelsen træffer afgørelser i 1. instans. Alene i de i bestemmelsen nærmere opregnede tilfælde træffes afgørelse af en

anden myndighed. Det foreslås, at der i § 46, stk. 1, indsættes en undtagelse til udgangspunktet om, at Udlændingestyrelsen træffer afgørelse efter udlændingeloven.

Baggrunden for forslaget er det samtidigt foreslåede nye stk. 3, hvorefter Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9. Der henvises til bemærkningerne til § 25, nr. 61.

Baggrunden for forslaget er endvidere det samtidigt foreslåede nye stk. 3, hvorefter Hjemrejsestyrelsen kan ændre en udrejsefrist til straks efter § 33, stk. 2, 3. pkt., når Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin hjemrejse efter hjemrejselovens § 2, stk. 3.

Til nr. 61

Det følger af udlændingelovens § 46, at afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser som udgangspunkt træffes af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Det foreslås i lovforslagets § 25, nr. 6, at der i udlændingelovens § 32, stk. 1, som et nyt nr. 6 indsættes en bestemmelse om, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3.

Det foreslås endvidere i lovforslagets § 25, nr. 8, at der i udlændingelovens § 32, stk. 9, indsættes en bestemmelse om, at et allerede meddelt indrejseforbud, efter § 32, stk. 1, nr. 2 og nr. 6, kan forkortes, hvis en udlænding har genoptaget sin medvirken til hjemrejse.

På den baggrund foreslås det, at der som et nyt stk. 3 indsættes en bestemmelse, hvorefter Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9.

Formålet med forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9.

En afgørelse efter § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9, vil blive truffet, når udlændingen befinder sig i hjemrejsefasen. En afgørelse efter de foreslåede bestemmelser vil være afhængig af, at der forinden efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 2, stk. 3 er truffet afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til hjemrejsen. En sådan afgørelse om medvirken vil efter det foreslåede til hjemrejselovens § 2, stk. 3, blive truffet af Hjemrejsestyrelsen.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder på den baggrund, at Hjemrejsestyrelsen skal tillægges kompetencen til at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og den foreslåede bestemmelse i § 32, stk. 9.

Ved at tillægge Hjemrejsestyrelsen kompetence til at træffe afgørelse efter disse bestemmelser, sikres der samtidig effektivitet og smidighed i hjemrejsesagsbehandlingen.

Efter det foreslåede, vil Hjemrejsestyrelsen således have kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9.

Rigspolitichefen eller politidirektøren havde indtil den 1. august 2020 kompetencen til at træffe afgørelse om at optage fingeraftryk og personfoto med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument efter udlændingelovens §§ 40 a, stk. 2, nr. 4, og 40 b, stk. 2, nr. 3.

Rigspolitichefens eller politidirektørens afgørelser efter udlændingelovens §§ 40 a, stk. 2, nr. 4, og 40 b, stk. 2, nr. 3, kan i medfør af udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt., påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Som følge af ressortoverførslen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelse efter udlændingelovens §§ 40 a, stk. 2, 4, og 40 b, stk. 2, nr. 3.

Med den foreslåede ændring af udlændingelovens § 46, stk. 3, vil det fremgå direkte af udlændingeloven, at Hjemrejsestyrelsen kan træffe afgørelse efter udlændingelovens §§ 40 a, stk. 2, nr. 4, og 40 b, stk. 2, nr. 3.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 2, 3, vil som følge af den foreslåede hjemrejselovs § 28, nr. 53, om ændring af udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 6 og 8.

Til nr. 62

Det følger af forslaget til § 4, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Det følger videre af forslaget til § 4, stk. 2, at hjemrejsekontrakten indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen samt at hjemrejsekontakten har til formål at forberede udlændingens hjemrejse.

Efter udlændingelovens § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, jf. det foreslåede § 25, nr. 62, gælder, at afgørelse om forlængelse af udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 4, træffes af den myndighed, som har truffet den afgørelse, udrejsefristen knytter sig til.

Det foreslås, at udlændingelovens § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, jf. det foreslåede § 25, nr. 63, ændres således, at afgørelse om forlængelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 4, træffes af den myndighed, som har truffet den afgørelse, udrejsefristen knytter sig til, eller, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt jf. hjemrejseovens § 4, stk. 2, 2. pkt. af Hjemrejsestyrelsen.

Som noget nyt foreslås det således, at Hjemrejsestyrelsen kan træffe afgørelse om forlængelse af udrejsefristen, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede bestemmelse herom i lovforslagets § 4, stk. 2, 2. pkt.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen efter forslaget til lovforslagets § 4 skal kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt.

Væsentlige elementer i en udlændings hjemrejsekontrakt er hjemrejseforberedende aktivering og undervisning. Det forventes, at disse elementer vil have en varighed af ca. 4 uger. Dermed vil hjemrejseforberedende aktivering og undervisning have en varighed, der er længere end den udrejsefrist udlændinge sædvanligvis gives i forbindelse med myndighedernes afgørelse om, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig i landet.

På den baggrund foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen bliver tillagt kompetence til at træffe afgørelse om forlængelse af en udrejsefrist, hvis forlængelse sker som følge af en indgået hjemrejsekontrakt.

Det er forventningen, at Hjemrejsestyrelsen ved indgåelse af en hjemrejsekontrakt vil kunne forlænge udlændingens udrejsefrist med indtil 14 dage ad gangen, dog således, at forlængelsen som udgangspunkt sker for 1 måned ved selve indgåelsen af hjemrejsekontrakten. Udrejsefristen kan maksimalt forlænges således, at den samlede udrejsefrist bliver på 120 dage.

Det bemærkes, at afgørelser om forlængelse af udrejsefrister jf. udlændingelovens § 33, stk. 4, følger klageadgangen for den materielle afgørelse. Det betyder, at såfremt den materielle afgørelse ikke kan påklages, vil afgørelsen om forlængelse af udrejsefristen heller ikke kunne påklages. Det foreslås, at denne ordning videreføres. Det betyder, at der ikke er adgang til at klage over en afgørelse om forlængelse af en udrejsefrist som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 2, som truffet af Hjemrejsestyrelsen, idet der ikke er adgang til at klage over Hjemrejsestyrelsens beslutning om, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er pålagt at udrejse af landet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.x i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 63

Det følger af udlændingelovens § 46, at afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser som udgangspunkt træffes af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 1, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse. Udrejsefristen fastsættes således som udgangspunkt af den myndighed, der træffer afgørelse om, at den pågældende udlænding ikke har ret til at opholde sig i landet.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at såfremt en udvisning er sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7.

Efter det foreslåede til hjemrejselovens § 2, stk. 3, vil Hjemrejsestyrelsen skulle træffe afgørelse om, hvorvidt en udlænding medvirker til sin hjemrejse.

Efter det foreslåede til lovforslagets § 25, nr. 6, skal Hjemrejsestyrelsen endvidere træffe afgørelse om at meddele en udlænding, der ikke medvirker til hjemrejsen, et indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, uanset at den pågældendes udrejsefrist endnu ikke er udløbet.

På den baggrund foreslås det, at en afgørelse om ændring af en allerede fastsat udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, til straks, træffes af Hjemrejsestyrelsen, når der er truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin hjemrejse, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 3.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det foreslåede til § 25, nr. 6, vedrørende meddelelse af indrejseforbud, hvis udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse.

Formålet med det foreslåede er at tillægge Hjemrejsestyrelsen kompetence til at ændre en allerede fastsat udrejsefrist til straks, hvis udlændingen ikke medvirker til hjemrejsen. Dette betyder, at der således kan træffes afgørelse om at meddele udlændingen et indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 6.

Efter det foreslåede træffer Hjemrejsestyrelsen således afgørelse om at ændre en allerede fastsat udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, til straks, når der er truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin hjemrejse, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 3.

Det foreslås desuden i udlændingelovens § 33, stk. 5, at ændre bestemmelsen, således at politiet udgår. Det er forudsat, at Hjemrejsestyrelsen herefter træffer afgørelse om, at fastsætte udrejsefristen til straks.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 6 og 8.

Til nr. 64

Det fremgår af udlændingelovens § 46 a at Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter loven kan påklages til Udlændingenævnet.

Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser om meddelelse af indrejseforbud som følge af en administrativ udvisning, kan således påklages til Udlændingenævnet.

Med lovforslagets § 25, nr. 61, foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen vil blive tillagt kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9, hvorved Hjemrejsestyrelsen vil træffe afgørelse om henholdsvis meddelelse af et indrejseforbud som følge af, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse, samt træffe afgørelse om at forkorte et allerede meddelt indrejseforbud som følge af udlændingens genoptagede medvirken til hjemrejsen.

På den baggrund foreslås det i § 46 a, stk. 1, indsat, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter udlændingeloven som udgangspunkt kan påklages til Udlændingenævnet.

Dette svarer også til, hvad der gælder efter den nugældende udlændingelovs § 46 a, stk. 1, om klageadgangen for afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration i 1. instans.

Formålet med forslaget er, at Udlændingenævnet vil blive tillagt kompetencen til at behandle klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser meddelt i henhold til udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9.

Som en følge af forslaget om, at Udlændingenævnet vil blive tillagt kompetence til at behandle en klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser, vil en klage over en afgørelse om meddelelse af et indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, blive behandlet af Udlændingenævnet.

Efter forslaget vil en klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 9, hvorved et allerede meddelt indrejseforbud kan forkortes som følge af udlændingens genoptagede medvirken til hjemrejsen, kunne blive behandlet af Udlændingenævnet.

En klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser, skal være indgivet, inden 8 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 6, 8 og 61.

Til nr. 65

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 46 a, stk. 2, nr. 3, kan politiets afgørelser efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., påklages til Udlændingenævnet.

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., kan afgørelser efter blandt andet § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 3, om blandt andet optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren.

Det fremgår derudover af § 48, stk. 1, 3. pkt., at afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, endvidere kan træffes af Udlændingestyrelsen.

De afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt. og stk. 2.

Klagerne har ikke opsættende virkning.

Det foreslås, at klageadgangen for politiets afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 (tidligere stk. 3), og afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 1 og 3, og § 40 b, stk. 1, der som følge af ressortoverførslen træffes af Udlændingestyrelsen, overføres fra Udlændinge- og Integrationsministeriet til Udlændingenævnet.

Baggrunden for forslaget er, at der som udgangspunkt er tale om opgaver, der ikke indeholder magt og tvang, og at udlændingområdet som udgangspunkt nu hører til Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort efter ressortoverførselen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.16 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 25, nr. 68.

Til nr. 66

Det fremgår af udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., at afgørelser efter blandt andet udlændingelovens § 33, stk. 5, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren.

Det følger af udlændingelovens § 48, stk. 1, 7. pkt., at politiets afgørelser efter blandt andet § 33, stk. 5, ikke kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Som følge af ressortoverførslen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 33, stk. 5.

Med forslaget i hjemrejseovens § 25, nr. 68, vil Hjemrejsestyrelsens kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 33, stk. 5, fremgå direkte af udlændingeloven.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1 til 8, kan en række af udlændingemyndighedernes afgørelser ikke påklages. Det foreslås i § 25, nr. 55, at indsætte et nr. 9 i udlændingelovens § 46 a, stk. 6, således, at Hjemrejsestyrelsens afgørelse om at fastsætte en udlændings udrejsefrist til straks i medfør af udlændingelovens § 33, stk. 5, ikke kan påklages til en anden administrativ myndighed.

Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret for så vidt angår muligheden for påklage.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.16. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 68.

Til nr. 67

Det følger af udlændingelovens § 46 b, at Udenrigsministeriet bistår politiet, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet, Udlændingenævnet, domstolene og udlændinge- og integrationsministeren med at indhente nærmere oplysninger til brug for behandlingen af sager eller grupper af sager efter denne lov.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 46 b konsekvensrettes, således at Udenrigsministeriet også bistår Hjemrejsestyrelsen med at indhente nærmere oplysninger til brug for behandlingen af sager eller grupper af sager efter udlændingeloven eller hjemrejseoven.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal den foreslåede hjemrejselov understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover skal fremgå af hjemrejseoven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således fremover ske efter den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke en indholdsmæssig ændring af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.15 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 20.

Til nr. 68

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 48, stk. 1, kan afgørelser om afvisning ved indrejsen, jf. § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 30, § 33, stk. 5, § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren. Afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen. De afgørelser, der er nævnt i 1. pkt., kan påklages til Udlændingenævnet, jf. § 46 a, stk. 2, nr. 3, og de afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt. og stk. 2. Politiets afgørelser efter § 33, stk. 5, og § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren. Klagen har ikke opsættende virkning.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken såsom f.eks. meldepligt efter udlændingelovens § 34 for udlændinge uden lovligt ophold, og Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken såsom f.eks. meldepligt for udlændinge med processuelt ophold. Endvidere har Udlændingestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri) af bl.a. udlændinge, der indgiver en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 (asyl) eller søger om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7. Afgørelserne kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Klagerne har ikke opsættende virkning.

Hjemrejsestyrelsen har endvidere siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 43, stk. 2 om afholdelse af udgifter forbundet med udrejsen samt § 43 a om ydelse af hjælp. Afgørelser om afholdelse af udgifter forbundet med udrejsen samt afgørelser om ydelse af hjælp kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, dog med undtagelse af afgørelser omfattet af § 43 a, stk. 2, der ikke kan påklages.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 3, kan politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, påklages til Rigspolitichefen, jf. dog 5. pkt. Rigspolitichefens afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 5. pkt. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter 1. pkt. af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og

integrationsministeren. Politidirektørernes eller Rigspolitechefens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k. Klagerne har ikke opsættende virkning.

Det foreslås, at bestemmelsen nyaffattes, både som følge af ressortomlægningen og med henblik på at sikre, at afgørelserne træffes, hvor den rette faglige kompetence foreligger. Det foreslås endvidere at ensrette strukturen i forhold til den sædvanlige kompetence og klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen, jf. retsplejeloven.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør efter § 48, *stk. 1, 1. pkt.*, kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 40 a, stk. 1. nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9 og § 43, stk. 2, om blandt andet afvisning ved indrejsen og optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri).

Forslaget indebærer, at vedkommende politidirektør fortsat skal have kompetence til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., om afvisning ved indrejsen. Det betyder, at politiet, når politiet antræffer en udlænding ved den danske grænse, vil have mulighed for på stedet at træffe afgørelse om afvisning, således at den pågældende nægtes indrejse i Danmark.

Vedkommende politidirektør skal forstås som politidirektøren i den politikreds, hvor politiforretningen vil finde sted. Det betyder for eksempel, at en afgørelse om afvisning af en udlænding ved indrejsen skal træffes af politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen er antruffet på grænsen, f.eks. en lufthavn eller en land- eller søgrænse.

Forslaget til § 48, stk. 1, 1. pkt., indebærer endvidere, at vedkommende politidirektør kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2, om blandt andet optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri).

Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret i de tilfælde, hvor politiet efter ressortoverførslen fortsat skal optage fingeraftryk og personfotografi (biometri).

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde en klagevejledning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 65, om ændring af klageadgangen til Udlændingenævnet. Klagen vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Det foreslås endvidere, at vedkommende politidirektør efter § 48, *stk. 1, 2. pkt.*, kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, og § 37 g og § 37 j, om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen antræffes i forbindelse med politiforretningen, tillægges kompetence til at træffe afgørelse i 1. instans vedrørende de ovennævnte bestemmelser i udlændingeloven om frihedsberøvelse, isolation, besøgs- og brevkontrol. Baggrunden herfor er, at afgørelserne har tæt tilknytning til de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Vedkommende politidirektør skal forstås som politidirektøren i den politikreds, hvor politiforretningen vil finde sted. Det betyder for eksempel, at en afgørelse om frihedsberøvelse af en udlænding efter udlændingelovens § 36 skal træffes af politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen antræffes.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Det foreslås, at der i § 48, stk. 2., indsættes en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, til Rigspolitichefen.

Politidirektørerne behandler i dag sager om foranstaltninger efter de nævnte bestemmelser, men der er i dag også mulighed for, at Rigspolitichefen kan træffe afgørelse med klageadgang til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at kompetencen til at behandle klager over politidirektørernes afgørelser efter de nævnte bestemmelser tillægges Rigspolitichefen.

Rigspolitiet er overordnet myndighed for politikredsene og besidder ligesom politidirektørerne en betydelig sagkundskab i forhold til at kunne træffe afgørelse efter de nævnte bestemmelser om blandt andet frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol. Hertil kommer, at de nævnte bestemmelser vedrører afgørelser, der i høj grad beror på en politifaglig vurdering, hvor politikredsene og Rigspolitiet besidder en betydelig sagkundskab. Endelig ses denne struktur også at følge den sædvanlige klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen, jf. retsplejeloven.

Forslaget medfører, at Rigspolitichefen ikke længere som 1. instans vil kunne træffe afgørelse efter bestemmelserne, og at der ikke længere vil være klageadgang til udlændinge- og integrationsministeren. Nyaffattelsen ændrer ikke på adgangen til en to-instans prøvelse af afgørelser truffet efter de nævnte bestemmelser.

En klage over politiets afgørelse efter de nævnte bestemmelser vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Rigspolitichefen afgørelse i klagesagen skal være skriftlig.

Der er med nyaffattelsen ikke tilsigtet en ændring af reglerne om domstolsprøvelse af politiets afgørelser.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 48, stk. 2, 2. pkt., vil politidirektørens afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kun kunne påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter § 37, §§ 37 c-37 e eller § 37 k.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret. Spørgsmålet om, hvorvidt en afgørelse kan påklages administrativt, vil således som hidtil bero på, om politiets afgørelse kan indbringes for domstolene.

Det foreslås i § 48, stk. 3, at vedkommende politidirektør kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 40, stk. 9 og 10. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i 1. og 2. pkt., kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at kompetencen til at træffe afgørelse om at optage sager til forhør i retten og at tage genstande til brug for sagen i bevaring i medfør af udlændingelovens § 40, stk. 9 og 10, tilfalder vedkommende politidirektør.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Politidirektørens afgørelser herom kan påklages Udlændinge- og Integrationsministeren.

Idet optag til forhør efter § 40, stk. 9, skal ske ved retten efter retsplejelovens § 1018, og retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 om legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse finder anvendelse i forbindelse med anvendelsen af udlændingeloven § 40, stk. 10, sker der dog allerede en legalitetsprøvelse heraf ved domstolene. Forslaget ændrer ikke herved.

Før ændringen af § 48 tilfaldt kompetencen til at træffe afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, ligeledes vedkommende politidirektør med klageadgang til Udlændinge- og Integrationsministeren. Der er med nyaffattelsen ikke tilsigtet en ændring af dette.

Forslaget medfører ligeledes, at afgørelser om, tage dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan træffes af Udlændingestyrelsen.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Udlændingestyrelsens afgørelser herom kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren i medfør af 3. pkt.

Det foreslås § 48, *stk. 4*, at Hjemrejsestyrelsen meddeles kompetence til at træffe afgørelse om at fastsætte udrejsefristen til straks i henhold til udlændingelovens § 33, *stk. 5, 1. pkt.*, når en udlænding er udvist ved dom.

Det fremgår af udlændingelovens § 33, *stk. 5, 1. pkt.*, at såfremt udvisning er sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog *stk. 15*.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen fastsætter således udrejsefristen til straks i henhold til udlændingelovens § 33, *stk. 5, 1. pkt.*, når en udlænding er udvist ved dom.

Med ændringen vil det fremgå direkte af udlændingeloven, at Hjemrejsestyrelsen har kompetence til at træffe afgørelse efter bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.14 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 10.

Til nr. 69

Det fremgår af udlændingelovens § 52 c, *stk. 3*, at Udlændingenævnet kan indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration eller politiet i anledning af en klagesag.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 52 c, *stk. 3*, således at Udlændingenævnet i anledning af en klagesag også vil kunne indhente en udtalelse fra Hjemrejsestyrelsen.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at Udlændingenævnet i anledning af en klagesag vil kunne indhente en udtalelse fra Hjemrejsestyrelsen.

Udlændingenævnets sekretariat vil i forbindelse med forberedelsen af sagen vurdere, om en udtalelse skal indhentes.

Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 70

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt., at afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet.

Det foreslås, at der efter udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt. indsættes et nyt punktum, hvorefter Udlændingestyrelsens afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) til en udlænding, der opholder sig her i landet, først anses for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage.

Formålet med forslaget er, at asylansøgere, der efter en grundig førsteinstansprøvelse fra Udlændingestyrelsen har fået afslag på asyl, aktivt skal tage stilling til afslaget og sine muligheder, herunder muligheden for frivilligt at udrejse af landet.

Den foreslåede ændring indebærer, at der indføres en periode på 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afslag, hvor sagen ikke er påklaget til Flygtningenævnet. Asylansøgeren vil i denne periode skulle modtage målrettet vejledning fra Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil bl.a. skulle vejlede asylansøgeren om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt om mulighederne for at frivilligt at udrejse af landet med hjemrejsestøtte.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 7, stk. 3, hvorefter det foreslås, at der kan gives et supplerende kontantbeløb i tillæg til hjemrejsestøtten ved frafald af en klage til Flygtningenævnet.

I det tilfælde, hvor asylansøgeren vælger at frafalde sin klage til Flygtningenævnet, vil sagen skulle overgå til Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil herefter skulle igangsætte udrejseforberedelserne. Udlændingen vil herefter have pligt til at medvirke til udsendelsesforberedelserne som forudsætning for tildeling af hjemrejsestøtte.

Beslutter asylansøgeren sig for at fastholde sin klage til Flygtningenævnet, vil sagen skulle betragtes som påklaget til Flygtningenævnet. Udlændingestyrelsen vil derfor efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle foranstalte, at sagen oversendes til Flygtningenævnet efter 14 dage fra

afgørelsestidspunktet. Hvis asylansøgeren ikke møder op til samtalen med Hjemrejsestyrelsen, vil det ligeledes skulle betragtes som udtryk for, at asylansøgeren ønsker at fastholde sin klage.

Asylansøgeren vil efter den foreslåede ordning frem til udrejsen kunne fortryde sit frafald af klagen. Det betyder, at sagen vil skulle betragtes som påklaget til Flygtningenævnet. Udlændingestyrelsen vil derfor efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle foranstalte, at sagen oversendes til Flygtningenævnet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 57 og 70.

Til nr. 71

Det følger af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., at bestemmelsens 4. pkt. ikke finder anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., der bliver til 6. pkt., således at henvisningen til bestemmelsens 4. pkt. ændres til 5. pkt.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelsen i udlændingeloven.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 57 og 70.

Til nr. 72

Det fremgår af udlændingelovens § 58 f, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets betaling for udgifter, som andre Schengenlande eller EU-lande har afholdt i forbindelse med udsendelse af udlændinge.

Det foreslås, at udlændingelovens § 58 f ændres således at ”eller Hjemrejsestyrelsens” tilføjes efter ”politiets”.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der

ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren også vil kunne fastsætte nærmere regler om Hjemrejsestyrelsens betaling for udgifter, som andre Schengenlande eller EU-lande har afholdt i forbindelse med udsendelse af udlændinge.

Ændringen medfører ikke i øvrigt ændringer af bestemmelsens indhold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 73

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 9, at Rigspolitichefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 58 g, *stk. 1, nr. 9*, således, at »§ 29 c, stk. 1, eller« ændres til: »§ 29 c, stk. 1,« Det betyder således, at »eller« udgår af bestemmelsen. Der er med ændringen ikke tilsigtet materielle ændringer.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 75, hvorefter der foreslås indsat et nyt nr. 11 i udlændingelovens § 58 g, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 75.

Til nr. 74

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 10, at Rigspolitichefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 58 g, *stk. 1, nr. 10*, således at »§ 32, stk. 1, nr. 2« ændres til: »§ 32, stk. 1, nr. 2, eller«. Det betyder, at »eller« indsættes i bestemmelsen. Der er med ændringen ikke tilsigtet materielle ændringer.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 75, hvorefter der foreslås indsat et nyt nr. 11 i udlændingelovens § 58 g, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 75.

Til nr. 75

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, at Rigspolitichefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis den pågældende er udvist af landet i medfør af §§ 22-24 og meddelt indrejseforbud for mindst 6 år eller hvis udlændingen er udvist af landet i medfør af § 25. Indberetningen sker endvidere, hvis udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 10, stk. 1 eller 2, nr. 1 eller 2, hvis udlændingens opholdstilladelse er inddraget i medfør af § 19, stk. 2, nr. 2 eller 3, hvis udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, hvis udlændingen har fået frataget sin danske indfødsret i medfør af § 8 B, stk. 3, i lov om dansk indfødsret eller udlændingen har fået udstedt visum efter § 4 eller § 4 a og er udvist af landet i medfør af § 25 b efter at have fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Endelig foretages indberetningen, hvis udlændingen er udvist af landet efter §§ 25 a eller 25 b og meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1, eller udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *nr. 11*, hvorefter Rigspolitichefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket til SIS II, hvis udlændingen er meddelt indrejseforbud efter det foreslåede § 32, stk. 1, nr. 6.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 25, nr. 6, hvorefter der meddeles indrejseforbud til en udlænding, hvis der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin hjemrejse i medfør af hjemrejselovens § 4, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse sikrer opfyldelse af udsendelsesdirektivets forudsætning om, at indrejseforbud til tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold skal forbyde indrejse og ophold i alle medlemsstater. For at sikre implementering og håndhævelse af denne forudsætning er det nødvendigt, at medlemsstaterne hurtigt får adgang til oplysninger om andre medlemsstaters afgørelser om indrejseforbud. Det sker ved medlemsstaternes indberetning til Schengeninformationssystemet (SIS) af tredjelandstatsborgere, der har fået et indrejseforbud efter udsendelsesdirektivets regler. Det er derfor nødvendigt for en korrekt gennemførelse af direktivet, at udlændinge, der meddeles et indrejseforbud, indberettes som uønskede til SIS II.

Med den foreslåede bestemmelse indberetter Rigspolitichefen en tredjelandstatsborger der meddeles et indrejseforbud som følge af, at udlændingen vurderes ikke at medvirke til hjemreisen, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 3, som uønsket til SIS II.

En indberetning af de pågældende udlændinge som uønskede i SIS II medfører, at de pågældende ikke på ny kan indrejse og opholde sig i Schengenlandene, medmindre humanitære hensyn, hensyn til nationale interesser eller internationale forpligtelser gør dette nødvendigt, jf. herved Schengengrænsekodeksens artikel 6.

En udlænding, der indberettes som uønsket i SIS II, vil derudover kunne udelukkes fra opholdstilladelse, afvises ved forsøg på indrejse og meddeles afslag på visum eller få inddraget et visum efter allerede gældende regler i udlændingeloven, visumbekendtgørelsen og udlændingebekendtgørelsen.

I det tilfælde, hvor en udlænding har en opholdstilladelse i et andet Schengenland, skal der foretages en konsultation af myndighederne i det land, hvor den pågældende har opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 58 h.

Hvis udlændingen bevarer sin opholdstilladelse i et andet Schengenland, vil der ikke kunne ske indberetning i SIS II, da det ikke er muligt både at have en opholdstilladelse i et Schengenland og være indberettet som uønsket i SIS II. Den pågældendes indrejseforbud vil dog i sådanne tilfælde kunne opdateres nationalt, således at indrejseforbuddet alene vil gælde for Danmark.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 25, nr. 6.

Til nr. 76

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 1-3 og 7, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 2., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 3 og 5, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Det foreslås, at udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres, således at henvisningen til § 34 ændres til kun at omfatte § 34, stk. 1 og 2, ligesom det foreslås, at henvisningen til opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2., og henvisningen til voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 4. pkt., skal udgå.

Det foreslås endvidere, at strafniveauet i § 60, stk. 1, 1. pkt., på 1 år ændres til 4 måneder.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover bør fremgå af hjemrejseloven.

Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af overførslen af bestemmelser til hjemrejseloven om blandt andet kontrolforpligtelser og straf.

Der er endvidere tale om en præcision af gældende ret af straffniveauet i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., som følge af forarbejderne til udlændingelovens § 60, stk. 1, hvoraf det fremgår, at der straffes med bøde eller under skærpende omstændighederne med fængsel indtil 4 måneder for overtrædelser nævnt i 1. pkt., jf. lov nr. 1397 af 27. december 2008, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 og 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til nr. 77

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., at overtrædelse af § 40, stk. 6, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det foreslås, at udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., ophæves. 3. pkt. bliver herefter 2. pkt.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af overførslen af bestemmelsen om pligten til at medvirke til sin hjemrejse og straf for overtrædelse af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til nr. 78

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 2, at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder

Det foreslås, at udlændingelovens § 60, stk. 2, ophæves. Som konsekvens heraf bliver stk. 3 og 4, herefter stk. 2 og 3.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af overførslen af bestemmelser til hjemrejseloven om blandt andet kontrolforpligtelser og straf.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 og 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til nr. 79

Det fremgår af udlændingelovens § 62 a, at kriminalforsorgsområdet efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8, 1. pkt. eller 10, dvs. opholds-, underretnings- eller meldepligten, skal løslades med henblik på straksudsendelse, uanset at straffen ikke er helt afsonet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 62 a ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 19.

Til § 26

Til nr. 1

Det fremgår af § 1, nr. 10 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at der ændres i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., således at der henvises til § 42 a, stk. 8, 2. og 5. pkt.

Det foreslås at § 1, nr. 10 i lov nr. 174 af 27. februar 2019 ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12.

Til nr. 2

Det fremgår af § 1, nr. 11 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at der ændres i udlændingelovens § 36, stk. 6, således at der henvises til § 42 a, stk. 8, 2. og 5. pkt.

Det foreslås at § 1, nr. 11 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12.

Til nr. 3

Det fremgår af § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af 2. pkt., og som straffes med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben m.v. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf for et forhold, der er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge.

Det foreslås at § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12.

Til nr. 4

Det fremgår af § 1, nr. 24 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 2 år

Det foreslås, at § 1, nr. 24, i lov nr. 174 af 27. februar 2019 ophæves.

Der er tale om en konsekvensrettelse, som følge af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 23.

Til nr. 5

Det fremgår af § 14, stk. 4 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at lovens § 1, nr. 24, træder i kraft den 1. juni 2021.

Det fremgår endvidere af § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 1, nr. 10, 11, 14 og 21.

Det foreslås, at § 14, stk. 4 og stk. 6, i lov nr. 174 af 27. februar 2019, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der er endvidere tale om en konsekvensrettelse, som følge af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 12 og 23.

Til § 27

Til nr. 1

Det fremgår af § 1, nr. 84 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, at der i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres henvisningen til udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 5. pkt.

Det foreslås, at § 1, nr. 84 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12.

Til nr. 2

Det fremgår af § 11, stk. 3, i lov nr. 821 af 9. juni 2020, at Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 84.

Det foreslås, at § 11, stk. 3 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 12.

Til § 28

Til nr. 1

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at er en udlændings opholdstilladelse nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2, og § 19, stk. 1, anses den pågældende for at være

omfattet af loven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Det foreslås, at bestemmelsen i repatrieringslovens § 3, stk. 5, ophæves. Bestemmelsens stk. 6 og 7 vil herefter blive stk. 5 og 6.

Baggrunden for forslaget er, at den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover vil skulle fremgå af hjemrejseloven, og at gældende ordninger om bl.a. hjælp til repatriering for udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, vil blive reguleres i en samlet hjemrejsestøtte.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger, og til bemærkningerne til § 6.

Til nr. 2

Det fremgår af repatrieringslovens § 7, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen efter ansøgning yder hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af lovens § 3, stk. 1 eller 7.

Det fremgår af repatrieringslovens § 7, stk. 10, at en udlænding omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, der repatrierer til et land, hvorfor udlændinge, der indgiver ansøgning om asyl i Danmark på baggrund af en konkret asylretlig vurdering meddeles midlertidig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, omfattes af loven, når udlændingen har haft opholdstilladelse i Danmark i mindst 1 år.

Det fremgår af repatrieringslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en løbende månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, hvis personen ikke har midler, som kan dække behovet for reintegrationsbistand, ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, har haft opholdstilladelse i Danmark i 5 år og på tidspunktet for repatrieringen er fyldt 55 år, opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er fyldt 50 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det fremgår af repatrieringslovens § 10, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en supplerende løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person, som er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, og som er berettiget til reintegrationsbistand efter stk. 1 og meddelt opholdstilladelse her i landet før den 1. juli 2002.

Det foreslås at repatrieringslovens § 7, stk. 1, pkt. og stk. 10, og § 10, stk. 1 og stk. 3, 1.pkt., konsekvensrettes, således at henvisningen til »§ 3, stk. 1 eller 7« ændres til: »§ 3 stk. 1 eller 6«

Baggrunden for forslaget er, at det i den foreslåede § 30, nr. 1, foreslås at ophæve repatrieringslovens § 3, stk. 5, hvorefter bestemmelsens stk. 6 og 7 vil blive stk. 5 og 6.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, og til bemærkningerne til § 6.

Til § 29

Til nr. 1

Det fremgår af straffelovens § 143, at, med fængsel indtil 4 år straffes den, som under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 2. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

Det foreslås, at straffelovens § 143, ændres, således at henvisningen til udlændingelovens § 60, stk. 2, erstattes med henvisning til den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 23.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser om kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger, som svarer til de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 34 og § 42 a. Det foreslås således også at bestemmelsen om straf i udlændingelovens § 60 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår overtrædelse af de bestemmelser, som ligeledes overføres til hjemrejseloven.

Der er således tale om en konsekvensrettelse, som følge af overførslen af udlændingelovens § 60, stk. 2, til hjemrejseloven.

Til § 30

Efter udlændingelovens § 62 a kan kriminalforsorgsområdet efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8, 1. pkt. eller 10, dvs. -, opholds-, melde- og underretningspligten, skal løslades med henblik på straksudsendelse, uanset at straffen ikke er helt afsonet.

Bestemmelsen giver mulighed for, at kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at en udlænding kan løslades med henblik på straks at blive udsendt af Danmark (løsladelse med henblik på straksudsendelse).

Der kan således ske udsendelse af den pågældende udlænding, også selv om straffen for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten endnu ikke er helt afsonet.

Løsladelse ved straksudsendelse indebærer, at udlændingen ikke skal afsone yderligere fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligten. Er den pågældende endnu ikke påbegyndt strafafsoning, vil der kunne ske frihedsberøvelse efter § 36 i udlændingeloven frem mod udsendelsens iværksættelse.

Det er en forudsætning, at der er opstået mulighed for at gennemføre en faktisk udsendelse af udlændingen. Der vil således kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis der er udsigt til, at udsendelse af udlændingen rent faktisk kan gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding skulle tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf.

Der kan efter § 62 a ikke ske løsladelse med henblik på straksudsendelse i tilfælde, hvor udlændingen afsoner fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning. Hvis en udlænding således afsoner en dom for overtrædelse af opholdspligt og vold, vil der ikke kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Efter § 62 a, stk. 2, vil straffuldbyrnelsen skulle genoptages, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny måtte indrejse i landet.

Straffuldbyrnelsen vil skulle genoptages, hvis udlændingen på ny indrejser i landet inden for 5 år, efter at straksudsendelsen er gennemført.

Reglerne om prøveløsladelse er fastsat i straffelovens kapitel 6 om straffene.

Efter straffelovens § 38, stk. 1, afgør justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, om den dømte skal løslades på prøve, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået. Prøveløsladelse efter denne bestemmelse forudsætter alene, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår, der i medfør af § 39, stk. 2, fastsættes for løsladelsen, jf. § 38, stk. 4.

Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Bestemmelse herom træffes af justitsministeren eller den, som med hensyn til bestemte grupper af sager

bemyndiges dertil. Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, er det en betingelse for prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden, at »særlige omstændigheder« taler herfor. Bestemmelsen anvendes bl.a. i forbindelse med prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden af udenlandske straffasonere, der skal udvises efter løsladelsen.

Straffelovens bestemmelser om prøveløsladelse suppleres af en række fastsatte regler, som findes i bekendtgørelse nr. 855 af 28. juni 2017 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen) og vejledning nr. 9766 af 11. september 2018 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesvejledningen).

I løsladelsesvejledningen er der fastsat nærmere retningslinjer for prøveløsladelse af udenlandske indsatte, der skal udvises.

Heraf fremgår, at udlændinge, der er udvist, løslades på prøve, når 1/2, dog mindst 2 måneder, af straffen, er udstået, såfremt de er udvist med et tidsbegrænset indrejseforbud eller er udvist med indrejseforbud gældende for bestandig. Det er dog en forudsætning, at den indsatte i øvrigt vil kunne løslades på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 1. Det er endvidere en forudsætning for prøveløsladelsens iværksættelse, at den pågældendes udvisning umiddelbart kan gennemføres. En retlig hindring for at gennemføre udvisningen kan f.eks. foreligge, hvis den indsatte har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Danmark, og den indsatte efter udlændingeloven har ret til at opholde sig her i landet, mens ansøgningen om opholdstilladelse behandles. Foreligger den retlige hindring for at gennemføre udvisningen fortsat, når den indsatte har udstået 2/3 af straffetiden, men er betingelserne for løsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, til stede, vil prøveløsladelse efter denne bestemmelse kunne ske på dette tidspunkt.

Det fremgår endvidere af løsladelsesvejledningen, at prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som skal udvises med indrejseforbud, kan ske mod udlændingens eget ønske efter udståelse af 1/2 af straffetiden, forudsat at prøveløsladelsen ikke skønnes utilrådelig, og at udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen. I situationer, hvor den udenlandske indsatte ikke ønsker sig prøveløsladt efter udståelse af 1/2 af straffetiden, men hvor prøveløsladelse ikke skønnes utilrådelig, og udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen, afgør kriminalforsorgsområdet, hvorvidt den indsatte skal løslades på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 2. Det er kriminalforsorgsområdet, som træffer afgørelse om prøveløsladelse af udenlandske indsatte efter udståelse af 1/2 af straffetiden, jf. bekendtgørelsens § 25.

Afgørelsen om prøveløsladelse træffes i øvrigt ud fra en samlet afvejning af alle omstændigheder, som taler enten for eller imod prøveløsladelse.

Straffuldbyrdelsesloven indeholder i kapitel 12 nærmere regler om strafafbrydelse.

Fuldbyrnelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbyrnelsen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer, jf. § 75.

Efter bestemmelsen i § 76 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, tillade, at en straffuldbyrkelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer. Det gælder, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrnelsen. Det er endvidere en betingelse, at der ikke antages at foreligge fare for misbrug, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse.

Tilladelse til strafafbrydelse betinges af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold. Tilladelse kan endvidere betinges af, at den pågældende i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen. Straffuldbyrnelsen genoptages eller, såfremt straffuldbyrnelsen ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrkelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende, jf. straffuldbyrningslovens § 77.

De gældende regler i straffuldbyrningsloven giver ikke mulighed for at tillade, at straffen for overtrædelse af opholds-, meldepligt eller underretningspligten midlertidigt afbrydes, når der er opstået mulighed for at udsende en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist.

Muligheden for at løslade en udlænding, der afsoner straffe for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, uanset at straffen ikke er helt afsonet, er en videreførelse af gældende ret. Dog ændres bestemmelsens ordlyd da det ved kongelig resolution af 10. september 2019 er bestemt, at en række opgaver på udlændingeområdet skal overgå fra Justitsministeriet til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Det er herefter Hjemrejsestyrelsen og ikke politiet, der har det fornødne aktuelle kendskab til muligheden for udsendelse mv.

Det foreslås i *stk. 2* som noget nyt, at adgangen til at straksløslade med henblik på udsendelse udvides således, at Kriminalforsorgen efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen også kan løslade udlændinge, der har afsonet to tredjedele af en fængselsstraf af kortere varighed på op til fire måneder for overtrædelse af øvrig lovgivning, når der er mulighed for at udsende pågældende straks derefter.

Løsladelse med henblik på straksudsendelse indebærer, at afsoningen afbrydes, og at udlændingen ikke skal afsones yderligere fængselsstraf, medmindre pågældende indrejser i Danmark på ny.

Det er en forudsætning for, at kriminalforsorgen kan bestemme, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af udlændingen inden endt afsoning, og det er en forudsætning for løsladelse, at udsendelsen rent faktisk gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding således ikke være at anse som løsladt og vil umiddelbart kunne tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf.

Det er Hjemrejsestyrelsen, der har kendskab til, om det kan forventes, at en udlænding faktisk kan udsendes. Det foreslås derfor, at der indføres en ordning, hvorefter Hjemrejsestyrelsen indstiller til kriminalforsorgen, at den pågældende skal løslades med henblik på straksudsendelse, hvis muligheden herfor opstår.

Hjemrejsestyrelsen vil i indstillingen nærmere kunne redegøre for de forhold, der har betydning for udsendelsen.

Som anført vil det være kriminalforsorgen, som bestemmer, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse. Det vil imidlertid være oplysningerne fra Hjemrejsestyrelsen, der som udgangspunkt vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens beslutning. Kriminalforsorgen vil kunne inddrage relevante oplysninger om udlændingen, herunder oplysninger om verserende straffesager, oplysninger om særlige sikkerhedsmæssige udfordringer.

Hvis der efter Hjemrejsestyrelsens opfattelse er udsigt til, at en udsendelse af den pågældende udlænding vil kunne gennemføres, skal kriminalforsorgen efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at pågældende skal straksløslades med henblik på udsendelse. Kriminalforsorgen kan lægge oplysningerne fra Hjemrejsestyrelsen til grund og vil derfor ikke skulle foretage en selvstændig prøvelse eller vurdering af Hjemrejsestyrelsens oplysninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at det vil bero på en konkret vurdering, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler imod straksløsladelse med henblik på udsendelse. En sådan omstændighed vil for eksempel foreligge, hvis der verserer en straffesag mod udlændingen, eller hvis politiet skønner, at pågældende vil være omfattet af persongruppen omfattet af straffelovens § 38, stk. 5, og pågældende dermed ikke vil have adgang til prøveløsladelse.

Den foreslåede bestemmelse om løsladelse ved straksudsendelse vil kunne anvendes fra tidspunktet for straffuldbyrdsens iværksættelse og frem til løsladelse efter udståelse af straf for så vidt angår udlændinge, der afsoner domme for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligt, og fra tidspunktet, hvor to tredjedele er afsonet, for så vidt angår udlændinge, der afsoner fængselsstraffe på op til 4 måneder for overtrædelse af øvrig lovgivning.

Den foreslåede ordning vil træde i stedet for de almindelige regler om prøveløsladelse efter straffelovens kapitel 6 i de tilfælde, hvor løsladelse sker med henblik på udsendelse. Er der ikke mulighed for udsendelse, og er betingelserne for anvendelse af den foreslåede bestemmelse derfor ikke opfyldt, vil der fortsat kunne ske prøveløsladelse efter reglerne i straffeloven, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse vil ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det bemærkes i den forbindelse, at udsendelse af udlændinge,

der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. En udsendelse, der gennemføres af Hjemrejsestyrelsen, indebærer således, at en afgørelse, der er truffet af udlændingemyndighederne eller af en domstol, effektueres i praksis. Der træffes således ikke en selvstændig afgørelse om udsendelse af en udlænding.

Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse skal betragtes som en administrativ beslutning, der indgår som en integreret del af myndighedernes arbejde med gennemførelse af en afgørelse om udsendelse, der tidligere er truffet af udlændingemyndighederne eller af domstolene. Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse skal derfor ikke betragtes som en afgørelse i forvaltningslovens forstand, men om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det bemærkes i den forbindelse, at heller ikke Hjemrejsestyrelsens indstilling til kriminalforsorgen om løsladelse med henblik på straksudsendelse har karakter af en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Det foreslås i *stk. 3*, at straffuldbyrdelsen vil skulle genoptages eller, hvis straffuldbyrdelsen af straf for overtrædelse af kontrolforpligtelserne ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny indrejser i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelse. Dette er en videreførelse af gældende regler om genoptagelse efter løsladelse med henblik på straksudsendelse ved afsoning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten.

Kriminalforsorgen vil i disse situationer – efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen, der efter ressortoverførslen af en række opgaver på udlændingeområdet, jf. kongelig resolution af 10. september 2019 forventes at være den myndighed, der bliver bekendt med udlændingens genindrejse – skulle træffe afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter straksudsendelsens gennemførelse. Der vil i disse tilfælde være tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Det foreslås i *stk. 4*, at de nærmere regler herom vil blive fastsat administrativt. Det vil i den forbindelse blive bestemt, at kriminalforsorgsområdets afgørelse om genoptagelse af straffuldbyrdelsen kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises i øvrigt til 3.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 31

Til nr. 1.

Bestemmelsen har til formål at tydeliggøre, at cirkulære nr. 65 af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager og cirkulære nr. 105 af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager forbliver i kraft.

De pågældende cirkulære er udstedt efter bemyndigelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., som med den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 3, ophæves ved lovens ikrafttræden efter den foreslåede bestemmelse i § 25, stk. 1.

Henset til behovet for fortsat at have cirkulære der fastsætter retningslinjer for iværksættelsen af udrejsekontrol og forkyndelse efter denne lovs ikrafttræden, foreslås det med bestemmelsen at præcisere, at de to cirkulærer forbliver i kraft i henhold til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 3, stk. 2, 2. pkt., som videreføre dele af bemyndigelsesbestemmelsen i § 30, stk. 2, 2. pkt.

Til § 32

Bestemmelsen har til formål at tydeliggøre, at cirkulære nr. 123 af 13. juli 2000 om Rigspolitiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2) forbliver i kraft.

Det pågældende cirkulære er udstedt efter bemyndigelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., som med den foreslåede bestemmelse i § 28, nr. 3, ophæves ved lovens ikrafttræden efter den foreslåede bestemmelse i § 25, stk. 1.

Henset til behovet for fortsat at have cirkulære der fastsætter retningslinjer for sager om opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer i henhold til udlændingelovens § 9 c, stk. 2, efter denne lovs ikrafttræden, foreslås det med bestemmelsen at præcisere, at cirkulæret forbliver i kraft i henhold til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 15, stk. 1, 2. pkt., som videreføre dele af bemyndigelsesbestemmelsen i § 30, stk. 2, 2. pkt.

Til § 33

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Den foreslåede bestemmelse i § 33 indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men lovens §§ 1-23, § 25, § 26 og § 27, kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovens § 28 skal ikke gælde for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at den gældende repatrieringslov jf. denne lovs § 19, ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan heller ikke sættes i kraft ved kongelig anordning. Det bemærkes dog, at repatrieringslovs § 16, jf. denne lovs § 19, helt eller delvis kan sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 1. marts 2020 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder endvidere en særlig kriminallov. Lovens § 29 skal derfor ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Loven § 30 skal ikke gælde for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at den gældende straffuldbyrdelseslov, jf. denne lovs § 126, ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Det bemærkes desuden, at lov nr. 174 af 27. februar 2019 ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. denne lovs § 15. Dog kan lovens §§ 1 og 9 helt eller delvist sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det bemærkes endvidere, at lov nr. 821 af 9. juni 2020 ikke gælder for Færøerne og Grønland, men lovens §§ 1 og 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger, jf. denne lovs § 12.

Bilag 1

Strafniveau

Skema til brug for straffastsættelse for overtrædelse begået efter den 1. juni 2019, jf. lovforslagets § 23, stk. 2

Antal overtrædelser pr. kalendermåned	1. gangstilmælde	2. gangstilmælde	3. gangstilmælde	4. gangstilmælde
1-2	Fængsel i 7 dage	Fængsel i 14 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage
3-5	Fængsel i 14 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 50 dage	Fængsel i 60 dage
6-9	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 50 dage	Fængsel i 60 dage*	Fængsel i 3 måneder**
10-	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 3 måneder***	Fængsel i 4 måneder****

* Ved 7-9 overtrædelser, der begås inden for én kalendermåned, og hvor der alene skal fastsættes straf for disse overtrædelser, fastsættes straffen i 3. gangstilmælde til 3 måneder.

** Ved 7-9 overtrædelser, der begås inden for én kalendermåned, og hvor der alene skal fastsættes straf for disse overtrædelser, fastsættes straffen i 4. gangstilmælde til 4 måneder.

*** Ved 61 eller flere overtrædelser, der begås inden for én kalendermåned, og hvor der alene skal fastsættes straf for disse overtrædelser, fastsættes straffen i 3. gangstilmælde til 4 måneder.

**** Ved 61 eller flere overtrædelser, der begås inden for én kalendermåned, og hvor der alene skal fastsættes straf for disse overtrædelser, fastsættes straffen i 4. gangstilmælde til 5 måneder.

Det forudsættes, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholds-, underretnings- og meldepligten overtrædes samme dag, svarer dette derfor til tre overtrædelser.

Under særligt skærpende omstændigheder finder straffelovens § 143 anvendelse.

Bilag 2

Strafniveau

Skema til brug for straffastsættelse for overtrædelser begået efter den 1. juni 2021, jf. lovforslagets § 23, stk. 3

Antal overtrædelser pr. kalendermåned	1. gangstilmælde	2. gangstilmælde	3. gangstilmælde	4. gangstilmælde
1-2	Fængsel i 7 dage	Fængsel i 14 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage
3-5	Fængsel i 30 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 6 måneder
6-9	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 3 måneder	Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 9 måneder
10-	Fængsel i 4 måneder	Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 9 måneder	Fængsel i 1 år

Det forudsættes, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholds-, underretnings- og meldepligten overtrædes samme dag, svarer dette derfor til tre overtrædelser.

Under særligt skærpende omstændigheder finder straffelovens § 143 anvendelse.

Bilag 3

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 25

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 6 affattes således:

»Kapitel 6

Regler om indrejseforbud, udrejsefrist, processuelt ophold, opsættende virkning og frihedsberøvelse«.

§ 14 a. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt om beskæftigelsen med udlændingen. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for beskæftigelsen, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 4-5. ---

§ 27 d. Udlændingestyrelsen og politiet kan uden udlændingens samtykke indhente fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der opholder sig her i landet, fra en myndighed i et andet Schengenland eller i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som har truffet endelig afgørelse om udsendelse af udlændingen, hvis indhentelsen er nødvendig til brug for en afgørelse efter § 27 b.

Stk. 2. Udlændingestyrelsen og politiet kan uden udlændingens samtykke videregive fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der er udvist af landet efter kapitel 4, til myndigheder i andre Schengenlande eller lande,

2. I § 14 a, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«.

3. I § 27 d, stk. 1 og 2, indsættes efter »Udlændingestyrelsen«: », Hjemrejsestyrelsen«.

der er tilsluttet Den Europæiske Union, hvis videregivelsen er nødvendig til brug for myndighedens afgørelse om udlændingens udsendelse af det pågældende land.

§ 30. En udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet. **4. § 30, ophæves.**

Stk. 2. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Udlændinge- integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 3. Drager politiet omsorg for udrejsen, og gennemføres udrejsen med fly, tager politiet hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Stk. 4. Til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når ansøgeren frafalder ansøgningen herom.

§ 30 a. Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse. **5. § 30 a, ophæves.**

Stk. 2. Tilsynet udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særlig påse, at politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Stk. 3. Folketingets Ombudsmands tilsyn foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger fra politiet og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager.

Stk. 4. Folketingets Ombudsmand kan være til stede under politiets udsendelse af udlændinge. Politiet sørger for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til

udsendelsen er gennemført. Politiet meddeler Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Stk. 5. Folketingets Ombudsmand afgiver en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Stk. 6. Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1624 af 14. september 2016 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/399 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 863/2007, Rådets forordning (EF) nr. 2007/2004 og Rådets beslutning 2005/267/EF.

§ 32. Der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, jf. dog stk. 2 og 3, i følgende tilfælde:

1) Udlændingen er udvist.

2) Udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller udrejser ikke i overensstemmelse med udrejsefristen efter § 33, stk. 2.

3) Udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af De Forenede Nationer eller Den Europæiske Union.

4) Udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1.

5) Udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Der kan i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, undlades fastsat et indrejseforbud, hvis udlændingen udvises efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, eller hvis udlændingen er omfattet af stk. 1, nr. 2.

Stk. 4. Indrejseforbud meddeles, jf. dog stk. 5, med følgende varighed:

1) En periode på 2 år, hvis udlændingen udvises efter § 25 a eller § 25 b, eller udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, jf. dog nr. 3

6. I § 32, *stk. 1*, indsættes som *nr. 6*:

»6) Der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 2, stk. 3.«.

7. I § 32, *stk. 3*, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6.«.

8. I § 32, *stk. 4, nr. 1*, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, i *nr. 3*, indsættes efter »der tidligere er meddelt efter stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, og i *stk. 5, nr. 2*, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: » eller 6«.

2) ---

3) En periode på 5 år, hvis udlændingen udvises efter § 25, nr. 2, når udlændingen anses for en alvorlig trussel mod den offentlige sundhed, eller hvis udlændingen er tredjelandsstatsborger og er meddelt et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, og er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, eller i strid med et indrejseforbud meddelt af en anden medlemsstat og opdateret i SIS II.

4-10) ---

Stk. 5. Der kan meddeles et indrejseforbud af kortere varighed i følgende tilfælde:

1) ---

2) Udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, § 25 b eller § 25, nr. 2, når udlændingen anses for en alvorlig trussel mod den offentlige sundhed, og ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger, taler for, at der meddeles et indrejseforbud af kortere varighed end anført i stk. 4, nr. 1 og 3.

3) ---

Stk. 7-8. ---

§ 33. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Er udvisning sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring. Er dommen betinget, eller er udvisning sket ved dom til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse, regnes fristen fra tidspunktet for endelig dom i sagen eller, hvis den pågældende ikke har været til stede ved domsafsigelsen, fra dommens forkyndelse.

Stk. 6-7. ---

9. I § 32, indsættes som *stk. 9*:

»*Stk. 9.* Et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32, stk. 1, nr. 2 eller 6, kan forkortes, hvis en udlænding har genoptaget sin medvirken til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 2, stk. 4. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.«

10. I § 33, *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »fastsætter politiet udrejsefristen til straks,« til: »fastsættes udrejsefristen til straks,«.

§ 34. Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal:

- 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet,
- 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed
- 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og
- 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Stk. 2. Politiet kan, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt

1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt.,

2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller

4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Stk. 3. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

11. I § 34, *stk. 1*, udgår »og indtil en afgørelse herom kan iværksættes,«.

12. I § 34, *stk. 1*, § 34, *stk. 1, nr. 1, 2 og 4*, § 34, *stk. 2*, og § 40 a, *stk. 2, nr. 7*, ændres »politiet« til: »Udlændingestyrelsen«.

13. I § 34, *stk. 1, nr. 3*, og § 40 a, *stk. 2, nr. 7*, ændres »politiets« til: »Udlændingestyrelsens«.

14. I § 34, *stk. 2*, ændres »Politiet« til: »Udlændingestyrelsen«, og »eller udrejsen,« udgår, i *nr. 2* ændres »afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet« til: »samtale med Udlændingestyrelsen«, og i *nr. 4*, udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«

15. § 34, *stk. 3-7*, ophæves.

Stk. 4. Politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Stk. 5. Politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Stk. 6. Politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Stk. 7. Politiet kan anvende de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

§ 35. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når:

1) Udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24.

2) Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Stk. 2. En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er udvist ved endelig dom efter §§ 22-

16. § 35 ophæves.

24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Stk. 3. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetægtsfængsling eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom eller udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Der kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter § 37 a, stk. 3-7.

§ 35 a. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg givet i medfør af § 34, stk. 4-6, § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., eller § 42 a, stk. 10.

Stk. 2. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse.

§ 36. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal politiet så vidt muligt bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves, jf. § 36, stk. 9. Med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, jf. § 36, stk. 10. Politiet kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25. En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 forventes eller er udtaget til behandling efter den i § 53 b, stk. 1,

17. § 35 a, ophæves.

18. § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., ophæves.

2., 5. og 6. pkt. bliver herefter til 1.-3. pkt.

nævnte procedure, kan efter en konkret, individuel vurdering frihedsberøves, såfremt det er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen, medmindre de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige. Politiet kan bestemme, at en udlænding, som ansøger om opholdstilladelse efter § 7, frihedsberøves i forbindelse med indrejsen med henblik på at fastlægge udlændingens identitet, foretage registrering og fastlægge grundlaget for ansøgningen.

Stk. 2. En udlænding kan frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt. En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, kan endvidere frihedsberøves, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre en effektiv behandling af asylansøgningen og udsendelse af landet, kan en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, frihedsberøves under asylsagens behandling, hvis udlændingen gennem sin adfærd lægger væsentlige hindringer i vejen for asylsagens oplysning ved

- 1) gentagne gange uden rimelig grund at udeblive fra afhøringer ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 2) ikke at meddele eller ved at tilsløre oplysninger om sin identitet, nationalitet eller rejserute eller ved at meddele utvivlsomt urigtige oplysninger herom, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller
- 3) på anden lignende måde ikke at medvirke til sagens oplysning.

Stk. 5. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de

19. I § 36, stk. 2, 1. pkt., udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«.

20. I § 36, stk. 2, 2. pkt., ændres »afhøring ved politiet eller« til: »samtale med«.

21. I § 36, stk. 4, udgår »og udsendelse af landet«.

22. I § 36, stk. 4, nr. 1, ændres »afhøringer ved politiet eller« til: »samtaler med«.

23. § 36, stk. 5-9, ophæves.

Stk. 10 bliver herefter stk. 5.

nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt.

Stk. 6. En udlænding, der af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, eller Flygtningenævnet er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal så vidt muligt

frihedsberøves, såfremt de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 12, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Stk. 7. En udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse efter § 34, stk. 4, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. § 32 b.

Stk. 8. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Stk. 9. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Stk. 10. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 2. pkt., skal der særlig lægges vægt på, om udlændingen har søgt asyl i andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, eller om udlændingen under opholdet i Danmark har

24. I § 36, stk. 10, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., og i § 37, stk. 7, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., ændres »2. pkt.« til »1. pkt.«

forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Endvidere skal der lægges vægt på, om

1) udlændingen antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har lovligt ophold her i landet,

2) udlændingen tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, og om udlændingen tidligere har unddraget sig eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel,

3) udlændingen har forsømt at overholde foranstaltninger, som denne er pålagt i medfør af § 34 til sikring af dennes tilstedeværelse,

4) udlændingen over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel,

5) udlændingen er blevet udvist efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b,

6) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der er udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller

7) sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

§ 37. En udlænding, der er frihedsberøvet efter § 36, skal, medmindre den pågældende forinden løslades, inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse fremstilles for retten, der tager stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse. Er frihedsberøvelsen iværksat for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1, skal spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og eventuelt fortsatte opretholdelse inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse indbringes for retten, uanset om den pågældende forinden løslades. Er frihedsberøvelsen efter § 36 iværksat umiddelbart i forlængelse af en frihedsberøvelse efter lov om politiets virksomhed, regnes fristen fra tidspunktet for frihedsberøvelsen efter lov om politiets virksomhed. Rettens prøvelse af en frihedsberøvelse, der er iværksat for at sikre

25. I § 37, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., stk. 7, 1. pkt., stk. 8, 1. pkt., stk. 10, 1. pkt., § 37 a, stk. 1 og 2, stk. 3, 1. pkt., stk. 7, 1. pkt., § 37 b, stk. 1 og 2, § 37 c, stk. 1 og stk. 5, 1. pkt., § 37 d, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., i § 37 e, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og i § 37 k, stk. 3, indsættes efter »§ 36«: » og hjemrejselovens § 16«.

muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1, behandles efter kapitel 7 b. Er frihedsberøvelsen efter § 36 iværksat umiddelbart i forlængelse af en anholdelse efter retsplejelovens kapitel 69, regnes fristen fra tidspunktet for anholdelsen. Fremstillingen skal ske for retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt, jf. dog 4. pkt.

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. En afgørelse om frihedsberøvelse efter § 36 og om opretholdelse heraf, jf. stk. 1, 1. pkt., skal meddeles skriftligt. Politiet giver ved iværksættelsen af en frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 2. pkt., udlændingen en skriftlig oversættelse af de væsentligste elementer i afgørelsen på et sprog, som udlændingen forstår eller med rimelighed kan formodes at forstå.

Stk. 8. Frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter § 36 må ikke finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 måneder. Retten kan dog forlænge dette tidsrum i op til yderligere 12 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder, såfremt udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe udsendelsen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Stk. 9. Frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 2. pkt., må ikke opretholdes, hvis Udlændingestyrelsen ikke inden 1 måned fra tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om opholdstilladelse efter § 7 har indgivet en anmodning til en anden medlemsstat om overtagelse eller tilbagetagelse. Er der ikke indgivet en sådan ansøgning, må frihedsberøvelsen ikke opretholdes, hvis Udlændingestyrelsen ikke har indgivet en anmodning til en anden medlemsstat om overtagelse eller tilbagetagelse inden 1 måned fra det tidspunkt, hvor den pågældendes tilstedeværelse i landet er kommet til udlændingemyndighedernes kendskab. Fra det tidspunkt, hvor en anden medlemsstat har

accepteret overtagelse eller tilbagetagelse, eller hvor en klage ikke længere har opsættende virkning, må frihedsberøvelse ikke finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 uger. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe afvisningen eller overførslen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Stk. 10. Frihedsberøvelse efter § 36 med henblik på afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller udsendelse eller af udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse efter § 7, skal finde sted i særlige faciliteter. Hvis dette ikke er muligt, skal den frihedsberøvede holdes adskilt fra almindelige indsatte. Uledsagede mindreårige må ikke frihedsberøves i fængsler.

§ 37 a. Retsplejelovens § 758, stk. 1, 1. pkt., § 758, stk. 2 og § 759 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der frihedsberøves i medfør af § 36.

Stk. 2. Retsplejelovens §§ 773-776 og 778 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36.

Stk. 3. Politiet kan i forbindelse med en frihedsberøvelse efter § 36 og under iagttagelse af stk. 4-7 foretage besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj med henblik på at fratage vedkommende genstande, som kan benyttes til vold eller undvigelse, eller som i øvrigt kan medføre fare for udlændingen eller andre. Politiet kan tage sådanne genstande, der findes hos udlændingen, i bevaring.

Stk. 4-6. ---

Stk. 7. Legemsundersøgelse af en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, må kun foretages, hvis der foreligger en konkret og nærliggende fare, eller hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande. Politiet kan dog umiddelbart før gennemførelsen af en udsendelse foretage legemsundersøgelse af en udlænding, selv om der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare eller der ikke er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande, hvis den pågældende er

26. I § 37 a, stk. 7, 2. pkt., ændres »§ 36, stk. 1, 1.-5. pkt.« til: »§ 36, stk. 1, 1. og 2. pkt. og hjemrejselovens § 16«.

frihedsberøvet med henblik på udsendelse efter § 36, stk. 1, 1.-5. pkt.

§ 37 b. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, er under frihedsberøvelsen ikke undergivet andre indskrænkninger i sin frihed, end frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet nødvendiggør.

Stk. 2. Retsplejelovens § 770, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af udlændingelovens § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36.

§ 37 c. Retten kan på begæring af politiet bestemme, at en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, fuldstændig eller delvis skal udelukkes fra fællesskab med andre indsatte (isolation), hvis dette er påkrævet af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet.

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Politiet kan bestemme, at en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke er fremstillet for retten i medfør af § 37, fuldstændig eller delvis skal undergives isolation, såfremt betingelserne i stk. 1 og 2 er opfyldt. Udlændingen kan kræve, at en af politiet i medfør af 1. pkt. truffet beslutning om isolation forelægges retten til afgørelse i forbindelse med udlændingens fremstilling for retten i medfør af § 37. En begæring efter 2. pkt. har ikke opsættende virkning. Stk. 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 37 d. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet tillader det. Politiet kan af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er

27. I § 37 d, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og i § 37 e, stk. 1, 3. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. pkt., ændres »at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse,« til: »at sikre udlændingens udrejse,«.

nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, modsætte sig, at den frihedsberøvede modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Den frihedsberøvede har altid ret til ukontrolleret besøg af den beskikkede advokat. En frihedsberøvet, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, har endvidere altid ret til ukontrolleret besøg af en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp og for De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR).

Stk. 2. Nægter politiet besøg til en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, skal den frihedsberøvede underrettes herom, medmindre retten af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Nægter politiet besøg til en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke er fremstillet for retten i medfør af § 37, skal den frihedsberøvede underrettes herom, medmindre politiet af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse.

Stk. 4. En udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, kan kræve, at politiets afslag på besøg eller krav om kontrol i medfør af stk. 1 forelægges retten til afgørelse. En begæring efter 1. pkt. har ikke opsættende virkning. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke fremstillet for retten i medfør af § 37, jf. § 36, kan kræve, at politiets afslag på besøg eller krav om kontrol i medfør af stk. 1 forelægges retten til afgørelse i forbindelse med udlændingens fremstilling for

retten i medfør af § 37, jf. § 36. En begæring efter 1. pkt. har ikke opsættende virkning. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 37 e. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, har ret til at modtage og afsende breve. Politiet kan gennemse brevene inden modtagelsen eller afsendelsen. Politiet skal snarest muligt udlevere eller sende brevene, medmindre indholdet vil kunne være til skade for indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, eller til skade for opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet.

Stk. 2. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, har ret til ukontrolleret brevudveksling med den beskikkede advokat, udlændinge- og integrationsministeren, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet. Har udlændingen ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, har vedkommende endvidere adgang til ukontrolleret brevveksling med Dansk Flygtningehjælp og De Forenede Nationernes Højkommissær for Flygtninge (UNHCR). Retsplejelovens § 772, stk. 2, finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Tilbageholdes et brev til eller fra en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, skal spørgsmålet, om tilbageholdelsen bør opretholdes, straks forelægges retten til afgørelse. Opretholdes tilbageholdelsen, skal afsenderen og adressaten straks underrettes, medmindre retten af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at

politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Tilbageholdes et brev til eller fra en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke er fremstillet for retten i medfør af § 37, skal afsenderen og adressaten straks underrettes herom, medmindre politiet af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse. Afsenderen eller adressaten kan kræve, at politiets tilbageholdelse af et brev forelægges retten til afgørelse i forbindelse med udlændingens fremstilling for retten i medfør af § 37. En begæring efter 2. pkt. har ikke opsættende virkning. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 37 k. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved udløbet af perioden efter stk. 1 indbringes spørgsmålet om den fortsatte frihedsberøvelse af udlændinge efter § 36, hvis spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse ikke tidligere har været indbragt for retten, snarest muligt og senest 4 uger efter frihedsberøvelsens iværksættelse for retten, der træffer afgørelse herom, medmindre den pågældende forinden løslades. Har spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse tidligere været indbragt for retten, indbringes spørgsmålet om den fortsatte frihedsberøvelses lovlighed for retten i overensstemmelse med den af retten fastsatte frist, medmindre den pågældende forinden løslades.

§ 40. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i

28. § 40, stk. 6, ophæves.

øvrigt. Retten kan på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke dertil, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Stk. 7-10. ---

Stk. 11. Udebliver en udlænding, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, efter at være tilsagt personligt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, bortfalder udlændingens ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse. Udlændingestyrelsen kan i særlige tilfælde beslutte, at en ansøgning ikke skal anses for bortfaldet.

Stk. 12. Ved behandlingen af en ansøgning om visum efter § 4 eller § 4 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen tilsige den herboende reference til at give personligt møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet og fremvise legitimation, der godtgør den pågældendes identitet. Udebliver referencen efter at være tilsagt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, kan der gives afslag på visumansøgningen. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse.

Stk. 13. ---

§ 40 a. ---

Stk. 2. Der kan endvidere optages fingeraftryk af en udlænding

1-5) ---

6) som af Udlændingestyrelsen har fået anvisning eller pålæg om indkvartering efter § 42 a, stk. 7 eller stk. 8, 1. og 2. pkt., med henblik på identifikation i forbindelse med adgangskontrol på Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder, eller

29. I § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., udgår »eller politiet«.

30. I § 40 a, stk. 2, nr. 6, ændres »indkvarteringssteder, eller« til: »indkvarteringssteder,«, i nr. 7, ændres »meldepligt.« til: »meldepligt, eller«, og efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»8) som er pålagt at give møde efter hjemrejselovens § 13 til brug for Hjemrejsestyrelsens administration af den pålagte meldepligt.«

7) som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Stk. 3. Fingeraftryk, der optages i medfør af stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolitichefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitichefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Stk. 4-8. ---

Stk. 9. Politiet og Udlændingestyrelsen kan uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt videregive fingeraftryk, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Politiet kan endvidere med henblik på identifikation af en udlænding eller med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument videregive fingeraftryk, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Stk. 10-16. ---

§ 40 b. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Personfotografi, der optages i medfør af stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt register, der føres af Rigspolitichefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitichefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Stk. 4-8. ---

Stk. 9. Politiet og Udlændingestyrelsen kan uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt videregive personfotografi, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til indenlandske og udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Politiet kan endvidere med henblik på identifikation af udlændingen eller med henblik på udstedelse af eller fremskaffelse af rejsedokument videregive personfotografi,

31. I § 40 a, stk. 3, 2. pkt. og stk. 9, 1. pkt., og § 40 b, stk. 3, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., indsættes efter »Politiet«: », Hjemrejsestyrelsen«.

32. I § 40 a, stk. 9, 2. pkt., og i § 40 b, stk. 9, 2. pkt., indsættes efter »Politiet«: »og Hjemrejsestyrelsen«.

der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Stk. 10-15. ---

§ 40 c. ---

Stk. 2. Politiet og Udlændingestyrelsen kan kræve, at en uledsaget udlænding, der oplyser at være under 18 år, medvirker til en lægelig undersøgelse med henblik på at fastslå udlændingens alder.

§ 42 a. ---

Stk. 2-7. ---

Stk. 8. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Stk. 7, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 9. Udlændingestyrelsen skal sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, overholder det givne påbud. Udlændingestyrelsen skal endvidere sikre, at

33. I § 40 c, stk. 2, udgår »Politiet og«.

34. § 42 a, stk. 8-11, ophæves.

Stk. 12-19 bliver herefter stk. 8-15.

det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 10, overholder det givne påbud.

Stk. 10. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Stk. 11. En udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, har pligt til at orientere politiet og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 8, 1. pkt., og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold.

Stk. 12. Udlændingestyrelsen skal, såfremt særlige grunde taler herfor, beslutte, at en udlænding, som har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5 og 11, og som har orienteret herom, jf. stk. 11, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, jf. stk. 1, jf. stk. 3 og 4, dækket af Udlændingestyrelsen efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse herom.

Stk. 13. Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som ikke er omfattet af stk. 15, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at

35. I § 42 a, stk. 12, ændres »jf. stk. 5 og 11« til: »jf. stk. 5 og hjemrejselovens § 12, stk. 4,« og »jf. stk. 11« til: »jf. hjemrejselovens § 12, stk. 4«.

36. I § 42 a, stk. 13, der bliver stk. 9, ændres »stk. 15« til: »stk. 11«, i *nr. 1* ændres »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i *nr. 2* indsættes efter »der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 12, stk. 2«, i *nr. 4* ændres »§ 34, stk. 1-3 og 7,« til: »§ 34 eller Hjemrejsestyrelsens bestemmelse i hjemrejselovens § 10 og § 11, stk. 1,«, og i *nr. 5*

udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,

3) ---

4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34, stk. 1-3 og 7, nævnt foranstaltning,

5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller

6) ---

Stk. 14. Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3 og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) ---

2) politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Stk. 15. Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk.

indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt.,«

37. I § 42 a, stk. 14, nr. 2, der bliver stk. 10, nr. 2, ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen« og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2.«

38. I § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, ændres i *nr. 1* »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i *nr. 2* indsættes efter »der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 12, stk. 2«, i *nr. 3* ændres »Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf.

1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,

3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt.,

4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4,

5) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10,

6) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller

7) ---

Stk. 16. Bestemmelserne i stk. 13, nr. 1-4 og 6, og stk. 14 finder tilsvarende anvendelse for udbetaling af kontante ydelser til en uledsaget

stk. 8, 1. og 3. pkt.,« til: »Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholdspligt, jf. hjemrejselovens § 12, stk. 1, 2. pkt.,«, i *nr. 4* ændres »politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4,« til: »Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 11, stk. 2-4,«, i *nr. 5* ændres »Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10,« til: »Hjemrejsestyrelsens pålæg om underretningspligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 3,«, og i *nr. 6* indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 8, stk. 2, 1. pkt.,«.

39. I § 42 a, stk. 16, 1. pkt., der bliver stk. 12, 1. pkt., ændres »stk. 13, nr. 1-4 og 6 og stk. 14« til: »stk. 9, nr. 1-4 og 6 og stk. 10«.

udlænding under 18 år eller en udlænding under 18 år, som ikke betragtes som hørende til en af eller begge sine forældres familie, jf. § 42 b, stk. 3, 7 og 8. pkt. Udlændingestyrelsen kan dog efter omstændighederne bestemme, at de kontante ydelser alene nedsættes.

Stk. 17. Udlændingestyrelsen kan til brug for en afgørelse efter stk. 13-16 uden udlændingens samtykke indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren, jf. stk. 5.

Stk. 18. ---

Stk. 19. For udlændinge omfattet af stk. 13-16, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 53,39 kr. Det angivne beløb er fastsat i 2020-beløb og reguleres fra og med 2021 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

§ 42 b. ---

Stk. 2-7. ---

Stk. 8. En udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, og som har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c, får udbetalt en tillægsydelse, jf. stk. 11, jf. dog stk. 12. Tillægsydelsen bagudbetales hver 14. dag. Udlændingestyrelsen bestemmer ud fra status i udlændingens sag på en given skæringsdato umiddelbart forud for udbetalingsdatoen, efter hvilken sats udlændingen kan få udbetalt tillægsydelse, jf. stk. 10 og 11. Tillægsydelsen efterreguleres ikke som følge af ændringer i udlændingens sagsstatus, der indtræder efter skæringsdatoen. Tillægsydelsen reguleres endvidere ikke som følge af ændringer i udlændingens sagsstatus, der er indtrådt i perioden, der ligger til grund for beregningen af tillægsydelsen, eller i perioden frem til skæringsdatoen. Tillægsydelsen kan, hvis særlige grunde taler derfor, bagudbetales for kortere perioder ad gangen.

Stk. 9-10. ---

Stk. 11. Indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5 2. pkt., udbetaler ydelser, jf. stk. 1, 3, 8 og 9, jf. dog stk. 12. Indkvarteringsoperatøren skal,

40. I § 42 a, stk. 17, der bliver stk. 13, ændres »stk. 13-16« til: »stk. 9-12«.

41. I § 42 a, stk. 19, 1. pkt., der bliver stk. 15, 1. pkt., ændres »stk. 13-16« til: »stk. 9-12«.

42. I § 42 b, stk. 8, indsættes efter »jf. § 42 c,«: »eller hjemrejselovens § 4 eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 8, stk. 1 «.

43. I § 42 b, stk. 11, indsættes efter »jf. § 42 c,«: »eller hjemrejselovens § 4 eller forpligtelsen til

medmindre særlige grunde taler derimod, beslutte, at tillægsydelse efter stk. 8 ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c. Har en udlænding ikke overholdt sin kontrakt en eller flere dage i den periode, der ligger til grund for beregningen af tillægsydelsen, jf. stk. 8, 2. og 6. pkt., udbetales der, medmindre særlige grunde taler derimod, ikke tillægsydelse for det antal dage, hvor udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt. Har en udlænding overholdt sin kontrakt i mindre end halvdelen af den periode, der ligger til grund for beregningen af tillægsydelsen, jf. stk. 8, 2. og 6. pkt., udbetales tillægsydelsen ikke, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 12-17. ---

§ 42 c. Indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Stk. 2-5. ---

§ 42 d. En udlænding, der er indkvarteret på et af de i § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Stk. 2-3. ---

§ 42 e. ---

Stk. 2. En udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Stk. 3. En udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt aktivering, som ikke er omfattet af stk. 1 og 2.

Stk. 4-6. ---

at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 8, stk. 1 «.

44. I § 42 c, stk. 1, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller er frafaldet en ansøgning efter § 7 eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

45. I § 42 d, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Det gælder dog ikke udlændinge omfattet af § 42 a, stk. 2, eller udlændinge, der har fået afslag på eller er frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

46. I § 42 e, stk. 2, 2. pkt., ændres »politiet« til: »Hjemrejestyrelsen« og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

47. I § 42 e, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller er frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

§ 42 f. ---

Stk. 2. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning. En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i danskundervisning.

Stk. 3. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilbyder sådan undervisning.

Stk. 4. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt undervisning, som ikke er omfattet af stk. 1-3 og 6.

Stk. 5-10. ---

§ 42 k. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvarteringen i egen bolig. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for indkvartering i egen bolig, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 6-7. ---

§ 42 l. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om dennes private

48. I § 42 f, stk. 2, ændres »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt.«, og efter »§ 7« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller er frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

49. I § 42 f, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »§ 48 e, stk. 2« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller er frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

50. I § 42 f, stk. 4, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller er frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

51. I § 42 k, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

52. I § 42 l, stk. 4, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 2, stk. 1.«

indkvartering, jf. stk. 1. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for privat indkvartering, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 5-7. ---

§ 43. ---

Stk. 2. Såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold. Endvidere afholdes udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a endeligt af statskassen. 3. pkt. gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelseshindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter den i § 53 b, stk. 1, nævnte procedure.

Stk. 3-4. ---

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 3 og 4 finder ikke anvendelse ved indrejse fra et Schengenland. Stk. 3 finder dog anvendelse, hvis der er indført indrejsekontrol ved grænsen i medfør af Schengengrænsekodeksens artikel 25, jf. § 38, stk. 2, og udlændinge- og integrationsministeren har truffet beslutning efter § 59 a, stk. 2.

§ 43 a. Til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, kan der, hvis

53. § 43, stk. 2, ophæves, og i *stk. 5, 1. pkt.*, der bliver til *stk. 4, 1. pkt.*, ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 2 og 3« og i *stk. 5, 2. pkt.*, der bliver til *stk. 4, 2. pkt.*, ændres »Stk. 3« til: »Stk. 2«.

Stk. 3-5 bliver herefter *stk. 2-4*.

54. § 43 a, ophæves

udlændingen ikke selv har midler hertil, ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indreisen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan der ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Der kan ikke ydes hjælp efter stk. 1 og 2 til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 4. Der kan endvidere ikke ydes hjælp efter stk. 2 til

- 1) udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, og
- 2) udlændinge, der er omfattet af § 10.

Stk. 5. Hjælpen efter stk. 1 omfatter

- 1) udgifter til billet til fly, tog m.v.,
- 2) nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele,
- 3) højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland, og
- 4) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.

Stk. 6. Hjælpen efter stk. 2 udgør 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Stk. 7. En udlænding kan kun modtage hjælp efter stk. 1 og 2 én gang.

Stk. 8. Udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for hjemrejse, herunder om mulighederne for støtte efter stk. 2 til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser. Udlændinge- og integrationsministeren kan træffe bestemmelse om, at den uvildige rådgivning skal varetages af en eller flere private organisationer.

Stk. 9. Det i stk. 5, nr. 3, angivne beløb er fastsat i 1995-niveau og reguleres fra og med 1996 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det i stk. 6 angivne beløb er fastsat i 2003-niveau og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

§ 43 b. Udlændinge- og integrationsministeren kan, når særlige repatrieringshensyn taler derfor, bestemme, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet.

§ 45 a. Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til efterretningstjenesterne, i det omfang videregivelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetægelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Stk. 2. Efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om en udlænding til Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang videregivelsen

55. § 43 b, ophæves.

56. I § 45 a, stk. 1 og 2, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

kan have betydning for disse myndigheders behandling af en sag efter denne lov.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke elektronisk indhente oplysninger om en udlænding fra registre og systemer i Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang indhentelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

§ 45 c. Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark.

Stk. 2. De myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation og strafforfølgning af personer, der kan mistænkes for forbrydelser med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Stk. 3. De myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation af ofre for eller vidner til en konkret forbrydelse med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

§ 46. Afgørelser efter denne lov træffes med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-4, og af § 4 d, stk. 3 og 4, § 9, stk. 26, 27 og 36-38, §§ 46 a-49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk.

57. I § 45 a, stk. 4, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejestyrelsen,«.

58. I § 45 c, stk. 1, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

59. I § 45 c, stk. 2 og 3, indsættes efter »lov«: »eller hjemrejseloven«.

60. I § 46, stk. 1, ændres »stk. 2-4,« til: »stk. 2-5 og stk. 9,«.

1-5, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., af Udlændingestyrelsen.

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. Afgørelse om forlængelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 4, træffes af den myndighed, som har truffet den afgørelse, udrejsefristen knytter sig til

§ 46 a. Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter denne lov kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 4 og 6 og § 53 a.

Stk. 2. Udlændingenævnet kan endvidere behandle klager over:

1-2) ---

3) Politiets afgørelser om afvisning, jf. § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt.

4) ---

Stk. 3-5. ---

Stk. 6. Følgende afgørelser kan ikke påklages:

1-8) ---

Stk. 7-8. ---

§ 46 b. Udenrigsministeriet bistår politiet, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet, Udlændingenævnet, domstolene og udlændinge- og integrationsministeren med at indhente

61. I § 46, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, samt afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og afgørelse om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejestyrelsen.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

62. I § 46, *stk. 7*, der bliver *stk. 8*, indsættes efter »til«: », eller, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt jf. hjemrejselovens § 4, stk. 2, af Hjemrejestyrelsen«.

63. I § 46, indsættes efter *stk. 8*, som nyt stykke:

»*Stk. 9.* Hjemrejestyrelsen kan ændre en udrejsefrist til straks efter § 33, stk. 2, 3. pkt., når Hjemrejestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin hjemrejse efter hjemrejselovens § 3, stk. 3.«

64. I § 46 a, *stk. 1*, indsættes før »Udlændingestyrelsens«:
»Hjemrejestyrelsens,«

65. I § 46 a, *stk. 2, nr. 3*, ændres »om afvisning, jf.« til: »efter«, og efter »3. pkt.« indsættes: », § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9 og § 43, stk. 2.«

66. I § 46 a, *stk. 6*, indsættes som nyt *nr. 9*: »Hjemrejestyrelsens afgørelser om fastsættelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 5.«

67. I § 46 b indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration«:
»Hjemrejestyrelsen,« og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

nærmere oplysninger til brug for behandlingen af sager eller grupper af sager efter denne lov.

§ 48. Afgørelse om afvisning ved indrejsen, jf. § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., kan træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 30, § 33, stk. 5, § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren. Afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen. De afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt. og stk. 2 og 3. Klagen har ikke opsættende virkning. Politiets afgørelser efter § 33, stk. 5, og § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren.

Stk. 2. Politidirektørens afgørelser efter § 34 kan påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse efter § 34 i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Klagerne har ikke opsættende virkning.

Stk. 3. Politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan påklages til Rigspolitichefen, jf. dog 5. pkt. Rigspolitichefens afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 5. pkt. Klagerne har ikke opsættende virkning. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter 1. pkt. af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

68. § 48 affattes således:

§ 48. Afgørelser efter § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9 og § 43, stk. 2, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, og §§ 37 g og 37 j, træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 2. Politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan påklages til Rigspolitichefen. Politidirektørens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter bestemmelserne nævnt i 1. pkt., kan kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

Stk. 3. Afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i stk. 3, 1. og 2. pkt., kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Stk. 4. Afgørelser efter § 33, stk. 5, kan træffes af Hjemrejsestyrelsen.«

Politidirektørernes eller Rigspolicehøvedens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

§ 52 c. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Udlændingenævnet kan indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration eller politiet i anledning af en klagesag.

Stk. 4-9. ---

§ 53 a. ---

Stk. 2. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller 5 b, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 7 dage efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om varigheden af en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt efter § 7, stk. 1 og 2, og § 8, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 4 uger efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet. Påklage af en afgørelse som nævnt i stk. 1, nr. 1-6, har opsættende virkning. 4. pkt. finder ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Stk. 3-4. ---

§ 58 f. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets betaling for udgifter, som andre Schengenlande eller EU-lande har afholdt i forbindelse med udsendelse af udlændinge.

69. I § 52 c, stk. 3, indsættes efter »Integration«: »Hjemrejsestyrelsen«.

70. I § 53 a, stk. 2, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage.«

71. I § 53 a, stk. 2, 5. pkt., der bliver 6. pkt., ændres »4. pkt.« til: »5. pkt.«

72. I § 58 f indsættes efter »politiets«: »eller Hjemrejsestyrelsens«.

§ 58 g. Rigspolitichefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket til SIS II, hvis 1-8) ---

9) udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1, eller

10) udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

§ 60. Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 1-3 og 7, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 2. pkt., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 3 og 5, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 40, stk. 6, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 44 a, stk. 11, 1. pkt., straffes med bøde.

Stk. 2. Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Stk. 3-4. ---

62 a. Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra politiet bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af § 34, stk. 4-6, eller § 42 a, stk. 8, 1. eller 3. pkt., eller stk. 10, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Stk. 2. Kriminalforsorgen træffer afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter udsendelsens gennemførelse.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler om straksudsendelse efter stk. 1 og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter stk. 2.

73. I § 58 g, stk. 1, nr. 9, udgår »eller«.

74. I § 58 g, stk. 1, nr. 10, ændres »§ 32, stk. 1, nr. 2« til: »§ 32, stk. 1, nr. 2, eller«

75. I § 58 g, stk. 1, indsættes som nr. 11:

»11) udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6.«

76. I § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 34, stk. 1-3 og 7« til: »§ 34« og »1 år« til: »4 måneder« og »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« og »stk. 8, 4. pkt.,« udgår.

77. § 60, stk. 1, 2. pkt., ophæves

3. pkt. bliver herefter 2. pkt.

78. § 60, stk. 2, ophæves

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

79. § 62 a, ophæves.

§ 26

I lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love

(Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.), som ændret bl.a. ved § 17 i lov nr. 1558 af 27. december 2019, ved lov nr. 1 af 1. januar 2020, ved lov nr. 13 af 9. januar 2020 og som senest ændret ved § 8 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, foretages følgende ændringer:

§ 1. I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1117 af 2. oktober 2017, som ændret bl.a. ved lov nr. 318 af 25. april 2018 og lov nr. 742 af 8. juni 2018 og senest ved § 38 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, foretages følgende ændringer:

1-9. ---

10. I § 36, stk. 2, 1. pkt., ændres »og stk. 8, 2. pkt.« til: »og stk. 8, 2. og 5. pkt.« **1. § 1, nr. 10, ophæves.**

11. I § 36, stk. 6, ændres »stk. 8, 2. pkt.« til: »stk. 8, 2. og 5. pkt.« **2. § 1, nr. 11, ophæves.**

12-13. ---

14. I § 42 a, stk. 8, indsættes som 5. pkt.: **3. § 1, nr. 14, ophæves.**
»Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af 2. pkt., og som straffes med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben m.v. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf for et forhold, der er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge.«

15-23. ---

24. § 60, stk. 2, affattes således: **4. § 1, nr. 24, ophæves.**
»Stk. 2. Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 2 år.«

25. ---

§ 14. **5. § 14, stk. 4, og stk. 6, ophæves.**

Stk. 1-3. ---

Stk. 4. Lovens § 1, nr. 24, træder i kraft den 1. juni 2021.

Stk. 5. ---

Stk. 6. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 1, nr. 10, 11, 14 og 21.

Stk. 7-11. ---

Stk. 5 bliver herefter stk. 4 og stk. 7-11 bliver herefter stk. 5-9

§ 27

I lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.), som ændret ved lov nr. 1146 af 22. juni 2020, lov nr. 1157 af 1. juli 2020, lov nr. 1191 af 5. august 2020, lov nr. 1247 af 27. august 2020 og som senest ændret ved lov nr. 1396 af 28. september 2020, foretages følgende ændringer:

§ 1. I udlændingeloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret bl.a. ved lov nr. 572 af 31. maj 2010, § 1 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, § 2 i lov nr. 1057 af 24. oktober 2019 og lov nr. 1439 af 17. december 2019 og senest ved § 3 i lov nr. 349 af 2. april 2020, foretages følgende ændringer:

1-83. ---

84. I § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« til: § 42 a, stk. 8, 2. og 5. pkt.«

85-92. ---

62 x – 62 æ. ---

§ 11.

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 84.

Stk. 4-13. ---

1. § 1, nr. 84, ophæves.

2. § 11, stk. 3, ophæves.

Stk. 4-13 bliver herefter stk. 3-12.

§ 28

I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 2. oktober 2019, foretages følgende ændringer:

§ 3. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Er en udlændings opholdstilladelse nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2, og § 19, stk. 1, anses den pågældende for at være omfattet af loven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Stk. 6-7. ---

§ 7. Kommunalbestyrelsen yder efter ansøgning hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7. Der kan kun udbetales hjælp til repatriering, hvis personen ikke har midler hertil, jf. stk. 8, og ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl.

Stk. 2-9. ---

Stk. 10. En udlænding omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, der repatrierer til et land, hvorfra udlændinge, der indgiver ansøgning om asyl i Danmark på baggrund af en konkret asylretlig vurdering meddeles midlertidig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, omfattes af loven, når udlændingen har haft opholdstilladelse i Danmark i mindst 1 år.

Stk. 11. ---

§ 10. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning yde en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, hvis personen

1-4) ---

Stk. 2-8. ---

1. § 3, stk. 5, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

2. I § 7, stk. 1, 1. pkt., og stk. 10, og § 10, stk. 1 og stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 3, stk. 1 eller 7« til: »§ 3, stk. 1 eller 6«

§ 29

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019, som ændret senest ved lov nr. 968 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 143 ændres »udlændingelovens § 60, stk. 2« til: »hjemrejselovens § 23, stk. 3«.

§ 143. Med fængsel indtil 4 år straffes den, som under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 2. Som særligt skærpende

omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

§ 30

I straffuldbyrdsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 9. december 2019, foretages følgende ændringer:

§ 75. ---

1. Efter § 75 indsættes:

»§ 75 a Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12-14, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Stk. 2. Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf på op til 4 måneder og som er udvist ved dom, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at der udestår afsoning af op til en tredjedel af straffen, medmindre særlige omstændigheder taler imod.